

USNESENÍ
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném ve dnech 26. – 28. května a 23. června 2025 v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Brázdilové a soudců Mgr. Stanislava Králíka a Mgr. Roberta Pacovského v trestní věci [údaje o účastníkovi] státního zastupitelství v Praze proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. února 2024, č. j. 56 T 7/2022-36698, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu se napadený rozsudek ruší v celém rozsahu.

Podle § 259 odst. 1 tr. řádu se věc vrací soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byli obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., [datum narození], a Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], podle § 226 písm. b) tr. řádu zproštěni obžaloby státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 21. března 2022, sp. zn. 1 KZV 188/2017, podané u Městského soudu v Praze dne 21. 3. 2022, pro skutek, kterého se měli dopustit tím, že obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., [datum narození], jako osoba s profesním zaměřením na dotace Evropské unie a v období od 17. 1. 2008 do 5. 1. 2010 místopředsedkyně představenstva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s., IČO 625 08 873, sídlem Olbramovice, Semtín 1, PSČ 259 01 (dále též jen, „Farma Čapí hnízdo“ nebo, „FČH“), v úmyslu neoprávněně opatřit pro tuto společnost veřejnou podporu zaevidovala v informačním systému IS BENEFIT 7 dne 28. 2. 2008 ve 22:28 hod. žádost této společnosti o dotaci z Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy (dále též jen, „ROP NUTS 2“) na podporu podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu, výzva č. 4 (dále též jen, „žádost o dotaci“), a následně zajistila předání této žádosti a projektu Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo (dále též jen, „MKA ČH“) v tištěné verzi Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy, IČO 750 82 314, sídlem Karlovo náměstí, 120 00 Praha 2 (dále též jen, „Úřad RR“), dne 29. 2. 2008 v 8:28 hod., ačkoliv si byla vědoma toho, že společnost Fa Čapí hnízdo není způsobilá se o předmětnou dotaci ucházet, neboť nesplňuje podmínky pro poskytnutí této dotace, přičemž pro formální naplnění těchto podmínek uvedla v žádosti o dotaci a projektu MKA ČH, který byl její nedílnou součástí, nepravdivou informaci, že společnost Fa Čapí hnízdo, jako žadatel o dotaci, je malým podnikem, a v Prohlášení – informace o způsobilosti jakožto malý nebo střední podnik (dále též jen, „Prohlášení“), které společně s předsedou představenstva této společnosti podepsala dne 22. 2. 2008, nepravdivou informaci, že společnost Fa Čapí hnízdo je nezávislým podnikem, a pracovníkům Úřadu RR, kteří shromažďovali žádosti o dotace a o platbu dotace a materiály k nim, kontrolovali formální náležitosti projektů a žádostí o dotaci a o platby dotace, hodnotili jednotlivé projekty a zjišťovali splnění podmínek pro přiznání dotace a její výplatu, zamlčela při podání žádosti o dotaci, následně při uzavírání smlouvy o poskytnutí dotace, podle níž se společnost Fa Čapí hnízdo zavázala bez zbytečného odkladu písemně informovat poskytovatele dotace, pokud by došlo ke změně jakékoliv skutečnosti, i poté při podávání žádostí o platby dotace informace podstatné pro posouzení, zda je společnost Fa Čapí hnízdo malým nebo středním podnikem, pro který byla dotace určena, a pro rozhodnutí o poskytnutí dotace, a to informace o

tom,

2 3 To 34/2024

že osobou fakticky tuto společnost ovládající a uplatňující na její chod rozhodující vliv je obž. Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], akcionář společnosti AGROFERT HOLDING, a.s.,

IČO 261 85 610, sídlem Praha 4, Pyšelská 2327/2, PSČ 149 00 (nyní AGROFERT, a.s., sídlem Pyšelská 2327/2, Chodov, [PSČ] [obec a číslo], dále též jen, „AGROFERT“), předseda jejího představenstva a představenstva společnosti IMOBA, a.s., IČO 261 24 459, sídlem Roháčova 1099/83, 130 00 Praha 3 (nyní Pyšelská 2327/2, Chodov, 149 00 Praha 4, dále též jen, „IMOBA“), jehož prostřednictvím a prostřednictvím jeho dcery [jméno] [příjmení] a jeho družky [jméno] [příjmení] a jejího bratra [jméno] [příjmení], jako deklarovaných akcionářů společnosti Fa Čapí hnízdo, byla tato společnost propojena se společnostmi z holdingové struktury společnosti AGROFERT (dále též jen, skupina AGROFERT“),

že společnost Fa Čapí hnízdo hodlá po dokončení výstavby MKA ČH působit na stejných relevantních trzích jako některé společnosti ze skupiny AGROFERT, a to např. společnost AGFoundation s.r.o., IČO 289 62 761, na trhu kongresové a školicí činnosti, společnosti IMOBA a Penzion Labská, a.s., IČO 272 74 462, na trhu ubytovacích služeb, provozování nebo pronájmu ubytovacích a restauračních zařízení, i slovenské společnosti TK SLÁVIA, a.s., IČO 44 152 612, Istrochem Reality, a.s., IČO 35 797 525, nebo KOMPLET - AGRO s.r.o., IČO 34 147 616, na trhu reklamních a propagačních služeb, který je třeba posoudit i jako trh sousední navazující na trhy, na nichž produkují výrobky společnosti ze skupiny AGROFERT, kterým společnost Fa Čapí hnízdo hodlala reklamní a propagační služby poskytovat,

že na základě dohod uzavřených mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo a AGROFERT o poskytnutí ručení ze dne 25. 6. 2008 vydala společnost AGROFERT ručitelská prohlášení a že dne 23. 10. 2008 byla mezi bankou HSBC Bank plc, registrační číslo 00014259, sídlem 8 Canada Square, Londýn, E14 5HQ, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, jednajícím prostřednictvím odštěpného závodu HSBC Bank plc - pobočka Praha, IČO 659 97 212, sídlem Na Florenci 2116/15, Nové Město, 110 00 Praha 1 (dále též jen, banka HSBC“) a společností IMOBA uzavřena zástavní smlouva o zástavě nemovitostí společnosti IMOBA, vše zajišťující splacení úvěru ve výši 350 mil. Kč a 25 mil. Kč poskytnutého bankou HSBC společností Fa Čapí hnízdo na výstavbu MKA ČH, a že mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo a AGROFERT byly uzavřeny smlouvy o půjčkách ze dnů 29. 4. 2010 a 23. 7. 2010, na základě nichž mohla společnost Fa Čapí hnízdo čerpat půjčky až do výše 150 mil. Kč, přičemž k žádostem o platbu ze dnů 29. 4., 14. 5., 1. 7. a 23. 7. 2010 byly společnosti Fa Čapí hnízdo poskytnuty společnostmi AGROFERT v téže dny částky ve výši 105 mil. Kč, 32 mil. Kč, 13 mil. Kč a 5 mil. Kč, čímž záměrně zamlčela informace o angažovanosti společností AGROFERT a IMOBA v úvěrových vztazích společnosti Fa Čapí hnízdo v souvislosti s financováním projektu MKA ČH, tedy skutečnosti dokládající evidentně bezproblémový přístup společnosti FČH k finančním zdrojům pro realizaci projektu, které mohly mít vliv na posouzení splnění podmínek pro poskytnutí dotace a rozhodnutí o poskytnutí dotace z hlediska dostupnosti finančních prostředků na realizaci projektů, a tím i na posouzení, zda společnost Fa Čapí hnízdo naplňuje definici malého a středního podniku podle Doporučení Komise č. 2003/361/ES ze dne 6. 5. 2003, o definici mikropodniků, malých a středních podniků, jehož výňatek byl uveden v Příloze I nařízení Komise (ES) č. 364/2004 ze dne 25. 2. 2004, ačkoliv podle smlouvy o poskytnutí dotace měla společnost Fa Čapí hnízdo poskytovatele dotace informovat o všech skutečnostech, které by mohly mít vliv na posouzení podmínek pro poskytnutí dotace, přičemž zajištění úvěrů poskytnutých společností Fa Čapí hnízdo ze strany společností AGROFERT a IMOBA a možnost čerpat půjčky od společnosti AGROFERT i samotné jejich čerpání takovými skutečnostmi byly,

a obž. Ing. [příjmení] k tomu za účelem zdánlivého vytvoření formálních předpokladů nutných pro splnění požadavků kladených na žadatele o dotaci poskytl pomoc tím, že v přesně nezjištěné době ve druhé polovině roku 2007 s úmyslem neoprávněně získat dotaci z ROP NUTS 2 na realizaci původně svého soukromého projektu rodinné farmy Dvůr Semtín - Farma Čapí hnízdo později

3 3 To 34/2024

transformovaného na projekt Multifunkčního kongresového a školicího areálu pro potřeby společností ze skupiny AGROFERT v lokalitě obce Olbramovice, k. ú. Tomice u Votic, který měla realizovat společnost IMOBA, která k tomu již od počátku roku 2006 podnikala kroky spočívající v nákupu nemovitých věcí v této lokalitě, v zadání vypracování projektové dokumentace u společnosti SGL projekt, s.r.o., IČO 267 42 594, se sídlem Liliová 249, 110 00 Praha 1 (dále též jen, „SGL“), a v úkonech vedoucích k vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení, a s vědomím, že společnost IMOBA ani jiná společnost ze skupiny AGROFERT nesplňují definici malého a středního podniku, a tedy jsou jako žadatelé o uvedenou dotaci nezpůsobilé, zajistil v rozporu s podmínkami pro poskytnutí dotace a účelem, na který byla dotace určena, na základě informací poskytnutých mu obž. Ing. [příjmení], Ph.D., jako osoba jednající za společnost AGROFERT, jediného akcionáře společnosti ZZN Pelhřimov a.s., IČO 466 78 140, sídlem Nádražní 805, 393 01 Pelhřimov (dále též jen, „ZZN Pelhřimov“), aby představenstvo této společnosti, jako jediného obchodního společníka společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., IČO 625 08 873, sídlem Nádražní 805, 393 01 Pelhřimov (dále též jen, „AGRO s.r.o.“), nejprve v říjnu 2007 rozhodlo o změně právní formy společnosti AGRO s.r.o. na akciovou společnost, přestože k tomuto kroku nebyl žádný ekonomický ani podnikatelský důvod a jediným důvodem bylo účelové vyvedení této společnosti ze skupiny AGROFERT a snaha skrýt budoucí vlastnickou strukturu této společnosti, a poté na svém zasedání dne 17. 11. 2007 projednalo a schválilo prodej všech 20 ks kmenových akcií společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s., IČO 625 08 873 (dále též jen, „AGRO a.s.“) na majitele o jmenovité hodnotě jedné akcie 100 000 Kč, jejichž byla společnost ZZN Pelhřimov vlastníkem, bez veřejné nabídky předem určeným nabyvatelům, kterými měli být [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], tedy zletilé děti a tehdy partnerka obž. Ing. [příjmení], s nimiž měla společnost ZZN Pelhřimov, jako strana prodávající, uzavřít po udělení písemného souhlasu ze strany společnosti AGROFERT, vyjádřeném obž. Ing. [příjmení], smlouvu o úplatném převodu cenných papírů datovanou dnem 31. 12. 2007, jejímž předmětem byl převod 20 ks listinných akcií na majitele společnosti AGRO a.s. pod čísla akcií A 001 - 020 za cenu 119 300 Kč za jednu akcii, konkrétně převod 5 ks akcií čísel A 001 - 005 za celkovou cenu 596 500 Kč na [jméno] [příjmení], 5 ks akcií čísel A 006 - 010 za celkovou cenu 596 500 Kč na [jméno] [příjmení], a 10 ks akcií čísel A 011 - 020 za celkovou cenu 1 193 000 Kč na [jméno] [příjmení], přičemž kupní ceny v celkové výši 2 386 000 Kč byly uhrazeny jedinou platbou dne 15. 9. 2008 z účtu č. [bankovní účet] vedeného pro obž. Ing. [příjmení] bankou Komerční banka, a.s., když důvodem tohoto převodu akcií bylo účelové a formální vytvoření zdání, že společnost AGRO a.s. je samostatný nezávislý malý nebo střední podnik, který není propojen se žádnou jinou společností, čímž se obž. Ing. [příjmení] vědomě a účelově snažil umožnit obejití kritérií kladených na žadatele o dotaci, aby byla zdánlivě, formálně vytvořena možnost, aby se společnost AGRO a.s. mohla neoprávněně ucházet o dotaci od Regionální rady regionu soudružnosti Střední Čechy, IČO 750 82 314, sídlem Zborovská 11, 15021 Praha 5 (dále též jen, „Regionální rada“), a poté, co na mimořádné valné hromadě společnosti AGRO a.s. konané dne 17. 1. 2008, na níž akcionáře měli zastupovat advokáti Mgr. [příjmení] [příjmení] a Mgr. [jméno] [příjmení], byly změněny stanovy této společnosti, obchodní firma na Farma Čapí hnízdo, a.s., adresa jejího sídla na Semtín 1, 259 01 Olbramovice, když souhlas s umístěním sídla udělil téhož dne obž. Ing. [příjmení], jako předseda představenstva společnosti IMOBA, vlastníka nemovitých věcí na uvedené adrese, a předmět podnikání, který byl zejména rozšířen o činnosti, na které cílila podpora

ROP NUTS 2, výzva č. 4, a byli zvoleni noví členové představenstva společnosti Fa Čapí hnízdo, a to obž. Ing. [příjmení], Ph.D., Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], a členové její dozorčí rady, kterými se stali [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], tedy osoby z řad rodinných příslušníků obž. Ing. [příjmení], nebo jemu blízké osoby, nebo osoby působící na různých místech ve společnostech skupiny AGROFERT, tedy osoby, na které měl obž. Ing. [příjmení], který jejich prostřednictvím rozhodoval o řízení a chodu společnosti Fa Čapí hnízdo, podstatný vliv, zajistil, aby [jméno] [příjmení], bratr [jméno] [příjmení], na základě smluv o

4 3 To 34/2024

úplatném převodu cenných papírů ze dne 16. 2. 2008 účelově koupil akcie společnosti Fa Čapí hnízdo, a to 1 ks s číslem A 005 od [jméno] [příjmení], 1 ks s číslem A 006 od [jméno] [příjmení] a 10 ks s čísly

A 011 – 020 od [jméno] [příjmení], přičemž účelem tohoto převodu bylo to, aby osoby v poměru příbuzenském k obž. Ing. [příjmení], nebo obdobném, neměly určité množství hlasovacích práv, která náležejí akcionářům společnosti FČH, a aby tato společnost tak zdánlivě naplňovala definici nezávislého podniku a mohla se ucházet o dotaci poskytovanou z ROP NUTS 2, přičemž s uvedením těchto nepravdivých údajů a zamlčením podstatných údajů obž. Ing. [příjmení], Ph.D., byl projekt MKA ČH po posouzení pracovníky Úřadu RR doporučen ke schválení Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy (dále též jen., Výbor RR“), který na svém 24. zasedání dne 20. 8. 2008 přijal usnesení č. 02-24/ 2008, kterým schválil k financování i projekt MKA ČH, na základě čehož byla mezi Regionální radou, jako poskytovatelem dotace, a společností Fa Čapí hnízdo, jako příjemcem dotace, uzavřena Smlouva o poskytnutí dotace č. S/0050 RRSC/2008/VRRSC, kterou podepsali dne 15. 10. 2008 obž. Ing. [příjmení], Ph.D., a Ing. [jméno] [příjmení] za společnost Fa Čapí hnízdo a dne 22. 10. 2008 Ing. [jméno] [příjmení], předseda Regionální rady, a která obsahovala taxativně stanovené podmínky a čestné prohlášení příjemce dotace, že všechny údaje uvedené v souvislosti s uzavřením této smlouvy o projektu, své osobě, včetně finanční a majetkoprávní situace, jsou pravdivé a úplné, a jejíž přílohou bylo i Prohlášení, a na základě této smlouvy byla Regionální radou poskytnuta společnosti Fa Čapí hnízdo dotace v maximální výši 50 000 000 Kč, z níž měl činit podíl finančních prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje 42 500 000 Kč, ze státního rozpočtu ČR 3 750 000 Kč a z rozpočtu Středočeského kraje 3 750 000 Kč, a následně byly z účtu Regionální rady č. 2818842/0800 vedeného u banky Česká spořitelna, a.s., převedeny na účet č. [bankovní účet], vedený pro [údaje o účastníkovi] 2003 bankou HSBC, finanční prostředky ve výši 26 606 818,73 Kč dne 27. 11. 2009, ve výši 13 393 181,27 Kč dne 18. 12. 2009 a ve výši 9 997 443,36 Kč dne 23. 8. 2010 na základě žádostí o platbu č. 01/00095 ze dne 18. 11. 2009, č. 02/00095 ze dne 14. 12. 2009 a č. 03/00095 ze dne 27. 7. 2010, které za společnost Fa Čapí hnízdo zaslala obž. Ing. [příjmení], Ph.D., ačkoliv věděla, že tato společnost nesplňuje podmínky definice malého a středního podniku, čímž v úmyslu získat pro společnost Fa Čapí hnízdo neoprávněně finanční prostředky formou dotace z ROP NUTS 2 v celkové výši 49 997 443,36 Kč, z nichž podíl finančních prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje činil 42 497 826,80 Kč a podíl finančních prostředků ze státního rozpočtu ČR stejně jako podíl finančních prostředků z rozpočtu Středočeského kraje činily 3 749 808,25 Kč,

obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., [datum narození], uvedla nepravdivé údaje o tom, že společnost Fa Čapí hnízdo je nezávislý malý a střední podnik, a zamlčela, že osobou fakticky tuto společnost ovládající a uplatňující na její chod rozhodující vliv je obž. Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], jehož prostřednictvím a prostřednictvím jeho dcery [jméno] [příjmení], jeho tehdejší družky [jméno] [příjmení] a jejího bratra [jméno] [příjmení], jako deklarovaných akcionářů společnosti Fa Čapí hnízdo, byla tato společnost propojena se společnostmi ze skupiny

AGROFERT a hodlala působit s některými z nich na stejných relevantních trzích i na sousedním trhu a díky společnostem AGROFERT a IMOBA měla bezproblémový přístup k dostatečným finančním zdrojům,

a obž. Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], svým vlivem a činnostmi zajistil vytvoření podmínek k tomu, aby společnost Fa Čapí hnízdo zdánlivě navenek splňovala kritéria zájemce o dotaci tak, aby se o poskytnutí dotace z ROP NUTS 2, výzva č. 4, mohla tato společnost ucházet, ačkoliv si byl, stejně jako obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., vědom toho, že minimálně jeho prostřednictvím a prostřednictvím jeho dcery [jméno] [příjmení], jeho družky [jméno] [příjmení] a jejího bratra [jméno] [příjmení] byla společnost Fa Čapí hnízdo propojena se společnostmi ze skupiny

5 3 To 34/2024

AGROFERT, a že tato společnost hodlá po dokončení výstavby MKA ČH působit na stejných relevantních trzích jako některé tyto společnosti i na sousedním trhu, přičemž vyplacením dotace z ROP NUTS 2, výzva č. 4, společnosti Fa Čapí hnízdo způsobili poškozené Regionální radě škodu ve výši 49 997 443,36 Kč, z čehož výše finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu Evropské unie činila 42 497 826,80 Kč.

2. Je třeba konstatovat, že ve věci se jedná již o druhý rozsudek, když první zprošťující rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2023 č.j. 56 T 7/2022-36410 byl podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) tr. řádu zrušen usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023 a věc byla podle § 259 odst. 1 tr. řádu vrácena soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

3. Soud I. stupně se již ve svém prvním rozhodnutí (tuto argumentaci převzal i do napadeného rozsudku) neobvykle podrobně zabýval rekapitulací přípravného trestního řízení až do podání obžaloby, včetně tohoto dokumentu. Soud zmínil odlišné linie, kterými se při posouzení skutku ubíral policejní orgán a státní zástupce, resp. dozorový státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze i nejvyšší státní zástupce, kdy policie fakticky od počátku trestního stíhání až do konečného návrhu na podání obžaloby zastávala na základě shromážděných důkazů názor, že oba obžalovaní, zejména [jméno] [příjmení], se úmyslně, za účelem získání dotace, na kterou, jak věděli, by IMOBA ani další společnosti ze skupiny Agrofert neměly nárok, rozhodli pouze účelově, formálně, uměle a v rozporu s realitou (ekonomickou i jinou) vyčlenit část holdingu AGROFERT a vytvořit z ní údajně samostatný malý podnik a v jeho rámci realizovat projekt Farma Čapí hnízdo s tím, že veškerá tvrzení o zájmu rodiny [jméno] [příjmení] podnikat jsou nepravdivá a pouze účelová a všechny právní úkony a transakce spojené s přeměnou ZZN AGRO Pelhřimov (později Farma Čapí hnízdo) na akciovou společnost byly pouze fiktivní, účelové či simulované a jejich smyslem bylo zakrýt, že jediným faktickým vlastníkem akcií byl nadále [jméno] [příjmení].

4. Nalézací soud poté konstatuje, že oba státní zástupci v zásadě tuto skutkovou verzi policie přijali, s většinou argumentů policie se ve svých usneseních ztotožnili, nebo je dokonce sami rozvedli, pouze s výhradou, že vlastníka anonymních akcií v rozhodné okamžiky nelze s jistotou určit a že nebylo prokázáno, že by jím byl [jméno] [příjmení]. Pro nalézací soud překvapivě se potom státní zástupci nezabývali otázkou, zda již toto jednání, které policie obžalovaným připisuje, samo o sobě nepostačuje k naplnění znaku skutkové podstaty stíhaných trestných činů, tedy zda již takové jednání není dotačním podvodem, bez ohledu na to, kdo v daném okamžiku anonymní akcie držel. Byť se soud I. stupně přiklonil k závěru obou státních zástupců, že v přípravném řízení nebyly opatřeny důkazy prokazující vlastnictví akcií Farmy Čapí hnízdo v okamžiku podání žádosti o dotaci [jméno] [příjmení], vyjádřil své nepochopení tomu, proč pouze na základě neprokázání této skutečnosti státní zástupci fakticky zcela odmítli koncepci policie, podle níž dotační podvod spočíval právě v umělem, zdánlivém vytvoření podmínek pro získání dotace, tedy v cíleném obcházení zákona, přičemž se skutkovými vývody policie oba státní zástupci souhlasili. Fakticky tak v důsledku, podle soudu I. stupně, chybného právního posouzení věci státním zastupitelstvím došlo k tomu, nač poukazoval již vrchní policejní komisař, a to k zásadnímu odklonu od podstaty

vyšetřovaného skutku, což vedlo v roce 2019 k vrácení věci k došetření a následnému provádění dalšího rozsáhlého vyšetřování spojeného s téměř akademickou debatou o výkladu definičních znaků malého a středního podniku a pojmů zejména relevantního a sousedního trhu.

5. Soud I. stupně potom vyjadřuje svůj názor, že neprokázání faktického vlastnictví anonymních akcií konkrétně [jméno] [příjmení] nebylo podstatné pro posouzení, zda v tomto případě mohlo dojít k dotačnímu podvodu tím, že obžalovaní pouze formálně, účelově a v rozporu s realitou vytvořili podmínky pro získání dotace; z tohoto pohledu by bylo nepodstatné, zda akciemi v rozhodném okamžiku disponoval (držel je) osobně [jméno] [příjmení], nějaký člen jeho rodiny či jakákoli jiná osoba jednající v součinnosti s ním. Soud I. stupně tak vyjádřil přesvědčení, že oba státní zástupci, kteří na jednu stranu akceptovali skutkové posouzení věci policií o účelovosti jednotlivých kroků učiněných obžalovanými, směřujících pouze k formálnímu vytvoření podmínek

6 3 To 34/2024

pro získání dotace, a na druhou stranu již o tomto jednání neuvažovali jako o trestném, pominuli na rozdíl od policie samu podstatu projednávané věci, především pominuli, že takové zneužití práva, resp. obcházení zákona, které ve věci fakticky sami shledali, nepoživá právní ochrany a může jím být spáchán trestný čin, včetně trestného činu dotačního podvodu.

6. V této souvislosti soud I. stupně zmínil evropskou legislativu, konkrétně článek 4 odst. 3 Nařízení rady č. 2988/95 z 18. 12. 1995, o ochraně finančních zájmů evropských společenství, který ve své zprávě výslovně citoval Evropský úřad pro boj proti podvodům (dále jen OLAF), na rozdíl od státních zástupců, dle něhož, „jednání, v nichž je prokazatelné, že jejich účelem je získání výhody v rozporu s cíli práva Společenství použitelného v daném případě umělým vytvořením podmínek vyžadovaných pro získání určité výhody, vedou k tomu, že se uvedená výhoda buď neudělí, nebo odejme.“ Soud I. stupně potom vyvozuje, jednoduše řečeno, že pokud by byla prokázána linie od počátku zastávaná při koncepci skutku policií a akceptovaná oběma ve věci rozhodujícími státními zástupci, Farma Čapí hnízdo by bez dalšího neměla na dotaci nárok a nebylo by třeba řešit otázku propojenosti podniků a stejných relevantních nebo sousedních trhů, na něž se celé vyšetřování od roku 2019 zaměřilo. Na podporu této argumentace soud I. stupně uvedl judikaturu soudního dvora Evropské unie (dále jen SDEU) i Nejvyššího správního soudu, především v oblasti daňové (např. rozhodnutí SDEU ze dne 21. 2. 2006, sp. zn. C -255/02, ve věci Halifax, rozhodnutí téhož soudu ze dne 21. 2. 2008, sp. zn. C -425/06 ve věci Italservice nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2AFS178/ 2005 ze dne 21. 6. 2005, sp. zn. 2AFS83/ 2010 ze dne 26. 1. 2011 nebo sp. zn. 6AFS376 /2018 ze dne 14. 11. 2019. Dopad těchto rozhodnutí do oblasti dotací lze charakterizovat tak, že za zneužití práva je třeba považovat takové jednání, jehož výsledkem je při formálním splnění podmínek pro poskytnutí dotace skutečnost, že dotace je poskytnuta v rozporu s cílem sledovaným daným dotačním programem, pokud hlavním důvodem (účelem, sledovaným cílem) těchto jednání je právě získání dotace. Hlavním účelem je takový účel, který ve srovnání s jinými případnými účely je neporovnatelně významnější, takže je ve své podstatě zastiňuje a marginalizuje. Jestliže tedy dojde pouze k umělému vytvoření podmínek pro získání dotace jednáním, které objektivně nemá jiné (zpravidla ekonomické) vysvětlení než právě zajistit dotaci, jedná se o zneužití práva, takové jednání je dovolené pouze zdánlivě, ve skutečnosti je protiprávní a může zakládat i trestněprávní odpovědnost osob, které se jej dopustily. Naproti tomu, jak vyplývá z citovaného rozhodnutí SDEU ve věci Halifax, pokud by jednání mělo jiné vysvětlení (důvody), než jen získání dotace, resp. by získání dotace nebylo důvodem hlavním ve shora popsaném smyslu, o zneužití práva by se nejednalo. Pokud by tedy podle prvotní linie vyšetřování koncipované policií a po skutkové stránce akceptované oběma státními zástupci obžalovaní účelově, pouze uměle vytvořili (simulovali) konstrukci, která neodpovídala realitě, v tomto případě údajně nezávislý malý podnik Farma Čapí hnízdo, pak by předstírali okolnosti, které nebyly v souladu se skutečným stavem věci, a uváděli by druhou stranu zjevně cíleně v omyl, jednalo by se tedy fakticky o klasické podvodné

jednání. V tomto směru za dosavadní absence odpovídajícího rozhodnutí k otázce dotačního podvodu, učiněné všeobecně respektovanými vrcholnými soudy v České republice, soud I. stupně jako přílehlavý příklad uvádí rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 7 Tdo 1301/2003 ze dne 10. 3. 2004 nebo sp. zn. 6 Tdo 250/2005 ze dne 30. 3. 2005, zabývající se nelegální daňovou optimalizací s poukazem na to, že na rozdíl od možné legální daňové optimalizace u dotací legální optimalizace patrně nepřichází v úvahu (viz odst. 90. – 99. napadeného rozhodnutí).

7. Soud I. stupně se rovněž po podrobné rekapitulaci usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení státního zástupce, jimiž rozhodl o stížnostech obviněných proti usnesení o zahájení trestního stíhání, návrhu na podání obžaloby ze dne 15. 4. 2019, usnesení státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze o zastavení trestního stíhání ze dne 30. 8. 2019, č.j.

1 KZV 188/2017-999, usnesení nejvyššího státního zástupce ze dne 4. 12. 2019, č.j.

2 NZA 309/2019-28, návrhu na podání obžaloby ze dne 31. 5. 2021, vrácení věci k doplnění vyšetřování, nového návrhu na podání obžaloby ze dne 20. 9. 2021 a obžaloby ze dne 21. 3. 2022 (viz odst. 1. – 62. napadeného rozhodnutí) zabývá hodnocením postupu orgánů činných

7 3 To 34/2024

v přípravném trestním řízení, kde deklaruje svůj nesouhlas s právním posouzením věci a celkovou koncepcí a logikou postupu především dozorového státního zástupce a nejvyššího státního zástupce (viz odst. 63. – 89. napadeného rozhodnutí). Zde se nalézají soud kromě již výše uvedených výhrad k interpretaci právních závěrů na základě skutkových zjištění učiněných policií, publikovaných oběma ve věci vystupujícími státními zástupci, a posunu těžiště trestního řízení od základní linie simulace jednotlivých skutečností, majících vliv na poskytnutí dotace, k akademickým otázkám výkladu definičních znaků malého a středního podniku, propojených osob a sousedních a relevantních trhů, zabývá rovněž právní kvalifikací a časovému vymezení trestněprávně relevantního jednání obžalovaných v obžalobě uvedeného. Soud I. stupně zde podrobně rozebírá pro případ uznání viny možnou aplikaci aktuální právní úpravy s odvoláním na ust. § 2 odst. 1 tr. zákoníku a stejně tak možné posouzení i jednání obž. [jméno] [příjmení] jako zločinu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, na což byl obž. Ing. [jméno] [příjmení] upozorněn již při nařízení hlavního líčení. Stejně tak soud nalézací upozornil na zjevnou nesprávnost právní kvalifikace jednání obž. [příjmení] v podané obžalobě, kdy při číselném vyjádření použitých ustanovení trestního zákoníku označujících trestné činy, které byly na straně obžalovaných shledány při správně formulované právní větě a vymezení součinnosti obž. Ing. [jméno] [příjmení] ve formě pomoci, byl chybně uveden § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, vymežující účastenství na trestném činu formou organizátorství. Tato zjevná nesprávnost se vztahuje k právní kvalifikaci jednání obž. Ing. [jméno] [příjmení] uvedené v podané obžalobě jako zločinu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku.

8. V této části rozhodnutí soud I. stupně rozebírá i časové vymezení, v němž se obžalovaní mohli dopustit trestněprávně relevantního jednání, když dozorující státní zástupce původně vycházel ve svém usnesení o zastavení trestního stíhání z toho, že ke spáchání trestného činu mohlo dojít jednáním až do okamžiku uzavření smlouvy o poskytnutí dotace, která byla za Farmu Čapí hnízdo podepsána dne 15. 10. 2008, zatímco nejvyšší státní zástupce upozornil ve svém rozhodnutí, jímž citované usnesení dozorového státního zástupce zrušil, že tento závěr platí pro trestný čin dotačního podvodu, nicméně ke spáchání trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie mohlo dojít i v rámci dílčích žádostí o čerpání dotace, tedy až do července 2010. Soud I. stupně se ztotožnil s časovým vymezením určeným nejvyšším státním zástupcem, avšak s výhradou, že toto vymezení dle jeho názoru platí pro oba v úvahu připadající trestné činy, neboť žádostí o poskytnutí dotace ve smyslu § 212 tr. zákoníku se míní i žádost o výplatu (čerpání) dotace či její části. K tomuto svému závěru pro srovnání uvedl rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 3.

2020, sp. zn. 5 Tdo 1176/2019. Nálezací soud k tomu dodává, že z hlediska možného naplnění skutkové podstaty obou trestných činů se tak zabýval především jednáním obžalovaných do července 2010, kdy byla podána poslední žádost o čerpání dotace, přičemž se ztotožnil s konstatováním nejvyššího státního zástupce, který ve svém usnesení ze dne 4. 12. 2019, č.j. 2 NZA 309/2019-28 mj. upozornil, že jednání obžalovaných je třeba posuzovat v širších souvislostech, které mohou mít význam při komplexním hodnocení projednávané věci z hlediska skutkových zjištění. Proto dle vyjádření soudu I. stupně byly i takové další události předmětem dokazování.

9. V další části rozhodnutí se Městský soud v Praze zabývá otázkou nezávislosti či propojenosti podniků a otázkou relevantních a sousedních trhů, která přináší mnohé nejasnosti a rozpory v nahlížení i mezi dvěma státními zástupci ve věci činnými. Soud poukazuje na to, že doporučení Komise i související předpisy či rozhodnutí evropských soudů není jednoduché správně interpretovat, nicméně ztotožňuje se s nejvyšším státním zástupcem v tom, že při posouzení otázky působení na stejném relevantním trhu, resp. sousedním trhu, je třeba v souladu se smyslem úpravy zohledňovat i budoucí plánované působení podniků na těchto trzích. Nelze tedy uzavřít, že takový průnik nemohl existovat, protože Farma Čapí hnízdo v době podání žádosti o dotaci žádné služby neposkytovala, a tedy na žádném trhu nepůsobila. Stejně jako nejvyšší státní zástupce odkazuje na

8 3 To 34/2024

znění Pokynů pro žadatele a příjemce pro výzvu č. 4 ROP Regionu soudržnosti Střední Čechy platné od 20. 12. 2007 (č. l. 12149 a násl.), kde se v části VIII.2 pod bodem 3. vysvětluje pojem relevantního trhu (průnik zeměpisného trhu a trhu výrobků a služeb) s tím, že narušení hospodářské soutěže nemusí existovat v době podání žádosti, stačí, existuje-li pouze budoucí možnost tohoto narušení. Dále se zde uvádí, že při zjišťování, zda má podnik konkurenty, nemusí jít o současné, ale i budoucí konkurenty. Zde soud I. stupně zpochybňuje i námitky obhajoby o nemožnosti takovou budoucí konkurenci předvídat, s argumentací, že každý nově vznikající podnik se nepochybně otázkou možné konkurence musí již při svém založení vážně zabývat, byť tuto otázku nelze posoudit do všech detailů a s absolutní jistotou. Zde soud I. stupně připomíná působení Farmy Čapí hnízdo v oblasti propagace a reklamy, což rovněž v souladu s názorem nejvyššího státního zástupce považuje za důležitou oblast plánování.

10. Naopak se městský soud neztotožnil s názorem nejvyššího státního zástupce v otázce materiálního hlediska malého podniku spočívající ve znevýhodnění na příslušném trhu, tedy ve ztíženém přístupu ke zdrojům, technologiím apod., jako v zásadě samostatným kritériem pro posuzování naplnění definice malého a středního podniku, aniž by se současně zohledňoval případný nedostatek působení na stejných relevantních či sousedních trzích. Soud I. stupně si byl vědom Doporučení Komise z 3. 4. 1996 (96/280/) a na něj navazující judikatury SDEU a Evropské komise (rozhodnutí SDEU ze dne 29. 4. 2004, sp. zn. C -91/01, Itálie vs Evropská komise, a rozhodnutí Evropské komise ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. C8/2005, rozhodnutí o státní podpoře, kterou chtělo Německo poskytnout ve prospěch společnosti N UmesterungsWerke), nicméně upozornil, že Doporučení Komise z 3. 4. 1996 žádnou výslovnou úpravu propojenosti podniků prostřednictvím fyzických osob a zároveň omezení zkoumání této propojenosti neobsahovalo. S bližším vymezením přišlo až Doporučení Komise z 6. 5. 2003 právě v reakci na výkladové problémy předchozího doporučení, když toto zkoumání propojenosti prostřednictvím fyzických osob výslovně zakotvilo a zároveň omezilo na podniky, které působí na stejném relevantním nebo sousedním trhu (odst. 12. úvodní části Doporučení z 6. 5. 2003). Pokud jde o rozhodnutí Evropské komise ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. C8/2005, to již vykládá Doporučení z roku 2003 a zabývá se materiálním kritériem definice malého a středního podniku velmi podrobně, nikoliv však izolovaně od podmínky působení na stejných relevantních nebo sousedních trzích, jejíž naplnění bylo v dané věci shledáno (odst. 62. citovaného rozhodnutí). Rovněž rozhodnutí

SDEU ve věci HaTeFo z 27. 2. 2014, sp. zn. C -110/13 se zabývá propojenými podniky, které sice formálně neudržují některý ze vztahů stanovených v citovaném Doporučení Komise z 6. 5. 2003, ale vzhledem k úloze, v níž vystupuje fyzická osoba nebo skupina fyzických osob, které jednájí společně, mohou být považovány za jednu hospodářskou entitu a z tohoto pohledu by rovněž mohly být hodnoceny jako propojené podniky, nicméně i v tomto rozhodnutí je odkazováno na požadavek působení na stejném relevantním nebo sousedním trhu, jehož splnění je pro závěr o možné propojenosti podniků ve smyslu doporučení zásadní.

11. Nalézací soud přitom konstatuje, že není na něm, aby hodnotil vhodnost takto stanoveného omezení posuzování propojených podniků pouze na případy, že podniky působí na stejném relevantním nebo sousedním trhu, ale jeho úkolem je posoudit, zda a v čem obžalovaní úmyslně porušili nastavená pravidla. Nalézací soud uvádí, že je si vědom složitosti podaného výkladu, a tedy možnosti jeho odlišného posouzení, což plyne z dosud nejednotného výkladu, což má z jeho pohledu zásadní význam pro posouzení subjektivní stránky trestného činu, tedy případného prokázání toho, že obžalovaní úmyslně uváděli nepravdu. Za rozhodující v posouzení věci tak nevidí odlišné právní názory nejvyššího státního zástupce, dozorového státního zástupce a soudu samotného na výklad některých bodů Doporučení, ale vnitřní vztah obžalovaných k projednávané věci, kdy z hlediska jejich zavinění je jim možné klást za vinu pouze porušení takových pravidel, která pro ně musela být již v době jejich jednání dostatečně srozumitelná a jednoznačná, nikoli takových, na jejichž správném výkladu se dodnes ani právníci nedokáží shodnout. Následně potom podrobil soud I. stupně kritice jednak nejednotný přístup dozorcujícího státního zástupce a

9 3 To 34/2024

nejvyššího státního zástupce k řešení otázky stejného relevantního nebo sousedního trhu, včetně posouzení subjektivní stránky trestného činu v podané obžalobě, jednak nedostatečnou reakci dozorového státního zástupce na právní názor nejvyššího státního zástupce publikovaný v jeho rozhodnutí ve věci vydaném, jímž byl dozorový státní zástupce instančně vázán, byť soud I. stupně připustil, že se v tomto ohledu dostal do velmi komplikované situace. Nejvyšší státní zástupce totiž vyjádřil zásadní pochybnosti, zda je možné dovést subjektivní stránku trestného činu (úmysl obžalovaných uvádět nepravdivé skutečnosti) ve vztahu k zamlčení nenaplnění jím dovozovaného materiálního kritéria malého a středního podniku, když dokonce uvedl, že znění uživatelské příručky k definici malého a středního podniku z roku 2006 spíše naznačuje, že vyhodnocení tohoto kritéria je věcí daného správního úřadu. Stejně tak problematické je po obžalovaných rozumně požadovat schopnost správného výkladu pojmu „sousední trh“ v kontextu projednávané věci. Nejvyšší státní zástupce přitom ve svém rozhodnutí deklaruje, že v případě, že žadatelé nebyli dostatečně informováni o způsobu vymezení sousedních trhů při propojení podniků prostřednictvím fyzických osob, bylo by možné jejich případnou trestní odpovědnost spojovat pouze s působením podniků na stejných relevantních trzích, jejichž zjištění a definování nevyžaduje odborné znalosti a zkušenosti.

12. V návaznosti na uvedené výhrady však nelze konstatovat dostatečnou reakci dozorcujícího státního zástupce, když přestože nebyly shromážděny žádné důkazy, které by tyto zásadní pochybnosti nejvyššího státního zástupce rozptýlily, v podané obžalobě se bez podrobnějšího vysvětlení se zaviněním obžalovaných i ve vztahu k posouzení otázky sousedního trhu, materiálního hlediska posuzování malého podniku a detailnímu povědomí obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. o aktivitách všech podniků skupiny AGROFERT, počítá, aniž by bylo připojeno potřebné odůvodnění. V odst. 85. – 89. se dále soud I. stupně zabývá v obžalobě zmíněnými konkrétními podniky ze skupiny AGROFERT, jejichž vymezení dozorcujícím státním zástupcem směřuje ke stejnému relevantnímu trhu jako Farma Čapí hnízdo, a to v oblasti kongresové a školící techniky, ubytovacích služeb, provozování nebo pronájmu ubytovacích a restauračních zařízení, reklamních a propagačních služeb, přičemž i zde postrádá bližší vymezení a odůvodnění těchto

skutečností, tedy sousedního relevantního trhu tak, aby tato argumentace byla způsobilá, jako odůvodnění postupu a verze podávané státním zástupcem, obstát.

13. Nalézací soud v odst. 100. – 104. rozebírá zásadu vázanosti soudu rozhodovat pouze o skutku, který je uveden v žalobním návrhu (§ 220 odst. 1 tr. řádu), a tedy respektování požadavku na zachování totožnosti skutku. Zde se zabývá podstatou skutku, kterou tvoří jednání pachatele a následek, který jím byl způsoben. Totožnost skutku je přitom podle konstantní a ustálené judikatury zachována při alespoň částečně totožném jednání při odlišném následku, nebo v případě totožnosti následku při rozdílném jednání. V projednávané věci tak k zachování totožnosti skutku, bez ohledu na popis jednání obžalovaných v podané obžalobě, resp. v usnesení o zahájení trestního stíhání, v případě prokázání viny totožnost následku spočívající v neoprávněném získání uvedené dotace (způsobené škody) jednoznačně postačuje. Nalézacímu soudu tak u žádného z obžalovaných nic nebránilo, aby se podanou obžalobou meritorně zabýval, byť s její koncepcí nesouhlasil. Soud vyjádřil svůj nesouhlas s vymezením v obžalobě klíčové otázky tak, že pro posouzení trestnosti obžalovaných je po objektivní stránce základní otázkou, zda Farma Čapí hnízdo byla v době podání žádosti o dotaci nezávislým malým a středním podnikem a byla tedy o ni oprávněna žádat, a po subjektivní stránce, zda [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] věděli, že o dotaci Farma Čapí hnízdo žádat nemůže. Naopak za klíčovou otázku označil nalézací soud ve shodě s policisty, kteří kauzu vyšetřovali, otázku, zda se obžalovaní svým úmyslným jednáním podíleli na zneužití práva (obcházení zákona) tím, že pouze uměle vytvořili podmínky pro získání dotace vyčleněním společnosti ZZN AGRO Pelhřimov z holdingu AGROFERT a dalšími kroky, jimiž fakticky předstírali existenci reálně nefungujícího samostatného malého podniku, přičemž hlavním účelem těchto úkonů a transakcí bylo právě získání dotace, tedy tento postup neměl další závažný ekonomický nebo jiný důvod. Toto, a nikoli polemika o propojených podnicích, společných a

10 3 To 34/2024

relevantních trzích, podle soudu I. stupně je a bylo od počátku podstatou této trestní věci. Policejní orgán k posouzení věci shromáždil velké množství především nepřímých důkazů, prokazujících mimořádně těsné spojení společností skupiny AGROFERT a Farmy Čapí hnízdo v průběhu let 2008 2013, osobní vztah obž. [jméno] [příjmení] k tomuto projektu a jeho osobní angažovanost v něm, na druhou stranu zpochybňující reálně existující zájem údajných akcionářů – rodinných příslušníků [jméno] [příjmení] – na Farmě Čapí hnízdo podnikat.

14. V následující části rozsudku, v odst. 106. – 371. se nalézací soud zabývá rozborem provedených důkazů, a to výpověďmi obžalovaných, svědků, provedenými znaleckými posudky, listinnými a dalšími důkazy, a poté se v odst. 372. – 477. věnuje hodnocení provedených důkazů jak po stránce skutkové, tak po stránce právní, což vyústilo ve zproštění obžalovaných [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D. a Ing. [jméno] [příjmení] podle § 226 písm. b) tr. řádu, tedy z důvodu, že v obžalobě popsany skutek není trestným činem. Nalézací soud si přitom vyznačil dvě zásadní otázky, na něž bylo třeba pro rozhodnutí o vině odpovědět. První otázka zněla, zda se obžalovaní podíleli na zneužití práva (obcházení zákona) tím, že pouze uměle vytvořili podmínky pro získání dotace vyčleněním společnosti ZZN AGRO Pelhřimov z holdingu AGROFERT a dalšími kroky, jimiž fakticky předstírali existenci reálně nefungujícího samostatného malého podniku, přičemž hlavním účelem těchto úkonů a transakcí bylo právě získání dotace, tedy tento postup neměl jiný závažný ekonomický nebo jiný důvod.

15. Pro případ negativní odpovědi na první otázku si položil soud I. stupně otázku druhou, zda byla Farma Čapí hnízdo v době podání žádosti o dotaci nezávislým malým podnikem ve smyslu Doporučení, a pokud ne, zda obž. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] věděli, že o dotaci Farma Čapí hnízdo žádat nemůže a uvedli příslušný úřad úmyslně v omyl.

16. Oba obžalovaní k věci pronesli pouze, byť opakovaně, svá prohlášení, ale dále využili svého práva nevypovídat a odmítli odpovídat na případně položené dotazy. Oba obžalovaní přitom kladli

první úvahy o dotaci na přelom roku 2007 a 2008, tedy de facto po vyhlášení výzvy č. 4 v rámci Regionálního operačního programu NUTS 2 ze dne 20.12.2007, kdy se měla obž. Ing. [jméno] [příjmení] od obž. Ing. [jméno] [příjmení] při náhodném setkání dozvědět, že projektu se ujme rodina obžalovaného. Soud I. stupně s ohledem na provedené dokazování označil výpovědi obžalovaných za nevěrohodné, nepřesvědčivé a vnitřně rozporné, stejně jako tvrzení obž. Ing. [jméno] [příjmení], že se žádným způsobem nepodílel na rozhodování společnosti ZZN Pelhřimov o změně právní formy a prodeji dceřiné společnosti ZZN AGRO [obec] na své nejbližší rodinné příslušníky.

17. Soud nalézací v souboru hodnocených důkazů za zcela zásadní a určující k posouzení otázky o účelovém jednání obžalovaných k vytvoření podmínek pro získání dotace, označil výpověď svědka [příjmení] [jméno] [příjmení], který dle vlastní výpovědi pracoval pro obž. Ing. [jméno] [příjmení] jako technický zástupce investora na řadě staveb včetně Čapího hnízda. Tuto výpověď soud I. stupně nadřadil nad ostatní důkazy a vycházel z ní při řešení otázek, které považoval za klíčové pro přijetí rozhodnutí v posuzované věci. Takto pristoupil soud zejména k odpovědi na otázku, co bylo prokazatelným účelem vyčlenění společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s. po primární přeměně právní formy společnosti, původně s.r.o., zda to bylo skutečně účelové jednání obžalovaných k získání dotace, nebo záměr přenechat celý projekt rodinným příslušníkům obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Na jedné straně Městský soud v Praze poukazuje na skutečnosti uváděné svědkem [příjmení] [příjmení], které vyvracejí obhajobu obou obžalovaných, že [jméno] [příjmení] přišla s možností dotace až po 20. 12. 2007 včetně souvisejícího tvrzení [jméno] [příjmení], že dotace před datem 20.12.2007 s nikým neřešil, o předmětné dotaci měl poprvé slyšet během krátké rozmluvy s obž. [příjmení]. Svědek se však zcela jasně vyjádřil, že možnost dotace za účasti [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] se řešila podstatně dříve, stejně tak jako přibližuje účast obž. Ing. [jméno] [příjmení] na převodu společnosti ZZN AGRO Pelhřimov na jeho rodinu. Na druhou stranu však soud I. stupně spatřuje v této výpovědi mnoho odpovědí na možnost účasti rodiny obž. [příjmení] na projektu Farmy Čapí hnízdo a současně v podstatě vylučuje úvahy o tom, že

11 3 To 34/2024

právě možnost získání dotace byla hlavní motivací pro vyčlenění projektu z holdingu AGROFERT, když podle výpovědi svědka [příjmení] [příjmení] se otázka dotace začala řešit až právě po vyčlenění ZZN AGRO Pelhřimov a.s., později Farma Čapí hnízdo, a.s. V této souvislosti svědek vypověděl, že byl ujistěn obž. Ing. [jméno] [příjmení], že v realizaci projektu má pokračovat i v případě, že by Farma Čapí hnízdo dotaci nezískala a je tedy zřejmé, že obž. [příjmení] s touto variantou počítal. Zde opět odkázal na rozhodnutí SDEU ve věcech Halifax, resp. Italservice, z nichž vyplývá, že o neoprávněné získání dotace by šlo tehdy, kdyby vytvoření Farmy Čapí hnízdo sledovalo jako hlavní, zjevně převažující cíl a výsledek právě získání dotace. Právě zde nalézací soud shledává zásadní momenty výpovědi svědka [příjmení], kterou hodnotí jako konzistentní, přesvědčivou a logickou, jako spolehlivě vyvracející možný skutkový základ pro aplikaci úvahy o zneužití práva (obcházení zákona), konkrétně i čl. 4 odst. 3 Nařízení Rady 2988/95. Tuto výpověď staví do souladu se základní linií obhajoby obžalovaných a výpověďmi svědků [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], byť současně deklaruje zdrženlivý přístup k hodnocení těchto výpovědí, které byly opět provedeny pouze ve formě prohlášení bez možnosti klást otázky, a byly učiněny rodinnými příslušníky obžalovaného (jeho partnerkou, později manželkou, dcerou a švagrem – bratrem [jméno] [příjmení]).

18. Co se týče možnosti konkrétní účasti nejbližších příbuzných obž. Ing. [jméno] [příjmení], tedy [jméno] [příjmení] (životní partnerky), [jméno] [příjmení] (dcery) a [jméno] [příjmení] ml. (syna) na činnosti společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s., později Farma Čapí hnízdo, a.s. při realizaci projektu Farma Čapí hnízdo, zde odkazuje nalézací soud na vyjádření svědka [příjmení] o podílu [jméno] [příjmení] na vybavování interiérů realizované stavby a účasti na kontrolních dnech, u

[jméno] [příjmení] na vyjádření obž. Ing. [příjmení], že by se zde chtěla realizovat při chovu koní a zkusit si podnikání. V této souvislosti soud I. stupně sice zmínil vážný zdravotní stav [jméno] [příjmení] při jejím onemocnění bipolární poruchou, avšak současně uvedl, že ani tato závažná okolnost nevyklučuje její případné aktivity. Co se týče [jméno] [příjmení] ml., zde soud I. stupně připustil, že tento svědek se minimálně nemohl účastnit podpisu smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 31. 12. 2007 a současně převzetí těchto cenných papírů, což deklaruje předávací protokol, neboť dle výpisu platebních transakcí s platební kartou COMMERZBANK, kterou používal, bylo placeno na přelomu roku 2007 a 2008 v USA, kde v té době [jméno] [příjmení] ml. žil a studoval, a stejně tak nemohl přehlédnout výpověď samotného svědka [příjmení] ml., který se vymezil k celému projektu negativně, tedy že o svém, „zapojení“ mezi akcionáře nic neví a nikdy neměl zájem podnikat, přičemž odmítl pravost podpisů uvedených pod jeho jménem na smlouvách o úplatném převodu cenných papírů ze dne 31. 12. 2007 uzavřených mezi prodávající ZZN Pelhřimov a kupujícími [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] ml. a [jméno] [příjmení] a ze dne 16. 2. 2008 uzavřených mezi [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] ml. jako prodávajícími a [jméno] [příjmení] jako kupujícím, a na protokolu o předání a převzetí listinných akcií společnosti ZZN AGRO Pelhřimov dne 31. 12. 2007, což v rovině střední pravděpodobnosti potvrdil ve svém znaleckém posudku z oboru písmoznalectví, specializace ruční písmo i znalec [příjmení] [jméno] [příjmení]. K vysvětlení této situace, která velmi významně zpochybňuje účast svědka [jméno] [příjmení] ml. na celém projektu, nicméně nalézací soud nad možností formálního zapojení svědka [příjmení] ml. do projektu Farma Čapí hnízdo jako bílého koně upřednostnil dle jeho hodnocení logičtější a rozumněji vysvětlitelný důvod, že se mohlo jednat o snahu rozdělit vlastnictví rodinného podniku spravedlivě mezi členy rodiny, včetně syna, který oproti ostatním o podnikání neměl zájem, přičemž s ohledem na pobyt syna v USA byly listiny podepsány někým jiným. Nalézací soud přitom uzavřel, že z hlediska oprávněnosti žádosti o dotaci by taková manipulace, byť nepůsobí dobře, neměla na oprávněnost žádosti vliv a fakticky by se vůbec nic na věci neměnilo, i kdyby bylo prokázáno, že tyto akcie po celou dobu držel osobně obž. [jméno] [příjmení], což se však neprokázalo a ani obžaloba to netvrdí. Za podivnou označil Městský soud v Praze skutečnost, že [jméno] [příjmení] ml. nepodepsal ani smlouvu o dalším převodu ze dne 16. 2. 2008, ačkoli v té době v České republice již byl, avšak uzavřel, že pro tuto skutečnost nelze již nalézt smysluplné vysvětlení, a to i proto, že ani obžalovaný ani jeho rodinní příslušníci

12 3 To 34/2024

k této věci nic konkrétního neuvedli a nikdo jiný ji vysvětlit nemůže. Výslovně je potom v odůvodnění napadeného rozsudku uvedeno v odst. 426., že, „sám obžalovaný ponechal v této otázce naprostou důkazní tmou, kterou lze stěží naplnit jinak než spekulacemi, které však jednoznačně nemohou být podkladem pro závěr o vině obžalovaného.“

19. Nalézací soud se v dalším hodnocení důkazů zabýval i výpověďmi dalších svědků spojených se společnostmi ZZN Pelhřimov, a.s., ZNN AGRO Pelhřimov a.s., později Farma Čapí hnízdo, a.s., popř. se společnostmi patřícími do holdingu AGROFERT a stejně tak výpověďmi svědků z řad poskytovatele dotace Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy, či dokumenty vztahujícími se k financování projektu, pocházejícími od financující banky HSBC Bank. Pokud jde o důkazy shromážděné ve vztahu k Regionálnímu operačnímu programu NUTS 2 Střední Čechy, konkrétně výzvu č. 4, zde nalézací soud dospěl k závěru, že nemůže obstát argument, že teprve vyhlášením výzvy dne 20. 12. 2007 se obžalovaní mohli dozvědět, že se o dotaci může ucházet jen malý a střední podnik, a tedy že by případné účelové úkony před tímto datem neměly smysl. Zde se soud odkázal na výpovědi svědků [příjmení], [příjmení], [příjmení], [příjmení] a [příjmení], kteří v zásadě shodně popsali, že obecně vyhlášení výzvy předchází dlouhodobější cílené seznamování potencionálních zájemců s obsahem a podmínkami budoucí výzvy, a to na seminářích, školeních, workshopech, případně na konzultacích, a podmínky tak nejsou do vyhlášení výzvy utajovány, ale

naopak je s nimi veřejnost již předem seznamována, aby se žadatelé mohli soustředit na přípravu podkladů.

20. Stejně tak soud I. stupně připomněl důkazy pocházející z vnitřní evidence společnosti HSBC Bank, z nichž podle něj (s odkazem na výpověď svědka [příjmení]) jasně vyplývá, že úvěr pro Farmu Čapí hnízdo fakticky dojednala paní [příjmení] z AGROFERTU, která byla uvedena jako kontaktní osoba již od počátku v některých smlouvách (nikoli tedy až v době, kdy společnost AGROFERT zastřešovala pro Farmu Čapí hnízdo účetnictví). Stejně tak připomněl, že již v těchto dokumentech je zmíněno, že ze strany [jméno] [příjmení] se podle získaných informací má jednat o projekt, na kterém má osobní zájem a na kterém mu záleží. Na zásadní postavení [jméno] [příjmení] potom soud I. stupně usuzuje i z výpovědí svědků [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] a z předložené e-mailové komunikace vedené přímo s obž. [jméno] [příjmení], z nichž je zřejmé, že obžalovaný nejméně od podzimu 2012 aktivně vystupoval za Farmu Čapí hnízdo a prezentoval se jako osoba, která, na rozdíl od svědka [příjmení], rozhoduje důležité věci.

21. Soud na základě provedených důkazů, konkrétně výpovědí zaměstnanců [příjmení] [příjmení], především svědka [příjmení], vnitřní dokumentace banky a pojišťovacích smluv činí dílčí skutkový závěr, že AGROFERT HOLDING fakticky zajistil již v roce 2008 pro Farmu Čapí hnízdo bankovní úvěr, což jednoznačně svědčí o úzké personální a ekonomické propojenosti obou subjektů a jednání jejich vedení ve shodě, a ostatně to odpovídá i líčení svědka [příjmení]. Nicméně i takové počínání vzhledem ke vztahu obž. Ing. [jméno] [příjmení] k jeho rodině a k samotnému projektu farmy označuje nalézací soud za rozumně vysvětlitelné, lidsky pochopitelné a logické, a především nikoli nezákonné, když z hlediska oprávněnosti žádosti o dotaci není samo o sobě nijak podstatné. V této souvislosti nepomíjí nalézací soud ani velmi úzké vztahy mezi AGROFERT HOLDING a Farmou Čapí hnízdo vyplývající z uzavřených smluv o reklamě a propagaci, k čemuž odkazuje na znalecký posudek České znalecké a.s., který ve vztahu k této otázce označuje za zásadní a správný v závěrech ohledně ekonomické závislosti a provázanosti Farmy Čapí hnízdo ve vztahu k AGROFERTU, o čemž nelze rozumně pochybovat, neboť je vycházeno z prostých čísel. Zde soud zmiňuje ekonomickou iracionálnost nákladů vydávaných jednotlivými společnostmi v rámci skupiny AGROFERT na reklamu v objektu Farmy Čapí hnízdo, pokud by se jednalo o klasickou reklamu, nikoliv o sponzoring jako specifickou formu propagace, když se distancuje od hodnocení těchto skutečností z pohledu možného daňového úniku a zmiňovaný sponzorský vztah mezi uvedenými společnostmi akceptuje. Uvádí, že tato koncepce zcela koresponduje se závěry, které sám soud ohledně úzké provázanosti Farmy Čapí hnízdo a společností ze skupiny AGROFERT učinil. Přesto však tyto skutečnosti a závěry dle nalézacího soudu nijak nezpochybňují líčení svědka

13 3 To 34/2024

[příjmení], naopak z jeho výpovědi je zcela patrné, že obž. [jméno] [příjmení] byl již od počátku připraven společností, kterou fakticky věnoval své rodině, finančně i jinak pomáhat, což podle soudu I. stupně je lidsky pochopitelné a zároveň v této skutečnosti nelze bez dalšího spatřovat nic protiprávního. Stejně tak nalézací soud nečiní žádné závěry ze zmiňované komunikace obž. Ing. [jméno] [příjmení] se svědky [příjmení] a [příjmení], v níž deklaroval své postavení vůči Farmě Čapí hnízdo, neboť toto jeho zapojení není rozhodné pro posouzení jeho jednání v období nanejvýše do července 2010, kdy byla čerpána dotace, a nelze ani dovodit, zda takto vystupoval např. v rámci prosté pomoci rodině, nebo z titulu již plánované budoucí fúze se společností IMOBA. Je pravdou, že uváděné skutečnosti by mohly být určitou indicií o dlouhodobějším aktivním působení a podílu obžalovaného na rozhodování i ve vztahu k předchozí době, nicméně i zde odkazuje nalézací soud na výpověď svědka [příjmení], který dle něj vypovídal přesvědčivě i k rozhodnému období, kdy takovouto hypotézu nejen nepotvrdil, ale fakticky ji vyvrátil.

22. Nalézací soud tak uzavřel v odpovědi na položenou otázku č. 1, že provedeným dokazováním nebylo prokázáno důvodné podezření policie, že obžalovaní (či alespoň některý z nich) zneužili

právo, resp. úmyslně obešli zákon tím, že účelově vytvořili pouze formálně společnost Fa Čapí hnízdo vyčleněním z holdingu AGROFERT, přičemž hlavním účelem tohoto jednání bylo získání dotace. Mezi důkazy označuje za klíčovou výpověď svědka [příjmení] a dovozuje z ní, že důvodem vytvoření Farmy Čapí hnízdo byly spíše rodinné vztahy, dotace byla druhořadá a řešila se nanejvýš jako podpůrný argument až poté, co už bylo rozhodnuto, že projekt nebude realizovat AGROFERT. Postoj obž. [jméno] [příjmení] byl takový, že nově vzniklá firma bude projekt realizovat bez ohledu na to, zda se dotaci podaří obž. [jméno] [příjmení] získat. V tomto ohledu tak dle názoru soudu I. stupně přesvědčivá a věrohodná výpověď svědka [příjmení] potvrdila tuto část obhajoby obžalovaných a výpovědi rodinných příslušníků obž. [příjmení] (bez ohledu na výpověď svědka [jméno] [příjmení] ml., k níž soud I. stupně uzavřel, jak je shora uvedeno, proč ani tato výpověď pro něj neměla podstatný význam). Soud I. stupně tak konstatoval, že oproti přípravnému řízení nepřibýly zásadní důkazy, jež by původní podezření, založené na řadě indicií souvisejících s historickým vývojem projektu, které naznačovaly, že vytvoření Farmy Čapí hnízdo mohlo být pouze účelovým krokem ke získání dotace, potvrdily, naopak došlo k výrazné změně důkazní situace ve prospěch obžalovaných, jejichž verzi podpořila právě výpověď svědka [příjmení], na niž se městský soud v mnoha pasážích odvolává.

23. V další části odůvodnění napadeného rozsudku se soud zabýval otázkou, zda Farma Čapí hnízdo v době podání žádosti o dotaci byla nezávislým malým a středním podnikem ve smyslu Doporučení Komise, a pokud tomu tak nebylo, zda obž. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] věděli, že Farma Čapí hnízdo o dotaci žádat nemůže a uvedli příslušný úřad úmyslně v omyl nepravdivými skutečnostmi či zamlčením podstatných skutečností, což je koncepce, z níž vychází v zásadě po právní stránce obžaloba. Zde soud připomíná, že dle Doporučení Komise, které bylo součástí pravidel dotačního řízení, může podnik propojený s jiným podnikem ztratit svou pozici malého nezávislého podniku jen tehdy, když působí na stejném trhu, na kterém působí podnik s ním propojený, nebo na trhu sousedním. Pokud tomu tak není, faktická propojenost podle textu Doporučení není podstatná.

24. Přestože nalézací soud připouští, že společnost AGROFERT ručila Farmě Čapí hnízdo za bankovní úvěry, společnost IMOBA k tomuto ručení přistoupila svými nemovitostmi, AGROFERT následně poskytoval Farmě Čapí hnízdo přímé půjčky, tedy že Farma Čapí hnízdo měla zjevně bezproblémový přístup k finančním zdrojům, což bylo dle podané obžaloby příslušnými osobami zmlčeno, poukazuje právě na posun ve vymezení malého a středního podniku v novém Doporučení Komise v roce 2003, které zohledňuje právě působení na relevantních nebo sousedních trzích, což je rovněž otázkou Komise dále řešená.

25. Nalézací soud rovněž polemizuje s výkladem a významem tzv. motivačního efektu jako podmínky podání žádosti o dotaci v tom smyslu, že podnik, který by byl schopen realizovat projekt i bez dotace, na ni nemá nárok, a vyjadřuje s ním svůj nesouhlas. Poukazuje přitom na přílohu

14 3 To 34/2024

k žádosti o dotaci, analýzu nákladů a přínosů, kde sama Farma Čapí hnízdo výslovně uvedla, že investice je pro investora rentabilní v obou případech, tj. s dotací i bez ní s tím, že samozřejmě v případě bez dotace jsou hodnoty horší než v případě s dotací. V takovém případě by soud považoval dovozovat případnou trestněprávní odpovědnost jakékoli osoby jednající za žadatele o poskytnutí dotace za uvedení nepravdivých skutečností či zamlčení podstatných skutečností, za absurdní, přičemž otázka vyhodnocení žádosti včetně jejích příloh již byla záležitostí poskytovatele dotace.

26. V neposlední řadě se soud nalézací zabýval otázkou relevantního a sousedního trhu, kde poukázal již na názor nejvyššího státního zástupce prezentovaný v jeho usnesení ze dne 4.12.2019, že v tomto ohledu nebude možné prokázat zavinění, pokud nebude prokázáno, že v tomto směru docházelo k jakémukoli vzdělávání či výkladu na odborných školeních, ve vydávaných školících či

výkladových materiálech apod. Z výpovědi svědků [příjmení], [příjmení], [příjmení] či [příjmení] naopak vyplývá, že touto otázkou se nijak blíže nezabývali, tato nebyla odborně řešena a v tomto smyslu nelze dovozovat zavinění. Definicí sousedního a relevantního trhu se potom zabývá až uživatelská příručka k definici malých a středních podniků z roku 2015, kterou tedy logicky obžalovaní nemohli mít v relevantní době k dispozici. Obhajoba v tomto ohledu prezentovala svůj právní názor, který doložila znaleckými posudky společností VGD Appraisal, s.r.o. a Ostravská znalecká, a.s., které z těchto norem a jejich definic vycházely a řešily je z hlediska otázky tzv. podstatných vstupů a dovodily, že služby produkované Farmou Čapí hnízdo nebyly významným vstupem pro služby (produkty) jiných subjektů a produkty (služby) jiných subjektů nebyly významným vstupem pro jí poskytované služby (produkty), ve smyslu absence snadné nahraditelnosti těchto vstupů. Jednoduše řečeno se nejednalo o sousední trhy, což se vztahuje i k reklamě. V tomto právním názoru se soud ztotožnil s obhajobou a uzavřel, že ani objektivně k působení na sousedních trzích ve smyslu současného výkladu nedošlo, ale i pokud by tomu tak bylo, nebylo by možné prokázat obžalovaným zavinění k této otázce v roce 2008, jak již konstatoval nejvyšší státní zástupce.

27. Co se týká působení na shodném relevantním trhu, zde soud I. stupně konstatoval, že nemá žádné pochybnosti o splnění podmínky propojenosti podniků prostřednictvím skupiny fyzických osob jednajících společně, a to za situace, kdy společnosti skupiny AGROFERT, zejména sám AGROFERT HOLDING, od počátku cestou platby za reklamu, ručením, dalšími jednáními a realizovanými slibů v bance fakticky sponzorovaly Farmu Čapí hnízdo, kdy zde bylo úzké rodinné propojení v rámci nejuzší rodiny obž. [příjmení] a Farma Čapí hnízdo a AGROFERT od počátku jednaly ve shodě, čímž se ani nijak netajily. Takové propojení však k závěru, že Farma Čapí hnízdo na dotaci neměla nárok, protože nebyla malým podnikem, nepostačuje, neboť by muselo být prokázáno právě působení propojených společností na stejném relevantním trhu. Působení na stejném relevantním trhu by přitom předpokládalo, že je trh, na němž dva srovnávané subjekty působí, efektivně konkurenční, nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním trhem stane. Zde tedy soud akceptoval východisko státního zástupce, s nímž vyjádřila nesouhlas obhajoba, že je třeba u společnosti, která dosud na trhu nepůsobí, počítat s plánovaným působením na relevantním trhu, neboť takové působení je jistě rozumně předvídatelné a vyloučení jeho zkoumání by fakticky vedlo k negaci smyslu právní úpravy u nově vzniklých společností, resp. společností, které plánují rozšířit své působení na trhu na jiné oblasti. Pro posouzení této otázky však platí stejná východiska jako pro posouzení otázky sousedního trhu, tedy význam řešení této problematiky v rámci studia a upřesnění konkrétně v rámci regionálního operačního programu NUTS 2 a jeho výzvy č. 4 v roce 2007 a na počátku roku 2008, před podáním žádosti Farmy Čapí hnízdo o dotaci, včetně posouzení subjektivní stránky tohoto trestného činu u obž. Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení].

28. Soud I. stupně si tak i na druhou položenou otázku odpověděl negativně, uzavřel, že skutek obou obžalovaných popsáný v obžalobě není trestným činem a oba je tak podle § 226 písm. b) tr. řádu obžaloby v plném rozsahu zprostil.

15 3 To 34/2024

29. Státní zástupce MSZ podal proti tomuto rozsudku odvolání, v němž jednak polemizoval s vymezením zeměpisného trhu, který pojímal širěji, minimálně jako celé území České republiky, nikoli pouze Středočeského kraje, jednak se jinak stavěl k vymezení relevantního výrobního trhu, resp. trhu služeb, kde dle jeho názoru postačí průnik toliko na části relevantního výrobního trhu, neboť žádný minimální rozsah není stanoven. Tato část skutku je potom dle odvolatele pokryta i zaviněním Ing. [příjmení], neboť tato věděla o propojení FCH a AGROFERT Holding a z tohoto pohledu se těmito otázkami minimálně zabývat měla, pokud tak ve skutečnosti neučinila.

30. Pokud jde o posouzení otázky, zda obžalovaní toliko uměle vytvořili podmínky pro čerpání

dotace, tedy pro tyto účely vyčlenili z holdingu AGROFERT spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., jejíž formu následně pro zneprůhlednění vlastnické struktury změnili na a.s. s akciemi na doručitele, odvolatel se předně ztotožnil s nalézacím soudem, že by v tomto případě šlo o nepovolené či dokonce zakázané obcházení zákona, nicméně již nesouhlasil se závěrem, že by snad hlavním důvodem takového jednání nemělo být právě získání dotace, ale obhajobou tvrzené podnikání rodinných příslušníků obž. Ing. [příjmení], k čemuž relativizuje výpověď sv. Ing. [příjmení], který měl do věci podle nalézacího soudu vnést světlo, když tato výpověď místy působí nelogicky. K tomu potom ještě dodává konkrétní skutečnosti zjištěné na straně do věci zapojených rodinných příslušníků obž. Ing. [příjmení], které zpochybňují jejich tvrzený zájem o podnikání. Odvolatel rovněž zpochybnil, zda vůbec došlo k převodu akcií spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s. na [jméno] [příjmení] ml., který smlouvu o převodu a protokol o předání akcií zjevně nepodepsal a akcie fakticky nepřevzal.

31. Kromě toho odvolatel upozorňuje na časovou osu celé projednávané věci naplněnou jednotlivými událostmi včetně financování projektu MKA FČH ze zdrojů od spol. AGROFERT Holding., a.s. a IMOBA, a.s., když právě spol. IMOBA byla na počátku projektu multifunkčního kulturního areálu společnosti FČH, aby se tento po jeho dokončení a uplynutí doby udržitelnosti vrátil do spol. IMOBA, a.s., s níž spol. FČH v roce 2014 fúzovala.

32. Odvolatel tak uzavřel, že při aplikaci právní konstrukce nalézacího soudu je z provedeného dokazování patrný záměr účelově vyčlenit spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. z holdingu AGROFERT a vytvořit tak podmínky pro získání dotace a plné kontroly nad projektem. Navrhl proto, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena nalézacímu soudu k novému rozhodnutí.

33. Věc byla s odvoláním předložena Vrchnímu soudu v Praze dne 11. 5. 2023. Vrchní soud v Praze v neveřejném zasedání konaném dne 14. 9. 2023 svým usnesením sp. zn. 3 To 29/2023 rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2023, č.j. 56 T 7/2022-36410 v celém rozsahu zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) tr. řádu a věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

34. Soud odvolací se ztotožnil se soudem I. stupně v jeho podrobném rozboru přípravného řízení až do podání obžaloby a s jeho argumentací v otázce účelovosti vytvoření určitých podmínek pro získání dotace a případné nezákonnosti tohoto jednání. V této souvislosti odvolací soud rovněž souhlasil s vymezením dvou zásadních otázek soudem I. stupně, jejichž zodpovězení bylo podkladem pro následné meritorní rozhodnutí.

35. Odvolací soud ve svém zrušujícím rozhodnutí soudu I. stupně vytkl jednak neprovedení některých listinných důkazů, které pokládal k ucelenému důkaznímu pohledu za přínosné. Jednalo se přitom vesměs o důkazy obsažené ve spise, jejichž doplnění tak pro soud I. stupně nepředstavovalo žádné komplikace. Tyto důkazy explicitně vyjmenoval včetně jejich umístění ve spise. Především však musel konstatovat, že napadený rozsudek nemůže v přezkumném řízení obstát, neboť soud I. stupně nedostal své povinnosti postupovat striktně podle § 2 odst. 6 tr. řádu a provedené důkazy hodnotit nikoli pouze jednotlivě, ale v celé jejich šíři, v celém komplexu, neboť teprve potom může získat ucelený pohled na projednávanou věc, se všemi důvody, postupy, případně následky, významnými pro celé trestní řízení. Odvolací soud vytkl soudu I. stupně, že k hodnocení důkazů přistupoval selektivně, vyvozoval z nich závěry, které nezohledňovaly celý

16 3 To 34/2024

proces jako celek, což mělo za následek často hypotetické úvahy de facto popírající zjištěné skutečnosti. Odvolací soud přitom své výhrady konkretizoval a sám zrekapituloval celou časovou osu s konkrétními navazujícími kroky s tím, že je třeba, aby se soud I. stupně znovu zaměřil na tyto události jako celek, což ve svém prvním rozhodnutí neučinil a mnohými dílčími událostmi a provedenými důkazy se vůbec nezabýval, byť celkově odvolací soud konstatoval, že přístup Městského soudu v Praze byl systematický, koncentrovaný a pečlivý.

36. Po vrácení věci Městský soud v Praze nařídil hlavní líčení na 14. 2. 2024, doplnil dokazování v uloženém rozsahu a doplnil na návrh obhajoby výslech Mgr. [jméno] [příjmení], který v minulosti (rok 2008) působil v dozorčí radě a představenstvu spol. ZZN Pelhřimov, jejíž dceřinou společností byla právě ZZN AGRO Pelhřimov, později FČH, a téhož dne vyhlásil rozsudek, kterým oba obžalované znovu podle § 226 písm. b) tr. řádu obžaloby zprostil. Struktura rozsudku, podrobný rozbor důkazů a jejich vyhodnocení jsou do odst. 484. napadeného rozsudku převzaty z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2023. Následně soud I. stupně v odst. 485. – 553. napadeného rozsudku podrobně citoval pasáže usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023.

37. V odst. 554. – 590. Městský soud v Praze rekapituluje svůj postup po zrušení předchozího zprošťujícího rozsudku ze dne 9. 1. 2023 sp. zn. 56 T 7/2022. V této části rozebírá doplnění dokazování znaleckými posudky České znalecké a.s. a MBM- Hopet, s.r.o. v jejich plném znění, z nichž zásadní je rozbor ekonomických ukazatelů a hospodářských výsledků spol. Farma Čapí hnízdo, a to i perspektivou jejího financování z příjmů od společnosti AGROFERT a dalších společností do holdingu patřících. Dále shrnuje výpověď Mgr. [anonymizováno], který si na konkrétní okolnosti přeměny právní formy spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na a.s. nepamatoval, pouze uvedl, že forma a.s. byla v rámci AGROFERT Holding více využívána. Městský soud v Praze doplnil listinné důkazy dle pokynu odvolacího soudu, přičemž k jejich obsahu odkázal právě na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023. Zde soud také konstatoval výpověď sv. Ing. [jméno] [příjmení] z auditorské spol. PriceWaterhouseCoopers zejména k odvolacím soudem vytýkané otázce explicitního prohlášení, že spol. FČH není součástí holdingu AGROFERT, kdy toto prohlášení bylo vydáno přímo na žádost auditora.

38. Odst. 590. – 664. napadeného rozsudku věnuje soud I. stupně hodnocení důkazů po doplnění dokazování a s ohledem na obsah usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023. Soud I. stupně připouští, že některé parametry výzvy č. 4 Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy byly známy již před zveřejněním této výzvy dne 20. 12. 2007, a to včetně cílové skupiny, tedy omezení na malé a střední podniky. Soud I. stupně se vymezuje proti konstatování odvolacího soudu ohledně významu výpovědi sv. Ing. [jméno] [příjmení], když tuto výpověď za klíčovou ve vztahu k ostatním důkazům neoznačil, avšak stále setrvává na závěru, že výpověď svědka je velmi podstatným a důležitým důkazem podporujícím a potvrzujícím podstatu obhajoby obžalovaných a výpovědi svědků hovořících v jejich prospěch. Přitom informace obsažené v této výpovědi nepovažuje nejen za vyvrácené, ale ani za zpochybněné ostatními provedenými důkazy, a to ani při jejich komplexním hodnocení.

39. Pokud jde o změnu právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov, zde městský soud na obžalobou zmíněnou skutečnost uvádí, že tato změna byla řešena nejpozději dne 18. 10. 2007, kdy tento návrh učinil statutární zástupce. Žádné další důkazy osvětlující tento postup provedeny nebyly a ani se nenabízejí.

40. Co se týče odvolacím soudem nastíněné otázky ekonomických parametrů celého projektu FČH, zde nalézací soud konstatuje, že byť je nesporné, že spol. ZZN AGRO Pelhřimov byla při vstupu do projektu jen prázdnou schránkou a projekt jako takový v době rozhodování o jeho realizaci vykazoval nemalou ztrátovost, rodinní příslušníci vstupem do něj neriskovali vůbec nic, neboť dostali ze strany společností skupiny Agrofert všestrannou personální i finanční podporu, na čemž by nezískání dotace nemohlo ničeho změnit, byť by nepochybně přiznaná dotace mohla být

17 3 To 34/2024

vítaným příspěvkem do tohoto ekonomicky nevýhodného projektu, k němuž však zjevně družka obžalovaného Ing. [jméno] [příjmení], jeho dcera a koneckonců i obžalovaný sám měli osobní vztah. Z tohoto pohledu tak dle soudu I. stupně nemá faktický význam ani bez pochybností prokázaná skutečnost, že spol. ZZN AGRO Pelhřimov byla ke dni 31. 12. 2007 prázdnou

schránkou bez vlastních zdrojů k zamýšlenému podnikání a bez jakéhokoli majetku, když důležitým aspektem byla právě skutečná absolutní podpora holdingu AGROFERT. Právě v tomto kontextu dává postavení spol. FČH a její vztah k AGROFERTU nepochybný smysl. Podle soudu I. stupně poukaz odvolacího soudu na naprostou nevýhodnost projektu FČH z komplexního hlediska neobstojí, byť je třeba připustit, že spol. FČH by od počátku vůbec nebyla schopna dosáhnout na jakýkoli kapitál a projekt realizovat. S tím potom souvisí z pohledu akcionářů spol. FČH – rodinných příslušníků obž. Ing. [příjmení] i smysluplnost celého projektu, přičemž pokud je uvažováno, že tyto osoby byly pouhými bílými koňmi bez faktického zájmu o podnikání v rámci posuzovaného projektu, musela by tato skutečnost být mimo důvodnou pochybnost prokázána, jinak by došlo k závažnému porušení ústavně zaručené zásady presumpce neviny (viz čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Zde soud I. stupně připouští nevědomé zapojení [jméno] [příjmení] ml., syna obžalovaného [jméno] [příjmení], nicméně znovu akcentuje verzi o spravedlivém uspořádání majetkových poměrů své tehdejší družky [jméno] [příjmení] a jeho dětí, při vědomí výtky odvolacího soudu, že tuto verzi nedůvodně upřednostňuje, když dospívá k závěru, že takovou manipulaci s majetkem by obž. Ing. [příjmení] neměl zapotřebí a mohl společnost rovnou přepsat na družku a dceru, které o podnikání zájem projevily. Je jistě třeba připustit, že zapojení do podnikání či zájem podnikat mohou mít různou povahu z hlediska intenzity, resp. náročnosti, od každodenního managementu až po čistě vlastnické podnikání realizované prostřednictvím manažerů a spojené případně pouze se strategickým rozhodováním, kdy tato situace se může v průběhu doby i měnit. U dcery obžalovaného [příjmení] [příjmení] [jméno] [příjmení] se evidentně do uvedeného záměru promítl zdravotní stav jmenované a její těhotenství, u [jméno] [příjmení], družky obžalovaného naopak tento záměr vyloučit nelze, naopak o jejím zájmu a zapojení do projektu hovořil i sv. Ing. [příjmení], který s ní o této situaci hovořil pravidelně, když [jméno] [příjmení] chodila pravidelně i na kontrolní dny a řešila otázku interiérů. Na tom nemůže nic změnit ani formální převod akcií spol. FČH na jejího bratra [jméno] [příjmení] proto, že se nechtěla aktivně (manažersky) podílet na chodu a správě společnosti. Pokud je přitom odvolacím soudem poukazováno na odstoupení sv. [jméno] [příjmení] z představenstva spol. IMOBA den před podáním žádosti o poskytnutí dotace, toto nemůže být kladeno do souvislosti s projednávanou věcí, neboť (v kontextu informování Ing. [jméno] [příjmení] svědkem [příjmení] [příjmení], že akcionáři spol. FČH jsou nepodnikající fyzické osoby) z tohoto pohledu se jedná o skutečnost irelevantní, když členství v představenstvu neznamená podnikání fyzické osoby. Nadto soud I. stupně poukazuje na to, že sv. [příjmení] byla zjevně v této době schopna takto náročnou funkci vykonávat, a to navzdory svému zdravotnímu stavu.

41. Co se týče historického vývoje celého projektu, který započal u spol. IMOBA, a.s. z AGROFERT holdingu, v jejímž vlastnictví po celou dobu zůstaly pozemky celého rozsáhlého areálu FČH a stávající stavby, od soukromého projektu obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], přes jeho rozšíření na kongresové a rekreační zařízení, do tohoto období spadající transformaci spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. do ZZN AGRO Pelhřimov a.s. a posléze Farma Čapí hnízdo, a.s. a přechod projektu pod tuto společnost, aby se celý nakonec v roce 2014 vrátil do spol. IMOBA, a.s., zde má nalézací soud tyto jednotlivé kroky a skutečnosti za jednoznačně prokázané a způsobilé vzbuzovat pochybnosti o účelu tohoto procesu, kde možnost získat dotaci mohla být také jednou z motivací, čemuž mohlo odpovídat načasování převodu projektu pod FČH, nicméně stále nachází pochybnosti o faktickém účelu uvedených transakcí, zda byly pouze předstírané či vážně míněné pro poskytnutí podniku k podnikání rodině (fakticky jen družce a dceři). Zde potom Městský soud v Praze upozorňuje ještě na časové nesrovnalosti v jednání s projektantskou společností SGL projekt, s níž de facto až do října 2008 jednala spol. IMOBA, která však již několik měsíců projekt nevladnila a nebyla ani jeho investorem, avšak až do listopadu 2008 proplácela spol.

SGL projekt faktury vystavené v souvislosti s tímto projektem, kdy si však nalézací soud dovede představit, že k vypořádání smluvních vztahů vůči třetím osobám v obdobných případech dochází postupně.

42. Je nesporné, že Ing. [jméno] [příjmení] byla a je odbornicí na evropské fondy, která jako zástupce spol. EUTRAIN, s.r.o. dlouhodobě spolupracovala s AGROFERTEM, avšak pokud je odvolacím soudem odkazováno na publikaci Strategie pro MSP na jednotném trhu a spoluautorství obžalované, tato se nezabývá definičními prvky malého a středního podniku a je spíše ekonomickým průvodcem.

43. Stejně tak skutečnost, že za akcie odkoupené členy své rodiny od spol. ZZN AGRO Pelhřimov zaplatil obž. Ing. [jméno] [příjmení], a to až po lhůtě splatnosti poté, co bylo žádosti o přiznání dotace pro projekt FČH vyhověno, nepovažuje soud I. stupně za nijak určující, naopak by její vztahování právě až ke schválení projektu ke spolufinancování z evropských dotací považoval za spekulativní, když navíc by se obž. Ing. [příjmení] nemusel obávat nenávratnosti této investice, pokud by z projektu sešlo, a to právě díky provázaným vztahům mezi jednotlivými subjekty.

44. K upozornění odvolacího soudu na potřebu se zabývat rovněž majetkovými vztahy k předmětným nemovitostem, které měly být zhodnocovány realizací projektu FČH společností Farma Čapí hnízdo, a.s., ačkoli pozemky a stávající stavby nadále zůstávaly ve vlastnictví spol. IMOBA, a.s., soud I. stupně poznamenal, že tyto dílčí vztahy je třeba posuzovat nikoli izolovaně, ale v rámci komplexu vztahů mezi zúčastněnými společnostmi (a koneckonců i fyzickými osobami), a to právě s ohledem na skutečnosti zdůrazňované odvolacím soudem, že Farma Čapí hnízdo neměla ani minimální vlastní zdroje a bez všestranné pomoci a podpory společností z holdingu AGROFERT včetně ručení za úvěry by nikdy tento projekt nemohla realizovat. Kromě toho poukazuje na dohodu posvěcenou notářským zápisem ze dne 23.12.2010, dle níž vlastnické právo k nově vzniklým budovám svědčí společnosti FČH, a.s.

45. K otázce trvání doby udržitelnosti projektu a následného navrácení projektu FČH do spol. IMOBA, odkud v roce 2006 vzešel, soud I. stupně uvádí, že s ohledem na poznatky zjištěné k celému historickému vývoji projektu, včetně osobního vztahu obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] k němu, faktické soustavné spolupráci a personálnímu propojení společností AGROFERT holdingu a FČH a finanční závislosti posledně jmenované společnosti na AGROFERTU, soud I. stupně připouští, že zde mohou být určité indicie o účelovosti celého procesu, nicméně po zvážení všech významných okolností (blíže soudem nespecifikovaných) tuto účelovost neshledal. Pokud jde o navrácení celého projektu do spol. IMOBA, a.s., jeví se tento krok zcela logickým vzhledem k zadluženosti a nepochybné ekonomické závislosti společnosti FČH na AGROFERTU, včetně osobní provázanosti s rodinou obž. Ing. [jméno] [příjmení] a jeho samotného.

46. Odvolací soud také upozornil na rozdílnou prezentaci Farmy Čapí hnízdo ve vztahu k AGROFERTU před úvěřující bankou a pojišťovnou, před nimiž byla FČH prezentovaná jako součást AGROFERT holdingu, zatímco před Regionální radou regionu soudržnosti Střední Čechy se FČH k AGROFERTU hlásila toliko jako k partnerovi. Ani zde však soud I. stupně diskrepance nevidí. Jednak uvádí, že sám již ve svém prvním rozsudku uváděl, že financování a úvěrování FČH bylo dosaženo jedině díky AGROFERTU, jednak pokud obž. Ing. [jméno] [příjmení] komunikovala s paní [příjmení] o potřebě doložení zajištění financování případně dotovaného projektu a dotazovala se na možnost doložení toliko potvrzení úvěřující banky nebo ověřeného výpisu z úvěrové smlouvy, jednala tak na radu právníků s odvoláním na obchodní tajemství, a současně uvedla, že tak bude postupováno pouze v případě, že s tím bude druhá strana souhlasit. Zde je třeba ještě připomenout, že [údaje o účastníkovi] 2003 se partnerstvím se společností AGROFERT nijak netajila. Ve vztahu ke sjednávání úvěru potom soud upozornil, že již při prvotním projednávání věci kriticky přistoupil k hodnocení věrohodnosti výpovědi sv. Ing. [jméno] [příjmení] a inicioval prošetření možného trestního přesahu této výpovědi před orgány činnými

v trestním řízení. Jak uvedl soud I. stupně, je jistě pravdou, že obž. Ing. [jméno] [příjmení] zejména z důvodu osobních vztahů ke své družce a dceři měl zájem na tom, aby úvěr společnosti FČH byl poskytnut, na druhé straně se však osobně na sjednávání úvěru nepodílel a nelze nad rámec skutečností uvedených v jím podepsaných dokumentech přesvědčivě dovozovat jeho odpovědnost ve vztahu k dílčím konkrétním informacím, které byly bance při sjednávání úvěru prezentovány a poskytnuty. To samé potom platí i pro obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Pokud potom jde o prezentaci projektu ve vztahu k jeho zacílení na konkrétní zájmovou skupinu a příslib budoucího vytížení společností AGROFERT, je otázkou pohledu, zda se jedná o zásadní rozpor či spíše o jinak postavený důraz na konkrétní skutečnosti. V každém případě soud I. stupně považuje za nemožné dovodit, že konkrétní informace k plánované klientele v rámci žádosti o dotaci byly ze strany obž. Ing. [příjmení] uváděny cíleně a úmyslně nepravdivě (u obž. Ing. [příjmení] neexistuje důkaz o znalosti konkrétních dílčích částech žádosti). Za nesporné městský soud v Praze označil, že [údaje o účastníkovi] 2003 byla zahrnuta do společností skupiny AGROFERT v rámci uzavřených pojistných smluv, přičemž tyto smlouvy průběžně podepisoval obž. Ing. [příjmení], avšak je zřejmé, že v tabulkách pojištěných osob byl od 29.4.2011 zahrnut i obž. Ing. [jméno] [příjmení] a z výpovědi svědkyně [příjmení] vyplývá, že sem byly zařazovány subjekty dle určení AGROFERTEM a fakticky se nejednalo jen o vlastnický propojené společnosti, ale i soukromý majetek Ing. [příjmení] a společnosti vlastněné jeho rodinou, aniž tyto údaje konkretizovala.

47. K otázkám ekonomickým ve vztahu ke spol. FČH v průběhu doby soud I. stupně nezpochybňuje, že spol. FČH byla k 31.12.2007 prázdou schránkou a po celou dobu existence byla ekonomicky zcela závislá na holdingu AGROFERT, který jí zajistil bankovní úvěr, následně byl v drtivé většině zdrojem jejích příjmů z reklamy a zároveň jí poskytoval půjčky. Soud I. stupně znovu opakuje, že tyto skutečnosti jistě zakládaly podezření policie o účelovosti jednání obžalovaných, nicméně stále nenachází ucelený řetězec nepřímých důkazů vedoucích k jednoznačnému závěru o skutkovém ději v posuzované věci. V tomto směru Městský soud v Praze akceptuje znalecké posudky České znalecké a.s. podrobně se ekonomickou situací spol. FČH zabývající a zmiňuje, že žádný z obžalovaných tato fakta plynoucí nejen ze znaleckých posudků, ale i z celé řady dalších důkazů, nepopírá. Znovu však uvádí, že členové rodiny obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], resp. jeho družka a dcera svým vstupem do společnosti a projektu FČH nic neriskovaly, neboť fakticky byla společnost finančně i personálně zajištěna právě holdingem AGROFERT, bez jehož podpory by projekt nebyla schopná vůbec realizovat. Z tohoto pohledu potom dává celý projekt a jeho zabezpečení smysl, přičemž touto optikou je namíste pohlížet i na majetkovou zainteresovanost spol. IMOBA při vlastnictví nemovitostí do tohoto projektu vložených. Je přitom určující, z jakého úhlu pohledu jsou tyto skutečnosti posuzovány.

48. Soud I. stupně se znovu vrací k výpovědi sv. Ing. [jméno] [příjmení] a vyhrazuje se proti výtce odvolacího soudu, že by tuto výpověď postavil při jejím hodnocení nad důkazy ostatní. Naopak uvádí, že na tuto výpověď nenahlíží jako na osamocený důkaz, ale jako na důkaz, který potvrzuje – ve vztahu k podstatě věci – obhajobu obou obžalovaných a s ní souladné výpovědi svědků [příjmení], [příjmení] a [příjmení]. Především však platí, že skutečnosti vyplývající z výpovědi svědka ani popsána obhajoba nejsou ve skutečnosti vyvráceny jinými důkazy. Soud I. stupně rozebírá a hodnotí jednotlivé části výpovědi sv. Ing. [příjmení] a uvádí, že respektuje závěr odvolacího soudu, že nelze jednoznačně ohraničit jednotlivé fáze realizace vyvedení projektu Farma Čapí hnízdo mimo AGROFERT a že je naopak zřejmé, že úvahy, co s projektem, se ubíraly různým směrem a byly zvažovány současně. Městský soud v Praze připouští, že nelze bez dalšího vyloučit variantu, že přes předchozí rozhodnutí projekt prodat, se obž. [jméno] [příjmení], podporován či přemluven partnerkou a dcerou a s informací o možnosti dotace získanou od obžalované [jméno] [příjmení], mohl rozhodnout projekt realizovat pouze formálně jako

samostatný podnik, fakticky ale v rámci AGROFERTU, a to za účelem získání dotace, na kterou by jinak projekt, resp. subjekt jej realizující nedosáhl. I za této situace by však kontinuita projektu od původního úmyslu obž. Ing. [jméno] [příjmení] a postupné změny koncepce z rodinné farmy,

20 3 To 34/2024

byla přetržena, když není pochyb o záměru obž. [příjmení] v určité fázi nerentabilní projekt prodat, nebylo by tedy možné jí argumentovat jako indicií naznačující uskutečňování souvislého, fakticky nepřerušného úmyslu obž. Ing. [příjmení]. Tato varianta potom opět není potvrzována komplexem dalších provedených důkazů, které by někoho z obžalovaných z úmyslného podílu na realizaci takového, svu podstatou podvodného jednání usvědčovaly. Závěrem tedy soud I. stupně z této výpovědi vyvozuje, že svědek sám byl v určité fázi projektu poté, co se ukázalo, že nevycházejí propočty a že projekt, který si osobně velmi oblíbil obž. Ing. [příjmení], ve všech zvažovaných podobách působí prodělečně, pověřen obžalovaným [příjmení], aby našel pro projekt kupce. Dle vyhodnocení Městského soudu v Praze svědek zcela jednoznačně na několika místech své výpovědi potvrdil, že dotace se začala řešit – že tato možnost byla Ing. [příjmení] nadnesena – až poté, co bylo rozhodnuto, že projekt nebude realizován AGROFERTEM. Stejně tak svědek potvrdil, že s [jméno] [příjmení] opakovaně řešil její záměr podnikat, když popisoval, jak se ujala zařizování interiérů a pravidelně se účastnila kontrolních dnů, zatímco s [jméno] [příjmení] o tom nehovořil.

49. Při hodnocení výpovědi sv. [jméno] [příjmení], která jako členka představenstva spol. FČH podepsala mj. smlouvu s HSBC Bank ze dne 1. 7. 2010 na úvěr ve výši 80 mil. Kč, dvě smlouvy s AGROFERTEM na půjčky v celkové výši 150 mil. Kč a celou řadu smluv o reklamě, soud I. stupně akceptuje upozornění odvolacího soudu, že tato výpověď není bezvýznamná z hlediska posouzení fungování orgánů FČH, avšak nespátřuje v ní jakýkoli přínos pro posouzení projednávané věci.

50. Dále shledává soud I. stupně nespornou skutečnost, že doménu [webová adresa] měl od 27.12.2007 registrovanu AGROFERT, který za ni platil i faktury, byť s přefakturací na FČH, avšak za situace, kdy se k této otázce při monologických výpovědích nevyjádřil nikdo z obžalovaných, ani vyslechnutí svědci a není k dispozici ani jiný relevantní důkaz, by bylo nepodloženou spekulací dovozovat možné důvody této zjištěné smluvní úpravy a praxe, mířené třeba k nedostatku vážnosti převodu majetku FČH.

51. Ve vztahu k závěrečné zprávě Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) Městský soud v Praze upozorňuje, že tento orgán posuzoval projednávanou věc z hlediska správního práva, aniž by mu příslušelo dovozovat závěry o vině konkrétních osob případným trestným činem. Nadto soud I. stupně pracoval s podstatně rozsáhlejším spisovým materiálem. To samé platí rovněž ve vztahu k dalšímu postupu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy jako poskytovatele dotace vůči spol. IMOBA, jestliže společnost IMOBA poskytnutou dotaci vrátila, zdůrazňuje soud I. stupně její výslovné prohlášení, že trvá na splnění všech podmínek pro poskytnutí dotace.

52. Komplexní shrnutí skutkových závěrů městského soudu je potom obsaženo v odst. 644. – 664. napadeného rozsudku. Nalézací soud uzavírá, že z provedených důkazů nepochybně vyplývají skutečnosti, které vedly k důvodnému podezření policie, že se obžalovaní dopustili jednání, jež jim kladla za vinu. Konkrétně má soud I. stupně za nepochybně prokázáno, že:

- projekt farmy Čapí hnízdo, v němž se od počátku angažoval obžalovaný [příjmení] [příjmení], prošel historickým vývojem od prvotního nákupu pozemků společností IMOBA (součástí holdingu AGROFERT) v roce 2006, přes vytváření a modifikace projektu v návaznosti na architektonickou studii;
- uvedený projekt ve své finální podobě (i v předtím zvažovaných podobách) z ekonomického hlediska vycházel nevýhodně;
- společnosti působící v rámci holdingu AGROFERT, včetně IMOBY, by na dotaci vzhledem ke

své velikosti neměly nárok;

- v období krátce před podáním žádosti o dotaci a rozhodováním o ní došlo k převodu fakticky prázdny a nefunkční, majetkem, zaměstnanci a reálnou podnikatelskou historií nedisponující společnosti ZZN AGRO Pelhřimov, následně Farma Čapí hnízdo, nepochybně z iniciativy a na

21 3 To 34/2024

základě faktického rozhodnutí obžalovaného, na tehdejší družku obžalovaného [jméno] [příjmení], jeho dceru [jméno] [příjmení] a syna [jméno] [příjmení] ml., který však o projekt Farmy Čapí hnízdo neměl žádný zájem, nebyl o něm ani o převodu společnosti informován a veškeré dokumenty za něho podepsal někdo jiný; na tuto společnost byl projekt převeden a ona jej též realizovala;

- krátce před převodem popsáním v předchozím bodu došlo ke změně právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov ze společnosti s ručením omezeným na akciovou společnost, tedy na formu, jež umožnila vydání tzv. anonymních akcií, a tedy fakticky skrytí vlastnické struktury společnosti;

- přes toto vyčlenění zůstala společnost Fa Čapí hnízdo, která sama neměla žádný majetek ani reálný personální substrát, i v průběhu celé výstavby areálu a své právně samostatné existence ekonomicky zcela závislá na holdingu AGROFERT, který jí zajistil bankovní úvěry, následně jí poskytoval půjčky a fakticky její činnost dotoval i cestou placení za reklamu, jež – z hlediska běžných obchodních vztahů – nedávala ekonomický smysl;

- vedle této naprosté ekonomické závislosti nadále existovala po celou dobu existence Farmy Čapí hnízdo i další značná faktická propojenost mezi Farmou Čapí hnízdo a AGROFERTEM, když AGROFERT byl nejen dominantním uživatelem služeb Farmy Čapí hnízdo, ale například pro ni zajišťoval, zčásti na smluvním základě a zčásti pouze via facti, některé činnosti (účetní služby, jednání s bankou);

- byly prokázány i další dílčí skutečnosti, jež ukazují na propojení AGROFERTU s Farmou Čapí hnízdo (pojištění majetku Farmy Čapí hnízdo v rámci pojistné smlouvy skupiny AGROFERT po celou dobu existence společnosti; pozdní zaplacení za akcie obžalovaným [příjmení] [příjmení] až po rozhodnutí o poskytnutí dotace; s časovým odstupem realizované vypořádání smluvních vztahů IMOBY, resp. Farmy Čapí hnízdo se společností SGL Projekt rovněž až po přiznání dotace; držení internetové domény Farmy Čapí hnízdo společností AGROFERT, byť spojené s přefakturací);

- družka obžalovaného ani jeho dcera se fakticky na řízení společnosti Fa Čapí hnízdo a rozhodování během samostatné existence společnosti přímo nepodílely, když dcera obžalovaného byla v tomto ohledu limitována též svými dlouhodobými zdravotními problémy;

- obžalovaný [jméno] [příjmení] již v době přibližně od podzimu 2012 aktivně vystupoval za Farmu Čapí hnízdo přinejmenším při řešení propagace areálu, konkrétně při jednání se svědky [příjmení] a [příjmení], kteří jej oba vnímali jako osobu fakticky nadřizenou panu [příjmení], tedy tehdejšímu předsedovi představenstva Farmy Čapí hnízdo;

- v roce 2014 došlo k fúzi Farmy Čapí hnízdo a IMOBY, čímž se projekt Farmy Čapí hnízdo vrátil zpět tam, odkud vzešel, tedy do holdingu AGROFERT.

53. Dle názoru soudu I. stupně shora zrekapitulované závěry, k nimž po provedeném dokazování dospěl, nejsou způsobilé k rozhodnutí o vině obžalovaných, k čemuž odkazuje na podrobný rozbor důkazů učiněný v předchozí části rozsudku, když vedle sebe stojí minimálně dvě stejně pravděpodobné verze, z nichž jednou je verze podaná obžalobou, druhá je verze obhajoby. K závěru o vině obžalovaných však soud I. stupně neshledává dostatek důkazů, když výpovědi obžalovaných a stěžejních svědků z řad rodiny obžalovaného mají své mantinely, neboť všichni zmínění k věci podali toliko monologické vyjádření, avšak na případně položené otázky už odmítli odpovídat. Důkazní situace je tak postavena především na důkazech nepřímých, které však dle soudu I. stupně netvoří požadovaný uzavřený řetězec, který by byl podkladem pro učinění rozhodnutí bez jakýchkoli rozumných pochybností. Z těchto důvodů dospěl soud k opakovanému

rozhodnutí o zproštění obou obžalovaných podle § 226 písm. b) tr. řádu.

54. Proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2024, č. j. 56 T 7/2022-36698 podal řádně a včas odvolání státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze, směřované v neprospěch obou obžalovaných. Odvolatel nejprve rekapituluje dosavadní průběh řízení, v němž

22 3 To 34/2024

byly vydány již dva zprošťující rozsudky Městským soudem v Praze, a to první rozsudek ze dne 9. 1. 2023 a druhý ze dne 14. 2. 2024, oba pod sp. zn. 56 T 7/2022. Odvolatel připomněl dvě základní soudem I. stupně vytyčené otázky k posouzení merita věci, tedy zda společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. (dříve ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., později a. s.) byla vyčleněna z holdingu AGROFERT toliko účelově za vytvoření formálních podmínek pro získání dotace a následného předstírání existence reálně nefungujícího samostatného malého podniku. V případě záporné odpovědi na prvně položenou otázku soud I. stupně navázal otázkou týkající se posouzení, zda společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. v době podání žádosti o dotaci byla nezávislým malým podnikem ve smyslu Doporučení Komise č. 2003/361/ES ze dne 6. 5. 2003, a pokud nikoli, zda obžalovaní věděli, že společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. o dotaci žádat nemohla a uvedli poskytovatele dotace úmyslně v omyl.

55. Státní zástupce zde dále uvádí, že obžaloba společnost Farma Čapí hnízdo, a.s., vyčlenění této společnosti ze skupiny AGROFERT a další kroky nadále vnímá jako účelově „vytvořený“ podnik, přičemž hlavním účelem těchto úkonů bylo navození okolností simulujících splnění podmínek pro dosažení dotace. Nepovažuje ji však za reálně nefungující podnik. Dále odvolatel uvádí, že ačkoliv s některými dílčími závěry, respektive hodnoceními prvoinstančního soudu v rozsudku lze polemizovat, případně je vykládat odlišným způsobem, nezpochybnuje jeho konečný závěr, že je třeba, na základě provedeného dokazování, odpovědět na položenou otázku, zda obžalovaní předstírali existenci reálně nefungujícího podniku, negativně.

56. Odvolatel však připomíná, že jeho předchozí odvolání proti prvnímu zprošťujícímu rozsudku směřovalo i proti tomu, jak soud I. stupně rozhodl ohledně druhé z položených otázek. Zde však konstatuje, že odvolací soud se touto výhradou nezabýval, když shledal primárně nedostatečnou argumentaci soudu I. stupně k zodpovězení otázky č. 1. Odvolatel má za to, že odvolací soud se ve svém prvním rozhodnutí ze dne 14. 9. 2023, sp. zn. 3 To 29/2023 nezabýval celým jeho odvoláním ze dne 12. 4. 2023, č.j. 1 KZV 188/2017–2487, a proto mu nezbyvá, než v tomto ohledu svoji původní odvolací argumentaci proti předchozímu rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2023 v části pod bodem I. odůvodnění odvolání ze dne 26. 4. 2023, č. j. 1 KZV 188/2017–2489 zopakovat. Zde odvolatel připomíná, že soud I. stupně dospěl k závěru, že o propojenosti podniků (společnosti FČH se společnostmi z holdingu AGROFERT) prostřednictvím skupiny fyzických osob jednajících společně nemá žádné pochybnosti. V otázce působení společnosti FČH a společností ze skupiny AGROFERT na stejných relevantních trzích však dospěl k negativní odpovědi. S tímto závěrem se však státní zástupce jako odvolatel neztotožňuje.

57. Své výhrady směřuje odvolatel zejména k vymezení zeměpisného trhu, kde soud I. stupně vychází při stanovení definice takového území ze závěrů znaleckých posudků k této problematice zpracovaných a z výpovědí znalců v hlavním líčení, a byť tento zeměpisný trh neohraničuje striktně na oblast Středočeského kraje, je zřejmé, že s vymezením zeměpisného relevantního trhu na určitou oblast v republice v relativní blízkosti Multifunkčního areálu Čapí hnízdo (vymezenou například dojezdovou vzdáleností z Prahy) se ztotožňuje. S tímto pojetím však odvolatel nesouhlasí a uvádí, že relevantní zeměpisný trh má zahrnovat oblast, ve které se dotyčné podniky účastní dodávky a poptávky výrobků nebo služeb, kde jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně stejnorodé a která může být odlišena od sousedních zeměpisných oblastí, protože zejména podmínky hospodářské soutěže jsou v těchto oblastech zjevně odlišné. Zeměpisný trh je tak vymezen oblastí, kde mohly být služby nabízeny, kde se nacházejí zákazníci, k nimž nabídky směřovaly nebo mohly

směřovat. Cílová klientela pro tyto služby však nebyla v žádosti o dotaci omezena žádným regionem v rámci České republiky, naopak podle žádosti bylo cíleno na klienty z celé České republiky, případně i z Evropské unie.

58. Odvolatel dále připomíná, že vymezení zeměpisného trhu nebylo v rozhodnutí soudu I. stupně podstatné, zásadní roli hrálo vymezení relevantního výrobního trhu, respektive trhu služeb, tedy trhu, který zahrnuje výrobky anebo služby, které jsou spotřebitelem s ohledem na jejich vlastnosti, ceny a zamýšlené použití považovány za zaměnitelné nebo zastupitelné. K tomu je třeba doplnit,

23 3 To 34/2024

že působení na tomto trhu nemusí znamenat, že společnosti působí na celém relevantním výrobním trhu, ale postačí pouze působení na části takového trhu. Jestliže soud I. stupně dospěl k závěru, že žádná ze společností uvedených v obžalobě nepůsobila na stejném výrobním relevantním trhu, na kterém hodlala působit společnost Fa Čapí hnízdo, odvolatel s tím nemůže souhlasit, když upozorňuje na byt' ojedinělé působení na společném trhu společností Fa Čapí hnízdo (Multifunkční kongresový areál FČH) a společnosti IMOBA, a.s. (Sokolovna v Průhonicích), když obě tyto společnosti realizovaly projekty, v jejichž rámci hodlaly pronajímat restaurační zařízení, která také po dostavbě sloužila a slouží svému účelu. Zde odvolatel polemizuje s nastolenou otázkou, že nelze uzavřít, že by obě uvedená zařízení oslovovala stejnou klientelu. K argumentaci soudu I. stupně, že objekt Sokolovny v Průhonicích neměl sloužit k poskytování hotelových nebo kongresových služeb a měl oslovovat jiné klienty než MKA ČH, odvolatel podotýká, že by tato argumentace byla relevantní za situace, kdyby restaurace v MKA ČH sloužila výhradně pro kongresové hosty, případně pro návštěvníky, jejichž primárním cílem byla návštěva areálu. Svůj nesouhlas státní zástupce opírá o skutečnost, že restaurace v MKA ČH byla plánována jako samostatná provozní jednotka, která nebyla striktně vázána na ubytovací služby a jistě bylo plánováno, že MKA ČH navštíví hosté výhradně za účelem využití služeb restaurace, kdy stejně tak by tito hosté mohli cíleně navštívit restauraci v Průhonicích, tedy měli možnost výběru. Zde státní zástupce neakceptuje ani vyjádření znalkyně ze společnosti Ostravská znalecká a.s. o nezaměnitelnosti uvedených zařízení s ohledem na jejich vzdálenost od sebe. Kromě toho připomíná, že [údaje o účastníkovi] 2003 zamýšlela po dostavbě celého areálu restauraci pronajmout za účelem jejího provozování jiné osobě, tedy hodlala pronajmout nemovitost, což již v té době bylo součástí developerské činnosti společnosti IMOBA. Stejně tak pronajímala ubytovací a restaurační zařízení další společnost ze skupiny AGROFERT, a to společnost Penzion Labská, a.s. Státní zástupce tak nesouhlasí s názorem prezentovaným soudem I. stupně, že FČH nepůsobila, respektive neplánovala působit na stejných relevantních trzích jako jiné společnosti holdingu AGROFERT, tedy tyto společnosti si nekonkurovaly.

59. Z hlediska zavinění potom státní zástupce vyjadřuje svůj názor, že obžalovaná [příjmení] [příjmení], Ph.D. si před podáním žádosti o dotaci byla jednoznačně vědoma, že dotčený projekt pokračuje z důvodu eminentního zájmu členů rodiny obžalovaného [příjmení] [příjmení] i jeho samotného na jeho dokončení, i toho, že projekt bude následně využíván i pro potřeby těchto osob. I kdyby získala pouhou informaci o tom, že akcionáři společnosti FČH jsou fyzické nepodnikající osoby, bylo více než evidentní, že se jedná minimálně o osoby blízké obžalovanému [příjmení] [příjmení], ne-li přímo o členy jeho rodiny. Za takové situace si musela jako odbornice na evropské dotace být vědoma, že [údaje o účastníkovi] 2003 prostřednictvím těchto osob může být s velkou pravděpodobností propojena s jinou společností, kterou přímo ovládá obžalovaný [příjmení] [příjmení], případně ji ovládá prostřednictvím dalších osob pod jeho vlivem, v důsledku čehož nemusí [údaje o účastníkovi] 2003 splňovat definici nezávislého malého a středního podniku. Zcela jednoznačně potom věděla, že projekt původně realizovaný společností IMOBA byl a do budoucna měl být i touto společností, společností AGROFERT HOLDING, a.s., případně dalšími společnostmi ze skupiny AGROFERT výrazně podporován. V takové situaci musela obžalovaná

[příjmení] [příjmení] zjišťovat, zda některá z uvedených společností nepůsobí, nebo nehodlá působit na společném relevantním trhu, přičemž si musela být vědoma druhu podnikatelské činnosti společnosti IMOBA, a to vzhledem ke svému působení pro společnost skupiny AGROFERT. Za takové situace potom obžalovaná [příjmení] [příjmení], Ph.D. v žádostech o dotaci buď přímo uváděla vědomě nepravdu o tom, že [údaje o účastníkovi] 2003 je nezávislým malým podnikem, nebo minimálně věděla, že tento jí uváděný údaj nemusí být pravdivý a poskytovatele dotace tak může uvést v omyl s cílem získat pro [údaje o účastníkovi] 2003 dotaci, a v případě jejího získání byla srozuměna s tím, že dotace bude poskytnuta neoprávněně na základě jí uváděného nepravdivého údaje. Z toho vyplývá, že jednala minimálně v nepřímém úmyslu ve směru neoprávněného získání dotace pro FČH, částečně poskytnuté z fondů Evropské unie a ohrozila tak, případně porušila zejména chráněné zájmy na ochranu finančních zájmů Evropské

24 3 To 34/2024

unie a Středočeského kraje, regulérnosti při poskytování dotací určeným zájemcům o dotaci i rovných možností těchto žadatelů o dotaci.

60. U naplnění subjektivní stránky k předmětným trestným činům ve formě pomoci u obžalovaného [příjmení] [příjmení] odvolatel poukazuje na to, že obžalovaný měl komplex informací k podmínkám pro poskytnutí dotace (adresátem dotace byl malý a střední podnik, podmínky pro splnění kvalifikace takového podniku, včetně možného propojení s podniky jinými, akcionářská struktura FČH), musel si být vědom účelovosti provádění jednotlivých kroků v rámci vyčlenění FČH ze skupiny AGROFERT a jejího působení navenek jako nezávislého malého podniku, přičemž na zformování společnosti FČH, která zdánlivě tyto podmínky splňovala, se sám podílel a měl zájem na úspěšné žádosti o dotaci společností FČH. K tomu odvolatel konstatuje, že pachatelem trestného činu dotačního podvodu může být pouze žadatel o dotaci nebo poskytovatel dotace, kde ani v jednom postavení obžalovaný [příjmení] [příjmení] nebyl, a proto jeho jednání bylo posouzeno pouze jako účastenství ve formě pomoci. Tuto formu jednání je přitom možno vztáhnout i na trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie, a to po upozornění prvoinstančního soudu, že i z tohoto pohledu může být jednání obžalovaného [příjmení] [příjmení] posouzeno. I u tohoto obžalovaného tak shledává státní zástupce naplnění subjektivní stránky minimálně ve formě nepřímého úmyslu.

61. Z uvedených důvodů státní zástupce jako odvolatel navrhl, aby Vrchní soud v Praze jako soud odvolací doplnil dokazování o důkazy jím přímo specifikované a učinil z nich nový skutkový závěr, že [údaje o účastníkovi] 2003 hodlala působit na stejném relevantním trhu minimálně jako společnost IMOBA, a.s., a vzhledem k propojenosti společnosti FČH se společnostmi z holdingu AGROFERT prostřednictvím skupiny fyzických osob jednajících společně, k níž dospěl soud I. stupně, [údaje o účastníkovi] 2003 nebyla při podávání žádosti o dotaci nezávislým malým a středním podnikem, čehož si oba obžalovaní byli vědomi a naplnili tak i subjektivní stránku trestných činů. Navrhuje tedy, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušil ohledně obou obžalovaných a podle § 259 odst. 1 tr. řádu s přihlédnutím k § 259 odst. písm. a) tr. řádu věc vrátil soudu I. stupně k novému rozhodnutí, a to se závazným pokynem k uznání viny obžalované [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D. zločinem dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku a zločinem poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku a obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] pomocí k oběma shora uvedeným zločinům, a to podle § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

62. Intervenující státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze při podání odvolání u veřejného zasedání konaného dne 26. 5. 2025 zrekapituloval předchozí průběh řízení, kdy ve věci byl vyhlášen již druhý zprošťující rozsudek, přičemž vrchní státní zastupitelství se zcela ztotožňuje s argumentací kasačního usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023, směřujícího proti prvnímu zprošťujícímu rozsudku. Intervenující státní zástupce uvádí, že i Vrchní státní

zastupitelství v Praze v zásadě souhlasí s vymezením základního rámce dokazování v řízení před soudem jakožto v podstatě dvou na sebe navazujících otázek. Vyhrazuje se potom proti vyjádření obhajoby ze dne 19. 6. 2024 k odvolání podanému státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Praze v otázce jeho směřování výlučně k posouzení druhé položené otázky. Státní zástupce zdůrazňuje, že tak tomu rozhodně není, neboť dozorující státní zástupce v bodě 8. odůvodnění svého odvolání zdůraznil, že obžaloba i nadále vnímá účelovost vyčlenění společnosti Fa Čapí hnízdo ze skupiny AGROFERT a následných kroků, simulujících splnění podmínek za účelem dosažení dotace. Zde odvolatel připomíná, že se jedná o podstatu otázky první, kdy – jak již konstatoval i soud – pokud by se potvrdilo, že obžalovaní skutečně uměle vytvořili situaci, která neodpovídala realitě, pak by předstírali okolnosti, které nebyly v souladu se skutečným stavem věci, uváděli by druhou stranu zjevně cíleně v omyl a jednalo by se tak o klasické podvodné jednání. Zde navíc odvolatel zdůrazňuje, že i kdyby se snad dozorový státní zástupce s některými závěry napadeného rozhodnutí ztotožnil, nic by nemohlo bránit odvolacímu soudu, aby věc přezkoumal

25 3 To 34/2024

v plném rozsahu, neboť předmětem rozhodování je vždy skutek, pro nějž byla podána obžaloba, nikoli částečné právní názory jakékoli z procesních stran.

63. Intervenující státní zástupce potom vyjadřuje svůj souhlas s kasačním rozhodnutím odvolacího soudu u prvního zprošťujícího rozsudku, kdy i on sdílí názor, že dokazování před soudem I. stupně bylo sice důkladné, nicméně stále zde panují výhrady k hodnotícímu procesu provedených důkazů soudem I. stupně a jeho následným skutkovým zjištěním.

64. Intervenující státní zástupce se ztotožňuje se soudem odvolacím v tom, že při posouzení možné trestněprávní roviny jednání obžalovaných je nutno zkoumat celý vývoj projektu od nákupu nemovitostí v únoru 2006 společností IMOBA, přes převedení tohoto projektu na společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. až po fúzi obou společností v roce 2014, nikoli pouze izolované otázky vypracování a podání žádosti o dotaci a jejího následného čerpání. V posuzované věci je zřejmé, že byt' trestněprávní jednání, které je obžalovaným kladeno za vinu, je vymezeno kratším časovým úsekem, komplex událostí právě v tomto širším rámci nemůže být pominut, když i další okolnosti, byt' přímo nespádají do časově vymezeného úseku posuzovaného jednání, mají svůj význam pro konečné posouzení věci. Právě za takovéhoho důkladného postupu má vrchní státní zastupitelství za to, že důvodnost podezření je důkazy provedenými před soudem potvrzována.

65. Intervenující státní zástupce poukazuje předně na nelogicky vyznívající základní pilíř celé obhajoby, tedy že obžalovaný chtěl prostřednictvím projektu Farma Čapí hnízdo pouze umožnit svým dětem a své partnerce, aby si vyzkoušeli podnikání. K tomu poukazuje na vážný zdravotní stav jeho dcery [jméno] [příjmení] právě i v předmětné době, i na skutečnost, že syn obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] [jméno] [příjmení] ml. podle vlastní výpovědi, ale i podle znaleckého posudku z oboru písmoznalectví o jakémkoli převodu akcií FČH na jeho osobu a podpisu smluv nic nevěděl, když navíc v předmětné době prokazatelně pobýval v USA. Pokud jde o partnerku obžalovaného Ing. [příjmení] [jméno] [příjmení], tato svých 10 akcií FČH vzápětí po jejich nabytí, ještě před podáním žádosti o dotaci převedla na svého bratra [jméno] [příjmení], dle jehož vyjádření tak učinila proto, že se aktivně na chodu společnosti FČH podílet nechtěla. Zařizování interiérů, do něhož se později zapojila, by mohla nepochybně realizovat i na projektu vedeném společností IMOBA. Je tedy zřejmé, že základní tvrzení obhajoby o důvodu vyčlenění projektu FČH z AGROFERT holdingu bylo provedenými důkazy vyvráceno. K této premise potom přistupuje i skutečnost, že [údaje o účastníkovi] 2003 (ZZN AGRO Pelhřimov) byla na počátku prázdnou schránkou bez jakéhokoli majetku i bez jakýchkoli vlastních zdrojů pro zamýšlené podnikání. Samotný projekt byl přitom i znaleckým posudkem hodnocen jako extrémně rizikový, vyžadující investice v řádech stovek milionů korun.

66. Jestliže soud I. stupně v bodě 599. odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že z celkového

kontextu důkazů vyplývá, že rodina obžalovaného svým zapojením do akcionářské struktury Farmy Čapí hnízdo neriskovala a nemohla ztratit v zásadě vůbec nic, potom je zřejmé, že nalézací soud pomíjí podstatu problému. Ta se totiž v otázce č. 1 nezabývá tím, zda se někteří rodinní příslušníci obžalovaného teoreticky mohli podnikání, třeba i bez rizika, účastnit, ale toho, zda ono obhajobou tvrzené převedení společnosti na tyto rodinné příslušníky nebylo fakticky toliko předstíráním existence samostatného malého podniku, aby mohla být čerpána dotace, na kterou by jinak tato společnost neměla nárok. K posouzení této veličiny je podstatné, jaký skutečný smysl by za daného stavu věci dávalo, aby si na takovém mnohasetmilionovém extrémně rizikovém projektu zkoušeli podnikání podnikatelsky nezkušené rodinné příslušníky obžalovaného. Koneckonců i soud I. stupně v bodě 647. napadeného rozsudku dospěl k závěru, že tito rodinní příslušníci se uvedeného podnikání fakticky opravdu nezúčastnili a nijak se na něm nepodíleli.

67. Intervenující státní zástupce dále rekapituluje jednotlivé události a jejich časové zařazení týkající se celého projektu, s upozorněním na postavení a zapojení společnosti IMOBA, vztah Ing. [příjmení] ke společnosti AGROFERT HOLDING, a.s., žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby pro rekonstrukci a dostavbu za účelem vybudování Farmy Čapí hnízdo ze dne 11. 6. 2007,

26 3 To 34/2024

dohodu o budoucí spolupráci mezi FČH a AGROFERT HOLDING ze dne 25. 2. 2008, uplynutí doby udržitelnosti projektu, okolnosti poskytnutí úvěrů společnosti FČH za osobní účasti Ing. [jméno] [příjmení], finanční ředitelky AGROFERTu, která přímo za [údaje o účastníkovi] 2003 jednala, okolnosti poskytnutí úvěru toliko díky ručení AGROFERTem, popřípadě zřízení zástavního práva k nemovitostem ve vlastnictví společnosti IMOBA, na kterých byla FČH vybudována. V neposlední řadě připomíná odvolatel rámcovou pojistnou smlouvu uzavřenou dne 1. 12. 2009 AGROFERTem s Českou pojišťovnou, v níž je FČH výslovně uvedena jako člen skupiny AGROFERT HOLDING, a.s. Dále intervenující státní zástupce připomíná okolnosti týkající se registrace a následných plateb za doménu Čapí [webová adresa] a v neposlední řadě závěry znaleckého ústavu Česká znalecká, k nimž dospěl ve vypracovaných znaleckých posudcích. Kromě toho intervenující státní zástupce polemizuje s odůvodněním napadeného rozsudku v bodě 597. ohledně důvodů změny právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov, s.r.o. na a. s., k čemuž se pouze obecně vyjadřovali svědci [příjmení] a [anonymizováno] s tím, že se jednalo o obvyklou praxi v rámci holdingu AGROFERT, k čemuž se jiný důkaz nenabízí. Státní zástupce poukázal na to, že z veřejných zdrojů, z webových stránek společnosti AGROFERT je možno zjistit, že z celkem 125 společností do holdingu patřících je 47 společností s ručením omezeným, tedy více než třetina. Naopak netypickým je pro společnosti z holdingu užití anonymních akcií na majitele, neboť je zřejmé z údajů dostupných v obchodním rejstříku, že drtivá většina akciových společností patřících do holdingu měla vždy akcie na jméno, velmi často dokonce se zapsaným jediným akcionářem. K tomu intervenující státní zástupce doložil soubor důkazů, jejichž provedení navrhl u veřejného zasedání konaného odvolacím soudem.

68. Nalézací soud v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že provedené důkazy sice vedou k velmi důvodnému a vážnému podezření ze spáchání projednávaných trestných činů, nicméně v bodě 651. odůvodnění tohoto rozsudku uzavřel, že se jedná toliko o důkazy nepřímé, naznačující sice možný závěr o vině obžalovaných, ale ani ve svém souhrnu tuto vinu neprokazující, neboť tyto důkazy nevyklučují mimo důvodnou pochybnost jiný skutkový stav. Je tedy zřejmé, že v podstatě se jedná o revizi hodnocení provedených důkazů, respektive skutkových zjištění soudu I. stupně z tohoto hodnocení plynoucích. Obhajoba se přitom dle intervenujícího státního zástupce mylí, pokud namítá, že hodnocení důkazů nepřísluší odvolacímu soudu, ale toliko soudu nalézacímu, k čemuž odkazuje například na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 10. 2022, sp. zn. 7 Tdo 850/2022, dle něhož koncepce odvolacího řízení v českém právním řádu výslovně předpokládá, že předmětem přezkumu odvolacího soudu jsou jak hodnocení důkazů, tak skutková

zjištění soudu I. stupně z tohoto hodnocení plynoucí, což koneckonců kodifikuje přímo trestní řád v ustanovení § 258 odst. 1 písm. b), c). Dále intervenující státní zástupce poukazuje na nález Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2023, sp. zn. IV. ÚS 2980/22, zabývající se postupem odvolacího soudu v případě jeho výhrad k meritornímu rozhodnutí soudu I. stupně, kdy Ústavní soud akcentuje apelační princip odvolacího řízení se závěrem, že z ústavněprávního hlediska nic nebrání tomu, aby odvolací soud v trestním řízení při veřejném zasedání o odvolání zopakoval důkaz či důkazy, z nichž soud I. stupně učinil skutková zjištění a tato skutková zjištění změnil. Ústavní soud ve svém rozhodnutí přitom výslovně uvádí, že v případě, kdy odvolací soud dospěje k závěru, že možnosti dokazování již byly vyčerpány a skutkový stav byl v rozsahu nutném pro rozhodnutí zjištěn bez důvodných pochybností, přičemž je na místě vydat takové rozhodnutí, které sám vydat nemůže z důvodu zákonné překážky podle § 259 odst. 5 tr. řádu, ústavní pořádek nebrání tomu, aby věc vrátil soudu I. stupně a zavázal jej k tomu, aby obžalovaného uznal vinným určitým trestným činem.

69. Dále se intervenující státní zástupce věnuje teoretickým východiskům pro posouzení otázky č. 2, tedy faktické nezávislosti společnosti FČH a jejího postavení jako malého nebo středního podniku. Vrchní státní zastupitelství v Praze se přitom neztotožňuje s přístupem nalézacího městského soudu k této problematice, manifestovaným v bodě 458. odůvodnění napadeného rozsudku. Nalézací soud zde totiž uzavírá, že Doporučení Komise oproti běžnému a

27 3 To 34/2024

pochopitelnému lidskému vnímání pojmu malý podnik tak, že malý podnikem nemůže být podnik úzce propojený s nějakým velkým podnikem nebo holdingem, říká něco jiného, a to zjednodušeně to, že podnik propojený s jiným podnikem může ztratit svou pozici malého nezávislého podniku jen tehdy, když působí na stejném trhu, na kterém působí podnik s ním propojený, nebo na sousedním trhu; pokud tomu tak není, (faktická) propojenost podle textu Doporučení není podstatná. V bodě 427. odůvodnění svého rozsudku potom městský soud uvádí, že propojenost podniků sama o sobě, bez působení na stejném relevantním trhu nebo sousedním trhu, nevytváří překážku poskytnutí dotace. Dle intervenujícího státního zástupce to však není zcela přesné, neboť faktická propojenost podle textu doporučení by byla podstatná jen tehdy, pokud by se prokázalo, že podnik působí na stejném trhu, na kterém působí podnik s ním propojený, nebo na sousedním trhu pouze v případě, že by se jednalo o propojenost čistě prostřednictvím fyzických osob.

70. Zde se odvolatel zabývá jednotlivými převody akcií společnosti ZZN AGRO Pelhřimov na jednotlivé akcionáře, když původním majitelem akcií byla společnost ZZN Pelhřimov, a. s., která v předmětné době a dosud je 100 % dcerou AGROFERTu a jako taková neměla Farma Čapí hnízdo na získání dotace nárok, neboť nenaplnovala kritéria malého či středního podniku, ale jednalo se o tzv. propojený podnik dle čl. 3 odst. 3 přílohy Doporučení Komise 2003/361/ES, tzn. podnik propojený s matkou, kterému se do rozhodných kritérií započítávají všechny společnosti, které s matkou konsolidují, což v případě společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. jsou tisíce zaměstnanců a miliardy korun obrátu. Pokud potom šlo o převod akcií ze společnosti ZZN Pelhřimov, a.s. v počtu 10 ks na [jméno] [příjmení] a po 5 ks na [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] ml., byl jednoznačně vyvrácen tvrzený převod akcií na [jméno] [příjmení] ml., který uvedené akcie nikdy nepřevzal, což je závěr, k němuž ve shodě dospěli jak nalézací, tak odvolací soud. V takovém případě dle intervenujícího státního zástupce uvedených 5 ks akcií muselo zůstat v držení společnosti ZZN Pelhřimov, a.s., což by znamenalo, že v době podání žádosti o dotaci byla společnost Fa Čapí hnízdo v postavení tzv. partnerského podniku podle čl. 3 odst. 2 přílohy Doporučení Komise 2003/361/ES ve vztahu ke konsolidovaným společnostem z holdingu AGROFERT, když partnerským podnikem jsou všechny podniky, které nejsou zařazeny mezi propojené podniky ve smyslu odst. 3 a mezi kterými existuje následující vztah: Mateřský podnik vlastní sám nebo společně s jedním či více propojenými podniky alespoň 25 % nebo více procent

základního kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku (dceřiného podniku). V takovém případě dle názoru intervenujícího státního zástupce již není podstatné, zda žadatel o dotaci vykonává svou činnost nebo její část na stejném relevantním trhu nebo sousedních trzích s jinými podniky holdingu, neboť do rozhodných kritérií se započítává přinejmenším 25 % příslušných hodnot všech společností, které s matkou konsolidují, kdy se nejedná o propojení prostřednictvím fyzických osob, ale o propojení prostřednictvím přímo s právnickou osobou matky, což jsou v případě holdingových společností AGROFERT, jak již bylo řečeno, tisíce zaměstnanců a miliardy korun obratu. Z uvedených důvodů by tak nebylo již na místě zabývat se otázkou č. 2, když bylo vyvráceno tvrzení obhajoby, že svědek [jméno] [příjmení] ml. se stal akcionářem společnosti Farma Čapí hnízdo, a. s. Prezentace tohoto názoru státním zástupcem přitom není novinkou, neboť takovýto výklad zmínil již státní zástupce dozorující ve své závěrečné řeči před nalézacím soudem dne 5. 1. 2023, avšak nalézací soud tomuto názoru nepřisvědčil, když v bodě 425. odůvodnění rozsudku uvedl, že na základě provedeného dokazování není pochyb, že společnost ZZN Pelhřimov s akciemi po jejich předání (ať již je převzal kdokoli) nedisponovala, nedržela je a žádná práva s nimi spojená přímo ani nepřímo nevykonávala. S tímto závěrem soudu I. stupně však intervenující státní zástupce nesouhlasí, neboť se jedná o nepřipustnou spekulaci, když tvrzení o převzetí akcií [jméno] [příjmení] ml. je tvrzení samotné obhajoby.

71. Odvolatel se přitom ztotožňuje s tím, že nelze směřovat možné civilní následky neplatnosti či neuzavření smlouvy s trestní odpovědností, jak uvedl nalézací soud v bodě 425. odůvodnění rozsudku, nicméně poukazuje na výhradně právně civilní následky takové situace, když nedošlo-li by k převodu 25 % akcií na nového vlastníka, pak vlastníkem těchto akcií logicky zůstává ten

28 3 To 34/2024

subjekt, který jím byl doposud. Případná trestněprávní relevance tak plyne nikoli ze samotného předstíraného právního úkonu, ale až z onoho civilního následku toho, že akcie převedeny nebyly a Farma Čapí hnízdo v dané době byla partnerským podnikem společnosti ZZN Pelhřimov, a.s., která byla současně 100 % dcerou společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. Státní zástupce se ztotožňuje se závěrem odvolacího soudu prezentovaným v bodě 115. odůvodnění jeho kasačního usnesení k irelevantnosti případné neplatnosti právního úkonu z hlediska trestněprávní odpovědnosti osoby, součástí jejíhož trestního jednání takový právní úkon je, nicméně má za to, že tento názor nelze klást do rozporu s právě uvedeným. Podotýká, že v kasačním usnesení zmíněná judikatura dopadá na situace, kdy určitá osoba nějakým neplatným právním úkonem spáchala trestný čin, případně by využila neplatného právního úkonu ke spáchání trestného činu, což však nedopadá na posuzovaný případ.

72. K odvolání státního zástupce podal prostřednictvím svého obhájce JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. vyjádření obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] datované dnem 19. 6. 2024. V tomto svém vyjádření označuje obžalovaný napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2022 sp. zn. 56 T 7/2022 za bezvadný a stejně tak řízení mu předcházející za řádně respektující principy a zásady spravedlivého procesu. Poukazuje na to, že se jedná v pořadí již o druhý zprošťující rozsudek, přičemž vady vytknuté soudem I. stupně v kasačním rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023, č. j. 3 To 29/2023 –35548 považuje za banální a nemající vliv na řádné zjištění skutkového stavu, když označené opomenuté důkazy byly jednak ve většině případů soudem I. stupně v hlavním líčení předcházejícím vydanému rozsudku ze dne 9. 1. 2023 řádně předloženy, popřípadě se jednalo o důkazy z pohledu obhajoby bezvýznamné. S ohledem na to, že soud I. stupně v řízení navazujícím na zrušení prvního zprošťujícího rozsudku zcela zhojil všechny vady předestřené soudem odvolacím, z pohledu obhajoby tak již nelze napadenému rozsudku ničeho vytknout.

73. Obžalovaný předně nesouhlasí s názorem vrchního soudu prezentovaným v jeho usnesení, že jednáním obžalovaných směřujícím k získání dotace by bylo možno naplnit znaky jim za vinu

kladených skutkových podstat. Poukazuje na to, že v rovině objektivní stránky je otázka, zda [údaje o účastníkovi] 2003 splňovala kritéria malého podniku dle podmínek stanovených Doporučením. V posuzované věci bylo stěžejní problematikou právě zodpovězení otázky ohledně propojenosti podniků přes fyzické osoby. Úvahou o tzv. obcházení zákona dochází nepatřičně a neoprávněně k rozšiřování objektu obou dotčených skutkových podstat, tedy dotačního podvodu a poškozování finančních zájmů Evropské unie, o okolnosti (subjektivní či objektivní), za kterých bylo pravdivého (právem předpokládaného) stavu dosaženo. Takovým výkladem by však byla nepřiměřeně extenzivně rozšířena trestnost daných skutkových podstat dalece za hranici úmyslu zákonodárce. Znakem objektivní stránky obou dotčených skutkových podstat je úmyslné uvedení takových skutečností, které jsou objektivně v podstatném rozporu se skutečností, nebo úmyslné neuvedení takového údaje, který je zjevně podstatný pro poskytovatele dotace. Aby bylo možno příslušný údaj označit za podstatný pro poskytovatele dotace, musí být takový údaj poskytovatelem dotace v příslušných dokumentech upravujících podmínky poskytnutí dotace a závazných pro žadatele o dotaci jako podstatný jednoznačně označen. Pokud by měly být podmínky dané dotační výzvou splněny jen, „účelově“, pak by musel být daný projekt zcela nefunkční a nikdy by nedosáhl sledovaného cíle, resp. jeho realizace by byla takzvaně jen, „naoko“. To se však v posuzované věci rozhodně nepotvrdilo, neboť není pochyb o tom, že daný projekt realizován skutečně byl a dosáhl sledovaného účelu, když plnil své funkce vytyčené v žádosti o dotaci, výdaje na projekt byly reálně vynaloženy v souladu s doklady předloženými dotačním orgánům.

74. K otázce, zda Farma Čapí hnízdo byla v relevantním období skutečně reálně fungující společností vyčleněnou z holdingu AGROFERT, nebo se jednalo pouze o předstírání těchto skutečností za účelem získání dotace, nalézací soud seznal k úvahám obžaloby, že tyto jsou podporovány toliko nepřímými důkazy, jež ve svém souhrnu vinu obžalovaných neprokazují, a to zejména proto, že nevylučují mimo důvodnou pochybnost i existenci jiného skutkového stavu,

29 3 To 34/2024

který vyplývá z obhajoby obžalovaných, tedy že Farma Čapí hnízdo byla skutečně zamýšlena a realizována jako samostatný podnik, když především šlo o zájem družky a dcery obžalovaného [příjmení] [příjmení] projekt realizovat. V kontextu odvolání potom obžalovaný považuje za podstatné, že státní zástupce se s uvedeným závěrem soudu I. instance naprosto ztotožnil (viz bod 9. odvolání) a odvolání tak směřuje výlučně proti posouzení otázky II. soudu I. stupně, tedy zda obžalovaní úmyslně vytvořili podmínky k tomu, aby [údaje o účastníkovi] 2003 zdánlivě navenek splňovala kritéria zájemce o dotaci, který je reálně schopen se o dotaci ucházet, ačkoli si obžalovaný [příjmení] [příjmení], stejně jako spoluobžalovaná Ing. [příjmení], Ph.D., měli být vědomi, že [údaje o účastníkovi] 2003 byla minimálně personálně propojena se společnostmi se skupiny AGROFERT, a že [údaje o účastníkovi] 2003 hodlá po dokončení výstavby [příjmení] [jméno] působit na stejných relevantních, případně sousedních trzích jako některé tyto společnosti, což by v důsledku znamenalo, že [údaje o účastníkovi] 2003 nenaplněovala podmínky definice malého a středního podniku, čímž byly porušeny podmínky předmětné dotace.

75. V další části vyjádření se obhajoba obžalovaného [příjmení] [příjmení] věnuje vymezení působnosti FČH na sousedních a relevantních trzích ve vztahu ke společnostem ze skupiny AGROFERT, přičemž u posouzení relevantních trhů státní zástupce ve svém odvolání významně zúžil rozsah relevantního trhu oproti podané obžalobě, na kterém tedy ve výsledku měli údajně působit už jen společnosti FČH a IMOBA. Pokud jde o relevantní zeměpisný trh, byl tento zcela správně a logicky nalézacím soudem v souladu s provedenými znaleckými posudky z oboru ekonomie, zpracovanými znaleckými ústavy VGD Appraisal, s.r.o. a Ostravská znalecká, a.s., vymezen na Středočeský kraj. Naproti tomu rozšíření relevantního zeměpisného trhu státním zástupcem na území celé České republiky, potažmo Evropské unie označuje obhajoba jednak za nelogické, jednak za ničím nepodložené, když státní zástupce tuto skutečnost toliko tvrdí a ničím

nedokládá, a nenabízí žádnou protiváhu ke zmíněným znaleckým posudkům, které předložila obhajoba, a které byly před soudem I. stupně k důkazu provedeny a tímto soudem také akceptovány. Co se týče relevantního trhu, státní zástupce jej omezil ve svém odvolání toliko na provozování restaurace, a to jednak v Multifunkčním kongresovém areálu FČH, jednak v objektu Sokolovna v Průhonicích, patřícím společnosti IMOBA. Jestliže státní zástupce tyto služby označuje za zaměnitelné, sám si odporuje v bodě 22. odvolání, když připouští, že provozy uvedených společností na uvedených místech cílily svým zaměřením na jinou klientelu. Přitom státní zástupce zcela svévolně provozy restaurací v obou zařízeních vytrhl z celku poskytovaných služeb, jejichž jsou součástí. I k této otázce se přitom vyjadřovaly již zmíněné znalecké posudky. Stejně tak zmínil-li státní zástupce v souvislosti s relevantními trhy společnost Penzion Labská, s.r.o., nepřidal žádné relevantní argumenty k odůvodnění tohoto tvrzení, zatímco oba znalecké posudky se touto otázkou zabývaly a dospěly k jednoznačnému závěru, že relevantní trhy, na nichž se pohybovaly společnosti FČH a Penzion Labská, s.r.o., se nijak neprotínaly.

76. Obhajoba se vymezila i k dovozování subjektivní stránky naplněné na straně obžalovaného [příjmení] [příjmení], který je obžalobou povolán k odpovědnosti coby pomocník k trestným činům spáchaným v oblasti dotací, avšak ani k této otázce státní zástupce nenabízí žádných důkazů. Obhajoba se ve svém podání zabývá teoretickým rozbořem akcesority účastenství a jeho propojení s trestným činem spáchaným hlavním pachatelem, kde zdůrazňuje, že mezi oběma jednáními musí být příčinný vztah, tedy pomocník musí jednat úmyslně a s vědomím všech podstatných souvislostí, musí vědět o úmyslu hlavního pachatele a sám jednat v úmyslu, aby jemu známý úmysl hlavního pachatele byl uskutečněn. V této souvislosti obhajoba poukazuje na složitost problematiky posuzování malého a středního podniku a s ní související možnost propojení přes fyzické osoby a působení na stejných relevantních trzích, když tato otázka se ukázala být svébytnou a složitou právní disciplínou, jež se interpretačně a aplikačně v průběhu doby značně vyvíjí a je těžko uchopitelná i pro právní odborníky. Nadto při své aplikaci vyžaduje odborný přesah do ekonomických disciplín. Soud I. stupně tedy velmi případně k posouzení subjektivní stránky uvedl, že vzhledem ke složitosti této právní problematiky by soud I. instance považoval i v případě, že by

30 3 To 34/2024

jeho právní názor v otázce vymezení stejných relevantních či sousedních trhů nebyl shledán správným, za absurdní uvažovat o možnosti trestního postihu obžalovaných, kteří nejsou v dané problematice odborníky a svá rozhodnutí by museli činit v reálném čase s podstatně menším množstvím informací, než kterým v době projednávání věci disponují orgány činné v trestním řízení, které přesto na tuto otázku nenašly uspokojující jednotnou odpověď (myšleno dozorový státní zástupce, nejvyšší státní zástupce, ani nalézací soud). Vrchní soud v Praze přitom k otázce naplnění subjektivní stránky ve svém usnesení ze dne 14. 9. 2023 konstatoval, že v případě posuzování Farmy Čapí hnízdo jako malého nebo středního podniku by otázka sousedního a relevantního trhu nebyla jednoduchá a minimálně z hlediska subjektivní stránky by byla poměrně problematická. Tímto svým závěrem odvolací soud dle názoru obhajoby implicitně avizoval, že naplnění subjektivní stránky u obžalovaných k této otázce je nepravděpodobné. Obhajoba přitom možnost naplnění subjektivní stránky označuje za jednoznačně vyloučenou, neboť po vydání citovaného usnesení Vrchního soudu v Praze nebyl proveden žádný důkaz, který by tento předběžný názor odvolacího soudu a současně soudu nalézacího mohl zásadně zvrátit.

77. V doplnění vyjádření k odvolání státního zástupce obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], podaného prostřednictvím jeho obhájce, datovaném 28. 3. 2025 se obhajoba opětovně zabývá vymezením relevantního trhu s jeho geografickým přesahem a možností naplnění subjektivní stránky žalovaných trestných činů ze strany obžalovaného [příjmení] [příjmení]. Kromě toho se obhajoba v doplnění tohoto vyjádření vymezuje proti navrhanému procesnímu postupu státním zástupcem ve směru doplnění dokazování odvolacím soudem a jeho závazným pokynem

k vyslovení viny obžalovaných. Takový postup by dle obhajoby byl ve flagrantním rozporu s ust. § 258 a § 259 odst. 3 a contrario, respektive § 259 odst. 5 písm. a) per analogiam tr. řádu. Obhajoba uvádí, že ust. § 258 odst. 1 tr. řádu taxativním výčtem vymezuje důvody, pro které lze rozsudek napadený odvoláním zrušit, avšak žádné z těchto ustanovení nepředpokládá, že by ke zrušení napadeného rozsudku a jeho vrácení věci k novému projednání nalézacímu soudu došlo v důsledku dokazování provedeného před odvolacím soudem. Provádění dokazování přitom obhajoba považuje za nahrazování činnosti soudu I. instance a tím zasahování do jeho pravomoci. Dále se zde zdůrazňuje zásada dvojinstančnosti řízení, přičemž možnost opakování důkazů provedených v hlavním líčení za předpokladu, že v důsledku jejich provedení a odlišného hodnocení těchto důkazů hodlá odvolací soud sám ve věci rozhodnout, předpokládá ustanovení § 259 odst. 3 písm. a) tr. řádu, který však na projednávanou věc nedopadá, jelikož ve smyslu ustanovení § 259 odst. 5 písm. a) tr. řádu nemůže odvolací soud sám uznat obžalovaného vinným skutkem, pro nějž byl napadeným rozsudkem zproštěn. Navrhovaný procesní postup státním zástupcem by tak de facto byl obcházením zákona. Co se týče zprošťujícího verdiktu soudu I. stupně, zdůrazňuje obhajoba v tomto vyjádření k podanému odvolání státního zástupce, že napadený rozsudek Městského soudu v Praze neshledává absenci viny v důsledku aplikace zásady in dubio pro reo, ale v důsledku nenaplnění subjektivní stránky žalovaných trestných činů, a to s ohledem na složitost a nejednoznačnost dotčené věcné a právní materie, což fakticky vylučuje na úrovni laických obžalovaných její zneužití k uvedení v omyl odborně kvalifikovaného poskytovatele dotace – ROP Střední Čechy.

78. Obhajoba obžalovaného [příjmení] [příjmení] dále reagovala na přednes odvolání intervenujícím státním zástupcem ve veřejném zasedání konaném před Vrchním soudem v Praze dne 26. 5. 2025, který byl oproti písemně podanému odvolání dozorového státního zástupce širěji pojatý. Zde obhajoba uvádí, že státní zástupce nabízí dvě alternativy možného skutkového děje naplňujícího znaky skutkových podstat žalovaných trestných činů, když první alternativou je tzv. zneužití práva, spočívající v tom, že obžalovaný [příjmení] [příjmení] převedl [údaje o účastníkovi] 2003 na své rodinné příslušníky pouze proto, aby předstíral existenci samostatného malého podniku z důvodu možnosti čerpání dotace, neboť jinak by společnost na tuto dotaci neměla nárok. Zde intervenující státní zástupce spatřuje typické podvodné jednání. Druhá alternativa trestného jednání obžalovaných vychází dle státního zástupce z nesplnění jím upravené definice

31 3 To 34/2024

malého podniku, a to kvůli údajnému propojení se společnostmi ze skupiny AGROFERT, ovšem nikoliv již prostřednictvím fyzických osob, jak uváděl v obžalobě Dr. [příjmení], nýbrž prostřednictvím majetkového propojení podniků, když dle názoru státního zástupce měla 25 % akcií společnosti FČH v době podání žádosti o dotaci vlastnit společnost ZZN Pelhřimov, a.s. Obhajoba považuje za nejasné, zda v přednesu státního zástupce označené „klasické podvodné jednání“ směřuje ke změně právní kvalifikace na trestný čin podvodu podle § 209 tr. zákoníku, či zda setrvává na původní právní kvalifikaci uvedené v obžalobě, tedy dotačním podvodu a poškození finančních zájmů Evropské unie. Jako podstatný údaj, kterým měl být ROP Střední Čechy obžalovanými uveden v omyl, je označeno předstírání existence samostatného malého podniku, aniž by státní zástupce nabídl odůvodnění, proč by takovým jednáním byly porušeny podmínky dotace. Dotační podmínky totiž nevymezují „a, malý“ podnik tak, jak si tyto pojmy vykládala policie a nyní státní zástupce vrchního státního zastupitelství, což byl také důvod, proč Dr. [příjmení] v přípravném řízení musel opustit vyšetřovací verzi policie, která byla založena na stejné úvaze. Proto obžaloba nakonec byla postavena na údajném propojení FČH s podniky AGF přes fyzické osoby za současného působení na stejných relevantních trzích. Dále obhajoba cituje z Doporučení Komise ze dne 6. 5. 2003, které mělo být relevantní k posuzování malého a středního podniku pro výzvu č. 4 Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední

Čechy, kde jsou jednak uvedena kritéria malého podniku, jednak definice nezávislého, partnerského a propojeného podniku a uzavírá, že FČH znaky propojení s jiným podnikem nenaplnovala, a proto pokud byla Ing. [příjmení] a Ing. Nenadále v Prohlášení - informace o způsobilosti jakožto malého a středního podniku dle vzoru obsaženého v dokumentaci dotační výzvy a dle podmínek doporučení – charakterizována jako malý podnik, bylo tak učiněno uvedením výhradně údajů dle Doporučení. Za této situace se pro účely výpočtu ročního obrátu a počtu zaměstnanců uváděly výhradně údaje za [údaje o účastníkovi] 2003, která tak byla dle Doporučení malým podnikem. Nemohlo tak dojít k uvedení nepravdivého údaje vůči poskytovateli dotace v duchu dotačních podmínek. Kromě toho nikdo v průběhu dotačního řízení vůči poskytovateli dotace neprohlásil, že by [údaje o účastníkovi] 2003 neměla žádné vztahy s podniky ze skupiny AGROFERT, naopak partnerské propojení se společností AGROFERT a nájemní vztah k nemovitostem se společností IMOBA byly deklarovány. Tyto okolnosti byly nadto ze strany poskytovatele dotace hodnoceny kladně, což vylučuje, že by dotační orgán byl uveden v omyl. Dle obhajoby přitom, i kdyby teoreticky bylo prokázáno, že motivací ke změně vlastnické struktury žadatele o dotaci byla snaha splnit podmínky dotace, nemůže být takové jednání trestné, jestliže jeho výsledkem je dosažení stavu, kdy žadatel splňuje podmínky stanovené Doporučením pro malý podnik.

79. Dále obhajoba rekapituluje některé z provedených důkazů a poskytuje jejich hodnocení, když opět vyzdvihuje výpověď svědka [příjmení] [příjmení], či zdůrazňuje rozdíl mezi účelem a podmínkami poskytované dotace a poukazuje na motivační účinek konkrétního dotačního programu, který z pohledu obhajoby přímo vyzývá k úpravě chování subjektů prostřednictvím vhodně nastavených dotačních programů a jejich podmínek, tedy intervencí ze strany státu formou dotace. V dotačním právu totiž stále platí, že dotace jsou poskytovány právě proto, poněvadž bez nich je motivace realizovat finančně náročné projekty velmi nízká a vytyčených cílů by se nepodařilo jinak dosáhnout. Dále se obhajoba vymezuje proti tvrzení intervenujícího státního zástupce, že za situace, kdy svědek [jméno] [příjmení] ml. smlouvu o převodu cenných papírů, akcií společnosti ZZN AGRO Pelhřimov nepodepsal a tyto akcie nepřevzal, předmětných 5 ks akcií, tedy 25 % všech hlasovacích práv zůstalo společnosti ZZN Pelhřimov, a.s., původně jediného akcionáře společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s. Obhajoba uvádí, že v době podání žádosti o dotaci zcela nepochybně drželi 80 % všech hlasovacích práv svědkyně [jméno] [příjmení] a svědek [jméno] [příjmení], kteří společně drželi 16 kusů akcií, což potvrzují svědci [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. Zde je třeba připomenout, že podstatný je faktický stav, tedy držení akcií, zatímco zkoumání způsobu jich nabytí je nadbytečné, když k převodu stačí pouhé předání.

32 3 To 34/2024

80. Pokud jde o vnitřní záznamy banky HSBC pod souhrnným označením CARM, zde obhajoba poukazuje na to, že se jedná o neoficiální a neformální vnitřní administraci úvěrového procesu, jež má význam toliko pro interní procesy banky a může jistě obsahovat určité nepřesnosti. Zde obhajoba poukazuje na to, že údaje o vlastnictví Farmy Čapí hnízdo obžalovaným [příjmení] [jméno] [příjmení] byly převzaty z novinového článku v časopise Týden, přičemž nejde o informace pocházející od Farmy Čapí hnízdo. Konečně za zcela nepoužitelné označila obhajoba znalecké posudky České znalecké, a.s. č. 5159–02–2017 ze dne 24. 7. 2017 a č. 5498 2019 ze dne 11. 3. 2019, podané jak před soudem nalézacím, tak ve veřejném zasedání před soudem odvolacím dne 27. 5. 2025 Dr. Hálkem. Zde obhajoba poukazuje na jeho kategorický závěr, že účetnictví FČH nebylo vedeno odděleně, jak stanovovaly dotační podmínky, což se ukázalo jako hrubě nepravdivé, když z dokumentu „Zápis z veřejnoprávní kontroly“ jednoznačně vyplývá, že účetnictví bylo vedeno analyticky odděleně podle dotačních podmínek. Ačkoli znalec měl tento dokument k dispozici, uvedl vědomě nepravdivé údaje. Obdobně v jeho znaleckých závěrech v oblasti reklamy a marketingu znalec prokazatelně při stanovení obvyklé ceny reklamy nezohlednil

internetovou reklamu jako okolnost důležitou pro posouzení oprávněnosti reklamního výdaje, když ve smlouvě o reklamě mezi FČH a AGRTOFERT HOLDING, a.s. ze dne 1. 9. 2009 je výslovně uvedeno, že propagace za celkovou cenu 3 miliony Kč bez DPH (kterou znalec označil za excesivní) bude zahrnovat mimo jiné i reklamu zadavatele na webových prezentacích propagující areál FČH. Stejně tak je nepravdou výrok znalce, že FČH nekompenzovala společnosti IMOBA náklady na projekt vyhotovený společností SGL, což explicitně vylučuje účetní deník a daňový doklad – faktura č. 6370000277, které měl nepochybně znalec k dispozici, když dle opatření o přibrání znalce byl znalci předložen kompletní spisový materiál, jehož součástí bylo kompletní účetnictví FČH v elektronické podobě, které prokazatelně policii poskytla společnost IMOBA, a.s. s doručením dne 30. 1. 2017. Za bezpředmětné potom obhajoba označuje znalecké zkoumání relevantních trhů a propojenosti podniků, neboť zde se jedná o právní problematiku, jejíž posuzování znalcům z oboru ekonomika nepřísluší. V závěru všech tří vyjádření navrhuje obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] prostřednictvím svého obhájce JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. odvolání státního zástupce podle § 256 tr. řádu zamítnout.

81. K výhradám JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. se připojuje i další obhájce obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] doc. JUDr. [jméno] [jméno], Ph.D., který předně brojí proti postupu navrhanému státním zástupcem, tedy ve věci dokazovat a zavázat soud I. stupně ke konkrétnímu rozhodnutí, když uváděný judikát Ústavního soudu označuje za excesivní a odporující celé řadě dalších nálezů Ústavního soudu, které tvrdí naprostý opak. Poukazuje na to, že soudce zpravodaj, který tento nálezh vyhotovil, ještě rok předtím v jiném svém rozhodnutí postupoval zcela opačně. Kromě toho poukazuje obhájce na rozpornost uvedeného judikátu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a konkrétně upozorňuje na rozhodnutí vztahující se přímo k České republice ve věci Tempel. V tomto ohledu připouští, že od roku 2002 odvolací řízení stojí na apelačně kasačním principu, který však má své limity. Prvním tímto limitem je, že odvolací soud by neměl nahrazovat činnost soudu I. stupně v rozsahu, který odpovídá nebo se blíží opakování hlavního líčení, když stěžejní část dokazování a zjišťování skutkového stavu náleží výhradně soudu I. stupně. Druhým limitem apelačního principu jsou případy, kdy odvolacímu soudu je výslovně zakázáno rozhodnout samostatně, což je právě posuzovaný případ, jak vyplývá z ustanovení § 259 odst. 3 tr. řádu Odvolací soud tedy může v některých případech, kdy doplní či opakuje dokazování, sám ve věci rozhodnout, když dojde k jiným skutkovým zjištěním, avšak nemůže soud I. stupně zavazovat k určitému způsobu rozhodnutí. S tím koresponduje i ustanovení § 259 odst. 1 tr. řádu, dle něhož může soud odvolací soud I. stupně upozornit, v kterých směrech má řízení doplnit, nebo čím se znovu zabývat, ale ani zde nesmí udělovat závazné pokyny. Zde obhájce odkazuje na nálezh Ústavního soudu ze dne 22. 2. 2022 č. 1365/21 (evidentně I.ÚS 1365/21). Dále upozorňuje na ustanovení § 263 odst. 7 tr. řádu o vázanosti odvolacího soudu dokazováním provedeným soudem I. stupně a jeho hodnocením s výjimkou těch důkazů, které odvolací soud sám ve veřejném zasedání znovu provedl. Ústavní soud přitom uvádí, že pokud určitý pokyn odvolacího soudu

33 3 To 34/2024

směřuje k odsouzení obviněného, znamená to porušení presumpce nevin, jak je zakotvena v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, přičemž samostatné rozhodnutí odvolacího soudu podle § 259 odst. 5 tr. řádu jasně zakazuje provést takový zásah. Přitom poukazuje i na to, že Ústavní soud zapovídá i výslovné nařízení konkrétního hodnocení důkazů bez jejich vlastního provedení, jakožto i takový skrytý postup například pomocí nekonzistentních opakovaných nebo neurčitých pokynů, čímž odvolací soud fakticky vyjadřuje své skutkové závěry, na které nemá právo. Tímto vzniká porušení práva obviněného na spravedlivý proces, který je zakotvený v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

82. V závěru svého konečného návrhu obhájce doc. JUDr. [jméno] [jméno], Ph.D. navrhl z

elementární opatrnosti zamítnout obě odvolání, tedy jak odvolání dozorujícího státního zástupce JUDr. Šarocha, tak odvolání intervenujícího státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze, neboť tato odvolání nejsou identická.

83. Obhájce obžalované [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D. Mgr. [jméno] [příjmení] ve svém vyjádření k odvolání státního zástupce nejprve upozornil na délku trestního řízení probíhajícího již od roku 2016 a na dva zprošťující rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2023 a 14. 2. 2024, které byly pregnantně zpracované a přiléhavě odůvodněné. Obhájce poukázal na vývoj celé kauzy v průběhu let včetně toho, co vlastně měla jeho klientka spáchat. Poukazuje na to, že dle odvolání dozorujícího státního zástupce nabyl dojmu, že toto směřuje pouze proti odpovědi na druhou soudem vytyčenou otázku, nicméně k jeho překvapení intervenující státní zástupce opět vnesl do probíhajícího řízení další změnu. Celé trestní stíhání tak působí nevěrohodně, když se jeví, že žalující strana je přesvědčena, že došlo ke spáchání trestného činu a někdo za něj musí být uznán vinným, akorát se již 9 let pokouší vymyslet, kde ten trestný čin nastal. Obhajoba ve vztahu k obžalované [příjmení] [příjmení], Ph.D. považuje za irelevantní posouzení komplexu vztahů Farmy Čapí hnízdo od roku 2006 do roku 2014, neboť jeho klientky se může dotýkat situace pouze od prosince 2007 do ledna 2010, kdy fakticky opustila Farmu Čapí hnízdo z rodinných důvodů. Neexistuje a nemůže existovat žádný důkaz svědčící o tom, že by se obžalovaná [příjmení] [příjmení] jakýmkoli způsobem prolnula do skutkového děje již před transformací společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na akciovou společnost v roce 2007, když takový proces probíhá v řádu měsíců. Obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D. nastoupila do Farmy Čapí hnízdo jako manažerka a začala ji budovat. V té době nebyla společnost rozhodně prázdnou skořápkou, když personálně ji zajišťoval dříve stíhaný Ing. Nenadál, celoživotní špičkový manažer zemědělských podniků, který v podstatě zprodukoval celou stavbu. Co se týče převodů akcií, zde obhajoba podotýká, že u akcií na majitele dochází k jejich převodu tradicí, tedy předáním, přičemž v době podání žádosti o dotaci měl [jméno] [příjmení] ml. držet 4 akcie, tedy 20 %, nikoli 25 % všech hlasovacích práv. Komu vlastně akcie v předmětné době patřily, o tom neexistuje žádný důkaz, ale naopak je zcela zřejmé, že tyto akcie již nebyly deponovány ve společnosti ZZN Pelhřimov, což vyplývá jak z výpovědi svědků, tak z účetních dokladů.

84. Obhajoba nesouhlasí s tím, že by obžalovaná [příjmení] [příjmení] uváděla někoho v omyl, když z úplného výpisu z obchodního rejstříku společnosti Fa Čapí hnízdo je jednoduše zjistitelné, že tato v minulosti byla součástí skupiny AGROFERT. Stejně tak vizitka, kterou předložila klientka bance HSBC, o úmyslu uvést někoho v omyl obžalovanou [příjmení] [příjmení] nesvědčí, neboť v té době jiné vizitky neměla a předložila je i několika úředníkům. Důvod, proč se státní zastupitelství snaží vrátit k otázce, kterou považovalo 3. 5. 2024 za vyřešenou a souhlasilo s názorem soudu I. stupně, se jeví jako zcela jednoduchý. Je to neřešitelná otázka relevantního trhu, definice malého a středního podniku, která do současné doby vzbuzuje pochybnosti a dosud nebyla jednoznačně vyřešena. Přitom dozorující státní zástupce se omezil ve svém odvolání v podstatě na jediný polemizující bod rozsudku nalézacího soudu, a to je právě otázka působení společnosti Fa Čapí hnízdo na stejných relevantních trzích jako podniky ze skupiny AGROFERT. Této otázce přitom byla v průběhu hlavního líčení a v procesu dokazování věnována mimořádná pozornost,

34 3 To 34/2024

což našlo svůj odraz i v detailním hodnocení rozboru jednotlivých důkazů a jejich souhrnu v rámci rozsudku nalézacího soudu. Obhajoba zde poukazuje, stejně jako obhajoba obžalovaného Ing. [jméno] [příjmení] na vývoj trestního stíhání právě v oblasti relevantních trhů, kde z původně bohatší nabídky společností ze skupiny AGROFERT zůstala pouze Sokolovna Průhonice ve vlastnictví společnosti IMOBA. Stejně tak se obhajoba zabývá otázkou vymezení zeměpisného trhu a konečnému zúžení tzv. výrobního trhu u porovnávaných společností Fa Čapí hnízdo a AGROFERT toliko na provoz restaurace. V této souvislosti obhajoba zmiňuje jednak dobu

působení obžalované v projektu Farma Čapí hnízdo, jednak otázku subjektivní stránky žalovaných trestných činů, jejíž neexistenci shledal již soud I. stupně.

85. Konečně se obhájce obžalované Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. pozastavuje nad návrhem státního zástupce zavázat prvoinstanční soud k vynesení odsuzujícího rozsudku, což považuje za nevídané, popírající základní zásady trestního řízení, eliminující dvojinstančnost soudního řízení trestního a ve svém důsledku popírající ústavní princip zákonného soudce. Na tom nemůže nic změnit ojedinělý náleží Ústavního soudu, který je státním zastupitelstvím vykládán velmi extenzivně.

86. Ve svém konečném návrhu se obhájce obžalované [příjmení] [příjmení] vyjadřuje k průběhu odvolacího řízení, když uvádí, že za více než čtvrtletí své praxe nikdy nezažil, aby přednášející odvolatel zcela změnil faktické odvolací důvody a popřel zpracovatele odvolání. Obhájce tento postup považuje za nezákonný a stejně tak jako jeho předřečník odkazuje na bod 9. podaného odvolání zpracovaného dozorcím státním zástupcem, v němž jednoznačně uznává skutkové závěry soudu I. stupně ohledně podezření na účelové vyvedení Farmy Čapí hnízdo z koncernu AGROFERT. To zcela koresponduje s lavírováním státního zastupitelství, kde obhájce znovu připomíná jako jeho předřečníci vývoj trestního stíhání a jeho různé verze. Toto lavírování zcela odpovídá projednávané kauze, kde je od počátku snaha stíhat trestný čin, ale až do dnešního dne, tedy do odvolacího řízení, není ustáleno, jaký je skutek a co měl kdo konkrétně udělat. V takovém případě dle názoru obhajoby musí soud bez dalšího rozhodnout v souladu se zásadou in dubio pro reo. Jeho klientky se přitom týká toliko období od konce roku 2007 do ledna 2010, kdy se na projektu aktivně podílela. Poukazuje rovněž na výslech svědka [příjmení] [příjmení], který věc popisuje kontinuálně, dle něhož se konkrétní dotační podmínky dozvěděli po vypsání výzvy, tedy 20. 12. 2007. Je možná pravdou, že projekt byl nerentabilní, ale pokud chci dát něco svým dětem a zaplatím jim to, nepředstavuje to žádný problém. Kromě toho Ing. [příjmení] uvedl, že byl ze strany Ing. [příjmení] ujištěn, že se areál dostaví, i když dotaci nedostanou, že bude patřit jeho rodině. Tím zcela odpadá základní teze podané obžaloby, že jednání obžalovaných směřovalo především k získání dotace 50 000 000 Kč, když tato motivace zde evidentně chybí.

87. Dále se obhájce vyjadřuje k výslechu znalce Ing. Hála, k němuž má vyhraněný postoj. Připomíná však, že ani tvrdé ekonomické údaje neumožnily tomuto znalci učinit pro období rozhodné pro jeho klientku jiný závěr, než že v období let 2008 2010 podnik Farma Čapí hnízdo vykazoval pozitivní ekonomické údaje. Je jistě možné označit ekonomické propojení a vazby na společnost AGROFERT za nadstandardní, nikoli však zakládající skutkovou podstatu trestných činů s podvodným úmyslem, tedy dotačního podvodu, obecného podvodu, poškozování finančních zájmů Evropské unie, neboť jejich principem je uvedení v omyl, což však v posuzovaném případě opět absentuje. Společnost AGROFERT byla totiž od počátku identifikována jako ručitel za úvěry společnosti FČH a zejména jako strategický partner, když jedním ze způsobů podpory byla například reklama. Je přitom zřejmé, že poskytovatel dotace tyto skutečnosti nehodnotil negativně, naopak za ně přídělil kladné body, což možná přispělo k získání dotace. V souvislosti se znaleckým posudkem obhájce hodnotí dále jako problematické vyjádření znalce k rozsahu poskytované reklamy, kdy nebyl schopen se vyjádřit k reklamě internetové, když v roce 2007 sociální sítě zažívaly boom. Dále se obhájce obžalované [příjmení] [příjmení] připojil k argumentaci svých kolegů, obhájců obžalovaného [příjmení] [příjmení], co se týče relevantního trhu ve vztahu ke společností AGROFERT, konkrétně firmy IMOBA a jí vlastněné Sokolovny

35 3 To 34/2024

Průhonice a společnosti Fa Čapí hnízdo. K provedenímu dokazování před odvolacím soudem potom konstatoval, že důkazní situace se nijak nezměnila, přičemž nalézací soud na ni velmi podrobně, až nestandardně reagoval v obou svých meritorních rozhodnutích, tedy i v rozhodnutí napadeném. Proto obhájce navrhl podle § 256 tr. řádu odvolání státního zástupce zamítnout.

88. Intervenující státní zástupce se ve svém konečném návrhu ještě velmi podrobně věnoval obžalobou navrhovanému postupu odvolacího soudu, spočívajícímu ve zrušení napadeného rozhodnutí a závazání soudu I. stupně ke konkrétnímu výsledku. Státní zástupce zdůrazňuje apelační princip odvolacího řízení a cituje z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2024 sp. zn. 5 Tdo 1125/2023, že: „Dokazováním ve věci samé, včetně hodnocení důkazů v trestním řízení nejsou pověřeny jen soudy I. stupně, ale též soudy odvolací. Posílením apelačního principu může odvolací soud provádět dokazování i ve výraznějším rozsahu a v závislosti na jeho výsledcích dokonce měnit skutkový stav rovněž způsobem podstatně korigujícím rozhodnutí ve věci samé.“ Dále odvolatel poukazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2024 sp. zn. 7 Tdo 859/2024 dle něhož, „Právní řád odvolacímu soudu nebrání provádět dokazování. Naopak, současná koncepce odvolacího řízení projevující se posíleným apelačním principem nejen umožňuje, ale preferuje, aby případné vady v dokazování či skutkových závěrech byly napravovány v odvolacím řízení.“ Zařazuje sem i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 10. 2022 sp. zn. 7 Tdo 850/2022, v němž Nejvyšší soud uvádí, že: „Právní úprava výslovně předpokládá, že předmětem přezkumu odvolacího soudu jsou jak hodnocení důkazů, tak skutková zjištění soudu I. stupně. Pečlivé přezkoumání hodnocení důkazů a skutkových zjištění učiněných soudem I. stupně je podstatnou součástí a mnohdy dokonce samotným těžištěm činnosti odvolacího soudu“ Z uvedeného je tak zřejmé, že odvolací soud nejenže může, ale má přímo zákonnou povinnost důkladně přezkoumat hodnocení důkazů a skutkových zjištění učiněných soudem I. stupně, přičemž s touto povinností je logicky bytostně spjato právě provádění dokazování, a to i ve výraznějším rozsahu a v závislosti na jeho výsledcích možnost měnit skutkový stav rovněž způsobem podstatně korigujícím rozhodnutí ve věci samé.

89. K názoru obhajoby, že odvolací soud nemůže v důsledku vlastního dokazování jakkoli zavázat ve zrušovacím usnesení soud I. instance ke změně zprošťujícího výroku na výrok odsuzující a ani nemůže zavázat k tomu, aby soud nalézací akceptoval skutkové závěry dokazování, které nebyly provedeny před ním, ale před soudem odvolacím, odvolatel odkazuje na již mnohokrát zmíněný náleze Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2980/22, který naopak aprobuje postup odvolacího soudu, spočívající ve vlastním dokazování a při odlišných skutkových závěrech závazání soudu I. stupně k uznání viny obžalovaného určitým trestným činem, za situace, kde již podle jeho názoru byly důkazní možnosti vyčerpány. Takový postup přitom přichází v úvahu právě v případě, že odvolací soud nemůže sám rozhodnout z důvodu zákonné překážky tak, jak je stanovena v § 259 odst. 5 tr. řádu.

90. V této souvislosti odvolatel zmiňuje rovněž čl. 89 odst. 2 Ústavy, dle něhož, „vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro všechny orgány i osoby“. K otázce závaznosti nálezu Ústavního soudu odkazuje odvolatel na jeho náleze ze dne 13. 11. 2007 sp. zn. IV. ÚS 301/05, v němž Ústavní soud dovedl vázanost dřívějšími rozhodnutími Ústavního soudu právě na jeho nálezy, když kromě nich může Ústavní soud rozhodovat ještě usnesením. Zmiňovaný ústavní náleze sp. zn. IV. ÚS 2980/22 přitom diskutovanou problematiku označil za nosné právní závěry celého nálezu, které tak jsou ve znění čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné pro všechny orgány i osoby. Tato závaznost se přitom netýká pouze výroku rozhodnutí, ale též jeho odůvodnění právě v části obsahující tzv. nosné důvody rozhodnutí, tj. ratio decidendi. Zde odkazuje odvolatel na nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 301/05, I. ÚS 2219/12 nebo II. ÚS 2127/14. Na základě zrekapitulovaného odvolatel považuje argumentaci obhajoby k této otázce za nepřijatelnou.

91. Státní zástupce dále vyvrací názor obhajoby, že v případě citovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2980/22 se jedná o rozhodnutí excesivní vůči konstantní a recentní judikatuře obecných soudů a nalézací praxi soudu ústavního, k čemuž odkazuje na řadu dalších rozhodnutí,

konkrétní rozhodnutí jak Nejvyššího soudu, tak soudu Ústavního, a to konkrétně rozhodnutí Nejvyššího soudu

usnesení ze dne 30. 10. 2024, sp. zn. 5 Tdo 766/2024

usnesení ze dne 15. 6. 2023, sp. zn. 6 Tdo 424/2023,

usnesení ze dne 29. 11. 2023, sp. zn. 5 Tdo 903/2023,

usnesení z téhož dne sp. zn. 5 Tdo 993/2023,

usnesení ze dne 13. 12. 2023, sp. zn. 5 Tdo 1059/2022,

usnesení ze dne 21. 3. 2024, sp. zn. 6 Tdo 35/2024,

usnesení ze dne 19. 6. 2024, sp. zn. 5 Tdo 1125/2023,

usnesení ze dne 27. 6. 2024, sp. zn. 8 Tdo 373/2024,

usnesení ze dne 16. 10. 2024, sp. zn. 5 Tdo 368/2024,

usnesení ze dne 13. 11. 2024, sp. zn. 7 Tdo 890/2024,

usnesení ze dne 4. 12. 2024, sp. zn. 7 Tdo 859/2024,

usnesení ze dne 16. 4. 2025, sp. zn. 7 Tdo 230/2025.

92. Z konkrétních rozhodnutí Ústavního soudu, která se přímo odvolávají na diskutovaný náleží Ústavního soudu IV.ÚS 2980/22 státní zástupce odkazuje na

nález ze dne 5. 6. 2024, sp. zn. III. ÚS 1368/23

usnesení ze dne 18. 8. 2023, sp. zn. IV. ÚS 805/23,

usnesení ze dne 17. 1. 2024, sp. zn. IV. ÚS 635/23,

usnesení ze dne 27. 3. 2024, sp. zn. I. ÚS 3430/23,

nebo rozhodnutí ze dne 10. 6. 2024, sp. zn. III. ÚS 761/24.

93. Z uvedených důvodů tak státní zástupce jako odvolatel navrhuje, aby Vrchní soud v Praze podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušil zprošťující výrok rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2024 sp. zn. 56 T 7/2022 a podle § 259 odst. 1 tr. řádu s přihlédnutím k § 259 odst. 5 písm. a) tr. řádu věc vrátil soudu I. stupně k novému rozhodnutí s pokynem, aby Městský soud v Praze současně odpovídajícím způsobem změnil skutková zjištění a uznal obžalovanou [příjmení] [jméno] [příjmení] vinnou ze spáchání dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku, a obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] vinným pomocí k dotačnímu podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku, to vše za použití § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku.

94. Vrchní soud v Praze přezkoumal v souladu s ust. § 254 odst. 1 tr. řádu zákonnost a odůvodněnost napadeného rozsudku, jakož i řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

95. Podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu odvolací soud zruší napadený rozsudek také pro vady rozsudku, zejména pro nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění týkajících se přezkoumávané části rozsudku, nebo proto, že se ohledně takové části soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí.

96. Jak již bylo shora konstatováno, ve věci se jedná o druhé meritorní rozhodnutí nalézacího soudu, kdy v obou případech soud I. stupně oba obžalované podle § 226 písm. b) tr. řádu zprostil obžaloby, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

37 3 To 34/2024

97. Odvolacímu soudu nezbyvá než konstatovat, že ani druhý ve věci vydaný zprošťující rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 2. 2024, č.j. 56 T 7/2022-36698 v přezkumném řízení neobstál. V tomto kontextu je třeba připomenout, že Vrchní soud v Praze svým usnesením ze dne 14. 9. 2023, sp. zn. 3 To 29/2023 zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) tr. řádu první ve věci vydaný rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2023, č. j. 56 T 7/2022-36410, přičemž mu jednak vytkl neprovedení některých listinných důkazů, ale především hovořil-li o opomenutých

důkazech, okrajově tím měl na mysli tyto důkazy neprovedené, ale především důkazy, které sice byly v hlavním líčení řádně provedeny, ale v odůvodnění tohoto zrušeného rozhodnutí jim nebyla věnována buď vůbec žádná pozornost, nebo odvolací soud postrádal komplexnost posouzení provedených důkazů tam, kde jednotlivé události byly na sebe navázány, zatímco soud I. stupně je hodnotil zcela izolovaně, čímž zatížil své rozhodnutí vadou, která dle názoru soudu odvolacího měla vliv na správnost rozhodnutí.

98. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že odvolací soud není veden snahou docílit konkrétního výsledku trestního řízení (jak naznačuje obhajoba), ale svojí povinností k posouzení věci jako celku přistupovat systematicky, důsledně analyticky a synteticky tak, aby učiněné skutkové závěry odpovídaly provedeným důkazům a naplňovaly i zásadu obecné logiky, tedy byly v souladu s ust. 2 odst. 6 tr. řádu.

99. Odvolací soud zaznamenal v rámci vyjádření obhajoby k jeho citovanému usnesení ze dne 14. 9. 2023, sp. zn. 3 To 29/2023 řadu výhrad. Jednou z nich je výhrada obhájce obžalovaného [příjmení] [příjmení] doc. JUDr. [jméno] [jméno], Ph.D., že odvolací soud překračuje vymezené hranice přezkumné činnosti ve smyslu ust. § 254 odst. 1 tr. řádu, dle něhož mu přísluší přezkoumat toliko napadený výrok rozsudku a správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. Zde je si odvolatel zjevně vědom druhé věty tohoto ustanovení, dle které k vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání. Je tedy zřejmé, že přezkumná činnost není striktně a bez výjimek limitovaná a rozsudek je třeba na základě podaného odvolání, ať už v neprospěch nebo ve prospěch obžalovaného, posoudit nejen v šíři, v jaké je napaden odvoláním, ale pokud je toho třeba, i v rozsahu přesahujícím vytýkané vady tak, aby rozhodnutí stálo na správných, skutkově i právně relevantních základech. Kromě toho je zřejmé nejen z jazykového výkladu ust. § 254 odst. 1, ale i odst. 2 tr. řádu, i z § 249 odst. 1 tr. řádu zabývajícího se obsahem odvolání, že tento opravný prostředek je a musí být směřován proti konkrétním výrokům, v jejichž rámci jsou potom specifikovány vytýkané vady. Je-li tedy v ust. § 254 odst. 1 věta druhá, odst. 2 tr. řádu rozšířen rozsah přezkumu na vady, které nejsou odvoláním vytýkány nebo dokonce na výroky, které odvoláním nebyly napadeny, je zřejmé, že toto upřesnění má směřovat k eliminaci vad majících vliv na správnost rozhodnutí nejen v rozsahu vytyčeném podaným odvoláním, ale v rozsahu nezbytném pro správnost či akceptovatelnost rozhodnutí jako celku. V zásadě, jak plyne i z recentní judikatury, jsou přitom přezkoumávány napadené výroky jako celek, zejména potom za situace, kdy jednotlivé závěry soudu nelze vytrhnout z kontextu a posoudit je odděleně.

100. Mezi tyto případy dle názoru odvolacího soudu nepochybně spadá i posuzovaná věc, kdy je odvoláním státního zástupce napaden výrok o vině, tedy výrok zprošťující a byť je odvolací argumentace směřována zejména na posouzení relevantních trhů v souvislosti s kategorií malého podniku ve smyslu doporučení Komise ze dne 6. 5. 2003, č. 2003 /361/, nelze rozhodně oddělit vytýkanou vadu relevantního trhu, když tato je pouze jednou z kategorií pro posouzení postavení malého podniku, přičemž se jedná o podmínky kumulativní, nikoli izolované. Odvolací soud tak rozhodně nepřekročil své pravomoci, a to ani ve svém prvním usnesení ze dne 14. 9. 2023, sp. zn. 3 To 29/2023, ani v rozhodnutí prezentovaném.

101. V souvislosti s tím odvolací soud musí reagovat na námitky obhajoby k podání odvolání intervenujícím státním zástupcem ve veřejném zasedání dne 26. 5. 2025 před odvolacím soudem. Předně interpretace odvolání intervenujícím státním zástupcem rozhodně nebyla překvapivá a lze ji přičíst spíše úspornému písemnému podání dozorujícího státního zástupce, které však zjevně

38 3 To 34/2024

bylo ovlivněno tím, že se jednalo již o druhé ve věci podané odvolání proti druhému zprošťujícímu rozsudku, přičemž argumentace byla v zásadě stejná. Lze stěží souhlasit s tím, že by odvolání do výroku o vině mohlo být směřováno pouze k části posuzovaných otázek, které se navíc vzájemně

podmiňují, tedy že by z tohoto důvodu část výroku o vině neměla podléhat přezkumu, zejména za situace, jedná-li se stále o jeden skutek. Kromě toho intervenující státní zástupce nadřízeného státního zastupitelství, zastupujícího obžalobu před odvolacím soudem toliko nereprodukuje odvolání podané dozorujícím státním zástupcem, ale je svébytnou procesní stranou, která jistě nemůže v neprospěch obžalovaného rozšiřovat podané odvolání, avšak opět míněno do oddělitelných výroků. Je zřejmé, že oba zprošťující rozsudky Městského soudu v Praze jsou de facto totožné, a to i ve své argumentaci. Proti prvnímu z nich ze dne 9. 1. 2023 směřovalo odvolání státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 26. 4. 2023, v jehož části II. se právě odpovědí na první soudem nastolenou otázku o účelovosti vytvoření společnosti Fa Čapí hnízdo pro získání dotace odvolatel zabývá a nesouhlasí s názorem nalézacího soudu, že by tato odpověď měla být negativní. Z tohoto postoje přitom dozorující státní zástupce neustoupil ani v další části nalézacího řízení po vrácení věci usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023, o čemž svědčí jeho podrobná závěrečná řeč u hlavního líčení dne 14. 2. 2024. Podání odvolání intervenujícím státním zástupcem Vrchního státního zastupitelství v Praze, které rozvedlo poněkud stručné odvolání dozorujícího státního zástupce, tedy není nikterak překvapivé, jak namítá obhajoba, ale naopak logicky navazuje na dosavadní postoj obžaloby. Oba státní zástupci se přitom domáhají stejného rozhodnutí odvolacího soudu, tedy zrušení napadeného rozsudku a uznání viny obou obžalovaných stejnými trestnými činy. Zcela irelevantní je tak návrh obhajoby obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] na zamítnutí, obou odvolání, tedy dozorujícího i intervenujícího státního zástupce, neboť se rozhodně nejedná o dvě samostatná odvolání, ale o odvolání jediné.

102. Současně si odvolací soud uvědomuje své postavení v soudním řízení a určitou výjimečnost zasahování do skutkových zjištění soudu nalézacího, který sám prováděl všechny relevantní důkazy, následně dospěl ke skutkovým závěrům a tyto ve svém rozhodnutí odůvodnil. Je přitom naplněním zásady bezprostřednosti a ústnosti řízení, aby tuto činnost provedl zásadně soud, který má možnost bezprostředně vnímat prováděné důkazy v jednací síni, nicméně je nezbytné, aby provádění důkazů a jejich hodnocení navzájem korelovaly, aby skutkové závěry odpovídaly provedeným důkazům a současně, aby tento proces splňoval požadavek elementární logiky. V tomto směru však napadený rozsudek neobstál.

103. Odvolací soud ve svém prvním rozhodnutí již tyto vady soudu I. stupně vytknul a explicitně uvedl, v kterých bodech či otázkách, u důkazů provedených či neprovedených, tento logický a komplexní přístup soudu I. stupně postrádá. Zde je třeba zdůraznit v reakci na vyjádření obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] k odvolání státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze proti revidovanému rozsudku, že podstatnější vada než opomenutí provedení několika málo důkazů, byla odvolacím soudem shledána právě v nedůsledném postupu soudu I. stupně podle § 2 odst. 6 tr. řádu Odvolací soud akceptuje výhrady obhajoby, že některé důkazy, které označil jako neprovedené, byly soudem I. stupně předloženy v souladu s ust. § 213 odst. 1 tr. řádu, nicméně odvolací soud již ve svém rozhodnutí ze dne 14. 9. 2023 upozornil a připustil, že v některých případech nemusely být provedené důkazy dohledány s ohledem na rozsah spisu a jeho komplikovanou přehlednost v tom, že mnohé důkazy jsou ve spise založeny opakovaně nebo jako součást komplexu listin. I z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023 je zřejmé, že mnohem zásadnější význam přikládal nedostatečné analýze a syntéze jednotlivých provedených důkazů, což podle jeho názoru mohlo mít vliv na správnost rozhodnutí jako celku. Opomenutými důkazy potom nejsou toliko důkazy neprovedené, jak de facto hodnotí obhajoba ve svém vyjádření k odvolání státního zástupce ze dne 19. 6. 2024 postup odvolacího soudu, ale rovněž důkazy sice provedené, avšak nikoli hodnocené, jak právě odvolací soud soudu nalézacímu vytknul. K tomu lze odkázat na nález Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2009, sp. zn. I. ÚS

118/09, v němž Ústavní soud odkazuje na řadu svých nálezů (sp. zn. III. ÚS 61/94, III. ÚS 95/97, III. ÚS 173/02, III. ÚS 569/03, III. ÚS 139/05, III. ÚS 359/05 a další), v nichž vyložil pojem tzv. opomenutých důkazů ve vazbě na zásadu volného hodnocení důkazů a kautely, jež zákon klade na odůvodnění soudních rozhodnutí. Zásada volného hodnocení důkazů tudíž neznamená, že by soud měl ve svém rozhodování (v úvahách nad ním) na výběr, které z provedených důkazů vyhodnotí a které nikoli, nebo o které z provedených důkazů své skutkové závěry (zjištění) opře a které opomene.

104. Odvolací soud je si vědom, že je to stát, kdo nese důkazní břemeno, reprezentovaný státním zástupcem, nicméně ani tato skutečnost nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí, jak vyplývá z ust. § 2 odst. 5 tr. řádu. Je potom třeba zdůraznit, že účelem dokazování je zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí soudu. Soud rozhoduje o tom, jakými důkazními prostředky bude objasňovat určitou okolnost, která je důležitá pro zjištění skutkového stavu, a shromážděné důkazy hodnotí podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Z uvedeného rámce dokazování musejí soudy vycházet i tehdy, je-li skutkový stav třeba zjišťovat toliko na základě důkazů nepřímých, jež nedokazují přímou vinu či nevinu určité osoby, ale dokazují skutečnost, z níž lze na vinu či nevinu takové osoby usuzovat. Trestní řád neobsahuje žádná pravidla, pokud jde o míru a hodnotu důkazů k prokázání určité skutečnosti. Odůvodnění rozhodnutí opřené o skutkový stav zjištěný na základě řetězce navzájem si neodporujících nepřímých důkazů nelze apriori považovat za méně přesvědčivé než takové, které by vyplývalo z přímých důkazů, a to ani tehdy, bylo-li možno dokazování doplnit ještě o další nepřímé důkazy. Existují případy, kdy i menší počet sice nepřímých, leč závažných a navzájem provázaných důkazů zcela postačí ke zjištění skutkového stavu v mezích ust. § 2 odst. 5 tr. řádu (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 4. 2014, sp. zn. 8 Tdo 426/2014).

105. Z napadeného rozsudku je potom zřejmé, že nalézací soud dospěl k závěrům a limitům, které jsou pro něj určující a nepřekročitelné, a protože soud odvolací nechtěl řízení zatěžovat výměnou dalších rozhodnutí, u nichž nelze předpokládat posun v projednávané věci, rozhodl se sám ve věci zopakovat podstatné důkazy a zavázat soud I. stupně ke konkrétnímu postupu a rozhodnutí. Odvolací soud tak postupoval s vědomím základních práv a svobod zakotvených v čl. 36 – 40 Listiny základních práv a svobod garantujících právo na soudní a jinou právní ochranu, zejména potom v čl. 38 odst. 1 Listiny, podle něhož nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu i soudce stanoví zákon, a také v čl. 40 odst. 2 Listiny, podle něhož každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.

106. Odvolací soud velmi pečlivě vážil svůj další postup ve věci, a pokud přistoupil v rámci konaného veřejného zasedání k dokazování, činil tak v souladu s již zavedenou soudní praxí, nikoli na základě jediného excesivního rozhodnutí, jak namítá obhajoba. Je pravdou, že všemi zmiňovaným pilířem vyvíjející se praxe striktně ve prospěch apelačního principu odvolacího řízení je mnohokrát označený náleží Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2023, sp. zn. IV. ÚS 2980/22, dle něhož, z ústavněprávního hlediska nic nebrání tomu, aby odvolací soud v trestním řízení při veřejném zasedání o odvolání při zachování všech garancí kontradiktornosti řízení a práva na obhajobu zopakoval důkaz či důkazy, z nichž soud I. stupně tato skutková zjištění učinil, a změnil odpovídající skutková zjištění. V případě, že po takovéto změně skutkového stavu dospěje odvolací soud k závěru, že možnosti dokazování již byly vyčerpány, skutkový stav byl v rozsahu nutném pro rozhodnutí zjištěn bez důvodných pochybností a je na místě vydat takové rozhodnutí, které sám vydat nemůže z důvodu zákonné překážky podle § 259 odst. 5 tr. řádu, ústavní pořádek nebrání tomu, aby věc vrátil soudu I. stupně a zavázal jej k tomu, aby obžalovaného uznal vinným určitým trestným činem. Soud I. stupně je v takovém případě povinen vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl ustálen odvolacím soudem, nevyžádá-li si procesní vývoj doplnění dokazování. K takové

potřebě mohou vést například nově se objevivší, dříve nepředvídané poznatky, nicméně soud I.

40 3 To 34/2024

stupně nesmí opakovat či doplňovat dokazování účelově jen proto, aby si formálně odůvodnil odchýlení se od těch skutkových zjištění, k nimž dospěl odvolací soud na podkladě vlastního dokazování.“

107. Tento nálezn přitom nezůstal osamocený a byt' si je Vrchní soud v Praze vědom, že v tomto směru se judikatura nadřízených soudů vyvíjí, je zřejmé, že se tak děje v zájmu eliminace tzv. soudního ping pongu a že tento postup se již stává aprobovaným, a dokonce nadřízenými soudy vyžadovaným. Odvolací soud sám byl ve své rozhodovací praxi v nedávné době opakovaně konfrontován se závazným právním názorem Ústavního soudu, který jej svými nálezy přímo zavázal k postupu podle § 263 odst. 7 tr. řádu, tedy k dokazování ve věci a vyjádření závazného pokynu pro soud I. stupně. Jedná se konkrétně o nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 6. 2024 sp. zn. III. ÚS 1368/23 a ze dne 10. 6. 2024 sp. zn. III.ÚS 761/24. Kromě toho lze odkázat na vyjádření a uvedenou judikaturu Ústavního i Nejvyššího soudu k této otázce, které učinil intervenující státní zástupce ve svém konečném návrhu ve veřejném zasedání dne 23. 6. 2025 (viz shora).

108. Poukazuje-li obhajoba na „protichůdnost“ dvou nálezů Ústavního soudu zpracovaných stejným soudcem zpravodajem (prof. JUDr. Jaroslavem Fenykem, Ph.D.), konkrétně na nálezy ze dne 22.2.2022 sp. zn. I.ÚS 1365/21 a ze dne 21.3.2023 sp. zn. IV.ÚS 2980/22, nelze přehlédnout, že zpracovatel se sám touto otázkou zabývá, konkrétně v odst. 70. a násl. nálezu sp. zn. IV.ÚS 2980/22, v němž zdůrazňuje, že „jeho nynější právní závěry ani právní závěry vyjádřené v nálezu sp. zn. I. ÚS 1365/21 ze dne 22. 2. 2022 v žádném případě nesvěřují dokazování a vyvozování skutkových zjištění toliko soudům prvního stupně ani nevylučují z rozsahu odvolacího přezkumu vady v těchto oblastech. Takový požadavek z ústavního pořádku nevyplývá a nacházel by se v příkrém rozporu s § 258 odst. 1 písm. a) až písm. c) trestního řádu. Právní závěry Ústavního soudu nelze vykládat ani tak, že by umožňovaly patovou situaci, v níž by odvolací soud rušil rozhodnutí soudu prvního stupně pro nesouhlas s jeho skutkovými zjištěními, na kterých by soud prvního stupně tvrdošijně setrval, a odvolací soud by měl za to, že tyto právní závěry zabraňují i postupu podle § 262 trestního řádu. Takové uvážnutí na mrtvém bodě akceptovat nelze, neboť by zabraňovala řádnému chodu trestní justice.“ Ústavní soud zde přitom připouští i dokazování ve výraznějším rozsahu, nikoli pouze okrajové.

109. Rovněž odkaz obhajoby obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) Tempel vs Česká republika není výstižný. Ke stížnosti [jméno] [příjmení] registrované pod č. 44151/12 rozhodl ESLP rozsudkem ze dne 25. 6. 2020 tak, že postupem soudů došlo k porušení práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Vytýkanou vadou potom byl zejména postup odvolacího soudu, který, jelikož nebyl spokojen s opakovaným zprošťujícím rozsudkem Krajského soudu v Plzni, tento opakovaně rušil a podle § 262 tr. řádu přikázal věc k rozhodnutí jinému senátu, a nakonec dokonce jinému věcně příslušnému soudu, a to Krajskému soudu v Praze. Vrchnímu soudu v Praze přitom bylo vytýkáno, že postupoval v rozporu s ust. § 263 odst. 7 tr. řádu, když sám důkazy neprováděl a činil de facto odlišná skutková zjištění než Krajský soud v Plzni, ačkoli vycházel z dokazování, které bylo provedeno právě jen před soudem I. stupně, aniž by jej sám doplnil, anebo zopakoval, byt' alespoň částečně (tato výtka se vztahovala především k výslechu svědka, který byl ve věci důkazem zásadním). Ústavní soud poté k návrhu odsouzeného svým náleznem ze dne 27. července 2021, sp. zn. Pl. ÚS 110/20 zrušil předchozí rozhodnutí Nejvyššího soudu, Vrchního soudu a Krajského soudu v Praze, neboť jimi byla porušena základní práva stěžovatele na soudní ochranu a na zákonného soudce podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Tato rozhodnutí tak nijak nevybočují z argumentace uvedené shora, když je kromě jiného třeba vzít opět v potaz vyvíjející se judikaturu při řešení tohoto obdobného

postupu nadřízených soudů.

110. K závaznosti rozhodnutí Ústavního soudu opět velmi podrobně a výstižně argumentoval intervenující státní zástupce, který předně odkázal na čl. 89 odst. 2 zák.č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, dle něhož vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro všechny orgány i

41 3 To 34/2024

osoby. Podle § 54 odst. 1 zák. č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu ve věci samé rozhoduje Ústavní soud nálezem a v ostatních věcech usnesením. Ústavní soud z čl. 89 odst. 2 dovozuje všeobecnou závaznost tzv. nosných důvodů svých nálezů (tragende Gründe, jindy označované jako ratio decidendi) ve všech typech řízení. Fakticky precedenční závaznost nosných důvodů svých nálezů, samozřejmě ve vazbě na skutkový základ věci, prosazuje i v řízeních o stížnostech (explicitně, včetně hierarchie autority, viz nálezy IV. ÚS 301/05). Z hlediska výsledku jde vlastně jen o to, že nálezy Ústavního soudu a právní názory v nich vyslovené mají být všeobecně respektovány jako zdroj výkladu ústavního práva a ústavně konformní interpretace práva podústavního. Pak už není tak podstatné, dosáhne-li se tohoto výsledku argumentací, že nálezy, resp. jejich nosné důvody jsou závazné právně ve smyslu precedentů jako pramenů práva, nebo tvrzením, že tohoto účinku dosahují fakticky, silou své přesvědčivosti či autoritou Ústavního soudu jako finálního interpreta práva. (Wolters Kluwer. Praha 2015 P. Rychetský, P. Langášek, T. Herc, P. Mlsna aj.)

111. V předložené judikatuře podstatné pro postup odvolacího soudu v projednávané věci přitom nosné důvody ani nejsou sporné, neboť sama obhajoba proti nim brojí. Nadto obhajobou napadaný nálezy Ústavního soudu IV. 2980/22 nosné důvody svého rozhodnutí sám označuje v odst. 85. s odkazem na odst. 57., 69. a 82.-84. Jedná se tak o závěry závazné ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy pro všechny orgány i osoby. Co se týká precedenční síly rozhodnutí Ústavního soudu, i zde je názor Ústavního soudu zřejmý, a to právě např. z jeho nálezů IV.ÚS 301/05, v němž jasně vyzdvihuje precedenční sílu ústavního nálezů nad precedenční sílu jakéhokoli usnesení, když každý nálezy je všeobecného precedenčního významu. Právě na nálezy tak je třeba pohlížet optikou čl. 89 odst. 2 Ústavy. Podle recentní judikatury (nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 301/05, I.ÚS 2219/12, II.ÚS 2127/14) se závaznost netýká jen výroků rozhodnutí, ale též jeho odůvodnění právě v části obsahující tzv. nosné důvody rozhodnutí, tj. ratio decidendi. Z čl. 89 odst. 2 Ústavy tak pro obecné soudy vyplývá povinnost rozhodovat v souladu s právním názorem vysloveným Ústavním soudem v jeho nálezích, tedy povinnost sledovat ratio decidendi, tj. vyložená a aplikovaná nosná právní pravidla v těchto nálezích uvedená.

112. Je tak zřejmé, že na základě kautely vymezené v čl. 89 odst. 2 Ústavy, pregnantně vyložené samotným Ústavním soudem v jeho četných nálezích, Vrchní soud v Praze ani jinak, než sám dokazovat a zavázat svým pokynem Městský soud v Praze, postupovat nemohl. Vrchní soud v Praze tak přistoupil k vlastnímu dokazování.

113. Vrchní soud v Praze u veřejného zasedání konaného dne 27. 5. 2025 znovu vyslechl svědka [příjmení] [jméno] [příjmení], který ve spontánní části výpovědi uvedl, že v roce 2006 se koupil statek jako víkendová chalupa pana [příjmení] [jméno] zpracovalo velkorysý projekt, který se ukázal být nerentabilní a drahý. Projekt vlastnila IMOBA a pan [příjmení] by jí musel platit vysoký nájem, proto se rozhodl, že nemovitost použije pro pořádání akcí AGROFERTu, i to se ukázalo nerentabilní, proto měl být projekt určen i pro širokou veřejnost. I tato verze se ukázala být ztrátová a pan [příjmení] uvažoval o prodeji projektu. Nakonec se ale pod vlivem své rodiny rozhodl projekt realizovat až do konce.

114. K doplňujícím dotazům potom jednotlivé etapy uvedeného vývoje projektu svědek zasadil do průběhu roku 2006, 2007 a výslovně uvedl, že paní [příjmení] se od okamžiku, kdy se statek koupil, pokoušela zajistit nějakou dotaci, aby to zlevnilo náklady, ale žádná dotace nebyla pro IMOBU možná a v roce 2008 už se podávala žádost o dotaci a projekt se převedl na akciovou společnost Ča hnízdo. Svědek dále uvedl, že zastával pozici zástupce investora a po celou dobu řešení projektu

v rámci společnosti IMOBA měl jediného nadřízeného, a tím byl pan [příjmení]. [příjmení] [příjmení] do projektu vstoupila hned na začátku, neboť pro AGROFERT zajišťovala dotace, což byla její pracovní náplň. Ve chvíli, kdy zahájili nějakou novou činnost, třeba rekonstrukci sokolovny, tak se pokusila zjistit, jestli by bylo možné získat nějakou dotaci, to byla její práce. Informaci, že pro IMOBU žádná vhodná dotace není, dostal od paní [příjmení], u konkrétních jednání nebyl. Projekt ale nakonec pod IMOBOU realizován nebyl, protože pan [příjmení] se rozhodl, že jej daruje dětem, tak se pozemky a budovy pronajali Čapímu hnízdu a rozpracovanost

42 3 To 34/2024

projektu a dosavadní náklady se prodaly společnosti Ča hnízdo. Převod projektu na společnost Fa Čapí hnízdo se zrealizoval, když se pan [příjmení] rozhodl, že to daruje dětem a bylo tedy potřeba udělat novou firmu, která by byla nositelem projektu, a jelikož panu [příjmení] zůstala prázdná firma v Pelhřimově, změnil ji na akciovku a akcie asi daroval dětem. Tím, že žadatelem o dotaci nebyla IMOBA, ale malá firma, bylo možné požádat o ten cestovní ruch, paní [příjmení] přišla s tím, že zajistí padesátimilionovou dotaci, aby zlevnila projekt. To bylo v okamžiku, kdy pan [příjmení] odsouhlasil, že projekt přejde na jinou firmu, protože IMOBA podmínky pro tento dotační program nesplňovala. U jednání, kde padlo rozhodnutí, že to pan [příjmení] daruje dětem a paní [příjmení] přišla s možností získání dotace, nebyl, ale paní [příjmení] mu řekla, že paní [příjmení] dotaci zajistí, aby to bylo levnější. Paní [příjmení] na projektu v podstatě řídila realizaci interiérů, na čemž se podílela už při projektování a účastnila se kontrolních dnů, ovšem opět pouze ve vazbě na interiéry. Pokud pan [příjmení] mluvil o dětech, v předmětnou dobu v podstatě žádné děti neměly možnost na projektu něco dělat, neboť děti z druhého manželství byly malé, syn pana [příjmení] v té době studoval v Americe a dcera [jméno] byla na mateřské dovolené. V projektu figuroval generální dodavatel stavby a generální dodavatel interiérů. Děti pana [příjmení] osobně znal, ale o projektu s nimi nejednal.

115. Když se pan [příjmení] rozhodl, že společnost nebude prodávat, řekl, že má zbytečné jedno ZZN Pelhřimov a použije ho na akci Čapí hnízdo. Svědek ale panu [příjmení] doporučil dvě jiné firmy, které byly aktivní v cestovním ruchu, neboť společnost ZZN Pelhřimov nesplňovala podmínky dotačního programu, když jednak nepodnikala v cestovním ruchu, jednak několik let nepodnikala vůbec. Pan Babiš ale řekl, že nebude vyhazovat peníze, když má firmu, která je mu k ničemu a paní [příjmení] řekla, že to nevádí, že tu dotaci pro ZZN Pelhřimov zajistí. Myšlenka žádosti o dotaci přišla současně s tím, když pan [příjmení] zastavil prodej, o což se svědek přímo zajímal, neboť jednal s potencionálními kupci. Pokud jde o řešení možnosti prodeje, zastavení prodeje, otázky dotace, vyřizování dotace, svědek se domnívá, že to běželo současně, od pana [příjmení] informaci o těchto krocích dostal jako ucelenou, převede to na děti a požádá o dotaci. Tuto informaci dostal současně i s informací, že to bude ZZN Pelhřimov, a proto šel za panem [příjmení] a paní [příjmení], aby je upozornil, že ZZN [obec] podmínky dotace nesplňuje. Od chvíle, kdy se projekt prodal Čapímu hnízdu, tato společnost ho dále realizovala a jejím statutárním zástupcem byl Ing. [anonymizováno], s nímž projekt řešil ještě před vznikem Čapího hnízda, neboť po panu [příjmení] žádal odborníka na zemědělství, když součástí projektu byly zemědělské stavby, a byl dosazen právě Ing. [anonymizováno]. Posléze jej vystřídali další dva předsedové představenstva, a to postupně pan [příjmení] a pan [příjmení], kteří podepisovali potřebné dokumenty, neboť svědek takové oprávnění neměl. [příjmení] [příjmení] průběžně o vývoji projektu informoval, neboť pozemky a rekonstruované budovy nadále patřily IMOBĚ, proto pana [příjmení] zval i na kontrolní dny, kde bylo třeba konkrétní kroky za IMOBU odsouhlasit. Paní [příjmení] na stavbu také chodila, i na kontrolní dny, a hlavně chodila na kontroly prováděné pracovníky dotačního úřadu, které probíhaly velmi pečlivě. Co se týče podmínek dotace, tyto si svědek přečetl a dle jeho názoru podmínkou pro poskytnutí 50 000 000 dotace z cestovního ruchu měl žadatel splňovat podnikání v cestovním ruchu v trvání alespoň dvou let, což ZZN Pelhřimov

nesplňovala. Dotace byla určena pro malé podniky, přičemž má obecnou povědomost o kritériích malého podniku. Pokud jde konkrétně o ZZN Pelhřimov, neví, jestli je možné říct, že byla malým podnikem, když neměla zaměstnance a několik let nepodnikala. To byly informace, které ke společnosti měl. Domnívá se, že společnost ZZN Pelhřimov byla původně s.r.o., která se transformovala na akciovku. Kdy k tomu došlo, neví, u žádného jednání nebyl, jenom mu bylo řečeno, že je zde Čapí hnízdo a předsedou představenstva je Ing. [anonymizováno]. Kdo byl vlastníkem akcií neví, akcie neviděl, jenom mu bylo divné, proč se to převádí na akcie, k čemuž bylo potřeba složit nějaký milion základního kapitálu, když si osobně myslel, že s.r.o. by stačilo. 116. Že je projekt nerentabilní, panu [příjmení] stále připomínal, byl to také jeden z důvodů, proč to chtěl pan [příjmení] prodat. Řešilo se, že projekt bude financován z úvěru, za který ručil

43 3 To 34/2024

AGROFERT a neměl tedy žádné obavy, že dojdou peníze. Bylo na rozhodnutí pana [příjmení], že investuje nějakých [tel. číslo] do něčeho, co se nikdy nevrátí, ale byl to majetek pro děti. Na projektu skončil, když byl zkolaudován, poté ještě asi rok jezdil řešit reklamace, skončil v roce 2012, zkolaudováno bylo v roce 2010. Na přímý dotaz předsedkyně senátu, co bylo dříve, zda dotace nebo vyčlenění projektu, svědek uvedl, že dokud nebylo vyčlenění, dotace nebyla možná. O shánění dotací na všechny akce AGROFERTu se starala paní [příjmení] průběžně, byla to její pracovní povinnost, za to byla placená. IMOBA dotaci dostat nemohla, protože nebyla malý podnik a podle něj nepodnikala v cestovním ruchu. Pro koho byla dotace určena, bylo jasné v okamžiku, kdy ji vypsalí. Že paní [příjmení] bude žádat o dotaci pro Čapí hnízdo, samozřejmě věděl, protože jí poskytoval veškeré podklady, které k podání žádosti potřebovala. Svědek u veřejného zasedání uvedl, že u žádných jednání ohledně adresáta dotace nebyl, ale pokud mu byla přečtena jeho výpověď z hlavního líčení konaného dne 29. 9. 2022, kde výslovně uvedl na str. 16 protokolu o hlavním líčení (č. l. 35 592 p.v.), že, „nebylo možné ani uvažovat o tom, že by IMOBA mohla získat dotaci, neboť nebyla malý a střední podnik, když právě téma malého a středního podniku bylo zmíněno ve chvíli, kdy se o dotaci začalo mluvit a řeklo se, že to musí být malý a střední podnik, o čemž všichni věděli, pan [příjmení] to samozřejmě věděl také“; svědek uvedl, že to je pravda, že takto vypověděl, protože tak si to pamatuje.

117. K dalším dotazům procesních stran svědek uvedl, že paní [příjmení] zná od roku 2000 a pracovala pro AGROFERT jako zajišťovatel dotací pro všechny firmy holdingu. [jméno] [příjmení] zná, jedná se o bratra [jméno] [příjmení]. Na projektu měl na starosti některé věci, například cedulky na označení místností, jednání ohledně reklamy a snažil se zapojit do práce Čapího hnízda. Přesnou dobu angažmá pana [příjmení] na Čapím hnízdě není schopen určit, ale pan [příjmení] pracoval v AGROFERTu, co si pamatuje. To, že existuje dotace na cestovní ruch, ví od paní [příjmení], která prověřovala, jestli by tu dotaci nemohla získat IMOBA, tedy to muselo být někdy potom, co koupili ten statek. Svědkovi byla dále přečtena jeho výpověď z hlavního líčení dne 17. 10. 2022 na str. 23 protokolu o hlavním líčení (č. l. 35 628) v části, kde uvedl, že, „nejprve padlo rozhodnutí o vyčlenění a teprve potom byla vznesena možnost dotace, když bez vyčlenění by to vůbec nepřipadalo v úvahu. Dále upřesnil, že možnost dotace paní [příjmení] prezentovala ještě v době, kdy se uvažovalo o prodeji, ale paní [příjmení] chtěla projekt realizovat, nebyly žádné oddělené fáze, všechny diskuze probíhaly současně a pan [příjmení] ho výslovně ujistil, že má v realizaci Čapího hnízda pokračovat bez ohledu na to, zda paní [příjmení] dokáže či nedokáže dotaci sehnat. To mu řekl jako reakci na to, když mu sdělil, že ZZN neplní podmínku podnikání v cestovním ruchu, a tedy ještě předtím, než se ze ZZN udělalo Čapí hnízdo, protože pan [příjmení] rozhodl, že se to vyčlení a že na to použije ZZN. Když přišla paní [příjmení] s tím, že by mohla sehnat dotaci, řekl prostě, že to neplní podmínku a nabídl panu [příjmení], že bude lepší použít firmu, která v cestovním ruchu podnikala.“ Svědek tuto část výpovědi z předchozí části řízení před nalézacím soudem potvrdil.

118. V rámci veřejného zasedání bylo dále zopakováno dokazování znaleckými posudky České znalecké, a.s. č. 5159–02–2017 a č. 5498 2019, které u veřejného zasedání před Vrchním soudem v Praze dne 27. 5. 2025 prezentoval zpracovatel těchto znaleckých posudků Dr. Ing. Vítězslav Hálek, Ph.D. Znalec předně odkázal na oba písemně zpracované znalecké posudky, zabývající se obdobím roku 2008 2013. Z těchto znaleckých posudků se podává, že hodnota vlastního kapitálu společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. v období od roku 2008 do roku 2013 kolísala v závislosti na vývoji hospodářského výsledku, když poprvé byla záporná v roce 2008, v letech 2009 a v letech 2010 byla kladná a vykazovala dokonce růstový trend, naproti tomu v roce 2012 byla znovu záporná a společnost poprvé vykazovala znaky předlužení, což platilo i pro rok 2013, kdy se rozdíl ještě prohloubil. V letech 2008 a 2011 2013 byl hospodářský výsledek záporný, přičemž maximálního objemu ztráty bylo dosaženo v roce 2012, kdy byla vytvořena ztráta – 19 736 000 Kč, což se projevilo na poklesu vlastního kapitálu v rámci záporných hodnot. Výše hospodářských výsledků absolutně za celé období je záporná a činí – 28 563 000 Kč. Při hodnocení je nepochybně důležitý

44 3 To 34/2024

zdroj příjmů, přičemž od počátku „nového“ podnikání v roce 2008 se jednalo do značné míry o výnosy uhrazené firmami z konsolidačního celku AGROFERT, navíc s vysokým podílem výnosu z reklamy. Podíl výnosu od konsolidačního celku AGROFERT na tržbách za vlastní výkony, výrobky, zboží činil v roce 2008 a 2009 100 %, v roce 2010 99 %, v roce 2011 97 %, v roce 2012 dokonce 102 % (což znamená, že subjekty z konsolidačního celku AGROFERT se podílely například i na ostatních provozních výnosech či dalších výnosových kategoriích, tedy nikoli pouze na tržbách za vlastní výkony, výrobky a zboží) a v roce 2013 80 %. Z toho činil podíl výnosu za reklamu od konsolidačního celku AGROFERT v roce 2008 0 %, v letech 2009 a 2011 80 %, v roce 2010 91 %, v roce 2012 88 % a v roce 2013 71 %. Objemem poskytnutých půjček, rozsahem ručení a pronájmem majetku byla společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. na konsolidačním celku AGROFERT finančně závislá, avšak ani přes tuto poskytovanou podporu nebyla schopna zajistit splacení svých závazků, proto došlo nejprve k restrukturalizaci závazků a následně i ke sloučení se společností IMOBA. Nutno říci, že tato zjištění ze znaleckého posudku České znalecké, a.s. konstatoval i nalézací soud, zejména v odstavci 333. napadaného rozsudku.

119. Ve svém osobním výslechu poté znalec shrnul k posudku č. 5159, že veškeré dotazované převody akcí byly realizovány za obvyklé ceny. K ekonomickým parametrům realizace projektu znalec uvedl, že Farma Čapí hnízdo nebyla schopna svými ekonomickými výstupy, výkony realizovat projekt, který byl předmětem dotace. Byla tam extrémní rizikovost projektu, co se týče návratnosti, nedostatečná bonita Farmy Čapí hnízdo ve vztahu k dosaženým ekonomickým výsledkům. Projekt Čapí hnízdo byl samostatně nefinancovatelný, nebýt detailních a objemných příjmů z reklamy. Další ekonomická výhrada směřovala k podkladům, které jsou součástí žádosti o dotaci a jako takové mají být úplné a odpovídající realitě. Česká znalecká však zjistila, že v položkách účetních výkazů absentovala rozvaha, konkrétně její část pasiva. Pokud by hodnotitel dotace měl komplexní účetnictví, se znalostí pasiv a aktiv by měl dospět k jednoduchému závěru, že projekt je neufinancovatelný. Pokud však byla odstraněna pasiva a zůstala pouze aktiva, na první pohled to mohlo budít dojem, že je ekonomika v pořádku. Nebylo známo, z jakých zdrojů bude projekt spolufinancován. Co se týče udržitelnosti projektu Čapího hnízda po jeho uvedení do provozu, zde znalec zrekapituloval průběh realizace projektu, kdy došlo k navýšení finančních prostředků na skoro dvojnásobek, z [tel. číslo] na 606 000 000 Kč. Zajímavá je rovněž skutečnost, že v průběhu realizace dotace bylo změněno financování z bankovního systému na systém firemní, což konkrétně znamená, že společnost AGROFERT jako mateřská společnost převzala ručitelství a potažmo po sloučení i financování celého projektu. Rovněž nestandardní byl vývoj výnosů, kdy Farma Čapí hnízdo deklarovala ve všech přezkoumatelných dokumentech, že je schopna pokrýt výnosovou stránku projektu, ale realita byla taková, že to bylo výlučně z výnosů za poskytování

reklamních služeb skupině AGROFERT. Kromě nestandardního zdroje výnosů zde byla i existenční příjmová závislost na AGROFERTu, když Farma Čapí hnízdo bez příjmů z reklamy negenerovala zásadní příjmy pro provozování. Byly dohledány toliko marginální tržby například za prodej travního semene, chovných koz nebo za ubytování, rekreaci a podobně. Konečně poslední otázka, kterou se uvedený znalecký posudek zabýval byla výše nájemného, které Farma Čapí hnízdo platila za pronájem nemovitostí společnosti IMOBA, která byla zpracovatelem posudku seznána obvyklou.

120. V posudku č. 5498 znalec ve svém osobním výslechu před odvolacím soudem uvedl, že z ekonomického hlediska nespĺňovala společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. k datu podání žádosti o dotaci 29. 2. 2008, ani k datu uzavření smlouvy o poskytnutí dotace 22. 10. 2008 parametry nezávislého podniku. Pro posouzení nezávislosti je nutno započítat celou skupinovou ekonomickou sílu AGROFERTu jako holdingu. K tomu znalec poukazuje na akcionářskou strukturu z okruhu příbuzných [jméno] [příjmení], tedy jednání společně s osobou s rozhodujícím vlivem na AGROFERT. Financující banka považovala Farmu Čapí hnízdo jednoznačně za součást skupiny AGROFERT, k čemuž je odkazováno na podrobnou vnitřní dokumentaci banky. Mezi společnostmi Fa Čapí hnízdo a AGROFERT HOLDING existovala celá řada ekonomických a

45 3 To 34/2024

personálních vztahů, jako je vlastnictví budov a pozemků v nájmu FČH společností IMOBA, ručení AGROFERTu za úvěr FČH ve výši 455 000 000 Kč, poskytnutí půjček společnostmi AGROFERT a IMOBA společností FČH s peněžním tokem přes 900 000 000 Kč, obchodování se součástmi AGROFERTu (zemědělské produkty), prodej reklamy podnikům ze skupiny AGROFERT, poskytování Kongresového centra převážně podnikům ze skupiny AGROFERT. Mezi personální propojení patří právě struktura akcionářů pocházející z rodiny [jméno] [příjmení], později reprezentovaná jeho právníky, působení akcionářů nebo statutárních orgánů zároveň v různých funkcích podniků skupiny AGROFERT. Financující banka prokazatelně považovala FČH za součást AGROFERTu a od 24. 7. 2009 za vlastníka označila přímo [jméno] [příjmení]. Podle České znalecké byla Farma Čapí hnízdo propojeným podnikem s dalšími společnostmi konsolidačního celku. Znalec zde poukázal na neobvyklost ručení nezávislého podniku druhému subjektu a na benevolenci poskytnutých půjček společností FČH společnostmi AGROFERT a IMOBA bez jakéhokoliv ručení, bez jakýchkoliv záruk. Co se týče reklamy, uvedl znalec příklad jednoho billboardu v roce 2009, na nějž byly uzavřeny smlouvy se třemi subjekty ze skupiny AGROFERT, kdy se jenom změnilo záhlaví a společnosti se na něm vystřídaly. Jako znalec z oboru reklamy si nedovede představit situaci, že by byla pronajata jedna reklamní plocha, k té by nebyla k dispozici vizualizace a reklamní plocha by byla prodána třikrát. Pokud jde o splnění podmínek pro získání dotace, znalec znovu zopakoval, že v případě Farmy Čapí hnízdo a AGROFERTu se jednalo o propojené entity, kdy Farma Čapí hnízdo by bez AGROFERTu nebyla životaschopná. Dále se znalec vyjadřoval k položené otázce stejného relevantního trhu a hodnocení posudku zpracovatele Ing. Dvořáčka, nicméně zde se jednalo převážně o otázky právní, od nichž znalec ustoupil.

121. Za nosnou otázku označil znalec ekonomickou stránku Farmy Čapí hnízdo jako takové. Tato otázka je velmi podrobně zpracována v písemném vyhotovení znaleckého posudku, přičemž znalecká kancelář konstatovala, že v roce 2008 2013 FČH nebyla schopna z reálných podnikatelských aktivit zabezpečit vlastní ekonomickou činnost a hradit závazky. Závazky byly hrazeny tvorbou dalších závazků a výnosů, jejichž součástí byla tzv. iracionální reklama. Iracionalita spočívá jednak v tom, že reklama byla prezentována na nosičích, které byly umístěny výlučně v areálu Čapího hnízda, což popírá smysl reklamy, jejího sdělení, které má být prezentováno maximálnímu počtu potenciálních zákazníků, což rozhodně nebyl případ uzavřeného areálu FČH. Kromě toho prezentované produkty firem ze skupiny AGROFERT byly pro běžného

zákazníka maloobtěratele nepoužitelné, když se jednalo o chemická hnojiva, suroviny na výrobu pryže apod. Další iracionalita spočívá v částkách, které byly do reklamy vloženy. Co se týče ekonomických ukazatelů, které jsou velmi podrobně rozebrány ve znaleckém posudku, je zřejmé, že již v roce 2012 [údaje o účastníkovi] 2003 vykazovala prvky předlužení, kdy majetek byl menší než závazky společnosti. Ekonomická situace se transformovala v roce 2013 do standardního prohlášení úpadku. Ve znaleckém posudku je detailně popsáno, že tržby byly z celkových [tel. číslo] tvořeny [tel. číslo] z reklamy firem ve skupině AGROFERT, aniž by se tam vyskytoval jakýkoliv jiný velký podnik, jako je například banka, operátor, České aerolinie, pivovarnická skupina, mediální dům apod. Právě zapojením příkladmo jmenovaných subjektů by byl popřen argument iracionality fakturované reklamy, jejíž portfolio nebylo nijak rozptýlené a soustředilo se právě pouze na firmy ze skupiny AGROFERT. S masivními příjmy z reklamy souvisí i zjištění, že příjmy společnosti FČH z její hospodářské činnosti byly zcela marginální (rekreační zařízení, pronájem hotelu, stravování). Tyto příjmy rozhodně nebyly schopny naplnit závazky, které rostly a v roce 2012 [údaje o účastníkovi] 2003 vykazovala znaky předlužení a v roce 2013 měla prohlásit úpadek, což bylo díky spojení společností vyřešeno. K otázce účetnictví znalec uvedl, že dle metodického pokynu v dotačních podmínkách mělo být účetnictví spojené s dotací oddělené (tzv. analytická evidence), nicméně účetnictví společnosti bylo vedeno dohromady, což bylo zjištěno z přílohové části, kterou tvořilo účetnictví společnosti FČH poskytnuté vyšetřujícím orgánem. Jednoduše řečeno k ekonomické kondici společnosti FČH znalec konstatoval, že z běžného standardního podnikání, k němuž byla FČH vytvořena, nebyla schopna platit závazky a nebýt masivní podpory ze strany

46 3 To 34/2024

AGROFERTu byla by FČH ekonomicky neudržitelná. K dotazům předsedkyně senátu znalec upřesnil, že do roku 2010 dle finanční analýzy poměrů, například vstupu tržeb, nákladů apod., byla [údaje o účastníkovi] 2003 ufinancovatelná, v roce 2010 nastal zlom a ekonomická ztráta se další roky prohlubovala. Důvodem pro tento obrat mohl být v roce 2010 nárůst nákladových úroků, způsobený například odloženou splatností úvěrů. V příjmových položkách jsou zaneseny tržby ze standardního podnikání, jako je restaurace, pronájem apod., avšak jedná se pouze o tisícové položky, nikoli částky dostačující pro splátky, které se ale splácet musejí. A tady dle analýzy výkony rostou, ale to je právě reklama, tedy neprodáváte něco, co sami svými zaměstnanci vytvoříte, ale prodáváte služby definované jako reklama, avšak tyto služby se jako reklama pouze tváří, je to pouze imaginární konstatování o nějakém plnění, které v podstatě reklamou není. V rozvaze je dále vidět, jak závazky rostly, když FČH musela tyto závazky platit, prvotně HSBC Bank, druhotně AGROFERTu jako takovému, Jak vyplývá ze zaznamenaných výsledků hospodaření společnosti FČH, z finančních operacích byla generována ztráta, ale z provozu díky reklamám se dostala v ekonomických číslech do plusu. Lze si stěžít představit nezávislý subjekt, který má u banky úvěr a dlouhodobě generuje ztrátu, taková ztráta je pro banku červené světlo. Proto dle znalce dochází v tomto zlomovém roce k „vylepšení“ čísel, která se dostaly do čísel černých, avšak od roku 2011 je trajektorie sestupná.

122. K dotazům Mgr. [jméno] [příjmení] znalec uvedl, že internetová reklama je sice jedna z variant reklamy, ale nebyla součástí výpočtů znalecké kanceláře, tedy do znaleckého posudku nebyla zahrnuta. U internetové reklamy je stanovení ceny obvyklé komplikovanější, neboť zde není zpětná vazba provozovatelů serveru, kteří byli schopni zhlédnutí vygenerovat, nemohlo být tedy stanoveno, kolik návštěvníků reklamu vidělo. V roce 2008 2013 znalec takové informace o internetové reklamě neměl. Pro znalecké zkoumání je zapotřebí mít odpovídající podklady, což v případě Farmy Čapí hnízdo byly pouze smlouvy, které jsou součástí přílohy znaleckého posudku, a jednalo se většinou o reklamy plošné, to znamená různé informační letáky, vizualizace, billboardy a podobně. O internetové reklamě se jednak nehovořilo, jednak je zde opět otázka podstaty reklamy, to je ovlivnění nákupního chování spotřebitele, což je ukazatel pro efektivitu výdaje za

reklamu, když každý ekonomický subjekt by měl splňovat kritérium péče řádného hospodáře. Proto by měl každý takový ekonomický subjekt mít zpětnou vazbu, tedy, že se mu výdaj vyplácí, a to alespoň z dlouhodobého hlediska. Znalec si konkrétně nevybavil, že by součástí nějaké smlouvy byla internetová reklama.

123. K dotazu obhájce JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. ohledně rozsahu oprávnění České znalecké, a.s. k posuzování projednávané věci odkázal znalec Dr. Hálek na posudek č. 5159, stranu 8, na níž se nachází znalecká doložka, včetně všech oprávnění, kterými v předmětné době znalecká kancelář disponovala, přičemž dle znalce tato oprávnění v plném rozsahu pokrývají posuzovanou problematiku, včetně relevantního trhu a malého podniku. Znalec dále setrval na svém závěru, že společností Fa Čapí hnízdo nebylo vedeno oddělené účetnictví ohledně dotace a ostatní činnosti společnosti, a pokud mu byl předložen Zápis o zahájení průběžné veřejnoprávní kontroly na místě z 28. 7. 2010 (č. l. 13900), v němž se hovoří o speciálním bankovním účtu příjemce dotace, uvedeném ve smlouvě o poskytnutí dotace, a podúčtech 10 a 14, znalec doplnil, že neví, co příslušná komise přesně kontrolovala, jakou formu zvolila, jaké měla podklady. Znalec znovu zdůraznil, že předmětem jejich přezkumu bylo kompletní účetnictví společnosti FČH, předané zadavatelem posudku, tedy policií, které bylo velmi podrobně rozebráno v posudku č. 5498, z něhož je zřejmé, že jednotlivé položky tohoto účetnictví nebylo možno se shora uvedeného hlediska oddělit. Za vedení účetnictví je odpovědná účetní jednotka, kterou v tomto případě byla společnost Fa Čapí hnízdo, a tato měla vyčlenit samostatná hospodářská střediska, která by vedla svoje účetnictví, což však neučinila. Podle zjištění znalecké kanceláře nebylo účetnictví společnosti v letech 2008 2013 rozděleno na hospodářská střediska, a to je ten základní problém. Předložený zápis o zahájení průběžné veřejnoprávní kontroly na místě a následující protokol o výsledku průběžné veřejnoprávní kontroly na místě se zabývá zcela jinými okruhy než znalecký posudek. Je

47 3 To 34/2024

zde výslovně konstatováno, že předmětem kontroly je zejména ověření plnění smluvních podmínek, předpis pravidel o poskytování prostředků ze strukturálních fondů, kvalifikované výstupy a jejich kvality, finančních prostředků k proplacení jako součást žádosti projektu a poznání skutečného stavu, jeho porovnání s deklarovaným stavem v monitorovací zprávě se stavem požadovaným. V těchto dokumentech není ani slovo o účetnictví, kterým se zabýval znalecký posudek. Dále se znalec k dotazům obhájce věnoval ze znaleckého posudku č. 5498 otázce propojených či partnerských podniků a nezávislého podniku v kategorii mikropodniků, malých a středních podniků, přičemž pokud byl dotázán konkrétně na nařízení Komise č. 70/2001 uvedl, že toto nařízení bylo objednatelem znaleckého posudku uvedeno v kontextu zadání otázky, na jejímž základě znalecká kancelář provedla jednoduché dokazování ke zjištění propojenosti mezi osobou obžalovaného, AGROFERTEM a FČH z dokumentů, které měly k dispozici od vyšetřujícího orgánu. Další soubor otázek obhájce JUDr. [jméno] [příjmení], Ph.D. směřoval k problematice relevantních trhů, na které opět znalec odpovídal v souladu se znaleckým posudkem č. 5498 a postupně poskytnutým rozšiřujícím výkladem v rámci jednání soudu I. stupně.

124. Dále byly zopakovány listinné důkazy, které byly seřazeny do okruhů otázek, k nimž měly vypovídací hodnotu. Do prvního okruhu odvolací soud zařadil dokumenty týkající se společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. Sem patří zápis z jednání mimořádné valné hromady ZZN AGRO Pelhřimov ze dne 17.1.2008 (č.l. 1685-95, sv. 5, č.l. 9575-9, sv. 26, č.l. 15379-84, sv. 38). Na tomto jednání byla odhlasována změna stanov, zejména změna názvu společnosti ze ZZN AGRO Pelhřimov a.s. na Farma Čapí hnízdo, a.s., změna sídla společnosti na Semtín 1, Olbramovice, a výrazné rozšíření předmětu podnikání, pokrývající i oblasti cestovního ruchu podporované předmětným ROP NUTS 2 Střední Čechy, výzvou č. 4. Z tohoto jednání byl vyhotoven notářský zápis o rozhodnutí valné hromady ze 17.1.2008 – (č.l. 1691-5, sv. 5, č.l. 3392-6, sv. 9, č.l. 10074-8, sv. 27). Mezi tyto listiny náleží rovněž zápis č. 9/ 2007 ze společného jednání představenstva a

dozorčí rady spol. ZZN Pelhřimov, a.s. ze dne 17.12.2007 (č.l. 3496-9, sv. 9), dle něhož představenstvo a dozorčí rada mj. schválily uzavření smlouvy o převodu cenných papírů spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s. na nabyvatele [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] ml. a [jméno] [příjmení]; předávací protokol ze dne 2.12.2007 (č.l. 3500, sv. 9), kterým spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s., jako předávající předala spol. ZZN Pelhřimov, a.s., jako přejímající 20 ks akcií A001 – 020 ve jmenovité hodnotě 100.000 Kč. Emitentem byla spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s. Dále bylo předloženo rozhodnutí jediného akcionáře AGROFERT HOLDING, a.s. ze dne 18.12.2007 (č.l. 3503, sv. 9), kterým byl udělen souhlas s prodejem kapitálové účasti na spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s. prodávajícím ZZN Pelhřimov, a.s. kupujícím [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] ml., [jméno] [příjmení]. Dokument je podepsán obž. Ing. [jméno] [příjmení] jako předsedou představenstva AGROFERT HOLDING, a.s. (jediný akcionář spol. ZZN Pelhřimov, a.s., vykonávající působnost valné hromady).

125. Dále byla k důkazu předložena smlouva o úplatném převodu cenných papírů z 31.12.2007 (č.l. 3493-5, sv. 9, č.l. 9572-4, sv. 26, 16760-62, sv. 42), dle které spol. ZZN Pelhřimov, a.s. jako jediný akcionář spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s. převedla na [jméno] [příjmení] 5 ks akcií pod označením A001 -005, na [jméno] [příjmení] ml. 5 ks akcií – A006 -010 a na [jméno] [příjmení] 10 ks akcií – A011 -020 Cena jedné akcie byla stanovena na 119 300 Kč. K této smlouvě je přiložen protokol o předání a převzetí listinných akcií spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s. ze dne 31.12.2007 (č.l. 3492, sv. 9), dle něhož měli akcie převzít jejich nabyvatelé [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] ml. a [jméno] [příjmení]. Tomuto procesu předcházela návrh rozhodnutí o změně právní formy spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. z 18.10.2007 (č.l. 15365-6, sv. 38) ze ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na akciovou společnost. K tomu byl dále předložen notářský zápis z jednání jediného společníka spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. (ZZN Pelhřimov, a.s.) z 22.11.2007 (č.l. 3369-91, sv. 9, č.l. 15311-333, sv. 38), dle něhož byla schválena zejména změna právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov ze společnosti s ručením omezeným na akciovou společnost, spolu s rozhodnutím o emisi akcií; jako den zpracování změny právní formy je uveden 31.10.2007. K

48 3 To 34/2024

těmto důkazům náleží i znalecký posudek ze dne 12.11.2007, vypracovaný spol. PROSCON, s.r.o. pod č. 1103/07, k ocenění jmění spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. ke dni změny právní formy 31.10.2007 (č.l. 15334-67, sv. 38). Jmění společnosti bylo ke dni 31.10.2007 oceněno na 2 346 000 Kč Další smlouvy o úplatném převodu cenných papírů k akciím spol. ZZN AGRO Pelhřimov a.s. byly podepsány dne 16.2.2008 (č.l. 3301-6, sv. 9, č.l. 9661-3, sv. 26, č.l. 10798-10801, sv. 29), a to mezi [jméno] [příjmení] jako prodávající a [jméno] [příjmení] jako kupujícím (1 ks – A005), [jméno] [příjmení] ml. jako prodávajícím a [jméno] [příjmení] jako kupujícím (1ks – A006) a [jméno] [příjmení] jako prodávající a [jméno] [příjmení] jako kupujícím (10ks – A011 -020). Poslední smlouvy, které jsou k předmětným akciím k dispozici, jsou smlouvy o úplatném převodu cenných papírů z 18.11.2013 (č.l. 3340-3346, sv. 9, č.l. 10803-14, sv. 29), jimiž Mgr. [jméno] [příjmení] (akcie č. A001 -004, 007-010, 017-020), JUDr. [jméno] [příjmení], CSc. (akcie č. A015 -016, 005-006) a Mgr. [příjmení] [příjmení] (akcie č. A011 -014) jako prodávající dle čl. 2 a), b) předmětných smluv jako osoby oprávněné převést akcie na jiný subjekt, s neomezenou způsobilostí uzavřít tyto smlouvy, plnit závazky z nich vyplývající a uskutečnit transakce zamýšlené těmito smlouvami, převedli specifikované akcie na kupujícího, spol. IMOBA, a.s., za niž jednal obž. Ing. [jméno] [příjmení] Cena jedné akcie činila 2 500 Kč. Předávací protokoly ke smlouvám (č.l. 10815-17, sv. 29) podepsala za IMOBU, a.s. Ing. [jméno] [příjmení]. Zde je na místě zmínit i znalecký posudek ze dne 31.10.2013 č. 1709-1018/13 spol. PROSCON, s.r.o., znalecký ústav (č.l. 16303-28, sv. 41), zpracovaný k ocenění akcií emitovaných společností FČH, a.s. ke dni 30.9.2013, dle něhož hodnota čistého obchodního majetku = 0 Kč, hodnota 20 ks kmenových akcií = 50 000 Kč. Pokud jde o úhradu kupní ceny akcií ze smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 31.12.2007,

byl k důkazu proveden výpis z účtu spol. ZZN Pelhřimov, a.s. vedeného u ČSOB č. [bankovní účet] (č.l. 9606-624, sv. 26, č.l. 10793, sv. 29, č.l. 16763, sv. 42), na nějž byla dne 15.9.2008 připsána částka 2 386 000 Kč z účtu obž. Ing. [jméno] [příjmení] vedeného u Komerční banky a.s. č. [bankovní účet], tedy kupní cena sjednaná za všech 20 ks akcií.

126. Dále byl proveden komplex důkazů zabývajících se hospodařením spol. ZZN AGRO Pelhřimov, s.r.o., později a.s., v lednu 2008 přejmenované na Farma Čapí hnízdo, a.s. Patří sem účetní doklady Farmy Čapí hnízdo za rok 2008 – účetní deník, rozvaha analyticky, výsledovka analyticky, obrátová předvaha, obrátová předvaha analyticky, obraty účtů, obraty účtů analyticky (č.l. 3309-27, sv. 9), zápisy z jednání valné hromady a notářské zápisy o rozhodnutí valné hromady spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. (č.l. 3369-3456, sv. 9), a to zápisy z jednání řádných valných hromad z 30.6.2008, 29.6.2009, 31.8.2010, 22.8.2011, 29.6.2012, 27.6.2013, jejichž součástí je vždy mj. zpráva o stavu hospodaření za předešlý rok; zápis z jednání mimořádné valné hromady z 5.1.2010; notářský zápis o rozhodnutí valné hromady z 31.8.2010. Do této skupiny důkazů rovněž náleží Výkaz zisku a ztráty, Rozvaha v plném rozsahu, Zpráva nezávislého auditora PricewaterhouseCoopers, vše ke dni 31.12.2009 ve vztahu ke spol. Farma Čapí hnízdo (č.l. 6548-6559, sv. 17); účetní doklady poskytnuté ke spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. Finančním úřadem pro hl. m. Prahu (rozvahy v plném rozsahu, výkazy zisku a ztráty v plném rozsahu, přílohy účetní závěrky, přehledy o peněžních tocích, zprávy nezávislého auditora – spol. A&CE Auditóři a znalci Praha, spol. s.r.o. za roky 2010 - 2013 (č.l. 8989-9045, sv. 25) a za roky 2007 2009 (č.l. 9136-86, sv. 25, č.l. 16071-183, sv. 41); účetní závěrka ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. za rok 2006 (č.l. 9580-9594, sv. 26), dle níž nerozdělený zisk činil 7 495 141,14 Kč, výsledek hospodaření 180 262,42 Kč, aktiva celkem 8 017 000 Kč, z toho pohledávka za ovládanými a řízenými osobami 7 050 000 Kč – z titulu půjčky poskytnuté spol. ZZN Pelhřimov, a.s. v roce 2003, splatnost k 31.12.2007 Odvolací soud sem řadí i zprávu o vztazích ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. za rok 2006 (č.l. 9595-8, sv. 26, č.l. 16773-4, sv. 42), která uvádí pouze ZZN Pelhřimov, a.s. Svoji důkazní hodnotu mají také výkazy zisku a ztráty spol. ZZN AGRO Pelhřimov, resp. Farma Čapí hnízdo za rok 2004 2009 (č.l. 9872-7, sv. 27, č.l. 10663, sv. 29).

127. Z těchto dokumentů vyplývá, že k 31.12.2008 byla aktiva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. z více než 80 % tvořena dlouhodobým hmotným majetkem, zejména nedokončeným

49 3 To 34/2024

dlouhodobým hmotným majetkem (26,826 milionů Kč z 31,961 milionů Kč). Pasiva společnosti byla z více než 100 % tvořena cizími zdroji, zejména bankovními úvěry a výpomocí. Výsledek hospodaření za účetní období činil - 2 680 000 Kč, společnost evidovala jednoho zaměstnance a bankovní úvěr společnosti byl zajištěn ručitelským prohlášením společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. K 31.12.2009 aktiva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. byla z více než 80 % tvořena dlouhodobým hmotným majetkem, zejména nedokončeným dlouhodobým hmotným majetkem (342,148 milionů Kč z 386,409 milionů Kč). Nemovitosti byly zatíženy zástavním právem v plném rozsahu (nemovitosti byly ve vlastnictví IMOBA, a.s.). Pasiva společnosti byla z více než 90 % tvořena cizími zdroji, zejména bankovními úvěry a výpomocí, zčásti též krátkodobými závazky z obchodních vztahů. Výsledek hospodaření za účetní období činil 4 947 000 Kč, bankovní úvěr byl zaručen ručitelským prohlášením společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. K 31.12.2010 byla aktiva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. z více než 90 % tvořena dlouhodobým hmotným majetkem, zejména stavbami (444,685 milionů Kč z 623,234 milionů Kč). Nemovitosti byly zatíženy zástavním právem v plném rozsahu. Pasiva společnosti byla z více než 90 % tvořena cizími zdroji, zejména bankovními úvěry a výpomocí. Výsledek hospodaření činil 3 684 000 Kč, bankovní úvěry byly zajištěny ručitelským prohlášením společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. a zástavou nemovitostí. K 31.12.2011 byla aktiva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. tvořena z více než 90 % dlouhodobým hmotným majetkem, zejména stavbami

(535,055 milionů Kč z 648, 7858 milionů Kč). Nemovitosti byly zatíženy zástavním právem v částečném rozsahu. Pasiva společnosti byla z více než 90 % tvořena cizími zdroji, zejména bankovními úvěry a výpomocí. Krátkodobé závazky (tzv. jiné závazky) činily 276,939 milionů Kč. Výsledek hospodaření za účetní období činil - 7 098 000 Kč. Bankovní úvěry byly zajištěny ručitelským prohlášením společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. a zástavou nemovitostí. K 31.12.2012 byla aktiva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. z více než 90 % tvořena dlouhodobým hmotným majetkem, zejména stavbami (523,911 milionů Kč z 517,697 milionů Kč). Nemovitosti byly zatíženy zástavním právem v částečném rozsahu. Pasiva společnosti byla z více než 100 % tvořena cizími zdroji, zejména bankovními úvěry a výpomocí a krátkodobými závazky, které bankovní úvěry již převýšily (336,099 milionů Kč), a společnost tak vykázala předlužení. Výsledek hospodaření za účetní období činil - 19 736 000 Kč. Bankovní úvěry byly zajištěny ručitelským prohlášením společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. a zástavou nemovitostí. K 31.12.2013 byla aktiva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. z více než 90 % tvořena dlouhodobým hmotným majetkem, zejména stavbami (511,284 milionů Kč z 556,809 milionů Kč). Nemovitosti byly zatíženy zástavním právem v částečném rozsahu. Pasiva společnosti byla z více než 100 % tvořena cizími zdroji, zejména dlouhodobými závazky z obchodních vztahů (571,4 milionů Kč). Bankovní úvěry byly téměř splaceny (zbylo 2,037 milionů Kč). Výsledek hospodaření za účetní období činil - 7 213 000 Kč, bankovní úvěry byly zajištěny ručitelským prohlášením společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. Jak vyplývá ze zprávy nezávislého auditora o auditu roční účetní závěrky k 31.12.2013 společnosti IMOBA, a.s., zpracované společností A Auditři a znalci Praha, společnost s r.o. včetně příloh (č. l. 9111 –119, svazek 25), společnost IMOBA, a.s. měla k tomuto datu majetkovou účast ve společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. s podílem ve výši 100 %.

128. K doplnění těchto důkazů byly předloženy účetní závěrky spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. za roky 2004 a 2005 včetně příloh (č.l. 12844-89, sv. 33), přiznání k DPPO spol. ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. za roky 2004 – 2006 (č.l. 12804-12834, sv. 33) a zpráva nezávislého auditora (BDO Prima Audit s.r.o) ke spol ZZN Pelhřimov, a.s. (č.l. 15257-95, sv. 38), z níž vyplývá (str. 16 zprávy), že spol. ZZN Pelhřimov, a.s. zúčtovala v měsíci říjnu 2007 dividendu od dceřiné společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. ve výši 5 400 000 Kč, poté došlo ke změně právní formy ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na a.s. a v prosinci 2007 prodala spol. ZZN Pelhřimov a.s. podíl ve výši 100% této společnosti se ziskem 2 286 000 Kč.

129. K propojenosti společností ZZN AGRO Pelhřimov, později Farma Čapí hnízdo, a.s, AGROFERT HOLDING, a.s. a IMOBA, a.s. byla provedena rovněž celá řada důkazů. Na tomto

50 3 To 34/2024

místě je třeba zmínit i dokumenty, kterými bylo sjednáno ručení společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. za poskytnuté úvěry společností HSBC Bank společností Farma Čapí hnízdo, a.s. Takto byly dne 25. 6. 2008 podepsány dvě dohody o poskytnutí ručení mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo, a.s. a AGROFERT HOLDING, a.s. za úvěry ve výši 350 000 000 Kč a 25 000 000 Kč, obě byly podepsány za společnost AGROFERT HOLDING, a.s. obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Ke všem třem úvěrovým smlouvám, které Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužník podepsala se společností HSBC Bank jako věřitelem, byla vystavena prohlášení ručitele společnosti AGROFERT HOLDING, a.s., v nichž prohlásil Ručitel Věřiteli, že bere na sebe vůči Věřiteli povinnost uspokojit závazky Dlužníka vůči Věřiteli, plynoucí z uzavřených úvěrových smluv v případě, že Dlužník nesplní tyto své závazky ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne, kdy byla Dlužníkovi doručena písemná výzva faxem, poštou nebo kurýrem. Současně ručitel prohlásil, že za závazky dlužníka ručí celým svým majetkem, tedy movitým i nemovitým, kromě toho, který již byl zastaven dříve, pohledávkami za třetími osobami či jinými majetkovými hodnotami ve vlastnictví Ručitele. Dne 25. 6. 2008 byla podepsána prohlášení za bankovní úvěry ve výši 350 000 000 Kč a 80 000 000 Kč, dne 17. 9. 2010 prohlášení za úvěr ve výši 80 000 000 Kč.

Všechna tato prohlášení za ručitele AGROFERT HOLDING, a.s. podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení].

130. Do souboru těchto důkazů je potom třeba zařadit i smlouvy o půjčkách uzavřené mezi společností AGROFERT HOLDING, a. jako věřitelem a společností Farma Čapí hnízdo a.s. jako dlužníkem a dále smlouvy o půjčkách uzavřené mezi společností IMOBA, a. jako věřitelem a společností Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem. V obou případech se jednalo celkem o tři smlouvy. První smlouva mezi AGF a FČH byla uzavřena dne 29.4.2010 a byla určena na financování podnikatelské činnosti dlužníka. Poskytnutí půjčky, jako u všech ostatních, bylo zpoplatněno, a to v podobě úroku ve výši jednoměsíčního PRIBOR k poslednímu dni daného měsíce plus marže, u této smlouvy 1,25 % p.a. Druhá smlouva byla uzavřena dne 23.7.2010, opět pro účely financování podnikatelské činnosti dlužníka, a marže byla stanovena na 1,15 % p.a. Každou ze smluv byly poskytnuty peněžní prostředky až do výše 150 000 000 Kč Poslední, třetí smlouva byla podepsána dne 31. 8. 2012 za stejným účelem, na částku až do výše 200 000 000 Kč a marže byla stanovena na 1,05 % p.a. Žádná ze smluv nebyla nijak zajištěna, pouze byla stanovena smluvní pokuta, a všechny tři smlouvy za věřitele podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Z prvních dvou smluv byly čerpány úvěrové částky v plném rozsahu, z třetí úvěrové smlouvy byla vyčerpána částka ve výši 42 200 000 Kč, celkově tak bylo vyčerpáno 342 200 000 Kč.

131. V následujícím období byly za srovnatelných podmínek uzavřeny smlouvy o půjčkách mezi společností IMOBA, a.s. jako věřitelem a společností Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem. První smlouva byla podepsána dne 30.4.2013 na peněžní prostředky až do výše 342 200 000 Kč a peněžní prostředky byly určeny na splacení závazků vzniklých na základě uzavřených smluv o půjčkách se společností AGROFERT HOLDING, a.s. ke dni 30. 4. 2013. Zpoplatnění úvěru bylo sjednáno ve stejném rozsahu jako u předchozích smluv, přičemž marže činila 1,05 % p.a. Smlouva číslo dvě pochází ze dne 10. 5. 2013 a peněžní prostředky jsou určeny na financování podnikatelské činnosti dlužníka, a to až do výše 150 000 000 Kč Poslední smlouva číslo 3 je datována dnem 18. 12. 2013 na poskytnutí peněžních prostředků až do výše 158 200 000 Kč, určených na splacení závazků k 31. 12. 2013 vzniklých na základě uzavřené úvěrové smlouvy ze dne 23. 6. 2008 v původní výši 350 000 000 Kč a úvěrové smlouvy ze dne 1. 7. 2010 v původní výši 80 000 000 Kč včetně příslušenství. U obou těchto smluv byla stanovena marže na 1,05 % p.a., všechny tři smlouvy byly opět uzavřeny bez zajištění, vyjma smluvní pokuty, a všechny za věřitele podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Sem je na místě doplnit jako důkaz žádost o předčasné splacení úvěru společností Farma Čapí hnízdo, a.s. ze dne 13. 12. 2013, která byla podána u HSBC Bank plc s tím, aby bylo dlužníkovi umožněno předčasně splatit dlouhodobé úvěry v původní výši 350 000 000 Kč (aktuální zůstatek 194 000 000 Kč) a ve výši 80 000 000 Kč (aktuální zůstatek 20 000 000 Kč) ze smluv ze dne 23. 6. 2008 a 1. 7. 2010, to vše ke dni 31. 12. 2013 (č. l. 5623, svazek 15).

51 3 To 34/2024

132. Dále byly k důkazu provedeny smlouvy o dílo ze dne 3. 8. 2006, 6. 12. 2006, 29. 6. 2007 + dodatky č. 1 – 5 (č.l. 18460-95, sv. 48), uzavřené mezi společnostmi SGL projekt, s.r.o. jako zhotovitelem a IMOBA, a.s. jako objednatelem, jejichž předmětem je architektonická studie a projekt FČH (dodatky č. 4 a 5 již byly uzavřeny mezi SGL projekt, s.r.o. a FČH – z 11. 12. 2008 a 2. 7. 2009); licenční smlouva ze dne 31. 10. 2008 (č.l. 18512-13, sv. 48), uzavřená mezi SGL projekt, s.r.o. jako poskytovatelem licence a IMOBA, a.s. jako nabyvatelem licence k právům k projektu FČH; smlouva o převodu práv a povinností ze smlouvy o dílo a o postoupení licence ze dne 31. 10. 2008 (č.l. 18514-19, sv. 48), uzavřená mezi společnostmi IMOBA, a.s. jako převodcem a Farma Čapí hnízdo, a.s. jako nabyvatelem; faktura č. 6370000277 ze dne 31. 10. 2008 a výpis z bankovního účtu spol. FČH u HSBC Bank č. [bankovní účet] (č.l. 10399-400, sv. 28), vztahující se k uvedené smlouvě o dílo a smlouvě o postoupení licence. Dle faktury se jednalo o částku 19 708 661 včetně DPH za prodej hmotného majetku – odpis a tato částka byla z účtu spol. FČH odepsána

dne 15. 12. 2008. Dále byly předloženy smlouvy o dílo ze dne 1. 2. 2009, 17. 8. 2010, 10. 4. 2010 (č.l. 18496-511, sv. 48) uzavřené mezi společnostmi FČH jako objednatelem a SGL projekt, s.r.o. jako zhotovitelem. Jak vyplývá z faktur a výpisů z účtu spol. SGL projekt s.r.o. (č.l. 18299-334, sv. 48) až do konce roku 2008 vystavovala spol. SGL projekt s.r.o. faktury spol. IMOBA, a.s. a ta je také proplácela.

133. Odvolací soud mezi tyto dokumenty zařadil také fakturu vystavenou společností ACTIVE 24, s.r.o. společností AGROFERT HOLDING, a.s. ze dne 28. 12. 2007 (č.l. 10406, sv. 28), fakturu vystavenou společností AGROFERT HOLDING, a.s. společností IMOBA, a.s. ze dne 28. 12. 2008 (č.l. 10405, sv. 28) a fakturu vystavenou společností IMOBA, a.s. společností FČH ze dne 26.6.2008 (č.l. 10404, sv. 28), vše za registraci domény capihznzdo.eu. Jedná se tedy o prvotně vystavenou fakturu a přefakturace za služby. Kromě toho sem patří i sdělení spol. ACTIVE 24, s.r.o. k doméně [webová adresa]“ (č.l. 17217-18, sv. 44), dle něhož byla doména registrována 27.12.2007 společností AGROFERT, a.s., služby hradila spol. AGROFERT, a.s. až do r. 2015; a fakturace spojená s registrací a užíváním domény [webová adresa]“ a, capihznzdo.eu“ od 28. 12. 2007 do 24. 5. 2012 (č.l. 31, 31675-722, sv. 82). Jedná se o fakturaci společnosti ACTIVE 24 na společnost AGROFERT HOLDING, a.s. a další přefakturaci na společnost IMOBA, a.s. a poté na [údaje o účastníkovi] 2003, a.s., nebo společností ACTIVE 24 na společnost AGROFERT HOLDING, a.s. a dále na FČH, a.s.

134. K rozsahu konsolidace AGROFERT HOLDING, a.s. za rok 2007 (č.l. 10534-10541, sv. 28) bylo zjištěno, že do konsolidovaného celku byla zahrnuta společnost ZNN Pelhřimov, a.s., vlastněná společností AGF a vlastníci společnost ZNN AGRO Pelhřimov s.r.o., později a.s. V tomto dokumentu jsou zaznamenány změny ve složení konsolidačního celku v průběhu roku 2007, když mj. z důvodu prodeje majetkového podílu byla vyřazena spol. ZNN AGRO Pelhřimov s.r.o. K dispozici je také zpráva o vztazích mezi propojenými osobami za rok 2007 (č.l. 16668 a násl., sv. 42), v níž jsou uvedeny společnosti ZNN Pelhřimov, a.s. jako ovládaná osoba a AGROFERT HOLDING, a.s. jako ovládající osoba. Předloženy byly rovněž potvrzující dopisy ke konsolidačním účetním závěrkám, ke zprávám o vztazích a k účetním závěrkám spol. AGROFERT HOLDING, a.s. za roky 2010 2014 (č.l. 31, sv. 84), adresované společností AGROFERT HOLDING, a.s. auditorské společnosti P, v nichž je do roku 2013 explicitně uváděno, že FČH nespadá do kategorie spřízněných osob, tedy že AGROFERT či Ing. [jméno] [příjmení] neovládají FČH. V roce 2014 auditorská společnost vydala výrok: „Potvrzujeme, že struktura Skupiny předložená pro účely auditu konsolidované účetní závěrky je úplná a správná.“

135. Dále byly provedeny k důkazu dokumenty k fúzi spol. IMOBA, a.s. a FČH (č.l. 15601-621, sv. 39). Sem patří zejména změna zápisu v obchodním rejstříku včetně usnesení MS v Praze ze dne 26.5.2014, kterým bylo rozhodnuto o zápisu o sloučení společností, při němž jmění spol. FČH přešlo na spol. IMOBA, a.s., spol. FČH zanikla sloučením a došlo k jejímu výmazu z obchodního rejstříku; návrh byl podán 21. 5. 2014. Ke spol. IMOBA, a.s. byly předloženy zprávy nezávislého auditora A&CE Auditori a znalci Praha, s.r.o. za roky 2007 2013 (č.l. 16184-299, sv. 41); zápis ze

52 3 To 34/2024

zasedání představenstva spol. IMOBA, a.s. ze dne 27. 2. 2008 a ze dne 2. 12. 2008 (č.l. 16450-56, sv. 41), z nichž mj. plyne, že dne 27.2.2008 bylo projednáno, popř. schváleno odstoupení z funkce místopředsdkyně představenstva [jméno] [příjmení] (dopisem ze dne 14.1.2008), pronájem Dvora Semtín Farmě Čapí hnízdo, a.s. (zápis podepsali obž. Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]), Dne 2. 12. 2008 byl schválen převod projektové dokumentace od spol. SGL projekt, s.r.o. na výstavbu FČH společností FČH, a.s. Projekt fúze sloučením společností IMOBA, a.s. a FČH, a.s. byl schválen dne 14. 4. 2014, jak vyplývá z notářského zápisu z tohoto data (č.l. 16457-61, sv. 41, č.l. 17966-8, sv. 46). Rozhodným dnem fúze z účetního hlediska bylo určeno datum 1.1.2014. K Městskému soudu v Praze byl podán návrh na zápis změny zapsaných údajů do

obchodního rejstříku z 21. 5. 2014 (č.l. 15601-8, sv.39) v souvislosti s uvedenou fúzí společností IMOBA a FČH. Tyto změny byly zapsány do obchodního rejstříku, kdy spol. FČH zanikla sloučením se spol. IMOBA a byla vymazána z OR, to vše ke dni 1. 6. 2014, usnesením MS v Praze ze dne 26. 5. 2014 (č.l. 15618, sv. 39).

136. V neposlední řadě odvolací soud k důkazu předložil mandátní smlouvu ze dne 29. 9. 2004 (č.l. 17263-6, sv. 44) uzavřenou mezi společnostmi EUTRAIN s.r.o. jako mandatářem (podepsala Ing. [jméno] [příjmení]) a AGROFERT HOLDING, a.s. jako mandantem (podepsal Ing. [jméno] [příjmení]). Předmětem této smlouvy je poradenská a konzultační činnost v oblasti vztahů k Evropské unii a v oblasti získávání grantů a účasti v podpůrných programech ČR a EU. Smlouva byla uzavřena na dobu neurčitou od 1. 10. 2004. Sem náleží vyjádření o ukončení smlouvy ke dni 31. 1. 2014 (č.l. 1818, sv. 5). K obslužným smlouvám patří smlouva o poskytování účetních služeb ze dne 1. 4. 2010 (č.l. 35455-6, sv. 94), v níž spol. AGROFERT HOLDING, a.s. vystupuje jako poradce a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. jako klient.

137. Jako relevantní důkaz byla provedena Rámcová pojistná smlouva ze dne 1. 12. 2009 č. 899-12687-10 včetně dodatků (č.l. 34994-35106, sv. 92) uzavřená mezi spol. Česká pojišťovna a.s. jako pojistitelem a spol. AGROFERT HOLDING, a.s. jako pojistníkem. Dle čl. 2 smlouvy: „Pojištění podle této rámcové smlouvy bude sjednáno s individuálními odchylkami pro společnosti skupiny AGROFERT HOLDING, a.s. uvedené jmenovitě v tomto bodu smlouvy, a to na základě vypracovaných samostatných pojistných smluv.“ Je zde výslovně uvedena Farma Čapí hnízdo, a.s. včetně IČ (dále jsou zde mj. AGF, IMOBA, Kostelecké uzeniny, OLMA, PENAM a další). K této pojistné smlouvě byla uzavřena celá řada dodatků, v nichž je opakovaně společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. přímo jmenovaná jako člen skupiny AGROFERT HOLDING, a.s., přičemž samotnou pojistnou smlouvu a dodatky č. 2 a 8, založené ve spise, za společnost AGROFERT HOLDING, a.s. podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení].

138. K dalšímu okruhu důkazů patří důkazy vztahující se ke stavbě Farmy Čapí hnízdo. Prvotním dokumentem je Smlouva o převodu vlastnického práva k nemovitostem ze dne 16. 2. 2006 (č.l. 1409-15, sv. 4, č.l. 17828-31, sv. 46) k nemovitostem Dvůr Semtín uzavřená mezi [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] jako prodávajícími a spol. IMOBA, a.s. jako kupujícím za kupní cenu 10 431 180 Kč. Žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby ze dne 11. 6. 2007 (č.l. 1942-8, sv. 5) podala IMOBA, a.s. na rekonstrukci a dostavbu areálu Dvůr Semtín; účel stavby – vybudování Farmy Čapí hnízdo; využití – k vzorové produkci nezávadných potravin, vzdělávání zaměstnanců zemědělských a potravinářských firem, pro volný čas a vlastní prezentaci vlastníka. Dne 6. 12. 2007 bylo vydáno MÚ Votice rozhodnutí – Veřejná vyhláška MÚ Votice (č.l. 1949-51, sv. 5, č.l. 5296-9, sv. 15, č.l. 12938-42, sv.33, č.l. 17920-21, sv. 46). Jedná se o územní rozhodnutí o umístění stavby Farma Čapí hnízdo. Žádost o stavební povolení ze dne 5. 2. 2008 (č.l. 1952-60, sv. 5, č.l. 12929-36, sv. 33) podala spol. IMOBA, a.s. Součástí žádosti je rozsáhlý výčet objektů – vila, objekt správce, lihovar, ubytovací objekt, 2x stodola, stáje, krytá jízdárna, salaš, drobná architektura, dílna, garáž, letní terasa, rybářská bašta a další. Stavební povolení MÚ Votice bylo vydáno dne 10. 6. 2008 (č.l. 1961-9, sv. 5, č.l. 17915-19, sv. 46) konkrétně k jednotlivým objektům. Příjemcem rozhodnutí byla IMOBA, a.s. a ZZN Pelhřimov a.s. (byť je uvedeno, že žádost podal stavebník FČH a.s. včetně IČ).

53 3 To 34/2024

139. Následovaly smlouvy o pronájmu nemovitostí č. 01/ 2008 a 02/ 2008 ze dne 27. 2. 2008 (č.l. 1501-8, sv. 4, č.l. 5918-25, sv. 15) uzavřené mezi společnostmi IMOBA, a.s. jako pronajímatelem a FČH, a.s. jako nájemcem. Spol. IMOBA pronajala smlouvou č. 01 specifikované pozemky a stavby Dvora Semtín společnosti FČH na dobu od 1. 5. 2008 do 31. 12. 2030 Smlouvou o pronájmu nemovitostí č. 02/ 2008 (č.l. 2665-8, sv. 7) spol. IMOBA pronajala specifikované pozemky a stavby Dvora Semtín společnosti FČH na dobu od 1. 10. 2008 do 31. 12. 2030, nájemné bylo sjednáno ve

výši 13 272 Kč. Všechny nájemní smlouvy podepsal za pronajímatele spol. IMOBA, a.s. obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Výše nájmu byla ve smlouvách předložených k žádosti o dotaci anonymizována, jinak stanovena ve smlouvě č. 01 za vybrané pozemky a budovy 42 000 Kč a ve smlouvě č. 02 za zbývající pozemky 100 000 Kč (u smlouvy č. 02 jsou tedy uvedeny dvě různé částky). V článku V. jsou u obou smluv shodně sjednány vlastnické vztahy k nemovitostem, kdy zejména dle odst. 5.3. se nájemce stává vlastníkem nově postavených objektů a staveb. Stavby pronajaté touto Smlouvou, které budou zrekonstruovány a zhodnoceny, zůstávají ve vlastnictví Pronajímatele. Dle odst. 5.4. vyrovnání nákladů na rekonstrukci a zhodnocení budov nájemcem bude předmětem zvláštní separátní dohody mezi smluvními stranami, která bude uzavřena po řádném uzavření rekonstrukce areálu „Farma Čapí hnízdo“. Dle odst. 5.5. smluvní strany sjednaly právo opce ve prospěch nájemce. Nájemce je oprávněn, kdykoliv v době trvání nájemního vztahu dle této Smlouvy vyzvat Pronajímatele k uzavření kupní smlouvy, na jejímž základě budou Nemovitosti prodány Nájemci za kupní cenu stanovenou dohodou smluvních stran a v případě, že se strany nedohodnou, za kupní cenu stanovenou znaleckým posudkem nezávislého znalce. Pronajímatel je povinen bezodkladně od obdržení výzvy, kupní smlouvu na prodej Nemovitostí Nájemci uzavřít. Nutno říci, že k uzavření žádné smlouvy podle článku V., odst. 5.4. a 5.5. mezi oběma subjekty nedošlo.

140. Dále byly od dubna 2010 do října 2010 vydávány kolaudační souhlasy MÚ Votice (č.l. 13886-99, sv. 35, č.l. 17936-7, sv. 46) k jednotlivým etapám realizace projektu FČH (hlavní část budov byla zkolaudována dne 14.4.2010). Vypořádání vlastnictví k nově postaveným či podstatnou měrou zrekonstruovaným budovám ve Dvoře Semtín bylo řešeno notářským zápisem z 23. 12. 2010 (č.l. 17928-31, sv. 46). Následoval notářský zápis z 12. 4. 2012 (č.l. 17955-6, sv. 46), na jehož základě spol. IMOBA jako vlastníka pozemků a spol. FČH jako stavebník prohlásily a učinily nesporným, že stavby budov zhotovené na oddělených stavebních pozemcích p. č. 119, 120 a 121 v KÚ Tomice u Votic, zhotovené a financované stavebníkem, jsou ve výlučném vlastnictví stavebníka. V souvislosti s fúzí obou společností bylo učiněno prohlášení o vzniku práva ze dne 1. 8. 2014 (č.l. 17969-70, sv. 46), konkrétně o přechodu vlastnického práva ze spol. FČH na spol. IMOBA, a.s. k nemovitostem (stavbám) v KÚ Tomice u Votic s účinky ke dni 1.6.2014.

141. Sem byla odvolacím soudem zařazena rovněž e-mailová komunikace (č.l. 2901-13, sv. 7) vedená mezi svědky [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], popř. se zapojením obž. Ing. [jméno] [příjmení] ohledně prezentace Farmy Čapí hnízdo z února až března 2013.

142. Dalším okruhem listinných důkazů jsou dokumenty vztahující se k žádosti o dotaci a jejímu čerpání. Mezi tyto dokumenty patří výzva č. 4 ROP NUTS 2 Střední Čechy (č.l. 12142-8, sv. 32), v níž byla stanovena doba pro příjem žádostí od 20. 12. 2007 do 29. 2. 2008. Ze zápisu z jednání č. 15 (2007) Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy ze dne 19. 12. 2007 (č.l. 1899-1905, sv. 5) plyne, že bylo schváleno mj. vyhlášení výzvy č. 4, maximální přípustná výše dotace 50 mil. Kč, schváleny byly pokyny pro žadatele a příjemce výzvy č. 4 a vyhlášení výzvy č. 4. V Pokynech pro žadatele a příjemce pro výzvu č. 4 RRRS Střední Čechy platné od 20.12.2007 (č.l. 12149-12322, sv. 32) je u definice malého podniku (12154) odkaz na Doporučení Komise ze dne 6.5.2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků. Dále je zde v části VIII./1 obsažena definice veřejné podpory – motivační efekt (12206), stanovena povinnost doložit, že je podnik malým či středním podnikem (12210), konkretizován Doklad o splnění definice malého a středního podniku (12225) a Doklad o partnerství (12233). Dle těchto pokynů, se veřejnou podporou rozumí podpora poskytnutá v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, a tím narušuje

54 3 To 34/2024

nebo může narušit soutěž na trhu a ovlivňuje tak obchod mezi členskými státy. Za státní prostředky se na základě judikatury Soudního dvora ES považují jakékoli finanční prostředky pocházející z jakýchkoli veřejných rozpočtů ČR nebo jiného členského státu EU nebo jdoucích k tíži těchto

rozpočtů. Podpora musí mít tzv. motivační efekt, tj. bez poskytnutí podpory by subjekt nebyl schopen daný projekt realizovat. Mělo by být tedy prokázáno, že daného cíle není možné dosáhnout bez vynaložení veřejných prostředků (jejich poskytnutí jde na vrub tržního selhání). Podpora musí současně s ohledem na účel ROP NUTS 2 Střední Čechy sledovat rozvoj regionu.“

143. Mezi důkazy z této oblasti patří Složka R06 vedená RRRS Střední Čechy k žádosti o dotaci spol. Farma Čapí hnízdo, a.s., Projekt: Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo (č.l. 11060 a násl., sv. 30). Její součástí je Potvrzení o registraci projektu (11064), identifikace operačního programu (11065 a násl., včetně příloh). Sem spadají údaje o kontaktní osobě – Ing. [jméno] [příjmení], e-mailová adresa [email] (11066), o personálním zajištění, v němž je uvedeno celkem 10 osob, mj. pod č. 002 Ing. [jméno] [příjmení] jako konzultant marketing a dotace a pod č. 006 Ing. [jméno] [příjmení] jako technický ředitel – stavba (11072-9). Žadatel projektu FČH, a.s. je charakterizován jako malý podnik, soukromá firma MSP (11080). Jako partneři projektu jsou uvedeny Golf Konopiště, a.s., ZZN Pelhřimov a.s., [příjmení] [příjmení] – FOTO, obec Olbramovice, TK PLUS s.r.o. (11082-6). K financování projektu jsou vyčísleny celkové výdaje ve výši 436 588 000 Kč, z toho dotace 50 000 000 Kč, úvěry bank 380 000 000 Kč a vlastní zdroje 6 588 000 Kč. Součástí žádosti o dotaci je Čestné prohlášení ze dne 28. 2. 2008, v němž se mj. uvádí, že, „skutečnosti, které touto žádostí o poskytnutí dotace a tímto čestným prohlášením dokládám, odpovídají skutečnému stavu, který jsem si před podpisem tohoto čestného prohlášení ověřila“. Připojen je podpis obž. Ing. [jméno] [příjmení] (11110-11). V rámci specifikace projektu je pod bodem 14. analýza rizik a jejich řízení. Jako riziko je specifikován nedostatek finančních zdrojů na výstavbu, jako přijatá opatření je prezentováno zajištění financování projektu bankovní půjčkou s garancí finančně silného partnera (bez jeho jmenování) a vkladem kapitálu (11166). Dále jsou připojeny životopisy osob pro personální zajištění projektu. Součástí je i životopis Ing. [jméno] [příjmení], v němž je mj. od r. 2003 zmíněno její zaměření na strukturální fondy a evropské fondy, od r. 2004 se zaměřením na soukromý sektor (11201-3). Jednou z příloh je i Dohoda o budoucí spolupráci ze dne 25. 2. 2008, uzavřená mezi společnostmi FČH, a.s., jednající Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení] a AGROFERT HOLDING, a.s., jednající obž. Ing. [jméno] [příjmení] (11224-6), potvrzení HSBC Bank plc o poskytnutí investičního úvěru ze dne 11. 9. 2008 (č.l. 11288, sv. 30) na 350 mil. Kč. Přílohu č. 2 žádosti o dotaci tvoří rovněž Prohlášení – informace o způsobilosti jakožto malý nebo střední podnik ze dne 22. 2. 2008 (č.l. 11312, sv. 30). V tomto prohlášení je FČH uvedena jako nezávislý podnik, bez zaměstnanců, s ročním obratem 9 tis. Eur a bilanční sumou 274 tis. Eur. Prohlášení za FČH podepsali Ing. [jméno] [příjmení] a obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Kompletní žádost o poskytnutí dotace i s přílohami je přitom na č.l. 12627-12944, sv. 33, je zde uvedeno i cash flow projektu počítáno jak bez dotace, tak s dotací, s níž vychází lépe (č.l. 12723, sv. 33).

144. V profesním životopise Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. (čl. 3, sv. 84) je mj. uvedena publikační činnost – spoluautor publikace Ministerstva zahraničí ČR 2003, „Strategie pro MSP na jednotném trhu“. K tomu byla dohledána brožura Ministerstva zahraničních věcí 2003, „Změní se strategie vaší firmy po vstupu do EU“ ? (č.l. 31 2009, sv. 84), která pracuje kromě ekonomických parametrů zapojení se do evropského trhu s pojmy malého a středního podniku.

145. K hodnocení podané žádosti o poskytnutí dotace byl vypracován externí expertní posudek projektu Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo ze dne 1.7.2008, zpracovaný Ing. [jméno] [příjmení] (č.l. 1190-92, sv. 4, č.l. 11244-6, sv. 30) se závěrem: „Jedná se o rozsáhlý a finančně velmi nákladný projekt, který by jistě úspěšně sloužil k prezentaci investora a pořádání firemních akcí, přínos pro region a efektivní využití vložených prostředků nebyly na základě posouzení stavebního programu a projektové dokumentace dostatečně prokázány.“ Dalším podkladem je externí expertní posudek projektu Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo

ze dne 20. 6. 2008, zpracovaný Ing. [jméno] [příjmení] (č.l. 1193-1204, sv. 4, č.l. 11249-60, sv. 30) se závěrem: „Z důvodu nedostatečných podkladů pro přehled financování a finanční udržitelnosti projektu nelze projekt v podané rozpracovanosti pozitivně hodnotit.“ Projekt Farma Čapí hnízdo byl podroben celé řadě dalších kontrol bez negativního výstupu, k čemuž je doložen Protokol o provedené analýze rizik z 21. 7. 2008 (č.l. 1831-2, sv. 5), Zápis o zahájení předběžné veřejnoprávní kontroly na místě z 22. 7. 2008 (č.l. 1834-5, sv. 5, č.l. 12982-3, sv. 33), Protokol o kontrole zadávacího řízení na dodavatele z 24. 7. 2008 (č.l. 1836-40, sv. 5), Protokol o výsledku předběžné veřejnoprávní kontroly na místě z 28. 7. 2008 (č.l. 1841-50, sv. 5, č.l. 12997-13003, sv. 33), kterým byly zjištěny nezpůsobilé náklady ve výši 73 597 374,21 Kč a způsobilé náklady ve výši 203 392 625,79 Kč; Protokol o provedeném hodnocení projektu ze dne 14. 7. 2008 (č.l. 2147-62, sv. 6, č.l. 11266-9, sv. 30), pod nímž jsou podepsány jako hodnotitelé dvě zaměstnankyně Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]. Dále je založena e-mailová komunikace mezi [jméno] [příjmení], zaměstnankyní RRRS Střední Čechy a [jméno] [příjmení], komunikující z e-mailové adresy [email] (č.l. 1851-2, sv. 5, č.l. 11270-71, sv. 30), a e-mailová komunikace mezi [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], zaměstnankyněmi RRRS Střední Čechy a [jméno] [příjmení], komunikující z e-mailové adresy [email] (č.l. 13014-13018, sv. 33). Obsahem poslední uvedené komunikace je žádost [jméno] [příjmení] o sdělení k potvrzení financování, zda postačí prohlášení banky nebo výňatek ze Smlouvy, což je vázáno na souhlas poskytovatele dotace. Seznam projektů doporučených k financování v rámci výzvy č. 4 byl schválen na jednání č. 24 Výboru RRRS Střední Čechy, jak vyplývá ze zápisu z jednání ze dne 20. 8. 2008 (č.l. 2141-146, sv. 6, č.l. 12042-8, sv. 32). Oznámení o schválení projektu k financování bylo posléze vydáno dne 21. 8. 2008 (č.l. 13005, sv. 33).

146. K posouzení splnění podmínek pro žadatele o dotaci z ROP NUTS 2 Střední Čechy, výzva č. 4 jsou uváděny dokumenty obsahující některé definice k posouzení těchto otázek, přímo nastavené podmínky nebo výklad stanovených kategorií a kritérií pro úspěšnost podaných žádostí. Patří sem Doporučení Komise 2003/361/ES ze 6. 5. 2003 (č.l. 9391-407, sv. 26, č.l. 11884-9, sv. 32), jehož přílohu tvoří dokument Definice mikropodniků a malých a středních podniků, přičemž malým podnikem je podnik, který je nezávislý, zaměstnává méně než 50 osob a jehož obrat anebo bilanční suma nepřesahuje 10 mil. Eur. Bez významu není ani Příručka Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, Sekce strukturálních fondů – Řídící orgán OPPI, Operační program podnikání a inovace – platný ke dni 29. 6. 2007 (č.l. 9922-36, sv. 27), neboť již zde je vyjádřena podpora malým a středním podnikatelům na období 2007-2013. Byla stanovena výběrová kritéria pro oblast podpory 2.1 Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu, ROP NUTS 2 Střední Čechy (č.l. 12323-78, sv. 32), proces veřejného připomínkování a programových dokumentů 12/ 2006-2007 (č.l. 12469 a násl., sv. 33). Zmínit je možno i výzvu k předkládání projektů v rámci OPPI, Program záruka, Prioritní osa 2, číslo výzvy I, ke dni 29. 6. 2007 (č.l. 31, sv. 82), v níž je jako cíl programu stanoveno usnadňovat realizaci podnikatelských projektů malých a středních podniků a zvyšovat tak jejich konkurenceschopnost. Dalším podkladem může být brožurka ROP Střední Čechy: Veřejná podpora (č.l. 31, sv. 83), která mj. na str. 12 nastoluje otázku, „jak poznáte, že jste malý a střední podnik?“, k jejímuž řešení odkazuje mj. na stránky Evropské komise. Z brožurky nelze zjistit datum jejího vydání, dle dodacího listu však byla ROP Střední Čechy dodána dne 2. 1. 2008 (31773). V relevantní době byla k dispozici také Uživatelská příručka a vzor prohlášení: „Nová definice malých a středních podniků“ (č.l. 31, sv. 83), uveřejněná dne 26. 4. 2006. Kromě jiného je zde zjednodušeně řečeno nezávislý podnik kvalifikován jako zcela nezávislý nebo mající jedno či více menšinových partnerství (každé s méně než 25%) s jinými podniky, partnerský podnik s partnerstvím méně než 50 % a propojený podnik s partnerstvím více než 50 %.

147. Dne 15. 10., resp. 22. 10. 2008 byla podepsána Smlouva o poskytnutí dotace s přílohami (č.l. 11289-11315, sv. 30) mezi Regionální radou regionu soudržnosti Střední Čechy jako poskytovatelem a Farmou Čapí hnízdo, a.s. jako příjemcem. Následovaly Žádost o platbu č. 1 ze

dne 18. 11. 2009 včetně příloh (č.l. 11479-641, sv. 31, č.l. 13207-391, sv. 34), Žádost o platbu č. 2

56 3 To 34/2024

ze dne 14. 12. 2009 včetně příloh (č. l. 11642-721, sv. 31, č.l. 13498-577, sv. 34) a Žádost o platbu č. 3 ze dne 27. 7. 2010 včetně příloh (č.l. 11722-862, sv. 31, č.l. 13639-899, sv. 35). Na ně navazovaly výplaty požadovaných částek z celkové dotace přiznané ve výši 50 mil. Kč, o čemž svědčí avízo o převodu prostředků ze dne 27. 11. 2009 (č.l. 11833-42, sv. 31) ve výši 26 606 818,73 Kč (platba byla odeslána dne 26. 11. 2009), avízo o převodu prostředků ze dne 17. 12. 2009 (č.l. 11843-51, sv. 31) ve výši 13 393 181,27 Kč (platba byla odeslána dne 17.12.2009) a avízo o převodu prostředků ze dne 23.8.2010 (č.l. 11852-62, sv. 31) ve výši 9 997 443,29 (platba byla odeslána dne 20. 8. 2010). celkem tak bylo spol. FČH v rámci tohoto dotačního projektu poukázáno 49 997 443,29 Kč. K realizaci projektu jsou k dispozici monitorovací zprávy o zajištění udržitelnosti projektu (č.l. 13909-83, sv. 35). Konkrétně na č.l. 13973 je uvedeno ukončení realizace projektu 31. 3. 2010, ukončení projektu 31. 5. 2010 a ukončení doby udržitelnosti (3 roky) 3. 6. 2013 Poslední monitorovací zpráva je ze 17. 6. 2013. Všechny tyto dokumenty za žadatele podepisovala [jméno] [příjmení] (nyní [příjmení]) na základě plné moci jako externí poradce

148. K možnosti seznámení se s podmínkami ROP byla k důkazu předložena prezenční listina ze dne 9. 10. 2007 k Prohlubujícímu semináři na téma, „Možnosti čerpání dotací z ROP Střední Čechy pro ORP Benešov + Votice (č.l. 12582-5, sv. 33), na něž byla přihlášená obž. Ing. [jméno] [příjmení] za spol. Agrofert Holding, a.s., na prezenční listině však není podepsána. Dne 10. 1. 2008 se konal workshop k výzvě na předkládání projektů v rámci ROP Regionu soudržnosti Střední Čechy v oblasti podpory 2.1 Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu (č.l. 14045-58, sv. 35, č.l. 31, sv. 83). Na tento workshop byla za spol. Agrofert přihlášená [jméno] [příjmení] a dle prezenční listiny byla přítomna. Dále byla k důkazu předložena prezenční listina ze 4.11.2008 k informační schůzce, „Povinnosti příjemce v době realizace projektu – výzva č. 4“ (č.l. 14059, sv. 35). I zde byla přítomna [jméno] [příjmení], tentokrát za FČH.

149. Dále byly provedeny důkazy k období po ukončení projektu, doby jeho udržitelnosti, až po uskutečnění fúze společností FČH a IMOBA. Ze sdělení RRRS Střední Čechy ze dne 21. 9. 2018 bylo zjištěno, že dotace poskytnutá společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. z ROP NUTS 2 Střední Čechy, prioritní osa 2, výzva č. 4 byla společností IMOBA, a.s. jako nástupcem příjemce dotace poskytovateli vrácena (č.l. 14909-30, sv. 37). K tomu byla doložena Výzva RRRS Střední Čechy ze dne 4. 5. 2018 spol. IMOBA, a.s. k vrácení dotace (č.l. 14912-13). Jako důvod je uvedeno, že spol. FČH k okamžiku vzniku právního nároku na poskytnutí dotace nesplňovala podmínky klasifikace jako MSP. Následovala Dohoda o vypořádání vzájemných vztahů z veřejnoprávní smlouvy ze dne 25., resp. 28. 6. 2018 (č.l. 14925-8) uzavřená mezi spol. IMOBA, a.s. jako příjemcem a Regionální radou regionu soudržnosti Střední Čechy jako poskytovatelem. Předmětem dohody je ujednání o vrácení dotace a vzájemném vypořádání nároků. Obě strany setrvaly na svých stanoviscích ohledně splnění či nesplnění podmínek pro čerpání dotace. Přiložen je výpis z bankovního účtu RRRS Střední Čechy, vedeného u PPF Banka pod č. [bankovní účet] (č.l. 14930, sv. 37), na který byla dne 29. 6. 2018 připsána z bankovního účtu spol. IMOBA, a.s. vedeného u Komerční banky, a.s. částka 49 960 533,64 Kč, tedy celá částka poskytnuté dotace po odečtení v mezidobí vrácené části dotace ve výši 37 188 Kč za porušení rozpočtové kázně.

150. K vlastnictví společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. jsou ve spise založena čestná prohlášení, a to čestné prohlášení Ing. [jméno] [příjmení] ze dne 18. 1. 2016, že nikdy nebyl vlastníkem akcií FČH (č.l. 14970, sv. 37), čestné prohlášení [jméno] [příjmení] ze dne 26. 4. 2016, že v rozhodném období byl vlastníkem 12 ks akcií FČH (č.l. 14971, sv. 37) a čestné prohlášení spol. AGROFERT, a.s. ze dne 26. 4. 2016, že FČH nebyla od 1. 1. 2008 nejméně do dne 31. 10. 2013 součástí koncernu Agrofert (č.l. 14972, sv. 37).

151. Dalším blokem důkazů jsou dokumenty úvěrující banky HSBC Bank. Bohatým zdrojem

informací je vnitřní komunikace a záznamy k jednotlivým úvěrovým případům nebo klientům pod názvem CARM. Konkrétně CARM č. 080505 (č.l. 1352-91, sv. 4, č.l. 6168-88, č.l. 6286-6364, sv. 16) z května 2008. Týká se projednávání možnosti poskytnutí úvěru spol. FČH, kdy se výslovně hovoří o tom, že AGF se v roce 2008 rozhodla koupit nové zařízení prostřednictvím nově založené

57 3 To 34/2024

společnosti FČH k rozšíření sídla Skupiny o výstavbu víceúčelového zařízení pro výzkum, vzdělávání, obchodní konference a další akce Skupiny. Poskytnut měl být dlouhodobý úvěr 350 000 000 Kč a provozní úvěr 25 000 000 Kč. Záruku měla poskytnout mateřská spol. AGROFERT HOLDING. Součástí tohoto dokumentu je odkaz na dlouhodobé dobré vztahy se skupinou AGF s přínosem pro HSBC. Ke schválení žádosti č. 080505 se vztahuje CARM č. 080610 (č.l. 1798-1802, sv. 5). CARM č. 100305 (č.l. 1774-97, sv. 5, č.l. 6190-285, sv. 16, č.l. 8154-164, sv. 21) z dubna 2010 se vztahuje k novému dlouhodobému úvěru na 80 000 000 Kč a v souvislostech se mj. uvádí, že FČH je společností, kterou vlastní přímo pan [jméno] [příjmení]. Na č.l. 6273-6, sv. 16 je uveden přehled úvěrů a přehled dlužníků, v němž je FČH zahrnuta do AGROFERT HOLDING. Součástí CARM č. 080910 (č.l.2504-61, sv. 6) z listopadu 2008 (v překladu chybně uvedeno č. 090325) je revize úvěrového rámce pro skupinu AGROFERT HOLDING, a.s., když mezi revidovanými úvěry jsou i úvěry pro FČH, u vzájemných záruk je FČH vyloučena, neboť není vhodným ručitelem, není členem AGF GP, nebude generovat příjem do r. 2010, příjem bude použit pouze na splácení prostředků poskytnutých HBCZ, veškerá aktiva jsou zastavena ve prospěch HBCZ. Součástí vnitřních dokumentů banky je i zpráva o standardním kontaktu se zákazníkem ze dne 17. 9. 2009 (č.l. 2563-6, sv. 6), v níž je mj. zmínka o dohodnuté inspekci FČH na 8. 10. 2009 – setkání s [příjmení] u policejní stanice v Průhonicích. V CARM č. 090325 (č.l. 2790-810, sv. 7, č.l. 8069-95, sv. 21) je obsažena roční revize úvěrového rámce skupiny AGROFERT, mezi revidovanými úvěry jsou i úvěry FČH, rok 2008. CARM č. 100825 (č.l. 8104-110, sv. 21), i zde je mezi dlužníky AGF uvedena spol. FČH, u spol. FČH je v poznámkách jako vlastník uveden [příjmení] (8109).

152. Dalším blokem důkazů ve vztahu k HSBC Bank jsou úvěrové smlouvy. Patří sem Smlouva o úvěru ve výši 350 000 000 Kč ze dne 23. 6. 2008 (č.l. 2022-8, sv. 5, č.l. 5549 a násl., sv. 15, č.l. 10753-9, sv. 29, č.l. 14066-9, sv. 35) uzavřená mezi HSBC Bank plc – pobočka Praha jako věřitelem a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem, za niž smlouvu podepsali Ing. [jméno] [příjmení], Ing. [jméno] [příjmení]. Úvěr byl poskytnut účelově na investice v souvislosti s rekonstrukcí a rozšířením areálu spol. FČH. Zajištění bylo realizováno na základě: a) smlouvy o zástavě nemovitostí uvedených na LV 163, KÚ Tomice u Votic (ve vlastnictví spol. IMOBA, a.s.), b) ručitelského prohlášení od spol. AGROFERT HOLDING, a.s. Smlouva o úvěru ve výši 25 000 000 Kč ze dne 23. 6. 2008 (č.l. 2029-32, sv. 5, č.l. 5624 a násl., sv. 15, č.l. 10748-51, sv. 29) uzavřená mezi HSBC Bank plc – pobočka Praha jako věřitelem a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem, za niž smlouvu podepsali Ing. [jméno] [příjmení], Ing. [jméno] [příjmení]. Účelem poskytnutí úvěru bylo financování provozních nákladů. Zajištění bylo sjednáno na základě: a) smlouvy o zástavě nemovitostí uvedených na LV 163, KÚ Tomice u Votic Smlouva o zástavě nemovitostí bude uzavřena nejpozději do 90ti pracovních dnů od data podpisu této smlouvy. Druhým způsobem zajištění bylo ručitelské prohlášení od AGROFERT HOLDING, a.s. Smlouva o úvěru až do výše 80 000 000 Kč ze dne 1. 7. 2010 (č.l. 2033-44, sv. 5, č.l. 5684-95, sv. 15, č.l. 10761-78, sv. 29) uzavřená mezi HSBC Bank plc – pobočka [obec] jako věřitelem a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem, za niž smlouvu podepsali Mgr. [jméno] [příjmení] a Mgr. [jméno] [příjmení]. Úvěr byl poskytnut účelově na financování Projektu nebo refinancování půjčky poskytnuté dlužníkovi Ručitelem na financování projektu. K této smlouvě náleží příloha č. 2 Žádost o čerpání ze dne 13. 10. 2010 (č.l. 2045, sv. 5) k celé částce 80 mil. Kč ke dni 15.10.2010, za žadatele je připojen podpis Ing. [jméno] [příjmení]. K těmto smlouvám je na místě přiřadit

Smlouvu o způsobu komunikace ze dne 1. 8. 2008 (č.l. 1616-18, sv. 5, č.l.5758-9, sv. 15) uzavřenou mezi HSBC Bank plc – pobočka Praha jako věřitelem a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem, za niž smlouvu podepsali Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]. Jako kontaktní osoba je uvedena [jméno] [příjmení] (finanční ředitelka AGF). Dne 13.12.2013 byla podána žádost o předčasné splacení úvěrů (č.l. 5623, sv. 15). Žádost podala spol. FČH o předčasné splacení úvěrů na 350 000 000 Kč (zůstatek 194 000 000 Kč) a úvěru na 80 000 000 Kč (zůstatek 20 000 000 Kč), a to k 31.12.2013.

58 3 To 34/2024

153. K úvěrovým smlouvám se dále vztahují zajišťovací instrumenty. Sem patří Prohlášení ručitele ze dne 25. 6. 2008 za úvěr na 350 000 000 Kč (č.l. 5566-8, sv. 15), Prohlášení ručitele ze dne 25. 6. 2008 za úvěr na 25 000 000 Kč (č.l. 5637-9, sv. 15) a Prohlášení ručitele ze dne 17. 9. 2010 za úvěr na 80 000 000 Kč (č.l. 5699-5701, sv. 15). Všechna tato prohlášení učinila spol. AGROFERT HOLDING, a.s. jako ručitel ve prospěch HSBC Bank za úvěry spol. FČH, všechna prohlášení podepsal za AGF obž. Ing. [jméno] [příjmení], AGF ručila celým svým majetkem, vyjma majetku již dříve zastaveného. Do skupiny těchto dokumentů patří rovněž Zástavní smlouva ze dne 23. 10. 2008 (č.l. 5705-17, sv. 15, č.l. 17790-97, sv. 46) uzavřená mezi HSBC Bank plc jako zástavním věřitelem a spol. IMOBA, a.s. jako zástavcem. Za spol. IMOBA podepsal smlouvu obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Zástavní právo bylo sjednáno k úvěrům poskytnutým FČH na 350 a 25 mil. Kč a zřízeno k vyjmenovaným nemovitostem zapsaným na LV 163, část obce Dvůr Semtín, KÚ Tomice u Votic, obec Olbramovice, ve vlastnictví právě spol. IMOBA, a.s.

154. Spol. FČH měla u své úvěrující banky samozřejmě vedeny i bankovní účty. Byla uzavřena Smlouva o vedení běžného účtu se zvláštním režimem č. [bankovní účet] (interní č. [tel. číslo] -032) ze dne 1. 8. 2008 (č.l. 2247-9, sv. 6, č.l. 5791-4, sv. 15). I zde je uvedena jako kontaktní osoba [jméno] [příjmení], smlouvu podepsali za FČH Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]. Další smlouvou je Smlouva o vedení běžného účtu č. [bankovní účet] (interní č. [tel. číslo] -031) ze dne 1. 8. 2008 (č.l. 5762-8, sv. 15). Jako kontaktní osoba je zde [jméno] [příjmení], smlouvu podepsali za FČH Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]. Dne 18. 12. 2009 byla podepsána Smlouva o běžném účtu č. [bankovní účet] (interní č. [tel. číslo] -005), která je založena na č.l. 2251-3, sv. 6, č.l. 5769-72, sv. 15. Kontaktní osobou je opět [jméno] [příjmení] (mj. e-mail: [email]), za FČH smlouvu podepsali Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. K těmto smlouvám je třeba přiřadit podpisový vzor a plnou moc ze dne 14., resp. 16. 7. 2010 (č.l. 2046-7, sv. 5), opravňující Ing. [jméno] [příjmení] podepisovat samostatně.

155. Jako podklad pro poskytnutí úvěrů byl zpracován Znalecký posudek č. 2379-56/ 2008 ze dne 6. 6. 2008 (č.l. 5845-958, sv. 15) znalcem Ing. Ladislavem Šelepou. Zadavatelem posudku byla spol. IMOBA, a.s. (konkrétně Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]) a předmětem zkoumání byl odhad tržní hodnoty majetku Dvůr Semtín pro úvěrový proces v HSBC Bank, a to současného stavu, který byl znalcem vyčíslen na 27,5 mil. Kč a stavu budoucího, stanoveného na 455 mil. Kč. Výnosová hodnota z běžného provozu na trhu byla ohodnocena na 0 Kč, výnosová hodnota opřena o firemní činnost skupiny Agrofert na 445 mil. Kč pro rok 2010.

156. Dále byly průběžně zpracovávány další poznámky a zprávy k úvěrové skupině AGF. Sem patří poznámky k žádosti (č.l. 8007-17, sv. 21), kde je FČH uvedena jako součást skupiny AGF, a konstatována žádost paní [příjmení] o dalších 80 000 000 Kč na zařízení interiérů. Souhrnná zpráva o korporátním úvěru za rok 2008 (č.l. 8168-170, č.l. 8189-190, sv. 21) rekapituluje výsledky za rok 2008 a výhledy na období 2009 2010, FČH je zde uvedena jako součást AGF Group, IMOBA a FČH jsou uváděny jako společnosti ve startupové fázi, stavební/provozní majetek využívaný pro účely Skupiny (ústředí AGF Holdingu, kongresové a výzkumné centrum Skupiny). Souhrnné zprávy o podnikovém úvěru (č.l. 8197-8, sv. 21) uvádějí název skupiny Agrofert Holding, a.s. (AGF Group), mezi dlužníky je zanesena i spol. FČH. Ke Skupině byl bankou sestaven organigram

AGROFERT HOLDING, a.s. k prosinci 2009 (č.l. 8221, sv. 21), v němž je sestavena struktura společností ve vlastnictví A. [příjmení], spol. FČH uvedena jako 100% vlastněná A. [příjmení]. Jako součást AGF je FČH uvedena i v úvěrovém memorandu ze dne 20. 12. 2011 (č.l. 8303-4, sv. 22). Úvěrové memorandum ze dne 18.6.2010 – č.l. 8354, sv. 22 je sestaveno k úvěru na 80 mil. Kč. Podle jeho znění klient neinformoval přesně, když budovy jsou stále ve vlastnictví IMOBY, která je převede na FČH. Banka se rozhodla nežádat IMOBU o součinnost. Je zde návrh změny záruky pouze na korporátní záruku AGF. V úvěrovém memorandu ze dne 1.6.2010 (č.l. 8321-2, sv. 22) je záznam o vyčlenění nemovitostí ve vlastnictví IMOBA a.s. z ručení za úvěr pro FČH na 80 mil. Kč z důvodu, že IMOBA zakoupila luxusní domov pro seniory financovaný Raiffeisenbankou, což má záporné zástavní právo v dokumentaci. Postačí korporátní záruka od Agrofertu. Dále je na

59 3 To 34/2024

místě sem zařadit vyjádření k rozšíření úvěrové dokumentace z listopadu 2011 (č.l. 8335-43, sv. 22), kde je spol. FČH opět uvedena mezi členy skupiny AGF.

157. Ze zprávy HSBC Bank ze dne 22.1.2020 k podmínkám poskytnutí úvěrů spol. FČH (č.l. 31, sv. 82) + zprávy z května 2020 (č.l. 31, sv. 82) plyne, že bez ručení jinými subjekty by úvěr nebyl poskytnut, finanční, ekonomická a majetková situace FČH nedosahovala parametrů vyžadovaných pro vyhovění žádosti o úvěr.

158. Z údajů o klientovi AGF ze dne 28. 8. 2013 (č.l. 31, sv. 82) je možno vyčíst, že spol. AGF (jako klient) měla mj. přístup k účtům partnera FČH. Jedná se o období před převodem akcií FČH na IMOBU a po ukončení doby udržitelnosti. Zplnomocnění za FČH podepsali [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. Dále je k dispozici zplnomocnění partnera klienta bez data a dokumenty [příjmení] [příjmení] související (č.l. 31472-81, sv. 82), z nichž plyne, že FČH zplnomocnila AGF k přístupu ke svým účtům. Za FČH dokument podepsali Mgr. [jméno] [příjmení] (předseda představenstva 6. 1.- 31. 8. 2010, člen představenstva 6. 1.- 25. 10. 2010) a Mgr. [jméno] [příjmení] (člen představenstva 1. 3.- 31. 8. 2010).

159. V dokumentech společnosti HSBC Bank plc je založena pro účely komunikace vizitka [jméno] [příjmení] (č.l. 6462, sv. 17) s hlavičkou, kontaktní adresou, e-mailovou adresou [email]), webovými stránkami i telefonickým spojením společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. Na žádost obhajoby byla předložena listina předcházející této vizitce, přičemž se jedná o záznam o telefonické komunikaci ze dne 22. 6. 2010 (č.l. 6461, sv. 17). Obhajoba naznačila, že tento dokument mohl založení vizitky předcházet, pokud by doklady banky byly řazeny chronologicky. K tomu je třeba upozornit, že Ing. [jméno] [příjmení] skončilo členství v představenstvu spol. FČH ke dni 5. 1. 2010. Dále bylo k žádosti obhajoby k důkazu předloženo memo ze dne 24. 7. 2009, v němž [příjmení] [příjmení] jako manažerka HSBC Bank konstatuje, že dle informací z nezávislého zdroje (článek v časopise Týden) je 100 % vlastníkem FČH [jméno] [příjmení] (pozn. právě s ohledem na původ informace k tomuto důkazu Vrchní soud v Praze nepřihlížel).

160. Další skupinou důkazů jsou dokumenty podepsané mezi spol. FČH a společnostmi ze skupiny AGROFERT. Sem patří především Dohoda o budoucí spolupráci ze dne 25. 2. 2008 (č.l. 1418-20, sv. 4, č.l. 10825-6, sv. 29, č.l. 18895-7, sv. 50) uzavřená mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo, a.s. a AGROFERT HOLDING, a.s. Ve smlouvě je kromě jiného sjednáno vytížení areálu FČH po jeho vybudování společnostmi ze skupiny AGROFERT a spol. FČH se mj. zavazuje, že projedná veškeré změny týkající se projektu, které by mohly ovlivnit zamýšlené aktivity Agrofertu s Agrofertem. Tato smlouva byla součástí podané žádosti o dotaci.

161. Samostatným souborem jsou potom Smlouvy o půjčkách ze dne 29. 4. 2010 až do výše 150 mil. Kč, ze dne 23. 7. 2010 až do výše 150 mil. Kč a ze dne 31. 8. 2012 až do výše 200 mil. Kč (č.l. 1421-6, sv. 4, č.l. 21670-801, sv. 57), všechny uzavřené mezi spol. AGROFERT HOLDING, a.s., jako věřitelem a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s., jako dlužníkem. Všechny tyto smlouvy za Agrofert podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení]. Následně byly uzavřeny Smlouvy o půjčkách ze dne

10. 5. 2013 až do výše 150 mil. Kč, ze dne 30. 4. 2013 až do výše 342 200 000 Kč a ze dne 18. 12. 2013 až do výše 158 200 000 Kč (č.l. 2878-83, sv. 7, č.l. 21636-662, sv. 57), všechny uzavřené mezi spol. IMOBA, a.s. jako věřitelem a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem. Všechny smlouvy za IMOBU podepsal obž. Ing. [příjmení]. Žádná z uvedených smluv nebyla nijak zajištěna, byla sjednána pouze smluvní pokuta.

162. Velmi významnou je rovněž Dohoda o poskytnutí ručení ze dne 25. 6. 2008 (č.l. 3291-3, sv. 9, č.l. 10828-30, sv. 29) uzavřená mezi spol. AGFOFERT HOLDING, a.s. jako ručitelem a spol. Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem. Za spol. AGF dohodu podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení], za spol. FČH ji podepsali obž. Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení]. Dále stejné společnosti podepsaly dne 1. 10. 2010 Dohodu o spolupráci (č.l. 18898-902, sv. 50, č.l. 19664-8, sv. 51). Za spol. AGROFERT HOLDING, a.s. dohodu podepsal opět obž. Ing. [jméno] [příjmení].

60 3 To 34/2024

163. Posledním okruhem odvolacím soudem znovu provedených listinných důkazů jsou dokumenty k šetření OLAF (Evropský úřad pro boj proti korupci). Jedná se zejména o doporučení k přijetí dalších kroků v návaznosti na vyšetřování OLAF ze dne 19. 12. 2017 (č.l. 9723-8, sv. 27), podle něhož příjemce dotace a velká společnost se jeví jako dva podniky, na které lze ovšem nahlížet jako na „propojené“ vzhledem ke skutečnosti, že prostřednictvím skupiny fyzických osob, jednajících společně, představují jedinou hospodářskou jednotku. Příjemce poskytl nepravdivé informace a současně důležité informace zatajil – tyto prokazují, že příjemce netrpěl nevýhodami typickými pro MSP, a tudíž nesplňoval podmínky pro poskytnutí dotace. Transformace a převod společnosti s anonymním typem akcií byly v rozporu s principem transparentnosti platným pro využívání finančních zdrojů EU. Tento postup může být považován za jednání dokazující umělé vytváření podmínek nutných pro získání výhody v rozporu s platnými právními předpisy EU. Šetření OLAF bylo zakončeno vydáním Závěrečné zprávy OLAF č. OF/2015/1348 (č.l. 9778-827, sv. 27).

164. Nutno říci, že v řadě skutkových zjištění se odvolací soud se soudem I. stupně ztotožňuje, o to více je pro něj neuchopitelné výsledné rozhodnutí soudu I. stupně, které samo sebe de facto popírá a relativizuje vlastní dílčí závěry, které však na sebe logicky navazují a mají nezaměnitelnou vypovídací hodnotu. Z tohoto pohledu je rozhodnutí soudu I. stupně překvapivé, přičemž nelze nepoznamenat, že soud I. stupně k celému řízení i vypracování svého meritorního rozhodnutí přistupoval velmi svědomitě, pečlivě a systematicky, přesto však jeho rozhodnutí nemohlo obstát. Již ve svém rozhodnutí ze dne 14. 9. 2023, sp. zn. 3 To 29/2023 odvolací soud konstatoval, že v mnohých otázkách s odvolacím soudem zcela souzní, a to konkrétně v otázce jím precizně rozebraných a formulovaných teoretických východisek, kde zvažuje možnost, i na základě obžaloby podané státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Praze k Městskému soudu v Praze dne 21. 3. 2022 pod sp. zn. 1 KZV 188/2017, posouzení jednání obžalovaných při zachování primární linie, dle níž k věci přistupoval vyšetřující policejní orgán, který kontinuálně stavěl skutek tak, že již od počátku činili obvinění kroky k neoprávněnému získání dotace subjektem, kterému nenáležela, a který byl primárně za tímto účelem vytvořen tak, aby vyhovoval podmínkám příslušného Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy, jež byl určen jako pro žadatele pro malé a střední podniky. Již v této okolnosti společně s dalšími dílčími jednáními, zejména podáním žádosti o dotaci v rámci Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy, výzvy č. 4 (dále jen žádost o dotaci) s povinnými přílohami, osvědčujícími způsobilost žadatele býti úspěšným účastníkem dotačního řízení (velikost podniku, jeho nezávislost, financování projektu, jeho zdroje apod.), uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace, jednotlivými žádostmi o dílčí platby ze schválené dotace a jejich načerpáním na bankovní účet vedený pro společnost Farma Čapí hnízdo a.s. u HSBC Bank plc - pobočka Praha, spatřoval naplnění

jednotlivých znaků skutkových podstat zvláště závažného zločinu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku a zvláště závažného zločinu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku, u obž. Ing. [jméno] [příjmení] spáchaného v postavení hlavního pachatele a u obž. Ing. [jméno] [příjmení] ve formě účastenství, konkrétně organizátorství podle § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

165. Je pravdou, že v mezidobí od zahájení trestního stíhání unesením Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, SKPV, OHK ze dne 29.9.2017 č.j. KRPA-505939-583/TC-2015-000093-NL, došlo k posunu v posouzení možné právně relevantní části jednání jednotlivých osob oproti linii vymezené policejním orgánem, a to usnesením Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 30. 8. 2019 č.j. 1 KZV 188/2017-999, kterým bylo trestní stíhání všech dosud obviněných (tedy i Ing. [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]) podle § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu zastaveno, avšak v části týkající se obv. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. (nyní [příjmení]) a Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození], obnoveno usnesením Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 4. 12. 2019 č.j. 2 NZA 309/2019-28. Ačkoli oba ve věci činní státní zástupci, tedy státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze a nejvyšší státní zástupce

61 3 To 34/2024

dospěli ke shodnému závěru ohledně účelovosti vytvoření akciové společnosti ZZN AGRO Pelhřimov, původně s.r.o. a převodu akcií na osoby blízké obž. Ing. [jméno] [příjmení] a rovněž propojení ZZN AGRO Pelhřimov a.s. (později Farma Čapí hnízdo a.s.) s dalšími společnostmi ze skupiny AGROFERT, posunuli posouzení věci do další teoretické roviny, kdy státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze polemizoval s postavením společnosti Farma Čapí hnízdo a.s. jako malého a středního podniku v době podání žádosti o poskytnutí dotace či v následné době do rozhodnutí výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy o schválení této žádosti, případně do uzavření smlouvy o poskytnutí dotace. Nejvyšší státní zástupce, byť rovněž dospěl k závěru o formálním vytvoření a vyčlenění společnosti Farmy Čapí hnízdo, a.s. ze skupiny AGROFERT, nastolil novou linii posouzení věci v rovině propojených podniků (FCH a AGROFERT) a navazující otázky stejných sousedních a relevantních trhů. Na rozdíl od státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze, který dobu právně relevantního jednání vymezil právě na dobu podání žádosti o dotaci, případně na dobu rozhodnutí o poskytnutí této dotace a uzavření smlouvy o poskytnutí dotace, nejvyšší státní zástupce zdůraznil, že rozhodné skutečnosti je třeba posuzovat podstatně širěji, kdy pro konečné rozhodnutí mohou mít význam okolnosti přesahující znaky skutkové podstaty trestného činu i období, do něhož by bylo toto trestněprávně relevantní jednání zasazeno.

166. Zde se soud I. stupně zcela správně pozastavuje nad tím, že ani jeden ze státních zástupců ve věci činných nepodrobil vznik akciové společnosti Fa Čapí hnízdo s akciemi na doručitele alespoň úvahám, byť negativním, zda toto účelové jednání, které oba státní zástupci vzali za prokázané, již samo o sobě nenaplnuje znaky skutkových podstat žalovaných trestných činů. Z tohoto pohledu souhlasí odvolací soud i s úvahou soudu nalézacího, že by v takovém případě nebylo pro posouzení věci podstatné, kdo byl v době následující vlastníkem anonymních akcií, zda to byl obž. [jméno] [příjmení], či osoby jemu blízké, či osoby zcela jiné. Nalézací soud správně konstatoval, že pokud by se účelové jednání obžalovaných potvrdilo, kdy by uměle vytvořili situaci, která neodpovídala realitě, v posuzovaném případě údajně nezávislý malý podnik Farma Čapí hnízdo, pak by předstírali okolnosti, které nebyly v souladu se skutečným stavem věci, uváděli by druhou stranu zjevně cíleně v omyl a jednalo by se tak o klasické podvodné jednání.

167. Stejně tak je odvolací soud naprosto zajedno se soudem I. stupně v otázce možnosti modifikace skutkových zjištění v závislosti na provedeném a řádně hodnoceném dokazování, při zachování totožnosti skutku, jehož podmínky jsou splněny alespoň při částečném zachování jednání nebo při zachování následku tak, aby skutek nemohl být zaměněn se skutkem jiným. Nutno

říci, že tento požadavek souvisí s právem obviněného na obhajobu, kdy tomuto musí být od počátku dána možnost bránit se vznesenému obvinění určenými prostředky, což je možné pouze za předpokladu, kdy obviněnému je bez pochybností zřejmé, co je mu konkrétně kladeno za vinu. Jistě nelze vyloučit, že skutková zjištění a na ně navazující právní kvalifikace se v průběhu trestního řízení v závislosti na opatřených důkazech mohou do určité míry měnit, nikdy však natolik, aby byla zcela narušena podstata vzneseného obvinění.

168. V posuzovaném případě pak k takové situaci nedošlo, když v celém průběhu trestního řízení je držena linie de facto totožných jednání od vytvoření požadované struktury společnosti Fa Čapí hnízdo pro možnost ucházet se o dotaci v konkrétním vyhlášeném regionálním operačním programu, k získání dotace od podání žádosti až po její načerpání, se zcela totožným, od počátku zamýšleným následkem v podobě neoprávněně požadované dotace ve výši 50 000 000 Kč a její následné úspěšné získání a vyčerpání bezmála v uvedené výši. V tomto směru nemohou uspět ani výhrady obž. Ing. [jméno] [příjmení] ohledně jejího postavení v projednávané trestní věci, kdy zpočátku byla stíhána společně s dalšími obviněnými jako spolupachatelka podle § 23 tr. zákoníku, následně dle jejího mínění jako jediná spolupachatelka ve smyslu ust. § 23 tr. zákoníku, aby obžaloba byla na ni podána jako na jedinou pachatelku. Je pravdou, že v usnesení o zahájení trestního stíhání byla společně s Ing. [jméno] [příjmení] označena za spolupachatelku ve smyslu ust. § 23 tr. zákoníku na zvlášť závažných zločinech dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6

62 3 To 34/2024

písm. a) tr. zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku, avšak její tvrzení, že nadále byla stíhána jako jediná spolupachatelka je do značné míry zavádějící, když ve vztahu k ní se po intervenci nejvyššího státního zástupce v trestním stíhání pokračovalo, zatímco trestní stíhání obv. Ing. [jméno] [příjmení] bylo pravomocně zastaveno státním zástupcem Městského státního zastupitelství v Praze. Z logicky věci potom vyplývá, že jako jediná pachatelka podle původního usnesení o zahájení trestního stíhání zůstala obv. Ing. [příjmení] sama, zatímco obv. Ing. [jméno] [příjmení] byl od počátku stíhán jako účastník na uvedených trestných činech, a to zpočátku ve formě organizátorství podle § 24 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, později jako pomocník podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku. Je tedy zřejmé, že konstrukce popsaného jednání, jeho skutkové posouzení a právní kvalifikace se v průběhu doby do určité míry měnily, avšak nikdy nevybočovaly z požadované zásady zachování totožnosti skutku tak, aby obvinění nemohli účelně vést svoji obhajobu, čehož také hojně využívali a bylo zřejmé, že se v situaci velmi dobře orientují.

169. Další spornou otázkou je, jak vyplývá z prvního odvolání státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze a z vyjádření obž. Ing. [jméno] [příjmení] k tomuto odvolání, vymezení samotného skutku, jednání právně relevantních a tím i období, do něhož spadal. Sem patří úvaha státního zástupce uvedená v odst. 19 jeho odvolání ze dne 26. 4. 2023 proti prvnímu ve věci vydanému rozsudku, v níž vyjadřuje svůj nesouhlas s deklarovaným názorem soudu I. stupně, že by již jen samotné vytvoření podmínek pro získání dotace vyčleněním společnosti ZZN AGRO Pelhřimov z holdingu AGROFERT a další kroky, jimiž fakticky předstírali existenci reálně nefungujícího samostatného malého podniku s hlavním účelem těchto úkonů a transakcí právě v podobě získání dotace, samo o sobě postačovalo k naplnění znaků skutkové podstaty stíhaných trestných činů. V takovém jednání by bylo možno spatřovat toliko přípravu trestného činu.

170. Obhajoba obž. Ing. [jméno] [příjmení] potom usuzuje z koncepce podané obžaloby, že trestná činnost spoluobž. Ing. [jméno] [příjmení], právně kvalifikovaná jako trestný čin dotačního podvodu, má spočívat v podání žádosti o dotaci, v níž mělo být nepravdivě uvedeno, že [údaje o účastníkovi] 2003, jako žadatel o dotaci, je malým podnikem, a tedy uvažuje pro posouzení trestnosti relevantního jednání obž. [příjmení] de facto pouze s okamžikem podání žádosti o dotaci, tj. dnem 28. 2. 2008. Zde potom poukazuje na koncepci trestného činu dotačního podvodu jako

předčasně dokonaneho, kdy čin, který je materiálně přípravou nebo pokusem, zákon již kriminalizuje jako delikt dokonany. Pokud jde o další jednání, tato je třeba považovat už pouze za „doplňková“, a co se týče navazujících žádostí o platby, jde již pouze o naplnění kvalifikovaných skutkových podstat ust. § 212 a § 260 tr. zákoníku.

171. Možno říci, že oba názory mají svůj racionální základ, nicméně posuzují tuto otázku velmi izolovaně, aniž by dohlížely v rámci teoretických úvah konkrétní aspekty posuzovaného případu, které by právě pro rozvinutí seriózních teoretických východisek mohly mít význam. Z tohoto pohledu je jisté třeba dát za pravdu státnímu zástupci, že samotné vytvoření podmínek pro případné podání žádosti o poskytnutí dotace by bylo toliko přípravou k trestnému činu, nicméně státní zástupce pomíjí ostatní související jednání, na což upozorňoval ve svém usnesení již nejvyšší státní zástupce, který zdůraznil nutnost přistupovat k hodnocení celé věci při jejím komplexním

posouzení zahrnujícím veškeré skutečnosti, které by mohly mít vypovídací hodnotu. Odhlédneme-li od širokého pojetí významných skutečností, je zde možno identifikovat řadu trestněprávně

relevantních jednání, která z hlediska naplnění znaků skutkových podstat žalovaných trestných činů mají v jednotlivých stádiích svůj význam. Koneckonců z tohoto pohledu je třeba přistupovat i k výhradám obhajoby obž. Ing. [jméno] [příjmení], které je jisté třeba dát za pravdu, že trestný čin dotačního podvodu patří mezi předčasně dokonané trestné činy, tedy mezi delikty ohrožovací, k jejichž naplnění se nevyžaduje následek a již samotné popsané trestněprávně relevantní jednání (v tomto případě v § 212 odst. 1 tr. zákoníku) představuje dokonany trestný čin. Stejná východiska je při koncepci žalovaného jednání obžalovaných možno použít i ve vztahu k trestnému činu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1 tr. zákoníku. Přitom, co se týká

63 3 To 34/2024

přičitatelných jednání obžalovaných naplňujících znaky skutkové podstaty žalovaných trestných činů, zde již soud I. stupně odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 3. 2020, sp. zn. 5 Tdo 1176/2019, který se zabýval obdobným případem, co se týče technické realizace čerpání dotace, k němuž docházelo až zpětně k dodatečné úhradě již vynaložených nákladů. Zpětné proplácení finančních prostředků přitom bylo sjednáno i v čl. IV. Smlouvy o poskytnutí dotace uzavřené mezi Regionální radou regionu soudržnosti Střední Čechy a Farmou Čapí hnízdo, a.s. dne 15., resp. 22. 10. 2008. Obhajoba v tomto ohledu namítá, že se jedná o jiný případ, čemuž však v kontextu odůvodnění citovaného rozsudku nelze přisvědčit. Jediným rozdílem bylo, že ke změně podmínek pro poskytnutí dotace došlo až po jejím schválení a nepravdivé údaje byly uvedeny právě až v žádosti o výplatu dotace, která však byla podmínkou pro její uvolnění, a tedy úspěšné čerpání. V této souvislosti se Nejvyšší soud vyjádřil k naplnění skutkové podstaty trestného činu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku po její objektivní stránce, které spočívá i v uvedení nepravdivého údaje v žádosti o poskytnutí dotace, takovou žádostí je zásadně nutné rozumět samotnou první žádost o přidělení finančních prostředků z určitého projektu, zpravidla za určitým účelem. Zájemce o poskytnutí dotace se u poskytovatele uchází o finanční prostředky, jejichž spotřeba odpovídá zájmům dotační politiky, a snaží se prosadit právě svůj požadavek. Podle povahy určitého dotačního programu je po výběru takového uchazeče vždy vydáno rozhodnutí a v něm jsou stanoveny určité podmínky, po jejichž splnění může dojít k čerpání finanční podpory, v případech účelových dotací je v rozhodnutí také uveden účel, k němuž má tato podpora být použita. Stejně jako v posuzované trestní věci nejsou neobvyklé případy, v nichž výplata dotačních prostředků byla již v rozhodnutí o jejich poskytnutí podmíněna realizací dotačního záměru, s čímž musí být poskytovatel nejprve obeznámen a investice musí být potvrzena určitými doklady. To znamená, že k vyplacení finanční podpory dojde zpětně až po naplnění stanoveného účelu, přičemž dotace je následně užita příjemcem k dodatečné úhradě již vynaložených nákladů. Významné je, že

zpravidla dojde nejprve k vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace a teprve v další fázi je třeba požádat o vyplacení konkrétní částky v souladu s rozhodnutím o poskytnutí dotace, na základě zvláštní žádosti podložené požadovanými dokumenty, z nichž je možno ověřit, že konkrétní částka byla žadatelem skutečně investována na dotační účel. Teprve po splnění těchto podmínek zašle poskytovatel dotace příslušnou finanční částku.

172. Již citované rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR řeší otázku naplnění skutkové podstaty dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku a uzavírá, že v rámci výkladu zákonného pojmu „žádost o poskytnutí dotace“, je třeba považovat i žádost o výplatu přidělené dotace, neboť jde o nedílnou, pro příjemce dokonce podstatnou skutečnost, kterou se završí proces přidělení a použití finanční podpory vyplývající z rozhodnutí o poskytnutí dotace. Tento výklad vychází z logiky věci, neboť dotační řízení je proces, který až při splnění všech postupných kroků může vést k úspěšnému čerpání finančních prostředků z konkrétního dotačního programu na konkrétní účel. Z tohoto pohledu pak nemůže uspět ani námitka obhajoby obž. Ing. [jméno] [příjmení], že v jeho případě je mu možné přičítat jednání toliko do data podání žádosti o dotaci, tedy do dne 28. 2. 2008. Pokud bychom tímto datem jednání obžalovaných ohraničili, aniž by následovala jednání další, mohlo by se teoreticky ve vztahu ke kvalifikované skutkové podstatě trestného činu jednat toliko o pokus dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku, neboť již žádost kalkulovala s poskytnutím dotace ve výši 50 000 000 Kč, avšak bez splnění dalších přístupujících podmínek, zejména schválení žádosti, uzavření smlouvy o dotaci a následného čerpání dotační částky by k dokonání tohoto trestného činu nemohlo dojít, byť samozřejmě nadále platí zařazení trestného činu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku mezi předčasně dokonané trestné činy, avšak pouze v jejich základní skutkové podstatě. Co se týče okamžiku vzniku škody, zde je možno odkázat na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. 6 Tdo 870/2017, které připomíná, že škoda u trestného činu dotačního podvodu vzniká již tím, že na základě nepravdivých, hrubě zkreslených či zamlčených (podstatných) údajů je dotace poskytnuta a peněžní prostředky opustí majetkovou sféru poskytovatele dotace, škodou je tedy celá částka dotace získaná na základě takových údajů.

64 3 To 34/2024

173. V rámci teoretických a podkladových východisek pro získání dotace z Regionálního operačního programu odvolací soud k vyjádření obhajoby k jeho předchozímu rozhodnutí ze dne 14. 9. 2023 připouští, že se dopustil nepřesnosti při uvedení výchozích programových dokumentů pro čerpání podpory Českou republikou z fondů EU. Pro programové období 2007–2014 bylo stanoveno několik cílů, mezi nimiž byl i cíl konvergence, v jehož rámci byly vyhlášeny tematické Operační programy a Regionální operační programy. Operační program podnikání a inovace spadal pod tematické Operační programy a Regionální operační program NUTS 2 Střední Čechy spadal pod Regionální operační programy. Právě v rámci Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy byly vytvořeny čtyři prioritní osy, a to 1. doprava, 2. cestovní ruch, 3. integrovaný rozvoj území a 4. technická pomoc. Výzva č. 4, v jejímž rámci byla poskytnuta předmětná dotace společnosti Farma Čapí hnízdo, a. s., byla vyhlášena v rámci prioritní osy 2 Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy. Je tedy pravdou, že v odst. 48 svého předchozího rozhodnutí se odvolací soud dopustil nepřesnosti, nicméně jeho úvahy směřovaly k tomu, že v rámci uvedených programů kromě veřejných, sociálních a nadačních institucí a samosprávných celků byly operační programy v programovém období 2007–2014 zaměřeny na „znevýhodněné“ malé a střední podniky, což je koneckonců skutečnost, která se i u posuzovaného projektu Farma Čapí hnízdo uplatněného v rámci Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy, prioritní osy 2 - cestovní ruch, výzvy č. 4, jeví nespornou. Již soud I. stupně se pečlivě zabýval chronologií zdokumentování procesu prací na Regionálním operačním programu NUTS 2 Střední Čechy, kdy z veřejného připomínkování a programových dokumentů je zřejmé, že tyto práce

probíhaly již od podzimu 2006 na programové období 2007 2013. Na webových stránkách [webová adresa] byly zveřejňovány informace o samotných dotacích již od počátku roku 2007, a to minimálně pokud jde o stanovení prioritních os. Již v té době pořádané semináře a sdělované informace o schvalování jednotlivých dokumentů týkajících se výzev dokládaly minimálně jasný záměr Regionální rady ještě před vyhlášením samotných výzev k předkládání žádostí o poskytnutí dotací. Například již v prezentaci z 3. 4. 2007 k semináři na Krajském úřadu Středočeského kraje se uvádí, že příjemci podpory v rámci prioritní osy 2 (cestovní ruch) budou malí a střední podnikatelé (pouze subjekty podnikající v oblasti ČR minimálně s dvouletou podnikatelskou historií) a jsou zde jasně popsány též podporované aktivity. I v dalších podrobnostech k této problematice je možno odkázat na odst. 296. – 299. napadeného rozsudku.

174. Konkrétně výzva č. 4 zaměřená na cestovní ruch byla uveřejněna dne 20. 12. 2007 včetně pokynů pro žadatele a příjemce pro výzvu č. 4 Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy. V rámci výzvy č. 4 byly stanoveny podporované aktivity, na něž byly alokovány finanční prostředky v rámci uvedeného Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy včetně dalších podmínek pro jejich možné čerpání. V rámci pokynů pro žadatele a příjemce pro výzvu č. 4 byl mimo jiné výslovně definován malý podnik v souladu s Doporučením Komise ze dne 6. 5. 2003, za který se považuje podnik, který současně splňuje stanovená kritéria, a to zaměstnává méně než 50 zaměstnanců a jeho roční obrat nebo bilanční suma jeho roční rozvahy nepřesahují 10 000 000 EUR. Při stanovení počtu zaměstnanců a výpočtu ročního obratu nebo bilanční sumy rozvahy je však nutné zohlednit údaje partnerských či propojených podniků (existují-li), a to způsobem, který stanoví právní předpisy Evropského společenství. Jednoduše řečeno tak u malých a středních podniků musí být kumulativně splněno kritérium počtu zaměstnanců, roční bilanční sumy a nezávislosti, což vyplývá již z rozsudku ESD ze dne 29.4.2004 ve věci Italská republika vs Komise evropských společenství, sp. zn. C -91/01.

175. Soud I. stupně v řízení následujícím po zrušení jeho prvního zprošťujícího rozsudku konal hlavní líčení dne 14. 2. 2024, v němž doplnil dokazování v rozsahu uloženém nalézacím soudem a na návrh obhajoby vyslechl svědka Mgr. [jméno] [příjmení]. Poté po závěrečných řečech procesních stran vyhlásil ve věci napadený rozsudek, kterým oba obžalované znovu podle § 226 písm. b) tr. řádu obžaloby zprostil.

65 3 To 34/2024

176. Soud I. stupně, stejně jako při svém prvním rozhodování setrval na postupu, kdy si položil dvě na sebe navazující otázky, jejichž zodpovězení bylo pro jeho rozhodnutí určující. Pokud jde o první položenou otázku, která se jeví být zásadní, neboť až při záporné odpovědi na ni nastupuje otázka číslo dvě, soud nalézací v odst. 558. napadeného rozhodnutí opakuje znění této otázky, zda obžalovaní pouze účelově vytvořili podmínky pro získání dotace vyčleněním společnosti ZZN Agro Pelhřimov z holdingu AGROFERT a dalšími kroky, jimiž fakticky předstírali existenci reálně nefungujícího samostatného malého podniku, přičemž hlavním účelem těchto úkonů a transakcí bylo právě získání dotace. Je zde správně konstatováno, že nejde pouze o účelové vytvoření okolností a podmínek pro získání dotace, ale – a to především – o předstírání existence reálně neexistujícího malého podniku, tedy faktické vědomé uvádění nepravdivých okolností. Na základě právního názoru odvolacího soudu potom Městský soud v Praze z formulace této otázky č. 1 vypustil původně použitý dovětek, „přičemž tento postup neměl jiný závažný ekonomický nebo jiný důvod“. Odvolací soud totiž konstatoval, že tento dovětek je nadbytečný, neboť zmíněná skutečnost má význam pro správné řízení, nikoli však pro řízení trestní, když žádné ze zákonných ustanovení aplikovaných na projednávanou věc splnění takové podmínky nevyžaduje. Městský soud v Praze doplňuje, že zmíněný dovětek ve svém prvním zprošťujícím rozhodnutí použil vědomě a úmyslně, aby nedošlo k přísnějšímu posouzení věci dle trestního práva oproti právu správnímu.

177. Po doplnění dokazování, následné rekapitulaci provedených důkazů a jejich vyhodnocení soud I. stupně ve svém druhém zprošťujícím rozsudku prohlásil za nepochybné skutečnosti vyplývající z provedených důkazů, které shrnul v odst. 647. napadeného rozhodnutí do následujících bodů:

- projekt farmy Čapí hnízdo, v němž se od počátku angažoval obžalovaný [příjmení] [příjmení], prošel historickým vývojem od prvotního nákupu pozemků společností IMOBA (součástí holdingu AGROFERT) v roce 2006, přes vytváření a modifikace projektu v návaznosti na architektonickou studii;
- uvedený projekt ve své finální podobě (i v předtím zvažovaných podobách) z ekonomického hlediska vycházel nevýhodně;
- společnosti působící v rámci holdingu AGROFERT, včetně IMOBY, by na dotaci vzhledem ke své velikosti neměly nárok;
- v období krátce před podáním žádosti o dotaci a rozhodováním o ní došlo k převodu fakticky prázdné a nefunkční, majetkem, zaměstnanci a reálnou podnikatelskou historií nedisponující společnosti ZZN AGRO Pelhřimov, následně Farma Čapí hnízdo, nepochybně z iniciativy a na základě faktického rozhodnutí obžalovaného, na tehdejší družku obžalovaného [jméno] [příjmení], jeho dceru [jméno] [příjmení] a syna [jméno] [příjmení] ml., který však o projekt Farmy Čapí hnízdo neměl žádný zájem, nebyl o něm ani o převodu společnosti informován a veškeré dokumenty za něho podepsal někdo jiný; na tuto společnost byl projekt převeden a ona jej též realizovala;
- krátce před převodem popsáním v předchozím bodu došlo ke změně právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov ze společnosti s ručením omezeným na akciovou společnost, tedy na formu, jež umožnila vydání tzv. anonymních akcií, a tedy fakticky skrytí vlastnické struktury společnosti;
- přes toto vyčlenění zůstala společnost Fa Čapí hnízdo, která sama neměla žádný majetek ani reálný personální substrát, i v průběhu celé výstavby areálu a své právně samostatné existence ekonomicky zcela závislá na holdingu AGROFERT, který jí zajistil bankovní úvěry, následně jí poskytoval půjčky a fakticky její činnost dotoval i cestou placení za reklamu, jež – z hlediska běžných obchodních vztahů – nedávala ekonomický smysl;
- vedle této naprosté ekonomické závislosti nadále existovala po celou dobu existence Farmy Čapí hnízdo i další značná faktická propojenost mezi Farmou Čapí hnízdo a AGROFERTEM, když AGROFERT byl nejen dominantním uživatelem služeb Farmy Čapí hnízdo, ale například pro ni

66 3 To 34/2024

zajišťoval, zčásti na smluvním základě a zčásti pouze via facti, některé činnosti (účetní služby, jednání s bankou);

- byly prokázány i další dílčí skutečnosti, jež ukazují na propojení AGROFERTU s Farmou Čapí hnízdo (pojištění majetku Farmy Čapí hnízdo v rámci pojistné smlouvy skupiny AGROFERT po celou dobu existence společnosti; pozdní zaplacení za akcie obžalovaným [příjmení] [příjmení] až po rozhodnutí o poskytnutí dotace; s časovým odstupem realizované vypořádání smluvních vztahů IMOBY, resp. Farmy Čapí hnízdo se společností SGL Projekt rovněž až po přiznání dotace; držení internetové domény Farmy čapí hnízdo společnosti AGROFERT, byť spojené s přefakturací);
- družka obžalovaného ani jeho dcera se fakticky na řízení společnosti Fa Čapí hnízdo a rozhodování během samostatné existence společnosti přímo nepodílely, když dcera obžalovaného byla v tomto ohledu limitována též svými dlouhodobými zdravotními problémy;
- obžalovaný [jméno] [příjmení] již v době přibližně od podzimu 2012 aktivně vystupoval za Farmou Čapí hnízdo přinejmenším při řešení propagace areálu, konkrétně při jednání se svědky [příjmení] a [příjmení], kteří jej oba vnímali jako osobu fakticky nadřizenou panu [příjmení], tedy tehdejšímu předsedovi představenstva Farmy Čapí hnízdo;
- v roce 2014 došlo k fúzi Farmy Čapí hnízdo a IMOBY, čímž se projekt Farmy Čapí hnízdo vrátil zpět tam, odkud vzešel, tedy do holdingu AGROFERT.

179. soud v Praze musí konstatovat, že výčet těchto závěrů, které učinil soud I. stupně je komplexní a odpovídající provedenímu dokazování, s těmito závěry nelze než souhlasit a odvolací soud se k nim bez výhrad připojuje. Pokud však tyto závěry rekapituluje, o to překvapivější je pro něj konečné rozhodnutí nalézacího soudu. Při hlubokém respektu Vrchního soudu v Praze k Městskému soudu v Praze tak Vrchnímu soudu v Praze nezbylo než se ujmout dokazování, aby provedené důkazy mohl sám zhodnotit a na základě nich dát Městskému soudu v Praze závazné pokyny k dalšímu postupu ve věci, zejména ve vztahu ke skutkovým zjištěním. Odvolací soud přitom provedl poměrně komplexní dokazování, zejména listinami, dále výslechem svědka Ing. [jméno] [příjmení] a výslechem znalce Dr. Ing. Vítězslava Háčka, Ph.D. ke znaleckým posudkům podaným Českou znaleckou, a. s. č. 5 159–02–2017 a 5 498–17 2019 Odvolací soud tak učinil vědom si, že hodnocení důkazů zásadně přísluší soudu, který tyto důkazy prováděl, což odpovídá bezprostřednosti a ústnosti řízení a zásadě volného hodnocení důkazů, a proto, pokud chtěl vyslovit závazný právní názor, nezbylo mu než takový postup zvolit. Odvolací soud totiž opět musí konstatovat, že soud I. stupně zatížil své rozhodnutí spekulacemi, které nejenže nemají oporu v provedených důkazech, ale jsou těmito důkazy dokonce vyvráceny, přičemž základní linie závěrů učiněných soudem I. stupně je naprosto správná a vyplývající z pečlivě komplexně provedeního dokazování. V této souvislosti je nutno zmínit, že odvolací soud neprovedl žádné nové důkazy, pouze zopakoval důkazy, které již byly provedeny před nalézacím soudem, neboť dokazování v tomto rozsahu bylo dostatečné a umožňující učinit jednoznačný závěr. Pokud soud I. stupně připouští, že skutková zjištění mohou být učiněna i na základě nepřímých důkazů, které však musí mít dostatečný rozsah a vytvářet ucelený důkazní řetězec, což v posuzované věci postrádá, z teoretického hlediska s ním odvolací soud souhlasí, nicméně v posuzované věci nikoli. Dle odvolacího soudu je naopak ve věci shromážděno nebývalé množství důkazů s jasnou vypovídací hodnotou a důkazní situace je naopak neobvykle komfortní ve srovnání s jinými typově podobnými případy a vyplývá z ní jednoznačný závěr, o němž nejsou žádné důvodné pochybnosti. Je tedy zřejmé, že při aktuálním posuzování věci Vrchní soud v Praze neshledal již jakákoliv procesní pochybení, nicméně dospěl k závěru, že ačkoli soud I. stupně věc posoudil velmi podrobně a výstižně, nakonec tyto své závěry zásadního charakteru znehodnotil spekulacemi, které byly naopak provedeným dokazováním zcela vyvráceny.

180. této důkazní situace považuje odvolací soud za jednoznačné, že obžalovaní [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D. a Ing. [jméno] [příjmení] se společně dopustili následujícího jednání

67 3 To 34/2024

Obžalovaní Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. a Ing. [jméno] [příjmení] společně po vzájemné dohodě za účelem neoprávněného získání dotace z Regionálního operačního programu (dále též jen, ROP“) NUTS 2 Střední Čechy, zaměřujícího se na podporu infrastruktury a služeb cestovního ruchu, adresovaného malým a středním podnikům, na realizaci původně soukromého projektu rodinné farmy Ing. [jméno] [příjmení] Dvůr Semtín - Farma Čapí hnízdo později transformovaného na projekt Multifunkčního kongresového a školicího areálu pro potřeby společností ze skupiny AGROFERT v lokalitě obce Olbramovice, k. ú. Tomice u Votic, který měla realizovat společnost IMOBA, a.s., IČ: 261 244 59, se sídlem Pyšelská 2327/2, Chodov, 149 00 Praha 4 (dále též jen, IMOBA“), která k tomu již od počátku roku 2006 podnikala kroky spočívající v nákupu nemovitých věcí v této lokalitě, v zadání vypracování projektové dokumentace u společnosti SGL projekt, s.r.o., IČ: 267 42 594, se sídlem Liliová 249, 110 00 Praha 1 (dále též jen, SGL“), a v úkonech vedoucích k vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení, a s vědomím, že společnost IMOBA ani jiná společnost ze skupiny AGROFERT nespĺňují definici malého a středního podniku, a tedy jsou jako žadatelé o uvedenou dotaci nezpůsobilé, nejprve obž. Ing. [jméno] [příjmení] za účelem zdánlivého vytvoření formálních předpokladů nutných pro splnění požadavků kladených na žadatele o dotaci v přesně nezjištěné době ve druhé

polovině roku 2007 zajistil v rozporu s podmínkami pro poskytnutí dotace a účelem, na který byla dotace určena, na základě informací poskytnutých mu obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., jako osobou jednající za společnost AGROFERT HOLDING, a.s., IČ: 261 85 610, se sídlem Pyšelská 2327/2, 14900 Praha 4 (dále též jen, „AGROFERT“), jediného akcionáře společnosti ZZN Pelhřimov, a.s., IČ: 466 78 140, se sídlem Nádražní 805, 393 01 Pelhřimov (dále též jen, „ZZN Pelhřimov“), aby představenstvo této společnosti, jako jediného obchodního společníka společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., IČ: 625 08 873, se sídlem Nádražní 805, 393 01 Pelhřimov (dále též jen, „AGRO s.r.o.“), nejprve v říjnu 2007 rozhodlo o změně právní formy společnosti AGRO s.r.o. na akciovou společnost, přestože k tomuto kroku nebyl žádný ekonomický ani podnikatelský důvod a jediným důvodem bylo účelové vyvedení této společnosti ze skupiny AGROFERT a snaha skrýt budoucí vlastnickou strukturu této společnosti, a poté na svém zasedání dne 17. 11. 2007 projednalo a schválilo prodej všech 20 ks kmenových akcií společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s. na majitele o jmenovité hodnotě jedné akcie 100.000 Kč, jejichž byla společnost ZZN Pelhřimov vlastníkem, předem určeným nabyvatelům, kterými byli [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] ml. a [jméno] [příjmení], tedy zletilé děti a tehdy partnerka obž. Ing. [příjmení], s nimiž společnost ZZN Pelhřimov jako strana prodávající uzavřela po rozhodnutí jediného akcionáře společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. ze dne 18. 12. 2007, podepsaného obž. Ing. [jméno] [příjmení], Smlouvu o úplatném převodu cenných papírů datovanou dnem 31. 12. 2007, jejímž předmětem byl převod 20 ks listinných akcií na majitele společnosti AGRO a.s. pod čísly akcií A 001 - 020 za cenu 119 300 Kč za jednu akcii, konkrétně převod 5 ks akcií čísel A 001 - 005 za celkovou cenu 596 500 Kč na [jméno] [příjmení], 5 ks akcií čísel A 006 - 010 za celkovou cenu 596 500 Kč na [jméno] [příjmení] ml., a 10 ks akcií čísel A 011 - 020 za celkovou cenu 1 193 000 Kč na [jméno] [příjmení], přičemž kupní ceny v celkové výši 2 386 000 Kč byly uhrazeny jedinou platbou dne 15. 9. 2008 z účtu č. [bankovní účet] vedeného pro obž. Ing. Andreje Babiše Komerční bankou, a.s., když důvodem tohoto převodu akcií bylo účelové a formální vytvoření zdání, že společnost AGRO a.s. je samostatný nezávislý malý nebo střední podnik, který není propojen se žádnou jinou společností, čímž obžalovaní vědomě a účelově obešli kritéria kladená na žadatele o dotaci tak, aby byla zdánlivě, formálně vytvořena možnost pro společnost AGRO a.s. neoprávněně se ucházet o dotaci od Regionální rady regionu soudružnosti Střední Čechy, IČ: 750 82 314, se sídlem Zborovská 11, 15021 Praha 5 (dále též jen, „Regionální rada“), a poté, co na mimořádné valné hromadě společnosti AGRO a.s. konané dne 17. 1. 2008, na níž akcionáře zastupovali advokáti Mgr. [příjmení] [příjmení] a Mgr. [jméno] [příjmení], byly změněny stanovy této společnosti, obchodní firma na Farma Čapí hnízdo, a.s., adresa jejího sídla na Semtín

68 3 To 34/2024

1, 259 01 Olbramovice, když souhlas s umístěním sídla udělil téhož dne obž. Ing. [jméno] [příjmení], jako předseda představenstva společnosti IMOBA, vlastníka nemovitých věcí na uvedené adrese, a předmět podnikání, který byl zejména rozšířen o činnosti, na které cílila podpora ROP NUTS 2 Střední Čechy, výzva č. 4, a byli zvoleni noví členové představenstva společnosti Fa Čapí hnízdo, a to obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., Ing. [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], a členové její dozorčí rady, kterými se stali [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], tedy osoby z řad rodinných příslušníků obž. Ing. [jméno] [příjmení], nebo jemu blízké osoby, nebo osoby působící na různých místech ve společnostech skupiny AGROFERT, následně bylo 12 ks akcií společnosti Fa Čapí hnízdo převedeno na [jméno] [příjmení], bratra [jméno] [příjmení], na základě smluv o úplatném převodu cenných papírů ze dne 16. 2. 2008, a to 1 ks s číslem A 005 od [jméno] [příjmení], 1 ks s číslem A 006 od [jméno] [příjmení] ml. a 10 ks s čísly A 011–020 od [jméno] [příjmení], obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. jako osoba s profesním zaměřením na dotace Evropské unie a

v období od 17. 1. 2008 do 5. 1. 2010 místopředsedkyně představenstva společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s., IČ: 625 08 873, se sídlem Olbramovice, Semtín 1, PSČ 259 01 (dále též jen., Farma Čapí hnízdo“ nebo, FČH“), v úmyslu neoprávněně opatřit pro tuto společnost veřejnou podporu zaevidovala v informačním systému IS BENEFIT 7 dne 28. 2. 2008 ve 22:28 hod. žádost této společnosti o dotaci z Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy (dále též jen., ROP NUTS 2“) na podporu podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu, výzva č. 4 (dále též jen., žádost o dotaci“), a následně zajistila předání této žádosti a projektu Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo (dále též jen., MKA ČH“) v tištěné verzi Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy, IČ: 750 82 314, se sídlem Karlovo náměstí, 120 00 Praha 2 (dále též jen., Úřad RR“), dne 29. 2. 2008 v 8:28 hod., ačkoliv si byla vědoma toho, že společnost Fa Čapí hnízdo není způsobilá se o předmětnou dotaci ucházet, neboť nesplňuje podmínky pro poskytnutí této dotace,

přičemž pro formální naplnění těchto podmínek uvedla v žádosti o dotaci a projektu MKA ČH, který byl její nedílnou součástí, nepravdivou informaci, že společnost Fa Čapí hnízdo, jako žadatel o dotaci, je malým podnikem, a v Prohlášení – informace o způsobilosti jakožto malý nebo střední podnik (dále též jen., Prohlášení“), které společně s předsedou představenstva této společnosti podepsala dne 22. 2. 2008, nepravdivou informaci, že společnost Fa Čapí hnízdo je nezávislým podnikem,

přestože věděla, že Farma Čapí hnízdo, a.s. fakticky podmínku malého či středního podniku nesplňuje, neboť byla na pokyn obž. Ing. [jméno] [příjmení] právě jen pro potřeby podání žádosti o dotaci čistě účelově vyčleněna z holdingu mateřské společnosti AGROFERT HOLDING, a.s., ve vlastnictví obž. Ing. [jméno] [příjmení], a to tak, aby majetková struktura společnosti zůstala navenek zastřena, přičemž však Farma Čapí hnízdo, a.s. nadále zůstala se společností AGROFERT HOLDING, a.s. personálně i ekonomicky úzce propojena a zůstala na ní existenčně zcela závislou, tedy věděla, že žádá o dotaci pro subjekt, který byl účelově vytvořen proto, aby formálně podmínky dotace zdánlivě splňoval, nicméně fakticky způsobilým žadatelem o tuto dotaci nebyl, a současně zatajila, že na základě dohod uzavřených mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo a AGROFERT o poskytnutí ručení ze dne 25. 6. 2008 vydala společnost AGROFERT ručitelská prohlášení do výše celého svého majetku a že dne 23. 10. 2008 byla mezi bankou HSBC Bank plc, registrační číslo 00014259, se sídlem 8 Canada Square, Londýn, E14 5HQ, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, jednající prostřednictvím odštěpného závodu HSBC Bank plc - pobočka Praha, IČ: 659 97 212, se sídlem Na Florenci 2116/15, Nové Město, 110 00 Praha 1 (dále též jen., banka HSBC“) a společností IMOBA uzavřena zástavní smlouva o zástavě nemovitostí společnosti IMOBA, přičemž všechny uvedené dohody, ručitelské závazky a smlouvy za společnosti AGROFERT HOLDING, a.s a IMOBA, a.s. podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení] jako předseda představenstva obou těchto společností, vše zajišťující splacení úvěrů ve výši 350 mil. Kč a 25 mil. Kč poskytnutých bankou HSBC společnosti Fa Čapí hnízdo na výstavbu a provoz MKA ČH dne

69 3 To 34/2024

23. 6. 2008, a že mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo a AGROFERT byly uzavřeny smlouvy o půjčkách ze dne 29. 4. 2010 a 23. 7. 2010, na základě každé z nichž mohla společnost Fa Čapí hnízdo čerpat půjčky až do výše 150 mil. Kč, přičemž k žádostem o platbu ze dnů 29. 4., 14. 5., 1. 7. a 23. 7. 2010 byly společnosti Fa Čapí hnízdo poskytnuty společností AGROFERT v téže dny částky ve výši 105 mil. Kč, 32 mil. Kč, 13 mil. Kč a 5 mil. Kč, čímž záměrně zamlčela informace o angažovanosti společností AGROFERT a IMOBA v úvěrových vztazích společnosti Fa Čapí hnízdo v souvislosti s financováním projektu MKA ČH, tedy skutečnosti dokládající evidentně bezproblémový přístup společnosti FČH k finančním zdrojům pro realizaci projektu, které byly způsobilé mít vliv na posouzení splnění podmínek pro poskytnutí dotace a rozhodnutí o poskytnutí dotace z hlediska dostupnosti finančních prostředků na realizaci projektů, a tím i na posouzení, zda

společnost Fa Čapí hnízdo naplňuje definici malého a středního podniku podle Doporučení Komise č. 2003/361/ES ze dne 6. 5. 2003, o definici mikropodniků, malých a středních podniků, jehož výňatek byl uveden v Příloze I nařízení Komise (ES) č. 364/2004 ze dne 25. 2. 2004, ačkoliv podle smlouvy o poskytnutí dotace měla společnost Fa Čapí hnízdo poskytovatele dotace informovat o všech skutečnostech, které by mohly mít vliv na posouzení podmínek pro poskytnutí dotace, přičemž zajištění úvěrů poskytnutých společnosti Fa Čapí hnízdo ze strany společností AGROFERT a IMOBA a možnost čerpat půjčky od společnosti AGROFERT i samotné jejich čerpání takovými skutečnostmi byly, když kromě povinnosti uvést pravdivé údaje do podané žádosti se společnost Fa Čapí hnízdo zavázala i při uzavření smlouvy o poskytnutí dotace bez zbytečného odkladu písemně informovat poskytovatele dotace, pokud by došlo ke změně jakékoliv skutečnosti, i poté při podávání žádostí o platby dotace, informace podstatné pro posouzení, zda je společnost Fa Čapí hnízdo malým nebo středním podnikem způsobilým pro čerpání dotace, přičemž s uvedením těchto nepravdivých údajů a zamlčením podstatných údajů v žádosti o dotaci byl projekt MKA ČH po posouzení pracovníky Úřadu RR doporučen ke schválení Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy (dále též jen, „Výbor RR“), který na svém 24. zasedání dne 20. 8. 2008 přijal usnesení č. 02-24/ 2008, kterým schválil k financování i projekt MKA ČH, na základě čehož byla mezi Regionální radou, jako poskytovatelem dotace, a společností Fa Čapí hnízdo, jako příjemcem dotace, uzavřena Smlouva o poskytnutí dotace č. S/0050 RRSC/2008/VRRSČ, kterou podepsali dne 15. 10. 2008 obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., a Ing. [jméno] [příjmení] za společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. a dne 22. 10. 2008 Ing. [jméno] [příjmení], předseda Regionální rady, a která obsahovala taxativně stanovené podmínky a čestné prohlášení příjemce dotace, že všechny údaje uvedené v souvislosti s uzavřením této smlouvy o projektu, své osobě, včetně finanční a majetkoprávní situace, jsou pravdivé a úplné, a jejíž přílohou bylo i Prohlášení, a na základě této smlouvy byla Regionální radou poskytnuta společnosti Fa Čapí hnízdo dotace v maximální výši 50 000 000 Kč, z níž měl činit podíl finančních prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje 42 500 000 Kč, ze státního rozpočtu ČR 3 750 000 Kč a z rozpočtu Středočeského kraje 3 750 000 Kč, a následně byly z účtu Regionální rady č. 2818842/0800 vedeného u banky Česká spořitelna, a.s., převedeny na účet č. [bankovní účet], vedený pro [údaje o účastníkovi] 2003 bankou HSBC, finanční prostředky ve výši 26 606 818,73 Kč dne 27. 11. 2009, ve výši 13 393 181,27 Kč dne 18. 12. 2009 a ve výši 9 997 443,36 Kč dne 23. 8. 2010 na základě žádostí o platbu č. 01/00095 ze dne 18. 11. 2009, č. 02/00095 ze dne 14. 12. 2009 a č. 03/00095 ze dne 27. 7. 2010, které za společnost Fa Čapí hnízdo podepsala a zaslala obž. Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., ačkoliv věděla, že tato společnost nesplňuje podmínky definice malého a středního podniku, čímž v úmyslu získat pro společnost Fa Čapí hnízdo neoprávněně finanční prostředky formou dotace z ROP NUTS 2 v celkové výši 49.997.443,36 Kč, z nichž podíl finančních prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje činil 42.497.826,80 Kč a podíl finančních prostředků ze státního rozpočtu ČR stejně jako podíl finančních prostředků z rozpočtu Středočeského kraje činily 3.749.808,25 Kč, obžalovaní uvedli nepravdivé údaje a podstatné údaje zamlčeli ke společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s., kterou uměle transformovali tak, aby formálně naplňovala znaky malého

70 3 To 34/2024

podniku, když malé a střední podniky byly adresáty pro možnou žádost o poskytnutí dotace z ROP NUTS 2 Střední Čechy, ačkoli fakticky tato společnost kritéria stanovená pro malý podnik nesplňovala a na dotaci neměla nárok, a vyplacením dotace z ROP NUTS 2, výzva č. 4, společnosti Fa Čapí hnízdo způsobili poškozené Regionální radě regionu soudržnosti Střední Čechy škodu ve výši 49.997.443,36 Kč, z čehož výše finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu Evropské unie činila 42 497 826,80 Kč.

181. Je přitom zřejmé, že odvolací soud se s nalézacím soudem shoduje v zásadních závěrech, které

učinil ve svých předcházejících rozhodnutích, tedy jak v napadeném rozhodnutí, tak ve svém rozsudku ze dne 9. 1. 2023 sp. zn. 56 T 7/2022 ohledně okolností transformace společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na akciovou společnost, převodu akcií této společnosti na rodinné příslušníky obžalovaného [příjmení] [příjmení], vyhlášení Regionálního operačního programu pro NUTS 2 Střední Čechy, Prioritní osy 2 – cestovní ruch, výzvy č. 4, podmínek tohoto programu a jeho cílení na konkrétní adresáty, vývoj celého projektu MKA Čapí hnízdo od nákupu nemovitostí označených jako Dvůr Semtín společností IMOBA, a.s., přes počáteční fázi realizace projektu právě v rámci společnosti IMOBA, jeho přechodu pod společnost Fa Čapí hnízdo, přes celé jeho financování výhradně z úvěrů poskytnutých Farmě Čapí hnízdo bankou HSBC, podmínek získání tohoto úvěru, a dále financování prostřednictvím společností spadajících do AGROFERT HOLDINGU za fakturovanou reklamu, ale rovněž prostřednictvím půjček a poskytnutých záruk, dále v otázce podané žádosti o poskytnutí dotace projektu MKA Čapí hnízdo z uvedeného Regionálního operačního programu, uzavření dotační smlouvy, čerpání jednotlivých splátek, přes realizaci uvedeného projektu, prodej akcií společnosti Fa Čapí hnízdo společnosti IMOBA po uplynutí doby udržitelnosti dotovaného projektu za minimální cenu, až po fúzi společností Farma Čapí hnízdo, a.s. a IMOBA, kdy společnost Fa Čapí hnízdo tímto sloučením zanikla a celý projekt se vrátil zpět do společnosti IMOBA, odkud v roce 2006 vzešel.

182. Odvolací soud je toho názoru, že soubor nepřímých důkazů je natolik rozsáhlý a jednotlivé události na sebe logicky, časově i věcně navazují, čímž vytvářejí ucelený řetězec těchto důkazů, že zcela vylučují jiný závěr, než který v tomto rozhodnutí prezentuje odvolací soud, neboť lze stěží předpokládat takový soubor náhodných událostí, aniž by tyto naplňovaly předchozí záměr a koordinaci celého procesu. V tomto směru předkládá odvolací soud přehlednou a věcnou rekapitulaci jednotlivých událostí s tím, že tyto byly podrobně popsány shora včetně důkazů, z nichž vyplývají.

183. Myšlenka vybudování Farmy Čapí hnízdo zcela nepochybně vzešla od obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], byť jak vyplývá z provedených důkazů, původní záměr byl vybudovat rodinnou farmu, inspirovaný návštěvou zoo koutku domácích zvířat Ing. [příjmení] s jeho nezletilými dětmi. Za tímto účelem byly v únoru 2006 společností IMOBA, a.s. zakoupeny nemovitosti ve Středních Čechách pod souhrnným názvem Dvůr Semtín a vytvoření projektové dokumentace bylo svěřeno společnosti SGL projekt, s.r.o. reprezentované Ing. arch. [jméno] [příjmení], v jehož podání však projekt nabyl mnohem větších rozměrů v podobě multifunkčního areálu zaměřeného spíše na konferenční turistiku než původně na soukromé pobyty a chov zvířat. Od počátku bylo zřejmé, že projekt zpracovaný projektovou kanceláří SGL projekt, s.r.o. je natolik rozsáhlý a finančně náročný, že společnost IMOBA neměla zájem jej realizovat. Následně se řešilo, co s projektem dál, včetně jeho možného prodeje, jak vypověděl svědek Ing. [jméno] [příjmení], až k myšlence realizace projektu s využitím dotace pro cestovní ruch, která se v předmětné době očekávala v rámci Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy, když byly již minimálně v polovině roku 2007 známy čtyři prioritní osy, a to doprava, cestovní ruch, integrovaný rozvoj území a technická pomoc. Minimálně ve stejném období bylo rovněž již známo, že podpora v rámci Regionálního operačního programu pro NUTS 2 Střední Čechy je cílená na malé a střední podniky, aby tak do značné míry bylo kompenzováno jejich znevýhodnění v konkurenci s významně ekonomicky silnějšími podnikateli. Bylo bez jakýchkoli pochybností, že společnost IMOBA, a.s. samostatně, ale i jako součást holdingu Agrofert by na tuto dotaci nedosáhla, stejně

71 3 To 34/2024

jako jakákoli jiná společnost z této Skupiny. I když byla dotace v rámci uvedeného Regionálního operačního programu v maximální výši 50 000 000 Kč minoritní z pohledu celkové investice ve výši cca 500 000 000 Kč, byla zjevně natolik zajímavá, že se jí obžalovaní Ing. [příjmení] a Ing. [příjmení] rozhodli využít.

184. Že následné vyvedení společnosti ZZN AGRO Pelhřimov, později a.s. z holdingu Agrofert a jejího upsání na osoby s holdingem přímo nespojované, avšak blízké obžalovanému Ing. [příjmení], který byl v předmětném období jediným akcionářem společnosti IMOBA, a.s. a společnosti AGROFERT HOLDING, a.s., bylo účelovým, je opět evidentní z provedených důkazů. Nelze totiž přehlédnout, že změna právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. (pозději Farma Čapí hnízdo, a.s.) byla zapsána do obchodního rejstříku dne 1. 12. 2007, přičemž tato změna byla schválena na jednání jediného společníka, což byla společnost ZZN Pelhřimov, a.s. dne 22. 11. 2007, jak vyplývá z notářského zápisu z téhož dne, kdy tedy došlo ke změně právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na společnost ZZN AGRO Pelhřimov a.s. Odvolací soud přitom registruje návrh rozhodnutí o změně právní formy ze dne 18. 10. 2007, v němž byla tato změna stanovena ke dni 31. 10. 2007 Společnost ZZN AGRO Pelhřimov, s.r.o. byla do obchodního rejstříku zapsána dne 25. 1. 1995 a od počátku byla jejím jediným společníkem společnost, „Zemědělské zásobování a nákup Pelhřimov, a.s.“, později Hydro ZZN, a.s. a posléze ZZN Pelhřimov, a.s., IČ: 46678140. Tato společnost se také po změně právní formy stala jediným akcionářem a jediným akcionářem společnosti ZZN Pelhřimov, a.s. byla se dnem zápisu do obchodního rejstříku 12. prosince 2005 společnost AGROFERT HOLDING, a.s. Byť si je odvolací soud vědom výpovědí svědků, např. Ing. [jméno] [příjmení] nebo Mgr. [jméno] [příjmení], kteří mluvili o běžném procesu v AGROFERT HOLDINGu upřednostňování právní formy právnické osoby jako akciové společnosti, pokud soud hodnotí všechny důkazy v celém řetězci a v celém jejich komplexu, nelze označit tento akt za náhodu. Je totiž evidentní, že Regionální operační program, v rámci něhož byla dotace poskytnuta, byl zaměřen právě na malé a střední podnikatele, kteří museli splňovat kritéria Evropské unie, z jejichž fondů byla dotace vyplácena, vycházející z Doporučení Komise č. 2003/361/ES z 6. 5. 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků, dle níž musejí být naplněna kumulativně kritéria počtu zaměstnanců, ročního obrátu nebo roční bilanční sumy a nezávislost. V souvislosti s nezávislostí je si odvolací soud vědom definice nezávislého a partnerského podniku obsažené v čl. 3 hlavy I. přílohy Doporučení Komise uvedeného výše. Současně však nelze pominout ani nařízení Rady č. 2988/95, o ochraně finančních zájmů Evropských společenství, v jehož čl. 4 odst. 3 se uvádí, že, „jednání, u nichž je prokazatelné, že jejich účelem je získání výhody v rozporu s cíli práva Společenství použitelného v daném případě umělým vytvořením podmínek vyžadovaných pro získání uvedené výhody, vedou k tomu, že se uvedená výhoda buď neudělí, nebo odejme“. Protože však odvolací soud v jednání obžalovaných od počátku shledává účelovost se zaměřením na neoprávněné získání dotace určené pro malé a střední podniky, je toho názoru, že toto jednání obžalovaných od jeho počátku s ohledem na jeho účel a jeho následné naplnění dosahuje intenzity, která překračuje hranice i jednání trestného. Zde je na místě polemizovat s názorem nalézacího soudu, že pro naplnění znaků skutkové podstaty žalovaných trestných činů je třeba identifikovat, zda účelem jednání pachatelů bylo primárně získat dotaci, či tento záměr byl toliko podružný. Je zřejmé, že nalézací soud zde zaměřuje posuzování věci ve správním řízení a v řízení trestním, které žádný takový požadavek v ust. § 212 odst. 1 a § 260 odst. 1 tr. zákoníku nevznáší a je tedy na místě striktně postupovat podle znění těchto zákonných ustanovení. Pokud pak nalézací soud uvádí, že jeho posouzení primárního účelu jednání obžalovaných, vycházející ze správních předpisů, byla pojata i do trestněprávního posuzování, aby tak bylo předejito případným nesrovnalostem, ani tato úvaha není důvodná. Je pravdou, že u trestných činů spadajících pod právní kvalifikaci § 212 tr. zákoníku – dotační podvod a § 260 tr. zákoníku – poškození finančních zájmů Evropské unie dosud není k dispozici judikatura oddělující správní a trestní řízení, nicméně v tomto ohledu lze vycházet z bohaté judikatury vztahující se k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku, u něhož je naopak tato problematika mnohokrát řešena, a to dokonce z

pohledu zásady ne bis in idem znamenající, že nelze rozhodovat dvakrát o téže věci. Zde odvolací soud odkazuje například na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2014 sp. zn. 5 Tdo 326/2014 a ze dne 23. 2. 2017 sp. zn. 7 Tdo 1068/2016 nebo usnesení velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 4. 1. 2017 sp. zn. 15 Tdo 832/2016. Je evidentní, že tato rozhodnutí se zabývají do jisté míry odlišnou otázkou, avšak přesah správního řízení a trestního řízení připouštějí dokonce i v případě, že v jednom z nich již bylo rozhodnuto, a dokonce byla uložena sankce. Je tedy zřejmé, že judikatura velmi striktně správní a trestní řízení odlišuje a přiznává jim jejich autonomii, kterou nepochybně v rámci právního řádu České republiky mají.

185. Účelovost dalšího postupu obžalovaných po vytvoření akciové společnosti, která v té době umožňovala anonymní vlastnictví je spatřována právě ve skutečnosti, že tyto akcie byly převedeny na blízké rodinné příslušníky obžalovaného [příjmení] [příjmení], čímž na jedné straně u akcií na majitele byla znemožněna identifikace akcionářů, na druhé straně společnost evidentně zůstala pod kontrolou obžalovaného. Zde je třeba se pozastavit i u konkrétního data převodu 20 ks akcií společností ZZN Pelhřimov, a.s. na základě smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 31. 12. 2007, dle níž bylo na [jméno] [příjmení] převedeno 5 ks akcií s označením A001–005, na [jméno] [příjmení] ml. 5 ks akcií s označením A006–010 a na [jméno] [příjmení] 10 ks akcií s označením A 011–020. Uvedené datum je totiž významné z pohledu hodnocení účetního období, které se fakticky kryje s kalendářním rokem, a z něj vyplývajících konečných údajů. Je dokonce otázkou, které účetní období bylo pro posouzení charakteru podniku ZZN AGRO Pelhřimov, a.s., později Farma Čapí hnízdo, a.s. rozhodující, když je třeba vzít v potaz čl. 4 odst. 1 hlavy I. přílohy Doporučení Komise 2003/361/ES, dle něhož, „údaji použitými při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních hodnot jsou údaje týkající se posledního schváleného účetního období vypočtené za období jednoho roku. Tyto údaje jsou brány v potaz ode dne účetní závěrky. Částka zvolená za výši obrátu je vypočítána bez daně z přidané hodnoty (DPH) a bez dalších nepřímých daní.“ Z citovaného vyplývá, že rozhodujícím obdobím pro posouzení základních kritérií malého a středního podniku je poslední schválené účetní období, s nímž evidentně počítali i obžalovaní. Budeme-li se však striktně držet jazykového výkladu citovaného článku uživatelské příručky k definici malých a středních podniků, která tvoří přílohu Doporučení Komise, bylo by posledním schváleným účetním obdobím období roku 2006, neboť účetní závěrka ke dni 31. 12. 2007, za účetní období roku 2007 byla sestavena až ke dni 10. 3. 2008 a schválena až na jednání řádné valné hromady akciové společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. konaném dne 30. 6. 2008. Je tedy zřejmé, že toto účetní období nebylo schváleno ještě v době podání žádosti o dotaci dne 28., resp. 29. 2. 2008. Je přitom nesporné, že za toto období by společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. nesplňovala kritéria malého podniku, neboť po celé toto účetní období byla součástí AGROFERT HOLDINGu, když jejím jediným společníkem byla společnost ZZN Pelhřimov, a.s., jejímž jediným akcionářem byla společnost AGROFERT HOLDING, a.s. Avšak i za situace, když vezmeme v úvahu účetní období roku 2007, je účelovost jednání obžalovaných zcela evidentní, a to právě z důvodu načasování převodu akcií společností ZZN Pelhřimov, a.s. na anonymní majitele poslední den účetního období, kdy tedy formální stav společnosti byl posuzován nezávisle na AGROFERT HOLDINGu jen díky tomuto kroku, když do 30. 12. 2007 byla majitelem 100% akcií společnost ZZN Pelhřimov, a.s., a tedy společnost ZZN AGRO Pelhřimov a.s. byla prokazatelně součástí AGROFERT HOLDINGu.

186. Soud odvolací potom na základě provedeného dokazování dospěl k jednoznačnému závěru, že lze zcela vyloučit jako účel převodu společností ZZN AGRO Pelhřimov, a.s. na členy rodiny obžalovaného [příjmení] [příjmení], spočívající v jejich zájmu o podnikání s touto společností a vlastně podnikání, „na zkoušku“, jak je obhajobou obžalovaných prezentováno. Předně je zřejmé, že nikdo z nových akcionářů zájem podnikat se společností ZZN AGRO Pelhřimov a.s. neměl. Sám nalézací soud dospěl k jednoznačnému závěru, že [jméno] [příjmení] ml. o převodu 5 ks akcií na jeho osobu dne 31. 12. 2007 ani nevěděl a podpisu smlouvy a převzetí akcií ani nemohl být

přítomen, neboť se prokazatelně na přelomu roku 2007 a 2008 zdržoval v USA, kde studoval a

73 3 To 34/2024

připravoval se na kariéru pilota, přičemž v tomto období byly na území USA zaznamenány platby identifikovanou platební kartou, kterou prokazatelně [jméno] [příjmení] ml. užíval. [jméno] [příjmení], dcera obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení] se prokazatelně na realizaci výstavby MKA Čapí hnízdo a jeho následném provozování nijak nepodílela a je zjevné, že v předmětném období převodu akcií a podání žádosti o dotaci jí to ani neumožňoval její zdravotní stav, což sama zmínila ve svém vyjádření v přípravném řízení, které de facto nahradilo její výpověď. Je pravdou, že [jméno] [příjmení] se dle vlastního vyjádření, ale i dle výpovědi svědků [příjmení] [příjmení] a [titul] [příjmení] částečně podílela na tvorbě interiérů Farmy Čapí hnízdo, zjevně tak však činila v rámci designérské činnosti, kterou se zabývala. Naopak je zřejmé, že na budování a činnosti Farmy Čapí hnízdo neměla v úmyslu se podílet, když již 16. 2. 2008 dle smlouvy o úplatném převodu cenných papírů všech 10 ks akcií, které získala dne 31. 12. 2007, převedla na svého bratra [jméno] [příjmení], který se vyjádřil tak, že těchto 10 ks akcií plus další 2 ks akcií, které získal od dospělých dětí obžalovaného [příjmení] [příjmení], držel pro svoji sestru [jméno] [příjmení] a její dvě nezletilé děti, když jeho sestra se nechtěla aktivně podílet na chodu a správě společnosti, což naopak byla výzva pro něj. Co se týče dalšího nakládání s akciemi, je sice pravdou, že s ohledem na skutečnost, že se jednalo o akcie na majitele, není jejich osud do 18. 11. 2013 znám, nicméně tohoto dne dle smlouvy o úplatném převodu cenných papírů advokáti, coby osoby oprávněné s cennými papíry nakládat, aniž by byly jejich držiteli (jak potvrdili ve svém výsledku u hlavního líčení Mgr. [jméno] [příjmení] a Mgr. [příjmení] [příjmení]), tyto převedli na společnost IMOBA, a.s., přičemž dle předchozích smluv [jméno] [příjmení] držela akcie č. A001 –004 (akcii č. A005 převedla dne 16. 2. 2008 na [jméno] [příjmení]), akcie č. A007-A010 měl vlastnit [jméno] [příjmení] ml. (když akcii č. A006 měl převést smlouvou dne 16. 2. 2008 na [jméno] [příjmení]) a [jméno] [příjmení] držel akcie č. A011-A020 po své sestře [jméno] [příjmení] a č. A005 a č. A006. Při převodu akcií na společnost IMOBA, a.s. dne 18. 11. 2013 převedla Mgr. [jméno] [příjmení] akcie č. A001 –004 a A007 –010 (tedy akcie, které měly držet dospělé děti obžalovaného [příjmení] [příjmení]) a akcie č. A017-020 (tedy část akcií držených [jméno] [příjmení]), JUDr. [jméno] [příjmení], CSc. převedl akcie č. A015 -016 a A005 –006 (tedy část akcií držených [jméno] [příjmení]) a Mgr. [příjmení] [příjmení] převedl akcie č. A011 –014 (tedy opět část akcií držených [jméno] [příjmení]). Pokud v mezidobí nedošlo ke změně akcionářů, i tento způsob nakládání s nimi svědčí o přístupu k nim jako k souhrnu majetku, neboť jinak by bylo nelogické, aby všichni tři zmínění advokáti převáděli po částech akcie držené jednou osobou, a to [jméno] [příjmení].

187. Pokud jde o tuto fázi jednání, která byla de facto přípravná, v době, když bylo známo, že součástí Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy je Prioritní osa 2 - cestovní ruch, která je určena pro malé a střední podniky, a byla připravována výzva k vypsání konkrétních podmínek, která byla vyhlášena pod č. 4, je nepochybné, že oba obžalovaní, tedy jak Ing. [jméno] [příjmení], tak Ing. [jméno] [příjmení] o těchto podmínkách věděli a za účelem jejich naplnění činili shora uvedené kroky. S ohledem na specializaci obžalované [příjmení] [jméno] [příjmení] na strukturální fondy a evropské fondy, což sama ve svém životopisu datuje od roku 2003, lze předpokládat, že s možností dotace na připravovaný projekt při splnění stanovených podmínek přišla právě ona, nicméně i kdyby tomu tak nebylo, je evidentní, že oba obžalovaní jednali ve shodě, když i svědek [příjmení] [příjmení] uvedl, že účast [jméno] [příjmení] na předmětném projektu vycházela již z doby, kdy o něm bylo diskutováno, přičemž obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení] měla zájem se stát ředitelkou tohoto zařízení. V každém případě pak svědek [příjmení] [příjmení] řekl, že všichni věděli, že IMOBA dotaci dostat nemůže, neboť nespĺňuje kritéria malého podniku. Možnost dotace přitom obžalovaná Ing. [příjmení] řešila hned od počátku, ještě za vlastnictví projektu IMOBOU, byla to její práce pro AGROFERT, u každého projektu se snažila

o získání dotace. Bylo-li v této souvislosti zmíněno spoluautorství obžalované [příjmení] [jméno] [příjmení] na brožurě Ministerstva zahraničních věcí z roku 2003 pod názvem, „Změní se strategie vaší firmy po vstupu do EU?“, předně na tuto svou publikační činnost odkazuje sama obžalovaná ve svém profesním životopise, ale především tato brožura je zaměřená na postavení malých a středních podniků v rámci podnikatelského prostředí a jejich další evropskou strategii v rámci

74 3 To 34/2024

podmínek Evropské unie a evropského trhu. Je tedy zřejmé, že v tomto materiálu bylo pracováno s kategorizací podniků na malé, střední a velké a obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení] jako spoluautorka této publikace nepochybně tyto jednotlivé kategorie musela ovládat, a to zjevně již historicky od roku 2003, když odvolací soud nepochybně, že v průběhu let se toto vymezení upřesňovalo, nikoli však zásadně měnilo. Navíc obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení] jako specialistka na strukturální a evropské fondy musela tento vývoj sledovat. Současně potom odvolací soud připomíná, že obžalovaná pro společnost AGROFERT HOLDING, a.s. pracovala v uvedené oblasti již od roku 2004, a to na základě mandátní smlouvy uzavřené mezi společnostmi EUTRAIN s.r.o. jako mandatářem a společností AGROFERT HOLDING, a.s. jako mandantem, jejímž předmětem bylo ze strany mandatáře poskytování poradenské a konzultační činnosti v oblasti vztahu k Evropské unii, poradenské a konzultační činnosti v oblasti získávání grantů a účastí v podpůrných programech ČR a EU, a organizace činností spojených se zajištěním poradenské a konzultační činnosti v oblasti vztahu k Evropské unii a působením mandanta na jednotném vnitřním trhu EU. Tato smlouva byla podepsána dne 29. 9. 2004 a za společnost EUTRAIN s.r.o. ji podepsala právě obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení], zatímco za společnost AGROFERT HOLDING, a.s. obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení].

188. Obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení], Ph.D. ve svém vyjádření k výpovědi svědka [příjmení] [jméno] [příjmení] připustila, že sledovala vypsané výzvy vhodné pro skupinu AGROFERT, byla to její práce. Pro IMOBU by již v době, kdy se to koupilo, seděla výzvy na školící střediska, jenomže nikdy z toho primárně takové školící středisko být nemělo, proto od toho ustoupili. K tomuto tvrzení obžalované odvolací soud konstatuje, že v rámci Operačního programu podnikání a inovace (OPPI) podporujícího realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu na období 2007 – 2013, který byl primárně určen rovněž malým a středním podnikům a obsahoval celkem 15 programů, byl skutečně program č. 12 pod názvem, „Školící střediska“ určen pro podnikatele bez omezení velikosti s výší dotace od 200 tisíc Kč do 150 milionů Kč, avšak bylo současně stanoveno, že dotace velkým podnikům bude poskytována v případě, že tyto podniky nejsou nadnárodní společností či její součástí. AGROFERT HOLDING, a.s., resp. IMOBA, a.s. jako součást holdingu by tak na tento operační program v žádném případě nedosáhly.

189. Nesporným je potom průběh dotačního řízení, kdy výzva č. 4 k Prioritní ose 2 Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy byla zveřejněna dne 20. 12. 2007 se stanovením termínu podání žádostí do 29. 2. 2008. Poslední den této lhůty byla společností Farma Čapí hnízdo, a.s. žádost o dotaci řádně doručena Regionální radě regionu soudržnosti Střední Čechy. V této souvislosti je potom ještě třeba zmínit, že ke změně názvu společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s. na Farma Čapí hnízdo, a.s. došlo změnou stanov odhlasovanou na jednání mimořádné valné hromady společnosti dne 17. 1. 2008, kdy rovněž bylo změněno sídlo společnosti na Semtín 1, Olbramovice, a byl výrazně rozšířen předmět podnikání tak, aby pokryl budoucí činnost společnosti včetně podnikání v cestovním ruchu, což byla jedna z podmínek pro úspěšnou žádost o dotaci z uvedeného konkrétního programu. Co se týče pokynů pro žadatele a příjemce pro výzvu č. 4 platných od 20. 12. 2007, tyto jsou rozpracovány velmi podrobně a jejich součástí je mimo jiné definice malého podniku s odkazem na Doporučení Komise ze dne 6. 5. 2003, definice veřejné podpory včetně motivačního efektu, povinnosti žadatele doložit, že je malým či středním podnikem a dále jsou zde explicitně vyjmenovány a charakterizovány povinné přílohy k žádosti o dotaci, mezi

nimiž je mimo jiné příloha č. 4 - doklad o splnění definice malého a středního podniku. Charakteristika žadatele projektu je uvedena v podané žádosti o dotaci Farmy Čapí hnízdo pod bodem 5, kde je uveden počet zaměstnanců: 1, typ podniku: malý podnik a typ žadatele: soukromá firma – MSP (malý a střední podnik). Jako kontaktní osoba je zde uvedena Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., místopředseda představenstva společnosti, s uvedením e-mailové adresy [email].

190. V souvislosti s podanou žádostí a charakteristikou žadatele je třeba si povšimnout řady zásadních skutečností. V identifikaci operačního programu je mimo jiné uvedeno datum zahájení projektu 3. 12. 2007, což však evidentně skutečnosti neodpovídá. I kdybychom pominuli, že

75 3 To 34/2024

soubor nemovitostí pod označením Dvůr Semtín byl zakoupen společností IMOBA, a.s. v únoru 2006, společnost IMOBA jako objednatel podepsala smlouvy o dílo ze dne 3. 8. 2006, 6. 12. 2006 a 29. 6. 2007 se společností SGL projekt, s.r.o. jako zhotovitelem k vyhotovení architektonické studie a projektu Farma Čapí hnízdo. Dne 11. 6. 2007 podala společnost IMOBA, a.s. žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby, a to na rekonstrukci a dostavbu areálu Dvůr Semtín pro účely vybudování Farmy Čapí hnízdo (jmenovitě) s využitím ke vzorové produkci nezávadných potravin, vzdělávání zaměstnanců, zemědělských a potravinářských firem, pro volný čas a vlastní prezentaci vlastníka. Veřejnou vyhláškou MÚ Votice ze dne 6. 12. 2007 potom bylo vydáno územní rozhodnutí o umístění stavby Farma Čapí hnízdo. Je tedy zřejmé, že na projektu jako takovém se pracovalo již od léta roku 2006 v době, kdy celý náležel společnosti IMOBA. Nelze přitom ignorovat, že po celou dobu od nákupu nemovitostí, přes zahájení činností na projektu a jeho následné vybudování, byl areál Dvůr Semtín se společností IMOBA, a.s. svázán, i když formálně v souvislosti s podáním žádosti o dotaci přešel na cca 5 let pod společnost Fa Čapí hnízdo. Je totiž nesporným, že zakoupené nemovitosti pod označením Dvůr Semtín nikdy nepřestaly být ve vlastnictví společnosti IMOBA, a.s. Společnost IMOBA smlouvami o pronájmu nemovitostí č. 01/ 2008 a 02/ 2008 ze dne 27. 2. 2008 pronajala celý areál společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. Smlouvou č. 01/ 2008 byly pronajaty specifikované nemovitosti na dobu od 1. 5. 2008 do 31. 12. 2030 za částku 42 000 Kč měsíčně, smlouvou č. 02/ 2008 byly zde specifikované nemovitosti pronajaty společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. na období od 1. 10. 2008 do 31. 12. 2030 za 100 000 Kč měsíčně. Nutno říci, že smlouvy o nájmu předložené společně se žádostí o dotaci měli stanovenou výši nájemného anonymizovánu, současně je ve spise založena smlouva č. 02/ 2008 ze dne 27. 2. 2008 se zcela shodně vymezenými nemovitostmi a měsíčním nájmem ve výši 13 272 Kč Nájemní smlouvy za pronajímatele, společnost IMOBA podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení] jako předseda představenstva. Pozoruhodný je čl. V. odst. 5.3. nájemních smluv, dle kterého, „se nájemce stává vlastníkem nově postavených objektů a staveb. Stavby pronajaté touto Smlouvou, které budou zrekonstruovány a zhodnoceny, zůstávají ve vlastnictví pronajímatele“. Uvedené podmínky lze považovat za nestandardní, neboť předpokládají poněkud komplikované vlastnické vztahy, což se jeví jako rizikový faktor, pokud by však obě strany nepostupovaly s vědomím a společným záměrem, že uspořádání vztahů je toliko formální, aniž by se fakticky cokoli v tomto směru změnilo. Odvolací soud nepřehlédl ani ustanovení čl. V. odst. 5.4. a 5.5. o vyrovnání nákladů na rekonstrukci a zhodnocení budov nájemcem a o právu opce nájemce v době trvání nájemního vztahu k nemovitostem, u nichž vyzve pronajímatele k uzavření kupní smlouvy. Je přitom zřejmé, že jen nájemce měl do rekonstrukce a výstavby Farmy Čapí hnízdo investovat stovky milionů korun s omezeným nájmem na 22 let a pronajímatel pronajímal nemovitosti, zejména pozemky, u nichž předpokládal, že budou zhodnoceny plánovanou výstavbou, avšak ve prospěch nájemce. Z provedeného dokazování však vyplývá, že ani jedna ze smluvních stran de facto riziko nepodstupovala, neboť jejich existence nebyla fakticky rozdělena.

191. V této souvislosti je třeba připomenout i další okolnosti realizace projektu, kdy žádost o stavební povolení ze dne 5. 2. 2008, tedy v době, kdy již obžalovaní po uveřejnění výzvy č. 4 věděli,

že budou podávat žádost o dotaci na uvedený projekt, podávala ještě společnost IMOBA, a.s. Stavební povolení ze dne 10. 6. 2008 již bylo vydáno stavebníkovi Farma Čapí hnízdo, a.s. Jinak je však pozoruhodné, že další vztahy a závazky směrem ke společnosti FČH byly vypořádávány až s větším odstupem a lze vyznívat, že se tak dělo až po schválení dotace, popř. po uzavření dotační smlouvy. Sem je na místě zařadit smluvní vztah mezi společnostmi IMOBA, a.s. a projektantskou kancelář SGL projekt, s.r.o., kdy smluvní vztahy, ale i fakturace za odvedené služby mezi těmito probíhaly až do 31. 10. 2008, kdy byla podepsána mezi společnostmi SGL projekt, s.r.o. jako poskytovatelem licence a společností IMOBA, a.s. jako nabyvatelem licence licenční smlouva na práva k projektu FČH a téhož dne byla podepsána mezi společnostmi IMOBA jako převodcem a Farmou Čapí hnízdo jako nabyvatelem smlouva o převodu práv a povinností ze smlouvy o dílo a o postoupení licence. Následně potom dodatky č. 4 a 5 ke smlouvě o dílo ze dne 29. 6. 2007 byly již uzavřeny mezi společnostmi SGL projekt, s.r.o. a FČH (namísto IMOBA, a.s.) a stejně tak smlouvy

76 3 To 34/2024

o dílo ze dne 1. 2. 2009, 17. 8. 2010 a 10. 4. 2010. Mezi tyto vztahy a dokumenty patří i fakturace společnosti ACTIVE 24, s.r.o. jako dodavatele odběrateli AGROFERT HOLDING, a.s. ze dne 28. 12. 2007 za registraci domény capihnizdo.eu na období od 27. 12. 2007 do 26. 12. 2008 a domény [webová adresa] na období od 27. 12. 2007 do 26. 12. 2009 a certifikát o vlastnictví domény [webová adresa] na období shodné s registrací domény. Je tedy zřejmé, že společnost AGROFERT HOLDING, a.s. těsně před převodem akcií společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s. na rodinné příslušníky obžalovaného [příjmení] [příjmení] zaregistrovala domény pro Farmu Čapí hnízdo, tedy pro projekt, který v té době vlastnila společnost IMOBA, a.s., avšak již bylo plánováno, že tento projekt přejde pod společnost ZZN AGRO Pelhřimov a.s., která byla převodem akcií na majitele dne 31. 12. 2007 převedena na dospělé děti obžalovaného [příjmení] [příjmení] a jeho družku. Celému systému společností jistě nelze upřít pečlivost v rámci účetnictví, kdy uvedené služby společnosti AGROFERT HOLDING přefakturovala společnosti IMOBA a společnost IMOBA dále společnosti FČH, popř. AGROFERT HOLDING přefakturovala přímo společnosti FČH. Nelze přitom přehlédnout, že rozhodnutí jediného akcionáře společnosti ZZN Pelhřimov, a.s., která byla jediným akcionářem společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s., jmenovitě společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. jako jediného vlastníka společnosti ZZN Pelhřimov, a.s. o udělení souhlasu s prodejem kapitálové účasti na obchodní společnosti ZZN AGRO Pelhřimov a.s. již na konkrétní osoby, tedy [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] ml. a [jméno] [příjmení] bylo obžalovaným [příjmení] [příjmení] podepsáno již 18. 12. 2007, a tedy předcházelo shora uvedeným úkonům. Společnost AGROFERT HOLDING přitom hradila služby spojené s registrací domény [webová adresa] až do konce roku 2015, byť tyto důsledně přefakturovala. Do těchto procesů zapadá i skutečnost, že cena akcií ze smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 31. 12. 2007 byla v celkové výši za všechny nové akcionáře, tedy [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] ml. a [jméno] [příjmení], ve výši 2 386 000 Kč uhrazena až dne 15. 9. 2008, ačkoli dle smlouvy měla být uhrazena nejpozději do šesti měsíců ode dne podpisu smlouvy, tedy do 30.6.2008, na účet společnosti ZZN Pelhřimov, a.s. vedený u ČSOB, tedy až po schválení seznamu projektů doporučených k financování v rámci výzvy č. 4, mezi nimiž byl zahrnut projekt FČH a k němuž došlo na jednání č. 24 Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy. Součástí této žádosti bylo mj. Prohlášení – informace o způsobilosti jako malý nebo střední podnik datované dnem 22. 2. 2008, podepsané předsedou představenstva FČH, a.s. Ing. [jméno] [příjmení] a místopředsedou představenstva Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. V tomto prohlášení byla FČH označena jako nezávislý podnik s 0 zaměstnanci, ročním obratem 9 000 EUR a bilanční sumou 274 000 EUR. V rámci této žádosti byly vypracovány dva externí expertní posudky Ing. [jméno] [příjmení] a Ing. [jméno] [příjmení], které posuzovaly projekt z pohledu splnění předpokladů a záměrů výzvy č. 4, zejména jeho přínosu regionu (Ing. [příjmení]) a z hlediska

ekonomického posouzení, zejména z pohledu financování a udržitelnosti (Ing. [příjmení]). Oba tyto posudky měly poměrně zásadní výhrady k podané žádosti, ale zjevně nebyly při posuzování žádosti zohledněny. Při hodnocení projektu potom byly prokazatelně prováděny i další analýzy a kontroly, a to analýza rizik, veřejnoprávní kontrola na místě, kontrola zadávacího řízení na dodavatele, které všechny předcházely schválení dotace pro tento projekt, k němuž došlo, jak bylo shora uvedeno, dne 20. 8. 2008 Smlouva o poskytnutí dotace byla potom podepsána dne 15., resp. 22. 10. 2008, a to za příjemce dotace FČH mimo jiné Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., jako místopředsedkyní představenstva. K této smlouvě bylo jako příloha č. 2 přiloženo právě shora citované prohlášení o způsobilosti FČH jakožto malého nebo středního podniku ze dne 22. 2. 2008. Součástí dotační smlouvy jsou mimo jiné čestná prohlášení o pravdivosti a úplnosti údajů uvedených v souvislosti s uzavřením této smlouvy o projektu, osobě příjemce, včetně finanční a majetkoprávní situace. Osoba zastupující příjemce se přitom zavazuje písemně oznámit poskytovateli dotace bez zbytečného odkladu změnu ve smlouvě uvedených skutečnostech. Výslovně je zde potom zakotveno, že v příloze smlouvy je přiložena kopie prohlášení příjemce, že splňuje definici malého nebo středního podniku podle Doporučení Komise ze dne 6. 5. 2003, které příjemce učinil při podání žádosti, podpisem smlouvy potvrzuje pravdivost a úplnost tohoto

77 3 To 34/2024

prohlášení a zavazuje se případnou změnu ohledně své kvalifikace v rámci definice malého nebo středního podniku ohlásit neprodleně písemně poskytovateli. Přitom nepřiložení tohoto prohlášení ke smlouvě mělo za následek, že příjemce byl poskytovatelem automaticky považován za velký podnik.

192. Dále je nesporné, že na základě smlouvy o dotaci byly příjemcem FČH podány tři žádosti o platbu, a to žádost č. 1 ze dne 18. 11. 2009 na částku 26 606 818,73 Kč, žádost o platbu č. 2 ze dne 14. 12. 2009 na částku 13 393 181,27 Kč a žádost č. 3 ze dne 27. 7. 2010 na částku 9 997 443,29 Kč, tedy celkově na částku 49 997 443,29 Kč. Všechny tyto žádosti za žadatele podepsala obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení]. Všechny finanční částky dle požadavků byly odeslány na bankovní účet příjemce, a to dne 26. 11. 2009, 17. 12. 2009 a dne 20. 8. 2010, jak vyplývá z avíz o převodu prostředků.

193. Dalším navazujícím a do celého řetězce zapadajícím je způsob financování celého projektu. Jak bylo shora podrobně rozvedeno, [údaje o účastníkovi] 2003 byla v rozhodném období, tedy v roce 2007, ale i roky předcházející společností fakticky nevykonávající podnikatelskou činnost, byla bez zaměstnanců, majetku a vlastního kapitálu a měla tedy prakticky nulové předpoklady pro realizaci tak náročného projektu, jakým byl Multifunkční kongresový areál ČH. Toto vyplývá jak z provedených účetních dokladů, výkazů zisku a ztráty, ale především ze znaleckých posudků České znalecké, a.s. č. 5 159–02–2017 a č. 5 498 2019, které byly zpracovány v přípravném řízení pro zadavatele Policii ČR v rámci této vyšetřované věci. Pokud jde o definici podnikání, které se obhajoba dožadovala na znalci, tato byla v předmětném období upravena v § 2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, který byl platný a účinný až do 1. 1. 2014, kdy ho nahradil částečně zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník a částečně zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Shora uvedené znalecké posudky u hlavního líčení dne 13. 9. 2022 a 14. 2. 2024 a u veřejného zasedání před odvolacím soudem dne 27.5.2025 podal jejich zpracovatel Dr. [jméno] [příjmení], [příjmení], Ph.D. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu nalézacího, že znalecký ústav částečně při zodpovězení zadaných otázek přesahoval do právního hodnocení, které náleží výhradně soudu, a to zejména při posouzení nezávislého podniku z pohledu právního ve smyslu doporučení a pokynů jak Evropské unie, tak Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy, které se touto definicí výslovně zabývají, a o nichž bylo hovořeno shora. Jistě však nelze upřít znaleckému posudku z oboru ekonomie vypovídací hodnotu při posouzení ekonomické nezávislosti zkoumaného subjektu. Ze znaleckých posudků vyplývá, že ekonomická situace

společnosti byla stabilní do konce účetního období roku 2010, k 31. 12. 2012 však společnost již vykazovala stav předlužení. Zpracovatel znaleckých posudků Dr. [příjmení] k upřesnění stavu společnosti v těchto účetních obdobích uvedl, že na příjmové stránce se zásadně projevoval podíl deklarované a fakturované reklamy, přičemž okolo roku 2010 začaly růst nákladové úroky, na což mohou mít vliv např. odložené splátky závazků. V období od roku 2008 do roku 2013 [údaje o účastníkovi] 2003 nebyla schopna splácet krátkodobé ani dlouhodobé závazky, stejně jako bankovní úvěry ze své vlastní podnikatelské činnosti, přičemž ve stejném období byla ve své podnikatelské činnosti plně závislá na tržbách realizovaných se subjekty konsolidačního celku AGROFERT, jejichž podíl na tržbách v předmětném období osciloval mezi 80% a 100%. V roce 2013 byla situace řešena restrukturalizací krátkodobých závazků na závazky dlouhodobé a vůči subjektům, na kterých byla společnost po celé období plně finančně závislá, to je na společnostech z konsolidačního celku AGROFERT, přičemž tato finanční závislost byla kromě příjmů od společností z AGROFERT HOLDINGU dána i objemem poskytnutých půjček, rozsahem ručení a pronájmem majetku. Co se týče samotných příjmů, tyto byly z převážné části vypláceny za reklamu, která měla být poskytnuta v rámci budovaného objektu Farma Čapí hnízdo. Společnost FČH nebyla ani přes tuto poskytovanou podporu z konsolidačního celku AGROFERT schopna zajistit splácení svých závazků, proto došlo nejprve k jejich restrukturalizaci a následně ke sloučení se společností IMOBA. V této souvislosti je třeba připomenout, že stamilionové částky za reklamu vyplácené společnostmi z AGROFERT HOLDINGU byly nesmyslné nejen co do jejich výše, ale

78 3 To 34/2024

především co do jejich účinku, což bylo v rozporu se samotným účelem reklamy, neboť jednak měla být reklama v areálu Farma Čapí hnízdo instalována již od roku 2009, kdy se jednalo o staveniště, tedy bez možnosti působit na jakoukoli cílovou skupinu, jednak postrádal logiku fakt, že měly být v objektu, který byl de facto budován jako Kongresové centrum AGROFERT HOLDINGU, v rámci reklam prezentovány společnosti, které byly součástí holdingu. Nelze přitom přehlédnout i nepřiměřeně vysokou cenu za reklamu účtovanou a vyplácenou.

194. Obhajoba se snažila zpochybnit znalecké posudky podané znaleckým ústavem Česká znalecká, a.s., ale soud vnímá jí naznačená pochybení jako zástupná, zatímco podstatou znaleckých posudků, tedy posouzením ekonomických parametrů se obhajoba vůbec nezabývá. Ty jsou přitom zásadní a nevyplývají toliko ze znaleckých posudků, ale i z dalších listinných důkazů vztahujících se k hospodaření společnosti. V tomto směru přitom označil znalecké posudky za přínosné i sám nalézací soud včetně iracionální reklamy, přičemž jeho rozsudek, ve věci projednávaný, označila obhajoba za bezvadný jak ve zprošťujícím výroku, tak v jeho pečlivém odůvodnění. Je tak na místě reagovat např. na zpochybňování znaleckých závěrů ohledně posouzení účelnosti a ceny reklamy, kdy obhajoba předložila k důkazu smlouvu o reklamě datovanou dne 1.9.2009 (bez podpisu), jejímiž smluvními stranami byly Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dodavatel a AGROFERT HOLDING, a.s. jako objednatel, a předmětem bylo mj. uvedení firemního logotypu v rámci webové prezentace propagující areál dodavatele, čímž obhajoba zpochybňuje správnost posudku, pokud se nezaměřil na internetovou reklamu. Nutno říci, že tato smlouva nemůže ničeho změnit na posouzení prezentované reklamy jako irelevantní, neboť všechna kritéria zmíněná znalcem jsou určující a mají jasnou vypovídací hodnotu. Stále se jedná především o reklamu umístěnou v areálu Farmy Čapí hnízdo (výjimečně na billboardu u příjezdové komunikace), využívané výhradně firmami ze skupiny Agrofert, na propagaci jejich výrobků, tedy postrádající účelnost (zacílení na co největší okruh možných zákazníků) a za nesmyslně vysoké ceny, které rozhodně neodpovídají poměru cena – užitek. Z konkrétní smlouvy předložené obhajobou je třeba si ještě povšimnout nejen účtované ceny reklamy ve výši 3 000 000 Kč bez DPH, ale i období, na které se smlouva vztahuje, do 31. 12. 2009, kdy areál ještě nebyl dokončen a nesloužil tak svému účelu, což by jistě na smysluplnost údajné reklamy mělo podstatný vliv. Aniž by odvolací soud použil expresivního

vyjádření obhajoby k osobě znalce, které do jednací síně nepatří, nesdílí ani názor na vadu posudku způsobující jeho nepravdivost, neboť se jedná o skutečně okrajový údaj z dokumentu, který není podepsán a svou racionalitu postrádá již z účtovaného období a stavu zařízení, společně s nímž měl být odběratel prezentován. Naopak konkrétní údaje z dokumentu plynoucí závěr znaleckého posudku k otázce reklamy potvrzují. Koneckonců tyto závěry opět vzal v potaz i nalézací soud.

195. Stejně tak další demonstrována závada znaleckého posudku v otázce účtování společnosti FČH jako takové a účtování dotace, k níž znalec uvedl, že účetnictví nebylo odděleno, tedy nebylo zvlášť vedeno účetnictví pro hospodářské středisko vybudované výlučně z dotačních peněz a pak ostatní. Obhajoba k vyvrácení tohoto tvrzení předložila znalci Zápis o zahájení průběžné veřejnoprávní kontroly na místě ze dne 28.7.2010 (č.l. 13900), kde je mj. uvedeno, že příjemce provádí účtování projektu analyticky odděleně pod jednotlivými podúcty 10 a 14. K tomu znalec podotkl, že tato kontrola byla zaměřena na odlišné otázky, netýká se účetnictví jako takového a odpovědnost za ni a její výstupy nese kontrolní orgán, což on nemůže posoudit a hodnotit. Předně však jejich znalecký ústav měl k dispozici celé účetnictví, které jim bylo předloženo zadavatelem posudku a jeho závěry tak vycházejí z podrobného rozboru tohoto účetnictví. Koneckonců samotná obhajoba na jiném místě konstatuje, že znalec měl k dispozici kompletní účetnictví společnosti FČH, které policejnímu orgánu vydala společnost IMOBA v elektronické podobě s doručením dne 30.1.2017. Je tedy zřejmé, že se jedná o posuzování parametrů z nesrovnatelných podkladů a vycházejí-li vypracované znalecké posudky z oboru ekonomiky z kompletního účetnictví, stěžejí je lze takovým dokumentem, jehož východiska navíc nelze ověřit, znehodnotit.

196. Konečně nelze přisvědčit obhajobě ani v otázce zpochybnění oprávnění k zodpovězení některých položených otázek znaleckým ústavem Česká znalecká, a.s. Znalec k tomu odkázal na

79 3 To 34/2024

znaleckou doložku připojenou ve znaleckém posudku č. 5159 na jeho str. 8 (č.l. 3562), kde jsou uvedena jednotlivá oprávnění k posuzování odborných otázek a zvýrazněna oprávnění pro zpracování ve věci konkrétně položených otázek, a to oceňování cenných papírů a obchodování s nimi, oceňování hmotného majetku, aktiv a pasiv, oceňování pohledávek a závazků, oceňování nemovitostí a účetnictví a cash flow. Kromě těchto zvýrazněných položek znalec odkázal ještě na položky posuzování bonity podnikatelských subjektů a hodnocení úvěrových rizik, které rovněž při zpracování zadaných posudků využili. Z pohledu posouzení zadaných ekonomických parametrů jsou znalecká oprávnění zpracovatele posudků naprosto vyhovující a pokrývající celou obsáhlou materii. Ke zpochybnování aprobace znaleckého ústavu k posouzení kritérií malého a středního podniku a relevantních trhů potom odvolací soud konstatuje, že znalecký ústav se omezil na posuzování ekonomických parametrů těchto kategorií, přičemž celkové hodnocení v kombinaci s posouzením právním je již úkolem soudu. Současně je možno poznamenat, že vzhledem k východiskům vlastních skutkových závěrů odvolací soud tento přesah znaleckých posudků ani nevyužil, neboť věc posoudil v přímé trestněprávně relevantní linii a nepřenášel podstatu věci do otázek již čistě teoretických.

197. Je opět nesporným, že celý projekt Multifunkčního kongresového areálu Farma Čapí hnízdo byl financován z cizích zdrojů, tedy z úvěrů, které společnosti FČH poskytla HSBC Bank. Úvěry byly poskytnuty smlouvami ze dne 23. 6. 2008 podepsanými za dlužníka FČH mimo jiné obžalovanou [příjmení] [jméno] [příjmení] na částku 350 000 000 Kč, účelově vázanou na investice do areálu FČH, a částku 25 000 000 Kč, účelově vázanou na provozní náklady. Dne 1. 7. 2010 potom byla uzavřena smlouva o úvěru až do výše 80 000 000 Kč za účelem financování projektu nebo refinancování půjčky poskytnuté dlužníkovi ručitelem na financování projektu. Tuto smlouvu za FČH podepsali Mgr. [jméno] [příjmení] a Mgr. [jméno] [příjmení]. V souvislosti s poskytnutými úvěry je třeba zdůraznit, že tyto byly zajištěny především ručitelským prohlášením od společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. a zástavou nemovitostí z komplexu [část obce] ve vlastnictví

společnosti IMOBA, a.s. Dne 1. 8. 2008 přitom byla uzavřena mezi společnostmi HSBC Bank jako věřitelem a společností FČH jako dlužníkem smlouva o způsobu komunikace, kterou za [údaje o účastníkovi] 2003 mimo jiné podepsala Ing. [jméno] [příjmení], v níž byla jako kontaktní osoba určena [jméno] [příjmení], finanční ředitelka AGROFERT HOLDINGu. Z vnitřních záznamů banky v systému CARM, v němž byly zpracovávány poznatky, výchozí a určující informace k jednotlivým finančním operacím a jejich doporučení, je potom zřejmé, že [údaje o účastníkovi] 2003 byla vnímána a zjevně i prezentována jako součást AGROFERT HOLDINGu a jako k takové k ní bylo ze strategických důvodů přistupováno, neboť AGROFERT HOLDING byl významným klientem HSBC Bank, jemuž bylo na místě vyhovět i v tomto, bez záruky AGF zcela neživotaschopném projektu. Koneckonců úvěry poskytnuté FČH jsou bankou uváděny i v ročních revizích úvěrového rámce Skupiny AGROFERT. Sama HSBC Bank ve své zprávě ze dne 22. 1. 2020 k podmínkám poskytnutí úvěrů společnosti FČH uvedla, že bez ručení jinými subjekty by úvěr nebyl poskytnut, finanční, ekonomická a majetková situace FČH nedosahovala parametrů vyžadovaných pro vyhovění žádosti o úvěr. Všechny tři úvěry poskytnuté HSBC Bank společnosti FČH byly zajištěny prohlášením ručitele, společnosti AGROFERT HOLDING, a.s., poskytnutým ke každému jednotlivému úvěru v jeho plné výši, přičemž ručitel byl podle čl. III. připraven a povinen uspokojit závazky dlužníka vůči věřiteli pro případ neplnění dlužníkem, a to ve lhůtě 5 pracovních dní, kdy byla dlužníkovi doručena písemná výzva k plnění. Za tímto účelem ručitel, společnost AGROFERT HOLDING, a.s. prohlásila ručení celým svým majetkem, to je movitým i nemovitým, s výjimkou majetku již dříve zastaveného. Společnosti FČH byly u HSBC Bank samozřejmě zřízeny i bankovní účty, a to běžný účet a účet se zvláštním režimem, u nichž byla jako kontaktní osoba uvedena opět [jméno] [příjmení], přičemž obě smlouvy o vedení účtů za [údaje o účastníkovi] 2003 jako klienta podepsala mimo jiné i obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení]. Svědci, zaměstnanci společnosti HSBC Bank se shodli na tom, že údaje v systému CARM byly považovány za určující a nikdy se nesesetaly s tím, že by zde byly zaneseny údaje nepravdivé. Stejně tak se shodly v tom, že úvěry pro [údaje o účastníkovi] 2003 sjednávala právě Ing. [jméno] [příjmení] ze Skupiny

80 3 To 34/2024

AGROFERT. V záznamu CARM č. 100 305 z dubna 2010 k novému úvěru do výše 80 000 000 Kč se dokonce uvádí, že FČH je společností, kterou vlastní přímo pan [jméno] [příjmení]. Ze zprávy o standardním kontaktu se zákazníkem ze dne 17. 9. 2009 mimo jiné vyplývá, že byla dohodnuta inspekce Farmy Čapí hnízdo na 8. 10. 2009 – setkání s [příjmení] u policejní stanice v Průhonicích. Naopak k důkazu předloženému na žádost obhajoby z dokumentů HSBC – memo ze dne 24.7.2009, v němž je zaměstnankyní banky [jméno] [příjmení] zanesena informace o vlastníkově společnosti Fa Čapí hnízdo (100% [příjmení] [příjmení]), odvolací soud nepřihlížel s ohledem na zdroj, z něhož pocházel, a to článek v časopise Týden.

198. Dále je třeba upozornit na skutečnost, jak rozdílně se [údaje o účastníkovi] 2003 prezentovala ve vztahu k Regionální radě regionu soudržnosti Střední Čechy v souvislosti s podáním žádosti o dotaci a vůči jiným subjektům, konkrétně právě k HSBC Bank a České pojišťovně, a.s. Jak bylo shora podrobně rozvedeno, vůči HSBC Bank byla [údaje o účastníkovi] 2003 prezentována jako součást AGROFERT HOLDINGu a jako projekt přímo navázaný na Ing. [jméno] [příjmení], což bylo de facto nezbytné pro úspěšné získání úvěrů, neboť bez tohoto deklarovaného partnerství, jak se sama HSBC Bank vyjádřila, by úvěr FČH nikdy neposkytla. Vůči Regionální radě regionu soudržnosti Střední Čechy potom vystupovala [údaje o účastníkovi] 2003 jako samostatný malý podnik, který se ke společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. hlásil pouze jako k partnerovi, což zvyšovalo atraktivitu projektu, nicméně zjevně cíleně neposkytla informace o ručení společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. v plné výši za poskytnuté bankovní úvěry, když obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení] se dotazovala v e-mailové komunikaci s [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], zaměstnankyněmi RRRS Střední Čechy, zda postačí k potvrzení financování prohlášení banky nebo

výňatek ze smlouvy o úvěru s odvoláním na povinnost mlčenlivosti, byť uvádí, že forma sdělení je vázána na souhlas poskytovatele dotace. Faktem však je, že celá smlouva o úvěru k žádosti o dotaci přiložena nebyla a informace o ručení společností AGROFERT HOLDING, a.s. se tak poskytovateli dotace nedostala. Vůči Regionální radě regionu soudržnosti Střední Čechy přitom obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení] vystupovala jako místopředsedkyně představenstva společnosti

Farma Čapí hnízdo, a.s. a kromě jiného uváděla e-mailový kontakt [email] nebo komunikovala z e-mailové adresy [email]. Nelze si přitom nepovšimnout, že vůči HSBC Bank vystupovala obžalovaná

[příjmení] [příjmení] pod hlavičkou AGROFERT HOLDING, a.s., o čemž svědčí i vizitka, kterou do dokumentace banky založila, na níž je mimo všech údajů vztahujících se ke společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. uvedena rovněž e-mailová adresa [email] O prezentaci společnosti FČH navenek v neposlední řadě svědčí rámcová pojistná smlouva z 1. 12. 2009 uzavřená mezi Českou pojišťovnou, a.s. jako pojistitelem a AGROFERT HOLDING, a.s. jako pojistníkem, v níž je explicitně uvedena mezi společnostmi skupiny AGROFERT HOLDING, a.s. i Farma Čapí hnízdo, a.s. vedle společností AGROFERT HOLDING, a.s., IMOBA, a.s. a dalších. Tuto smlouvu a řadu jejích dodatků podepsal za AGROFERT HOLDING, a.s. obž. Ing. [jméno] [příjmení]. 199. K další provázanosti a zejména financování společnosti Fa Čapí hnízdo společnostmi ze Skupiny AGROFERT je třeba poukázat na rozsáhlou dokumentaci o poskytování reklamy v areálu Farmy Čapí hnízdo pro společnosti, které byly součástí holdingu AGROFERT, přičemž, jak bylo zmíněno již při rekapitulaci znaleckých posudků České znalecké, a.s., právě platby od těchto společností za reklamu činily majoritní složku příjmů společnosti FČH, tedy z těchto zdrojů byla z převážné části financována. Nelze opomenout ani dohodu o budoucí spolupráci uzavřenou mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo, a.s. a AGROFERT HOLDING, a.s. ze dne 25. 2. 2008, která byla doložena k žádosti o dotaci a za smluvní strany byla podepsána obžalovaným [příjmení] [příjmení] za AGF a obžalovanou Ing. [příjmení] společně s Ing. [jméno] [příjmení] za FČH, z níž plyne, že AGROFERT se zavázal vytižit kapacity nově vybudovaného areálu od roku 2010 a následně každý rok konkrétním počtem specifikovaných akcí, přičemž protipólem tohoto závazku byl závazek FČH nejen vybudovat Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo s parametry deklarovanými v žádosti o stavební povolení, s termínem dokončení jaro 2010 a poskytnout areál k využití na akce firem Skupiny AGROFERT, ale také projednat veškeré změny týkající se projektu,

81 3 To 34/2024

které by mohly ovlivnit zamýšlené aktivity Agrofertu s Agrofertem. Je zde tedy patrná ingerence společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. do realizace celého projektu.

200. Dále je třeba zmínit smlouvy o půjčkách, které byly v průběhu doby podepsány mezi společnostmi AGROFERT HOLDING, a.s. a Farmou Čapí hnízdo, a.s. a mezi společnostmi IMOBA, a.s. a Farmou Čapí hnízdo, a.s. Mezi těmito subjekty byly uzavřeny vždy tři smlouvy o půjčkách, a to mezi AGROFERT HOLDING, a.s. jako věřitelem a Farmou Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem smlouva ze dne 29. 4. 2010 na peněžní prostředky až do výše 150 000 000 Kč se splatností nejpozději do dne 31. 7. 2011, smlouva o půjčce uzavřená mezi týmiž subjekty dne 23. 7. 2010 na poskytnutí peněžních prostředků až do výše 150 000 000 Kč, se splatností do 31. 7. 2011, a smlouva o půjčce uzavřená mezi týmiž subjekty dne 31. 8. 2012 na poskytnutí peněžních prostředků až do výše 200 000 000 Kč, se splatností do 31. 8. 2013. Všechny tři smlouvy za AGF podepsal obžalovaný Ing. [příjmení]. V navazujícím období potom společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužník podepsala celkem tři smlouvy o půjčkách se společností IMOBA, a.s. jako věřitelem, a to smlouvu ze dne 10. 5. 2013 na poskytnutí peněžních prostředků až do výše 150 000 000 Kč se splatností do 31. 12. 2015, smlouvu ze dne 30. 4. 2013 na poskytnutí peněžních prostředků až do výše 342 200 000 Kč (jedná se o totožnou částku jakou spol. FČH fakticky

vyčerpala z úvěrů poskytnutých jí HSBC Bank), se splatností do 31. 12. 2015 a smlouvu ze dne 18. 12. 2013 na poskytnutí peněžních prostředků až do výše 158 200 000 Kč se splatností do 31. 12. 2015. I zde všechny smlouvy za věřitele, tedy společnost IMOBA, a.s. podepsal obžalovaný [jméno] [příjmení]. Ani jedna z těchto smluv na takto vysoké částky nebyla nijak zajištěna, byla sjednána pouze smluvní pokuta. Zatímco u všech ostatních smluv je účelem použití poskytnutých peněžních prostředků financování podnikatelské činnosti dlužníka, u smlouvy uzavřené s IMOBOU, a.s. dne 30. 4. 2013 je jako účel poskytnutí půjčky uvedeno splacení závazků vzniklých na základě uzavřených smluv o půjčkách se společností AGROFERT HOLDING, a.s. k 30. 4. 2013. Účelem poskytnutí peněžních prostředků na základě smlouvy o půjčce ze dne 18. 12. 2013 uzavřené se společností IMOBA, a.s. jako věřitelem je splacení závazků k 31. 12. 2013 vzniklých na základě uzavřené úvěrové smlouvy ze dne 23. 6. 2008 v původní výši 350 000 000 Kč a úvěrové smlouvy ze dne 1. 7. 2010 v původní výši 80 000 000 Kč včetně příslušenství. Společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. přitom požádala dne 13. 12. 2013 HSBC Bank o předčasné splacení zůstatku bankovních úvěrů ze dne 23. 6. 2008 na 350 000 000 Kč se splatností 30. 6. 2015, v částce 194 000 000 Kč a úvěru ze dne 1. 7. 2010 v původní výši 80 000 000 Kč se splatností 27. 2. 2019, v částce 20 000 000 Kč. Je tedy zřejmé, že [údaje o účastníkovi] 2003, a.s. splácela své závazky vůči předchozím věřitelům z nově poskytnutých půjček. Finanční prostředky se přitom v tomto případě přelévaly mezi společnostmi Farma Čapí hnízdo, a.s., AGROFERT HOLDING, a.s. a IMOBA, a.s., když dvě posledně jmenované společnosti byly oficiálně členy Skupiny AGROFERT, zatímco Farma Čapí hnízdo, a.s. takovým členem formálně nebyla. Mezi vzájemné závazkové vztahy je potom třeba zahrnout i dohodu o poskytnutí ručení uzavřenou mezi Farmou Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem a AGROFERT HOLDING, a.s. jako ručitelem ze dne 25. 6. 2008, a to za úvěr ve výši 350 000 000 Kč, který dlužníkovi vznikne na základě úvěrové smlouvy uzavřené s HSBC Bank. Tuto smlouvu podepsali oba obžalovaní, a to Ing. [jméno] [příjmení] za AGROFERT HOLDING, a.s. a Ing. [jméno] [příjmení] za Farma Čapí hnízdo, a.s. Nelze přehlédnout ani zástavní smlouvu ze dne 23. 10. 2008, kterou uzavřela společnost HSBC Bank jako zástavní věřitel se společností IMOBA, a.s. jako zástavcem za úvěry společnosti Fa Čapí hnízdo poskytnuté na základě smluv o úvěru ze dne 23. 6. 2008 na částku 350 000 000 Kč a na částku 25 000 000 Kč, za něž společnost IMOBA, a.s. jako zástavce ručila soupisem nemovitostí zapsaných na LV č. 163 pro část obce Dvůr Semtín, KÚ Tomice u Votic, obec Olbramovice. Za IMOBU tuto smlouvu podepsal obž. Ing. [jméno] [příjmení].

201. Rovněž je třeba si povšimnout, kdo měl oprávnění nakládat s bankovními účty společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s., když dle podpisového vzoru z 10. 11. 2010 toto oprávnění měla jako samostatné jediná Ing. [jméno] [příjmení], finanční ředitelka AGROFERT HOLDING, a.s.,

82 3 To 34/2024

zatímco ostatní osoby jako statutární zástupci společnosti FČH, a.s. [jméno] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] měli toto oprávnění nakládat s bankovními účty společnosti FČH, a.s. společně. V této souvislosti je jistě na místě zmínit smlouvu o poskytování účetních služeb z 1. 4. 2010 uzavřenou mezi AGROFERT HOLDING, a.s. jako poradcem a Farmou Čapí hnízdo, a.s. jako klientem, jejímž předmětem je závazek poradce poskytovat klientovi účetní služby. Za poradce je jako odpovědná osoba uvedena Ing. [jméno] [příjmení]. Obžalovaný Ing. [jméno] [příjmení] tuto smlouvu za AGF podepsal. Z písemností poskytnutých [příjmení] [příjmení] je potom zřejmé, že společnost AGROFERT HOLDING, a.s. měla přístup k bankovním účtům společnosti FČH, přičemž v těchto dokumentech je AGF uvedena jako klient a FČH jako partner klienta. V rámci těchto zplnomocnění (č.l. 31 452 a 31 473, svazek 82) zmocnila Farma Čapí hnízdo, a.s. společnost AGROFERT HOLDING, a.s. k přístupu k jejím účtům. První zplnomocnění není datováno, ale vzhledem k tomu, že jej podepsali za FČH [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], lze je zasadit do období 1. 3. až 31. 8. 2010, kdy byla Mgr. [jméno] [příjmení] členkou

představenstva a Mgr. [jméno] [příjmení] současně předsedou představenstva. Druhé toto zmocnění je datováno dnem 28. 8. 2013 a podepsáno za FČH [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. I toto zplnomocnění se datuje ještě před převodem akcií Farma Čapí hnízdo na společnost IMOBA, a.s., ale po skončení doby udržitelnosti projektu MKA ČH.

202. Svůj význam má i další osud MKA Čapí hnízdo v období od čerpání poslední splátky dotace až po fúzi společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. se společností IMOBA, a.s. a její zánik. Zde je třeba se zabývat otázkou naplnění dotovaného projektu, k čemuž je stanovená tzv. doba udržitelnosti, která v případě projektu MKA ČH v rámci výzvy č. 4, Prioritní osy 2, Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy, činila 3 roky ode dne ukončení projektu, byl-li příjemcem malý nebo střední podnik. Dle výkladu jednotlivých pojmů uvedených v příloze č. 1 ke smlouvě o poskytnutí dotace je dobou ukončení projektu den, kdy bude poskytovateli ze strany příjemce předložena či doručena poslední zjednodušená žádost o platbu spolu se závěrečnou monitorovací zprávou. Byť dle monitorovacích zpráv o zajištění udržitelnosti projektu byla doba ukončení projektu stanovena na 31. 5. 2010 a ukončení doby udržitelnosti na 3. 6. 2013, je třeba vycházet z data podání poslední žádosti o platbu, tedy 27. 7. 2010 jako doby ukončení projektu a z toho vyplývající doby udržitelnosti projektu plynoucí do 27. 7. 2013. Nutno přitom konstatovat, že ačkoliv obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení] k 5. 1. 2010 již nebyla členkou představenstva společnosti, monitorovací zprávy podepisovala až do 17. 6. 2013, a to na základě plné moci jako externí poradce. Je tedy zřejmé, že co se týče dotace, setrvala v projektu až do jeho ukončení. Jak již bylo shora konstatováno, k převodu akcií na společnost IMOBA, a.s. došlo smlouvou o úplatném převodu cenných papírů z 18. 11. 2013 prostřednictvím zmocněnců Mgr. [jméno] [příjmení], JUDr. [jméno] [příjmení], CSc. a Mgr. [jméno] [příjmení]. K ocenění čistého obchodního majetku společnosti FČH, a.s. a jí emitovaných akcií byl vypracován znalecký posudek č. 1 709 018/13 ze dne 31. 10. 2013 společností PROSCON, s.r.o., který stanovil hodnoty ke dni 30. 9. 2013, a to hodnotu čistého obchodního majetku ve výši 0 Kč a hodnotu 20 ks kmenových akcií v částce 50 000 Kč. Kupní cena jedné akcie tak byla dle smlouvy o úplatném převodu cenných papírů stanovena na částku 2 500 Kč. K projektu fúze sloučením společností Farma Čapí hnízdo, a.s. a IMOBA, a.s. byl sepsán dne 14. 4. 2014 notářem JUDr. [jméno] [příjmení] notářský zápis, dle něhož byla zanikající společností Farma Čapí hnízdo, a.s. a nástupnickou společností IMOBA, a.s., přičemž právní účinky fúze nastanou zápisem do obchodního rejstříku, z účetního hlediska byl rozhodným dnem fúze 1. 1. 2014 Společnost FČH, a.s. byla z obchodního rejstříku vymazána ke dni 1. 6. 2014. V souvislosti s tím je třeba zmínit ještě dokument prohlášení o vzniku práva vydaný společností IMOBA, a.s. dne 1. 8. 2014 o přechodu obchodního jmění – souboru veškerého majetku a závazků zaniklé společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. s účinky fúze ke dni 1. 6. 2014, právě na základě fúze zaniklé společnosti FČH, a.s. a nástupnické společnosti IMOBA, a.s. sloučením. V tomto soupisu jsou uvedeny nemovitosti, stavby v komplexu Dvůr Semtín, které v rámci projektu přešly do vlastnictví Farma Čapí hnízdo, zatímco všechny pozemky po celou dobu existence

83 3 To 34/2024

projektu zůstaly ve vlastnictví společnosti IMOBA, a.s., která celý areál včetně stávajících staveb zakoupila v únoru 2006.

203. Jak odvolací soud od počátku svého posuzování předmětné věci zdůrazňuje, je třeba hodnotit důkazy nikoli pouze jednotlivě, ale v jejich souhrnu, a to případně v rozsahu poněkud širším, než odpovídá důkazům k naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu. Posuzovaný případ je právě touto ukázkou, kdy orgány činné v trestním řízení mají k dispozici rozsáhlý komplex důkazů, který mapuje celý projekt Multifunkčního kongresového areálu Farma Čapí hnízdo od jeho počátku, tedy od nákupu nemovitostí, přes jeho přípravnou fázi a realizaci, až k zániku údajně malého podniku, kterému byla poskytnuta dotace ze strukturálních fondů Evropské unie. Jak je shora podrobně rozebráno, byl zmapován a důkazně prokázán proces, který k realizaci projektu

MKA ČH vedl. Při sledování jednoduché primární linie je zřejmé, že na počátku celého projektu byla společnost IMOBA, a.s., která nakoupila soubor nemovitostí pod označením Dvůr Semtín a provedla veškeré přípravné práce trvající téměř 2 roky, aby následně projekt převedla na společnost Fa Čapí hnízdo, která byla vyčleněna z holdingu AGROFERT, do něhož patří i společnost IMOBA, byla změněna její právní forma na akciovou společnost s emisí akcií na majitele, čímž byla znepřehledněna její vlastnická struktura. Tato společnost vstoupila do projektu, který byl od počátku považován za maximalistický a z hlediska ekonomické návratnosti za zcela nereálný. Celý projekt byl přitom od počátku zajišťován společností AGROFERT HOLDING, a.s., která pro společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. fakticky zajistila úvěrové krytí, a to jak přímo sjednáním dvou úvěrů v červnu 2008 zástupkyní AGROFERT HOLDING, a.s. Ing. [jméno] [příjmení], finanční ředitelkou AGROFERTu, tak zajištěním poskytnutých úvěrů celým volným majetkem společnosti AGROFERT HOLDING, přičemž právě díky této masivní podpoře, kdy [údaje o účastníkovi] 2003 byla v rámci jednání s bankou prezentována jako součást holdingu, byly tyto úvěry nejen poskytnuty, ale poskytnuty za obdobných podmínek jako ostatním členům Skupiny, která byla považována z pohledu úvěrující banky za silnou a finančně přínosnou, což byl také důvod podpořit i de facto nereálný projekt, který však byl zjevně hodnocen z uvedených důvodů zcela jinou optikou, než by tomu bylo u žadatele, který by takovou podporu neměl, jemuž by i dle vyjádření samotné HSBC Bank úvěr rozhodně poskytnut nebyl. Následně byl celý projekt a provoz společnosti FČH financován ze zdrojů pocházejících ze Skupiny AGROFERT, ať již ve formě plateb za údajně poskytnuté služby v oblasti reklamy, které však byly v rozporu s realitou, nebo poskytováním půjček. Poté, co projekt pod hlavičkou společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. získal dotaci, udržoval nadále uměle formálně vytvořený stav existence malého podniku, ačkoli FČH byla již od roku 2012 předložena, a to až do konce doby udržitelnosti v červenci 2013, aby v listopadu 2013 společnost IMOBA odkoupila za symbolickou cenu akcie společnosti FČH a v dubnu 2014 ji fakticky pohltila, aby se tak projekt vrátil tam, odkud vzešel, tedy do společnosti IMOBA, a.s., která navíc po celou dobu vlastnila zejména soubor pozemků, na nichž byl projekt realizován.

204. Nutno říci, že celý tento proces lze stěží označit za náhodu, neboť jednotlivé kroky na sebe zcela logicky navazují, jsou formálně propracované a poskládané tak, aby vytvářeli dojem legality. Je přitom zřejmé, že oba obžalovaní postupovali od počátku, tedy od změny právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na akciovou společnost přes všechny následné kroky, tedy vydání akcií na majitele, jejich upsání na rodinné příslušníky obžalovaného [příjmení] [příjmení], přes žádost o poskytnutí dotace, realizaci projektu a jeho návrat do skupiny AGROFERT, vědomě a ve vzájemné koordinaci. V této souvislosti bylo zmíněno, že obžalovaná [příjmení] [jméno] [příjmení] byla specialistkou v oboru poskytování dotací a za tímto účelem navázala v roce 2004 za společnost EUTRAIN, s.r.o. spolupráci se společností AGROFERT HOLDING, a.s. a není tedy pochyb o tom, že se velmi dobře orientovala v této problematice a v rámci své specializace sledovala vývoj jednotlivých operačních programů. Je přitom zřejmé, že byť výzva č. 4, na jejímž základě bylo o dotaci požádáno, byla vyhlášena až dne 20. 12. 2007, již podstatně dříve bylo známo, že Regionální operační program NUTS 2 Střední Čechy je orientován na malé a střední podniky, aby tak do jisté míry kompenzoval jejich ztížené postavení v rámci

84 3 To 34/2024

konkurence silnějších podnikatelských subjektů. Toto zacílení jednání obžalovaných od jeho počátku v komplexu jednání navazujících je zřetelné a nevzbuzuje důvodné pochybnosti. Dokonce nalézací soud dospěl k závěru, že vyjmutí společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., později a.s. a následně Farma Čapí hnízdo, a.s. z holdingu AGROFERT bylo účelové, což ostatně konstatovali i oba ve věci činí státní zástupci, a to dozorující státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze a nejvyšší státní zástupce. Polemika nalézacího soudu, který relativizuje své vlastní závěry, je přitom důkazně nepodložená. Jasnou strukturu bohatého uzavřeného řetězce nepřímých důkazů

stěží může narušit výpověď svědka, který po 10–15 letech dovozuje, zda došlo nejprve k vyčlenění podniku a poté k úvaze o získání dotace nebo naopak, když současně uvádí, že možnost dotace se prezentovala už v době, kdy se uvažovalo o prodeji celého areálu, když o možnosti získání dotace společností IMOBA, a.s. nemohlo být ani uvažováno, neboť nebyla malým ani středním podnikem, což bylo téma, které bylo zmíněno a všichni včetně pana [příjmení] to věděli. Mj. svědek uvedl, že paní [příjmení] řešila dotaci již od počátku celého projektu, tedy ještě pod IMOBOU, byla to její práce v rámci AGROFERTu. Současně svědek uvedl, že když paní [příjmení] přišla s tím, že se má jednat o dotaci z cestovního ruchu, řekl si, že je potřeba sehnat firmu, která má v cestovním ruchu historii, když se domníval, že podmínkou je podnikání v cestovním ruchu po dobu 2 let. Svědek tak sehnal 2 společnosti, které nabídl panu [příjmení], který mu však řekl, že nebude vyhazovat peníze, že mu zbyla jedna společnost ZZN Pelhřimov jako prázdná, že ji tedy daruje dětem. Ani z pohledu výpovědi svědka [příjmení] tak není pochyb o tom, která z myšlenek přišla dříve, zda možnost získání dotace nebo vyčlenění společnosti ZZN AGRO Pelhřimov.

205. Stejně tak další pochybnost, kterou vyjadřuje nalézací soud ohledně účelu vyvedení společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., později a.s. z AGROFERT HOLDINGu, nemá oporu v provedených důkazech. Nalézací soud na jedné straně zpochybňuje výpovědi obžalovaných a svědků ze strany rodiny obž. Ing. [příjmení], které byly vesměs učiněny toliko formou prohlášení, na druhou stranu připouští možnost, že důvodem vyčlenění společnosti z AGROFERT HOLDINGu mohlo být umožnění podnikání členů rodiny obž. Ing. [příjmení]. Vyloučením této možnosti se zabýval odvolací soud podrobněji shora, přičemž je třeba stručně připomenout, že [jméno] [příjmení] ml. o celé transakci s převedenými akciemi vůbec nevěděl, prokazatelně smlouvy o převodu cenných papírů nepodepsal a v době uzavření první smlouvy dne 31. 12. 2007 ani nebyl v České republice. U [jméno] [příjmení] zapojení do takto náročného a předem de facto k zániku odsouzeného projektu nepřipadalo v úvahu s ohledem na její vážný zdravotní stav umocněný probíhajícím těhotenstvím, a ani [jméno] [příjmení] zjevně, ale i dle vyjádření vlastního bratra neměla v úmyslu se v rámci projektu MKA ČH a činnosti společnosti FČH, a.s. angažovat. Skutečnost, že se v konečné fázi výstavby podílela na vybavování interiérů o úmyslu o jejím podnikání s Farmou Čapí hnízdo rozhodně nesvědčí, ale zapadá do jejího zájmu realizace právě v této oblasti. Spekulace soudu I. stupně o důvodech převodu části akcií na [jméno] [příjmení] ml., který o tom ani nevěděl, či o možnosti zapojení [jméno] [příjmení] do projektu i přes její zdravotními dokumenty doložený nepříznivý zdravotní stav, pro jehož kompenzaci je třeba především klidné prostředí a vyvarování se stresu, nemají ani oporu v provedených důkazech, ale ani místo v hodnotícím procesu provedených důkazů. Stejně tak se jeví nepřipustnou devalvace i soudem I. stupně jasně a přehledně učiněných závěrů plynoucích z bohatého dokazování ohledně ekonomických předpokladů společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. k realizaci takto náročného projektu, jeho návratnosti a dalšího provozování, konstatováním, že naopak členové rodiny obžalovaného, jím podporování, neriskovali vůbec nic a osobně pro ně projekt nepředstavoval žádnou nepřiměřenou zátěž. Samotné toto konstatování totiž popírá účel podnikání, stanovený v § 2 odst. 1 tehdy platného a účinného zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, podle něhož, „podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku“. Uvedené osoby však nic takového zjevně nemohly mít v úmyslu, když celý projekt byl od počátku hodnocen jako vysoce ztrátový a ekonomicky nesmyslný.

85 3 To 34/2024

206. Ze shora uvedeného pohledu dle odvolacího soudu projekt, jeho realizaci a následný výsledek rozhodně hodnotit nelze, neboť projekt byl prezentován pro účely poskytnutí dotace jako malý nezávislý podnik, ačkoli tato kritéria od počátku nesplňoval, neboť všechny okolnosti jeho vzniku a následné kategorizace byly vytvořeny uměle tak, aby splňovaly formální podmínky pro vznik

nároku na dotaci, aniž by tomu tak fakticky bylo. Jestliže potom nalézací soud v této souvislosti, nezpochybnouc závěry o ekonomické nesmyslnosti celého projektu, podotkl, že takto se projekt projevil bez ohledu na dotaci, o niž usiloval, neboť částka 50 000 000 Kč, kterou získal, nebyla tuto skutečnost způsobila změnit, i tento fakt zapadá do závěru o účelovosti vytvoření „samostatného“ podniku Farma Čapí hnízdo, neboť pokud nešlo o dotaci, nebylo důvodu celý projekt vyvádět ze Skupiny AGROFERT, která jej stejně personálně i finančně zastřešila, dokonce lze výslovně říci, zrealizovala. Pokud pomíneme motivační efekt poskytování dotací (kdy bez poskytnuté dotace by projekt nebyl realizovatelný), je tato faktická situace zcela v rozporu se záměrem poskytování dotací, jejichž cílem je jisté zmírnění nevýhodnosti postavení malých a středních podniků v podnikatelském prostředí a jejich podpora tak, aby v této konkurenci mohly uspět. Je však zřejmé, že projekt Farma Čapí hnízdo žádným takovým znevýhodněním netrpěl a z tohoto důvodu na dotaci, kterou získal v rámci Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy, Prioritní osa 2 – cestovní ruch, výzva č. 4, neměl nárok. Pokud jde o polemiku rozsahu možného podílu osob akcionářů na realizaci či dalším provozu projektu FČH, který byl dotován z prostředků Evropské unie (viz odst. 603. napadeného rozsudku), je tato úvaha opět toliko spekulativní, nemající podporu v provedeném dokazování, a irelevantní.

207. Pochybnosti nezbuzuje ani právní hodnocení skutku, pro který jsou obžalovaní od počátku stíháni, a to na základě usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 29. 9. 2017 a posléze na základě obžaloby Městského státního zastupitelství v Praze, podané k Městskému soudu v Praze dne 21. 3. 2022. Zásadní otázkou totiž zůstává, zda společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. naplňovala kritéria malého podniku, tak jak byla prezentovaná v podané žádosti o dotaci, a zda tedy byla oprávněným subjektem, pro něž byl příslušný Regionální operační program určen. Nejeví se sporným, že by právě tato okolnost byla okolností zásadní pro naplnění základní skutkové podstaty jak trestného činu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku, tak trestného činu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1 tr. zákoníku, spočívající v uvedení nepravdivého údaje a zamlčení údajů podstatných, což v zásadě vedlo k nesprávným závěrům o skutečnostech rozhodných pro úspěšné získání dotace a umožnění neoprávněného použití finančních prostředků pocházejících z rozpočtu spravovaného Evropskou unií. K určitým polemikám o tom, že již samotné účelové vyvedení společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., změněné na akciovou společnost z AGROFERT HOLDINGu naplňovalo znaky skutkové podstaty uvedených trestných činů, se soud odvolací vyjadřoval již ve svém předchozím rozhodnutí, kdy konstatoval, že samotné vytvoření podmínek pro případné podání žádosti o poskytnutí dotace by bylo toliko přípravou k trestnému činu, což namítl státní zástupce, a stejně tak dal za pravdu obhajobě, že trestný čin dotačního podvodu je trestným činem předčasně dokonáným, aniž by musel být způsoben následek. Stejná východiska se potom vztahují i na trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1 tr. zákoníku. K hodnocení obou trestných činů jako celku je potom možno konstatovat, že došlo-li k dokonání trestných činů, pak i ty části skutků, které v případě, že by čin nebyl dokonán, byly jen přípravou, jsou součástí tohoto dokonání trestného činu, byť přípravné jednání se ještě v celém rozsahu neuplatnilo při jeho spáchání, neboť dojde-li k pokusu nebo k dokonání činu, příprava se již v právní kvalifikaci pachatelů zvlášť nepřičítá. To ovšem neznamená, že by skutkové okolnosti neměly být v tomto směru v popisu skutku ve výroku o vině uvedeny, neboť jsou rozhodné z hlediska rozsahu, povahy a závažnosti trestné činnosti, která byla nad rámec dokonání trestných činů zamýšlená. Příprava má v poměru k pokusu, dokonání zvlášť závažnému zločinu i k účastenství podpůrnou povahu. Proto jakmile přípravné jednání přerostlo již pouhé vytváření podmínek pro jeho spáchání a dostalo se do stadia pokusu nebo dokonání, bude pachatel trestný jen pro tuto dosaženou závažnější formu deliktu (u dílem dokonání trestného činu s výjimkou, kdy pokus směřoval ke

kvalifikované skutkové podstatě, která v tomto směru nebyla naplněna). V takovém případě je třeba pachatele uznat vinným jen pokusem nebo dokonaným trestným činem a ve skutku vyjádřit i tu jeho část, která by byla jinak jen přípravou, i kdyby příprava u posuzovaného trestného činu nebyla trestná (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2014 sp. zn. 5 Tdo 326/2014).

208. Z uvedeného je zřejmé, že úvahy o trestnosti jednotlivých fází jednání obžalovaných jsou vskutku především teoretické, aniž by zohledňovaly skutečnosti zjištěné provedeným dokazováním o naplnění znaků skutkových podstat uvedených trestných činů. Všechny dosud do věci zapojené orgány činné v trestním řízení, tedy součást Policie ČR, která se vyšetřováním popsané trestné činnosti zabývala, oba ve věci činní státní zástupci, tedy dozorový státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze a nejvyšší státní zástupce a stejně tak Městský soud v Praze se shodli na tom, že společnost ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., později a.s. byla vyvedena z holdingu AGROFERT účelově. V této fázi by se jednalo o přípravu ke konkrétnímu, později naplněnému trestnému činu, v našem případě u obou obžalovaných k trestným činům dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1 tr. zákoníku, u něhož nalézací soud správně dovedl, že pokud budou obžalovaní uznáni vinnými, není důvodu, aby jednání obžalovaného [jméno] [příjmení] nebylo kvalifikováno rovněž dle na druhém místě uvedené právní kvalifikace. Jestliže odvolací soud v tomto případě dospěl k závěru, že jednání obžalovaných spojené s podáním žádosti o dotaci na Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo, jejím získáním a načerpáním byly od počátku vedeny účelově, je zjevné, že jednotlivé fáze spáchání trestného činu byly dále konzumovány dalšími fázemi, a nakonec dokonáním trestného činu. Takto to platí ve vztahu k přípravě, dokonání trestného činu v jeho základní skutkové podstatě, v němž však může být současně obsažen pokus trestného činu v kvalifikované skutkové podstatě, zejména při stanovení výše požadované dotace, v tomto případě naplňující kvalifikovanou skutkovou podstatu zvlášť závažného zločinu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku a zvlášť závažného zločinu poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku. Vzhledem k tomu, že však i tyto kvalifikované skutkové podstaty uvedených trestných činů byly dosaženy, konzumovaly tak předchozí fáze trestné činnosti a znaky skutkových podstat uvedených trestných činů byly zcela naplněny. Snad jen pro úplnost odvolací soud reaguje na výhradu obhajoby Ing. [jméno] [příjmení], zda intervenující státní zástupce při koncepci skutku neposunul tento do roviny právní kvalifikace prostého trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku. Tato úvaha je bezpředmětná, neboť skutková podstata trestného činu dotačního podvodu podle § 212 tr. zákoníku je vůči skutkové podstatě trestného činu prostého podvodu podle § 209 tr. zákoníku skutkovou podstatou speciální, která má vždy před obecněji pojatou skutkovou podstatou přednost.

209. Co se týče přičitatelných jednání, tato otázka již byla hodnocena v předchozích rozhodnutích jak nalézacího soudu, tak soudu odvolacího s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 3. 2020 sp. zn. 5 To 1176/2019, a to ve vztahu k postupnému čerpání dotace v jednotlivých platbách, které je třeba vnímat za součást jednání, neboť i těmito postupnými kroky je naplňována skutková podstata trestných činů, v tomto případě ve vztahu k neoprávněně vylákané peněžní částce (zde odvolací soud zcela odkazuje na odst. 46. a 47. svého usnesení ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023). Znovu však zdůrazňuje, že v souladu s již citovaným rozhodnutím Nejvyššího soudu, které řeší otázku naplnění skutkové podstaty dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku, současně uzavírá, že v rámci výkladu zákonného pojmu „žádost o poskytnutí dotace“ je třeba spatřovat i žádost o výplatu přidělené dotace, neboť jde právě o nedílnou, pro příjemce dokonce podstatnou skutečnost, kterou se završí proces přidělení a použití finanční podpory vyplývající z rozhodnutí o poskytnutí dotace. Stejně tak byl již řešen okamžik vzniku škody s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2017 sp. zn. 6 Tdo 870/2017, které připomíná, že škoda u trestného činu dotačního podvodu vzniká již tím, že na základě nepravdivých, hrubě zkreslených či zamlčených (podstatných) údajů je dotace poskytnuta a peněžní

prostředky opustí majetkovou sféru poskytovatele dotace, škodou je tedy celá částka dotace získaná na základě takových údajů.

210. Je zřejmé, že na základě těchto právních východisek a skutkových zjištění, která ve věci učinil odvolací soud poté, co významně zopakoval podstatnou část dokazování mající na rozhodnutí vliv, lze konstatovat na straně obou obžalovaných naplnění znaků skutkových podstat zvláště závažných zločinů dotačního podvodu podle § 212 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku a poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1, 5 tr. zákoníku, kdy kvalifikovaná skutková podstata byla v obou případech odvislá od výše získané dotace, která v součtu činila částku 49 997 443,36 Kč, z čehož byla z rozpočtu Evropské unie poskytnuta částka 42 497 826,80 Kč. Dle odvolacího soudu je totiž naplněn závěr o jednání obou obžalovaných ve shodě, o umělém vytvoření podmínek, které pouze formálně naplňovaly požadavky na možného uchazeče o dotaci v rámci konkrétního operačního programu s konkrétním zaměřením, čímž byl Regionální operační program NUTS 2 Střední Čechy, Prioritní osa 2 – cestovní ruch, když tento program jako celek byl orientován na malé a střední podniky, jímž by společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. bez zásahu zvenku nebyla, neboť prokazatelně byla ve chvíli změny právní formy a dokonce ještě den před ukončením účetního období roku 2007 součástí holdingu AGROFERT. Je přitom zřejmé, že s myšlenkou možnosti získání dotace přišla jako specialistka na uvedenou problematiku obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D., zatímco obžalovaný Ing. [jméno] [příjmení] disponoval prostředky pro provedení projektu Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo, a to i v podobě vlastnictví vyčleněné společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o., která byla po změně právní formy a znepréhlednění vlastnické struktury k tomuto účelu využita. Stejně tak je evidentní, že všechny tyto kroky probíhaly pouze formálně, když akcie společnosti měly nabýt osoby blízké obžalovanému [příjmení] [jméno] [příjmení], z nichž [jméno] [příjmení] ml. o tom prokazatelně ani nevěděl, přičemž následně bylo vlastnictví akcií dokonce upraveno tak, aby přímí příbuzní obžalovaného, každý z nich vlastnili méně než 25% akcií společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s., což lze přisuzovat opatrnosti při naplnění kritérií rozhodných pro posouzení podniku jako malého, což spočívá ve stanovení jasně definovaných znaků malého podniku, který je vymezen v příloze k Doporučení Komise ze dne 6. 5. 2003, o definici mikro podniků, malých a středních podniků, konkrétně uvedených k malému podniku v hlavě I. čl. 2 odst. 2, který však současně musí splňovat podmínku nezávislosti tak, jak je vymezena v čl. 3 tohoto dokumentu, pojmenovaného jako Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků. V této příručce je v hlavě I. čl. 1 uvedena i definice podniku,, kterým se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která běžně vykonávají hospodářskou činnost.“ Z této definice je tedy zřejmé, že žádná konkrétní forma subjektu pro podnikání, v rámci něhož mohla být předmětná dotace získána, stanovena nebyla. Stejnou optikou je potom možno hodnotit i odstoupení [jméno] [příjmení] z funkce členky a místopředsedkyně představenstva společnosti IMOBA, a.s., které bylo projednáno na zasedání představenstva společnosti IMOBA, a.s. konaném dne 27. 2. 2008, tedy těsně před podáním žádosti o dotaci. Na tomtéž zasedání byly mimo jiné projednány i nájemní smlouvy k nemovitostem areálu Dvůr Semtín společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. Na tomto zasedání byl osobně přítomen i obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení]. Polemizovala-li obhajoba s úvahou intervenujícího státního zástupce, že vzhledem k tomu, že [jméno] [příjmení] ml. smlouvu o převodu akcií spol. ZZN AGRO Pelhřimov, a.s. ze dne 31.12.2007 prokazatelně nepodepsal a akcie nepřevzal, zůstalo 5 ks akcií s 25% hlasovacích práv ve vlastnictví společnosti ZZN Pelhřimov, a.s., potažmo tedy mateřské společnosti AGROFERT, odvolací soud, byť tuto verzi státního zástupce nepřevzal, uvádí námitku obhajoby na pravou míru. Obhajoba totiž zpochybňuje uvedený výpočet státního zástupce

s tím, že v době podání žádosti o dotaci měl mít [jméno] [příjmení] ml. pouze 4 ks akcií, tedy 20% hlasovacích práv. Tady obhajoba zjevně pomíjí, že při úvaze státního zástupce jako odvolatele mělo být na [jméno] [příjmení] ml. převedeno 5 ks akcií, což bylo dokazováním vyloučeno, a nebyly-li tyto akcie takto ze společnosti ZZN Pelhřimov, a.s. vyvedeny, zůstaly v jejím vlastnictví. Pokud

88 3 To 34/2024

[jméno] [příjmení] ml. tyto akcie nedržel, stěží mohl jednu z nich 16.2.2008 převést na [jméno] [příjmení], s čímž ovšem obhajoba pracuje jako s prokázanou okolností, tedy že k převodu došlo. Odtud tedy pramení rozdílné výpočty procesních stran ohledně vlastnické struktury FČH. V neposlední řadě argumentoval-li obž. Ing. [jméno] [příjmení] u veřejného zasedání, že již samotné vlastnictví akcií je formou podnikání, je jistě pravdou, že s vlastnictvím akcií je spojen výkon majetkových práv, zejména potom podíl na zisku společnosti či podíl na jejím řízení prostřednictvím hlasovacích práv na valné hromadě společnosti. Nelze si nepovšimnout, že členové rodiny obž. Ing. [příjmení], na které byly akcie převedeny, pokud je stále vlastnili, se valných hromad bez výjimky neúčastnili, když akcionáři byli vždy zastoupeni advokáty. Není potom zřejmé, jakému podnikání by se takto měli naučit.

211. Co se týká právní kvalifikace jednání obou obžalovaných, přichází, při vymezení jejich trestněprávního jednání odvolacím soudem, v úvahu jako jediná možná právní úprava aktuální, která byla účinná již v době spáchání skutku. V tomto ohledu je třeba odkázat nejen na ust. § 2 odst. 1 tr. zákoníku, dle něhož „se trestnost činu posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější“. V projednávané věci je však třeba aplikovat i odst. 2 tohoto ustanovení, podle kterého, „jestliže se zákon změnil během páčání činu, užije se zákona, který je účinný při dokončení jednání, kterým je čin spáchán“. Při koncepci skutku, k níž dospěl odvolací soud, a která je podpořena odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 3. 2020 sp. zn. 5 Tdo 1176/2019, který učinil již nalézací soud a kterým se v rovině posouzení trestněprávního jednání zabývá odvolací soud již shora. Toto rozhodnutí mj. řeší otázku naplnění skutkové podstaty dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku a uzavírá, že v rámci výkladu zákonného pojmu, „žádost o poskytnutí dotace“, je třeba považovat i žádost o výplatu přidělené dotace, neboť jde o nedílnou, pro příjemce dokonce podstatnou skutečnost, kterou se završí proces přidělení a použití finanční podpory vyplývající z rozhodnutí o poskytnutí dotace. Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že jednání obžalovaných bylo dokončeno podáním poslední žádosti o čerpání dotace, tedy dne 27. 7. 2010 a škoda v plné výši vznikla dne 23. 8. 2010, kdy byla z bankovního účtu Regionální rady odeslána poslední splátka přiznané dotace, když škoda u trestného činu dotace vzniká již tím, že na základě nepravdivých, hrubě zkreslených či zamlčených (podstatných) údajů je dotace poskytnuta a peněžní prostředky opouští majetkovou sféru poskytovatele dotace. Škodou je tedy celá částka dotace získaná na základě takových údajů (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2017 sp. zn. 6 Tdo 870/2017). Oba tyto momenty přitom nastaly již za účinnosti současné právní úpravy, tedy zák. č. 40/2009 Sb., účinného od 1.1.2010, který již zná oba projednávané trestné činy, tedy trestný čin dotačního podvodu podle § 212 tr. zákoníku a trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 tr. zákoníku, na který při jeho koncepci lze aplikovat vše shora uvedené, zejména k otázce dokončení jednání, a tedy aplikace relevantní právní úpravy.

212. Jak již bylo shora rozebráno, v případě rekonstrukce jednání obžalovaných není sporné, že společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. byla vytvořena účelově a parametry nastaveny tak, aby odpovídaly požadavkům na malý podnik, jak bylo uvedeno shora. Vlastnictví akcií v době, kdy byla společnost žadatelem o dotaci a následně účastníkem dotačního programu, nebylo činěno sporným ani ze strany akcionářů, vyjma [jméno] [příjmení] ml., ale jak již konstatoval soud I. stupně, otázka konkrétních akcionářů v předmětném období byla irelevantní. Jestliže totiž od počátku bylo konáno účelově a všechny požadované podmínky byly naplněny toliko formálně, nikoli fakticky,

takto uměle vytvořený subjekt nikdy nemohl splnit podmínky pro vznik a existenci malého podniku v souladu s uvedeným dotačním programem, neměl tak právo se dotačního řízení zúčastnit a už vůbec ne dotaci získat. V této souvislosti je na místě znovu zmínit čl. 4, odst. 3 Nařízení rady č. 2988/95 z 18. 12. 1995, o ochraně finančních zájmů EU, dle něhož, „jednání, u nichž je prokazatelné, že jejich účelem je získání výhody v rozporu s cíli práva Společenství použitelného v daném případě umělým vytvořením podmínek vyžadovaných pro získání určité výhody, vedou k tomu, že se uvedená výhoda buď neudělí, nebo odejme“. Je tedy zřejmé, že Evropská unie chrání

89 3 To 34/2024

svá pravidla, principy a zdroje a jakékoli zneužití práva či jeho obcházení je nepřípustné a spojené s následkem. Obžalovaní tato pravidla jednoznačně úmyslně porušili, čímž vznikla nejen povinnost společnosti IMOBA, a.s. jako právního nástupce společnosti Farma Čapí hnízdo, a.s. k vrácení dotace, ale i další právní odpovědnost hlavních aktérů celé věci, tedy obou obžalovaných, s přesahem do trestního práva. K výzvě o vrácení dotace došlo ze strany Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy dne 4. 5. 2018 s odvoláním na závěry zprávy Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) ze dne 19. 12. 2017, a to pro porušení podmínek smlouvy o poskytnutí dotace ze dne 22. 10. 2008, respektive podmínek Regionálního operačního programu Střední Čechy. K vrácení dotace došlo dne 29. 6. 2018 společností IMOBA, a.s. v plné výši, k čemuž byla uzavřena Dohoda o uspořádání vzájemných vztahů z veřejnoprávní smlouvy ze dne 28. 6. 2018, v níž se společnost IMOBA, a.s. jako příjemce dotace vymezuje proti závěrům o jejím neoprávněném přiznání, nicméně přistupuje na dohodu o vrácení této podpory v plné výši. Nutno říci, že tato dohoda nemá žádnou věcnou ani právní relevanci, je pouhou deklarací postoje povinného, spol. IMOBA, a.s. Z popsaného je tak zřejmé, že kroky, které činili obžalovaní od počátku v projednávané věci, směřovaly k jedinému účelu, a to k získání dotace, neboť jiný účel se ani nenabízí, když pro obhajobou uplatňovaný důvod převodu společnosti na rodinu [jméno] [příjmení], aby si vyzkoušela podnikání na ekonomicky od počátku k neúspěchu odsouzeném projektu, nebyla třeba právní forma akciové společnosti, a to navíc při emisi akcií na majitele, které znemožňují identifikaci vlastnické struktury a tím řádnou kontrolu společnosti a plnění jejích povinností v rámci tak zásadního projektu, který čerpá z veřejných rozpočtů. Tedy již uměle vytvoření těchto podmínek, následné podání žádosti, včetně prohlášení o charakteru žadatele jako malého nezávislého podniku, ale i zamlčení faktického financování projektu, k němuž došlo výhradně ze zdrojů holdingu AGROFERT nebo ze zdrojů získaných pouze díky bezvýhradné podpoře od této Skupiny (konkrétně při získání úvěrů u HSBC Bank), znamenalo, že Farma Čapí hnízdo, a.s. jako žadatel o dotaci netrpěla nevýhodami ekonomicky slabšího podniku, na jejichž podporu byl právě Regionální operační program NUTS 2 Střední Čechy zaměřen, aby tak posílil jejich konkurenceschopnost.

213. V tomto směru byla dle názoru odvolacího soudu od počátku správná linie vyšetřování Policie ČR, která se zabývala právě touto podstatou jednání obžalovaných, které již jednoznačně a průkazně naplňuje znaky obou trestných činů, a to ve spojení s následným čerpáním dotace, dokonaných v jejich kvalifikované skutkové podstatě. V tomto směru potom bylo převážení do problematiky sousedních a relevantních trhů zcela nadbytečné a pro projednávanou věc zcela irelevantní. Nutno říci, že tato problematika je spojená s posuzováním mikropodniků, malých a středních podniků, majících vztah s fyzickou osobou nebo se skupinou fyzických osob, které jednají společně a jsou považovány za propojené podniky, pokud svou činnost nebo část své činnosti vykonávají na stejném relevantním trhu nebo na sousedních trzích. Předpokladem tohoto posouzení je však existence podniku, který splňuje kritéria, v našem případě malého podniku, tedy počet zaměstnanců, roční obrát nebo bilanční sumu a právě nezávislost. Jestliže však od počátku byly tyto podmínky uměle nastavovány a na sebe navázány tak, aby zdánlivě vzbudily dojem konkrétního stavu, takový stav vůbec nemohl nastat, a proto úvahy v tomto směru pro

projednávanou věc nemají žádný význam. Dle názoru odvolacího soudu totiž odpověď na otázku č. 1, kterou si sám nalézací soud položil, zda společnost Farma Čapí hnízdo, a.s. byla vytvořena toliko účelově pro získání dotace vyčleněním společnosti ZZN AGRO Pelhřimov z holdingu AGROFERT, když dalšími kroky obžalovaní fakticky předstírali existenci reálně nefungujícího samostatného malého podniku, zní ano. Není přitom z hlediska trestněprávního podstatné, zda tento postup obžalovaných byl ten zásadní, aniž by jejich jednání sledovalo účel jiný, avšak v posuzovaném případě je z provedeného dokazování evidentní, že tomu tak bylo. Je totiž zřejmé, že vybudování Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo by bylo zrealizováno i bez poskytnuté dotace, což koneckonců uvedl i svědek [příjmení] [jméno] [příjmení], a lze tak usuzovat i z minoritního podílu uvedené dotace na celkových nákladech vybudovaného areálu, ale i tak zjevně byla částka dotací získaná natolik zajímavá, že byla dostatečnou motivací pro oba

90 3 To 34/2024

obžalované vytvořit dojem stavu, který vůbec nenastal. V této souvislosti je nutno také konstatovat, že pro trestní řízení není podstatné, zda byly naplněny formální náležitosti pro vznik konkrétního stavu či práva, ale je důležitý faktický stav, který byl obžalovaným znám a z něhož vycházeli, aby předem cílenými, promyšlenými a koordinovanými kroky takový formální stav navodili, aniž by tento odpovídal skutečnosti. Naznačuje-li obhajoba, že právě i vytvoření malého podniku je v podstatě adaptací na vyhlášené podmínky dotačního programu, nelze s tím souhlasit, neboť ROP NUTS 2 Střední Čechy byl primárně určen blíže vymezenému okruhu uchazečů, a to uchazečů existujících a splňujících jasně daná kritéria, která však v případě společnosti FČH byla vytvořena uměle v rozporu se skutečným stavem. Pokud bychom s tímto výkladem obhajoby souhlasili, nastavování pravidel pro konkrétní činnosti, v tomto případě pro získání finanční podpory z veřejných zdrojů, by zcela ztratilo smysl, a to je jistě stav nežádoucí, s důrazem právě na to, že se jedná o veřejný zájem.

214. Pokud jde o podíl obžalovaných na popsaném jednání, dosud bylo prezentováno, že obžalovaný Ing. [příjmení] nemůže být v posuzovaném případě spolupachatelem, když nesplňuje podmínku specifického subjektu, neboť pachatelem trestného činu dotačního podvodu může být toliko žadatel. Odvolací soud s tímto dosud prezentovaným názorem nesouzní, neboť se nedomnívá, že by u těchto trestných činů byl naplněn požadavek ustanovení § 114 odst. 1 tr. zákoníku o konkrétním a speciálním subjektu, v posuzovaném případě osoby mající požadovanou vlastnost, způsobilost nebo postavení. Jak vyplývá z komentáře k trestnímu zákoníku, 3. vydání, 2023, s. 2733–2748, P. Šámal, pachatelem trestného činu dotačního podvodu může být kterákoliv fyzická nebo právnická osoba. V praxi to zásadně bude žadatel – fyzická osoba, respektive fyzická osoba, která za něj nebo za žadatele – právnickou osobu podává žádost o dotaci, subvenci nebo návratnou finanční výpomoc nebo příspěvek, nebo která za něj nebo žadatele – právnickou osobu takovou žádost sepisuje či vyplňuje, a přitom v takové žádosti uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí. Pachatelem však může být i jiná osoba (fyzická i právnická), která se bezprostředně, ale i zprostředkovaně podílí například na zpracování podkladů k žádosti o dotaci, subvenci nebo návratnou finanční výpomoc nebo příspěvek a v souvislosti s tím uvede vědomě nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, ač ví, že tyto podklady budou použity při přípravě takové žádosti nebo jejích příloh. Zde komentář odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2017, sp. zn. 6 Tdo 778/2017, což je rozhodnutí týkající se posouzení pachatele u úvěrového podvodu podle § 211 tr. zákoníku, což je signifikantní, neboť zde je fakticky odkazováno na srovnatelné postavení pachatelů těchto dvou speciálních typů podvodného jednání, k nimž je v zásadě třeba přistupovat stejně, přičemž dle citovaného rozhodnutí Nejvyššího soudu, „přestože pachatel neměl v době spáchání trestného činu úvěrového podvodu podle § 211 tr. zákoníku postavení účastníka smlouvy, nevylučuje to jeho trestní odpovědnost za citovaný trestný čin“. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2012 sp. zn.

6 Tdo 1034/2012 potom výslovně uvádí, že, „trestný čin úvěrového podvodu není trestným činem s tzv. omezeným okruhem pachatelů podle § 114 odst. 2 tr. zákoníku“.

215. Nutno říci, že touto problematikou se právě i v rozhodnutí týkajícím se dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku zabýval Nejvyšší soud v usnesení ze dne 27. 3. 2013 sp. zn.

7 Tdo 143/2012, dle něhož, „proces posuzování a schválení žádosti o dotaci je obdobou procesu sjednávání úvěrové smlouvy. Proto v případě, že osoba uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí v procesu před vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace, spáchá trestný čin dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku. Za uvedení nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů nelze považovat jen vlastní sepsání nebo vyplnění žádosti o dotaci, nýbrž i takové jednání, které bezprostředně souvisí s touto činností a které má přímý vliv na vytvoření nepravdivého nebo hrubě zkresleného obsahu žádosti o poskytnutí dotace.“ V tomto rozhodnutí Nejvyšší soud dále konstatuje, že ust. § 212 odst. 1 tr. zákoníku nestanoví nic o zvláštní vlastnosti, způsobilosti nebo postavení pachatele, což by z něj činilo tzv. konkrétní nebo speciální subjekt (pachatele nebo spolupachatele) trestného činu ve smyslu ust. § 114 tr. zákoníku. Označení, „kdo“

91 3 To 34/2024

tak znamená, že pachatelem tohoto trestného činu může být kdokoli, kdo v žádosti o poskytnutí dotace uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí. Ustanovení § 212 odst. 1 tr. zákoníku vymezuje pouze povahu dokumentu, kterým musí být žádost o poskytnutí dotace (subvence atd.), když tyto, obecně finanční podpory z veřejných rozpočtů, jsou poskytovány po splnění stanovených podmínek právě na základě podané žádosti. Tím se liší od úvěrových smluv, které jsou smluvním závazkovým vztahem, kde ale také pachatelem úvěrového podvodu podle § 211 tr. zákoníku, právě vzhledem ke smluvní povaze úvěru, jehož poskytnutí předchází proces sjednávání úvěrové smlouvy, může být jak účastník úvěrové smlouvy, tak i jiná osoba, která se bezprostředně i zprostředkovaně na sjednání úvěrové smlouvy podílí a v souvislosti s tím uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, a to nejen v samotné úvěrové smlouvě, ale také v tzv. pomocných dokumentech (zde Nejvyšší soud odkazuje na své usnesení ze dne 13. 4. 2011 sp. zn. 8 Tdo 286/2011 nebo ze dne 15. 10. 2008 sp. zn. 8 Tdo 1286/2008, týkající se opět úvěrových podvodů). I když je dotace poskytována na základě žádosti, předchází jejímu poskytnutí proces posuzování a schválení žádosti (hodnotitelská komise), který je obdobou procesu sjednávání úvěrové smlouvy, když dotace se nesjednává, ale žádá se o ni. Proto stejně jako u úvěrového podvodu v procesu sjednávání úvěru se každý, kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí v procesu před vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace, dopustí trestného činu dotačního podvodu podle § 212 odst. 1 tr. zákoníku., „Za uvedení nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů přitom nelze zúženě považovat pouze fyzické sepsání nebo vyplnění žádosti o dotaci, ale i jednání bezprostředně související s touto činností, které fakticky určí nepravdivý nebo hrubě zkreslený obsah žádosti o poskytnutí dotace.“

216. Zde se odvolacímu soudu jeví neoddiskutovatelným, že oba obžalovaní se podíleli na naplnění znaků skutkové podstaty žalovaných trestných činů společně, po vzájemné dohodě, každý z pozice svého postavení v rámci jednajících subjektů, čímž společně vytvořili podmínky pro podání žádosti o dotaci za uvedení nepravdivých údajů, přičemž obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení], Ph.D. tak činila jako specialistka na strukturální a evropské fondy a přímý zástupce žadatele Farma Čapí hnízdo, a.s. a obžalovaný Ing. [jméno] [příjmení] jako osoba, která poskytovala součinnost k umělému vytvoření podmínek pro tuto konkrétní žádost, kdy z pozice svého postavení v AGROFERT HOLDING, a.s. v souvislosti s realizací projektu Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo a záměrem získání dotace z Regionálního operačního programu NUTS 2 Střední Čechy, inicioval změnu právní formy společnosti ZZN AGRO Pelhřimov s.r.o. na akciovou společnost a dále pak dal přímo souhlas s prodejem akcií, které v této společnosti držela společnost ZZN Pelhřimov, a.s., vlastněná ze 100% společností AGROFERT HOLDING, a.s.,

konkrétním osobám, a to svým dospělým dětem a životní partnerce.

217. Byla to dále obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení], která zjevně měla zásadní vliv na vytvoření projektu pro dotační proces, sama osobně tento projekt podala, když součástí podané žádosti bylo mimo jiné prohlášení o charakteru Farmy Čapí hnízdo, a.s. jako malého nezávislého podniku, což neodpovídalo skutečnosti, s čímž byla obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení] nepochybně jako místopředsdkyně představenstva dotované společnosti srozuměna. Sama obžalovaná jako řádný hospodář musela být seznámena s ekonomickou kondicí společnosti a jejím dalším finančním plánem s ohledem na náročnost projektu, který tento ekonomicky zcela nezajištěný subjekt měl realizovat. Jeví se méně pravděpodobným, že by obžalovaná Ing. [příjmení] jako místopředsdkyně představenstva dané společnosti neměla informace o jejích akcionářích při omezeném počtu 20 ks akcií emitovaných touto společností, ale i v případě, že by tuto informaci neměla, nic by to na jejím postavení neměnilo. Byla to právě obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení], která následně poskytovala součinnost zaměstnancům Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy při schvalovacím procesu podaného projektu a byla to právě obžalovaná Ing. [jméno] [příjmení], která za společnost Fa Čapí hnízdo podepsala smlouvu o dotaci a následně 3 žádosti o její čerpání, tedy byla přímo aktivní při naplňování všech znaků uvedených trestných činů, u nichž jsou východiska a základní znaky natolik obdobné, že učiněné závěry dopadají na oba z nich. Je přitom zřejmé, že obžalovaná

92 3 To 34/2024

Ing. [příjmení] byla nejen seznámena, ale přímo aktivně účastná vytváření a sjednávání dalších podmínek pro realizaci projektu tak, aby minimálně po celou dobu dotačního řízení až po úplné vyčerpání poskytnuté dotace zdánlivě splňoval nastavená kritéria.

218. Dalším faktorem bylo uspořádání majetkových vztahů a vytvoření podmínek pro realizaci projektu MKA ČH. Tento proces byl velmi podrobně popsán shora včetně podílu obou obžalovaných, kdy [jméno] [příjmení] dále podepisoval všechny dokumenty za společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. a IMOBA, a.s., které s projektem souvisely, ať už to byly nájemní smlouvy k nemovitostem v areálu Dvůr Semtín, na nichž byl projekt realizován, kdy obžalovaný připojil svůj podpis za pronajímatele, společnost IMOBA, a.s., ručitelství k poskytnutým úvěrům společnosti FČH, a.s. HSBC bankou, bez nichž by úvěry nebyly poskytnuty, či dohoda o budoucí spolupráci podepsaná mezi FČH, a.s. a AGROFERT HOLDING, a.s., za něž připojil svůj podpis obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení]. Smlouvy o pronájmu nemovitostí a dohoda o spolupráci předcházely podání žádosti o dotaci a ručitelství předcházela podpisu smlouvy o poskytnutí dotace. Je přitom zřejmé, že projekt byl od počátku prezentován a vnímán jako součást Skupiny AGROFERT, a to i vůči institucím, kde tato informace měla zásadní charakter, jako HSBC Bank nebo Česká pojišťovna, které holdingu AGROFERT poskytovaly služby, zatímco ve vztahu k Regionální radě regionu soudržnosti Střední Čechy byla Farma Čapí hnízdo, a.s. striktně prezentována jako samostatný podnik, propojený se společností AGROFERT HOLDING, a.s. pouze právě uzavřenou dohodou o spolupráci ze dne 25. 2. 2008. Následně potom nelze opomenout, že obžalovaný Ing. [jméno] [příjmení] podepisoval na straně věřitele smlouvy o půjčkách uzavřené mezi společností AGROFERT HOLDING, a.s. jako věřitelem a společností Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem, přičemž půjčky ze dne 29. 4. 2010 a 23. 7. 2010 byly poskytnuty ještě před čerpáním poslední dotační splátky a poslední z těchto půjček ze dne 31. 8. 2012 v době udržitelnosti projektu. Následně obžalovaný [příjmení] [příjmení] podepsal za společnost IMOBA, a.s. jako věřitele smlouvy o půjčkách se společností Farma Čapí hnízdo, a.s. jako dlužníkem, přičemž první dvě smlouvy ze dne 10. 5. 2013 a 30. 4. 2013 byly podepsány v době udržitelnosti projektu a poslední půjčka ze dne 18. 12. 2013, kterou je možno postavit do kontextu s žádostí o předčasné splacení úvěrů společnosti FČH, a.s. u HSBC Bank. Za zmínku jistě stojí i skutečnost, že ještě v době udržitelnosti, minimálně od počátku roku 2013, kdy probíhala jednání zástupců společnosti FČH, a.s. se společností OPEN IDEA, s.r.o., která se měla podílet na

prezentaci Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo, na straně FČH, jak vyplývá z výpovědi svědků [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení], ale i z e-mailové dokumentace, která je založena ve spise, vystupoval obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení], a to jako osoba, která na podobu výstupu měla zásadní vliv, přičemž to byl právě Ing. [příjmení], kdo první svědkyni [jméno] [příjmení] oslovil. Je tedy evidentní, že podíl obžalovaného na popsáných trestných činech nebyl nikterak okrajový či toliko pomocný, ale byl aktivní a dotvářel podmínky pro úspěšnou účast na dotačním programu, z něhož, po všech stránkách plně podporovaný společnostmi z holdingu AGROFERT, nakonec dotace čerpal, aniž by na ně měl nárok.

219. Co se týče definice spolupachatelství, zde soud odvolací odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020 sp. zn. 8 Tdo 132/2020, které na projednávanou věc přílehavě dopadá. Podle tohoto rozhodnutí, „byl-li trestný čin spáchán úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama (spolupachatelé). Podmínkou spáchání trestného činu ve spolupachatelství je jednak společné jednání spolupachatelů (objektivní podmínka) a jednak společný úmysl směřující ke spáchání trestného činu (subjektivní podmínka). Spolupachatelství je tedy činnost, při níž nemusí všichni spolupachatelé jednat stejně, není třeba, aby se všichni spolupachatelé zúčastnili na trestné činnosti stejnou měrou. Stačí i částečné přispění, třeba i v podřízené roli, jen když je vedeno stejným úmyslem jako činnost ostatních pachatelů a je tak objektivně i subjektivně složkou děje, tvořícího ve svém celku trestné jednání. Společný úmysl spolupachatelů musí zahrnovat, jak jejich společné jednání, tak sledování společného cíle, přičemž předchozí vzájemná výslovná dohoda není vyžadována a postačí, jde-li o dohodu konkludentní.

93 3 To 34/2024

Společenská škodlivost spolupachatelství zahrnuje vedle společného jednání také skutečnost, že spolupachatelé jsou vědomím společné trestné činnosti navzájem posilováni při jejím páčání.“ 220. V posuzované věci potom, jak bylo podrobně zhodnoceno již shora, byli obžalovaní jednoznačně od počátku vedeni stejným úmyslem předcházejícím učinění všech jednotlivých, na sebe navazujících, promyšlených kroků, směřujících právě k získání veřejné podpory v podobě dotace jako součásti financování projektu, který původně patřil do portfolia společnosti IMOBA, a.s., jako součásti AGROFERT HOLDINGU, který by jako velký podnik neměl v žádném případě na dotaci z tohoto konkrétního dotačního programu jednoznačně nárok. Jeví se logickým, že celý proces vyčlenění projektu a jeho přenosu pod účelově vytvořenou společnost se zastřenou majetkovou strukturou a zdánlivě naplňující charakter malého podniku, bylo tím účelem, který oba obžalovaní při svém koordinovaném jednání sledovali. Následně potom oba obžalovaní postupovali ve vzájemné součinnosti, zjevně navzájem informováni o jednotlivých krocích, které měly logickou návaznost a dotvářely tak soubor zdánlivě splněných podmínek pro úspěšnou účast v Regionálním operačním programu NUTS 2 Střední Čechy. Z uvedeného tak dle odvolacího soudu vyplývá, že oba obžalovaní se na trestné činnosti podíleli svým dílem, který byl jednak pro úspěšné naplnění jejich jednání nezbytný, jednak se tyto jednotlivé úkony činěné oběma obžalovanými vzájemně logicky doplňovaly. Tyto jasně vymezené okolnosti ukazují nejen na spolupachatelství obou obžalovaných, tedy i v případě obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], ale rovněž na naplnění subjektivní stránky popsáných trestných činů, když z podrobného rozboru všech událostí, úkonů a okolností popsáného jednání jednoznačně vyplývá, že oba obžalovaní jednali v úmyslu přímém, tedy přímo chtěli způsobem popsáním v paragrafovém znění konkrétních trestných činů porušit zájem chráněný trestním zákoníkem.

221. Odvolací soud reaguje rovněž na výhradu obžalovaného [příjmení] [příjmení], že na projekt FČH nebyly poskytnuty finanční zdroje z Evropské unie, pro lepší pochopení toku finančních prostředků v procesu poskytování evropských dotací s odvoláním na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 4. 2023 sp. zn. 5 Tdo 225/2023, které se touto problematikou zabývá. Nejvyšší soud zde považuje za vhodné obecně přiblížit mechanismus řízení vydávání prostředků z rozpočtu

Evropské unie. Rozpočet Evropské unie je co do své podstaty plán veškerých příjmů a výdajů Evropské unie sestavený v mezích rámcově definovaných v příslušném víceletém finančním rámci. Vedle rozpočtu Evropské unie jsou sestavovány a přijímány další rozpočty spravované Evropskou unií nebo jejím jménem, a to rozpočty spravované přímo jejími orgány a institucemi anebo spravované jinými subjekty (samostatně nebo sdíleně s ní) na základě pravomocí delegovaných na ně jejími orgány nebo institucemi. V naprosté většině případů využívají finanční prostředky uvolněné pro ně z rozpočtu Evropské unie jako celku, např. je tomu tak u různých fondů, jak předvstupních (původními předvstupními fondy byly SPHARE, ISPA, Sapard, Předvstupní pomoc Turecku a CARDS, které byly nahrazeny programem IPA), tak povstupních (sem patří zejména Evropský regionální rozvojový fond, z jehož rozpočtu byla poskytnuta dotace v projednávané věci společnosti FČH, dále Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova aj.). Evropská unie má tedy celou řadu aktivit, které přímo financuje či pouze podporuje, přičemž finanční prostředky, které k tomu využívá, buď procházejí jejím souhrnným rozpočtem, nebo rozpočty jí spravovanými, případně rozpočty spravovanými jejím jménem jinými subjekty, pracujícími v jejím zájmu. Naprostá většina výdajů Evropské unie je realizována v procesu řízení označovaném jako sdílené Evropskou unií a členskými státy. Jeho využití je podmíněno uzavřením dohody o sdíleném řízení (dohody o partnerství), na jejímž základě Komise Evropské unie svěřuje realizaci určitých programů členským státům. Tyto dohody vymezují způsob, jakým budou finanční prostředky během období financování využívány, a opravňují členské státy k přerozdělování evropských finančních prostředků koncovým příjemcům. Na základě dohod o partnerství se připraví řada investičních programů, z nichž jdou v rámci příslušných oblastí politiky finanční prostředky do různých regionů a projektů. Jednotlivé členské státy Evropské unie následně svěřují správu "evropských" finančních prostředků především řídicím orgánům, např.

94 3 To 34/2024

ministerstvům a dalším veřejnoprávním subjektům, které jsou zodpovědné za účelné, efektivní a hospodárné řízení a provádění programu v souladu se zásadami řádného finančního řízení. Tyto instituce také odpovídají za vyhlášení výzev k podávání návrhů a za pořádání zadávacích řízení. Řídicí orgány, resp. členské státy, nesou primární odpovědnost za vytvoření účinného systému řízení a kontroly v souladu s příslušnými právními předpisy Evropské unie, způsobilého zajistit prevenci, detekci a nápravu nesrovnalostí (srov. SOTOLÁŘOVÁ, D. S., RŮŽIČKA, M., SOTOLÁŘ, A. Trestněprávní ochrana finančních zájmů Evropské unie. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, str. 38 až 41).

222. U financování z rozpočtu Evropské unie realizovaných ve sdíleném procesu jejich řízení platí, že přerozdělování evropských finančních prostředků je fakticky svěřeno členským státům Evropské unie, resp. jejich řídicím orgánům či pověřeným subjektům, jejichž prostřednictvím se dostávají ke konečným příjemcům, přičemž užívány jsou tedy především finanční prostředky soustředěné v pěti velkých strukturálních a investičních fondech (mj. v Evropském fondu pro regionální rozvoj, o něž šlo i v posuzované trestní věci). Finanční toky z rozpočtu Evropské unie probíhají v případech spadajících do režimu sdíleného řízení a odpovědnosti Evropské unie a jejich členských států ve čtyřech liniích, a to ve formě počáteční předběžné platby, průběžných plateb, konečné platby a spolufinancování z národních zdrojů. Převodům finančních prostředků předchází stanovení celkového objemu závazku Evropské unie podle fondu a kategorie regionu Komise Evropské unie. Poté, co schválí daný operační program v členském státě, je tomuto zaslána počáteční předběžná platba na zdrojový účet národního platebního a certifikačního orgánu, jímž je v České republice Ministerstvo financí. Příslušná částka je zaslána na celé programové období a použit ji lze pouze na platby příjemců v rámci realizace daného programu. V druhém kroku Komise zasílá na zdrojový účet národního platebního a certifikačního orgánu členského státu průběžné platby. Činí tak na základě žádostí o ně, které předkládá platební a certifikační orgán a jež musí

obsahovat celkovou výši způsobilých výdajů, které vznikly příjemci a které byly uhrazeny při provádění operací, a celkovou výši výdajů z veřejných zdrojů vynaložených při provádění operací, přičemž výdaje jsou vykazovány kumulativně vždy za daný účetní rok. Takto alokované prostředky státního rozpočtu – kryté prostředky z rozpočtu Evropské unie – příslušné organizační složky státu postupně uvolňují příjemcům realizujícím jednotlivé projekty. Jde o tzv. předfinancování ze státního rozpočtu. Po odeslání konečné žádosti o průběžnou platbu následuje uzavírání účtů vázané na certifikaci plateb, provedené certifikace plateb za daný účetní rok jsou očištěny o případné finanční opravy a jsou předloženy Komisi Evropské unie spolu s účetní závěrkou, prohlášením řídicího subjektu (v České republice jsou řídicími orgány, na něž je fakticky přenesena odpovědnost tížící v režimu sdíleného řízení primárně členské státy, příslušná ministerstva a Magistrát hlavního města Prahy), výrokem auditora (v České republice jde o Auditní orgán Ministerstva financí) a kontrolní zprávou (její náležitosti jsou vymezeny v čl. 127 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013). Účetní závěrka pokrývá účetní rok a zahrnuje na úrovni každé prioritní osy kromě jiného celkovou výši způsobilých výdajů, které byly specifikovány v žádostech o platby předložených Komisi Evropské unie za daný účetní rok, celkovou částku plateb vyplacených příjemcům a dále např. částky neoprávněně vyplacených výdajů. Po definitivním uzavření konkrétního operačního programu dochází k vyplacení konečného zůstatku na základě žádosti členského státu o platbu doloženou provedenou certifikací, resp. na základě schválené účetní závěrky. Vyplacení konečného zůstatku zajistí Komise Evropské unie, zatímco řídicí orgán členského státu zajistí, aby příjemci obdrželi celkovou částku způsobilých výdajů z veřejných zdrojů v plné výši ve lhůtě 90 dnů od data předložení své žádosti o platbu, což je tedy v České republice zajištěno předfinancováním ze státního rozpočtu (srov. SOTOLÁŘOVÁ, D. S., RŮŽIČKA, M., SOTOLÁŘ, A. Trestněprávní ochrana finančních zájmů Evropské unie. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, str. 49 až 53). Při nastavování postupů na národní úrovni se v roce 2006 v České republice rozhodlo, že realizace projektů Evropské unie bude předfinancována ze státního rozpočtu. Ten se stal tedy nejen základním zdrojem podílu národního spolufinancování, ale také zdrojem evropského podílu, který je nejdříve vydán ze

95 3 To 34/2024

státního rozpočtu a poté vykryt příjmy z rozpočtu Evropské unie. Platebním a certifikačním orgánem, který tyto prostředky spravuje, je Ministerstvo financí (srov. VÁLKOVÁ, I. Poskytování peněžních prostředků z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů v České republice – právní aspekty. Praha: Leges, 2020, str. 92 a 93).

223. Z výše uvedeného tak vyplývá, že finanční prostředky z evropských fondů jsou vždy poskytovány souhrnně v rámci nastaveného programu a s ním spojeného souhrnného rozpočtu pro investice do určité podporované oblasti, nikoli tedy odděleně na individuální projekty. Projekt Multifunkčního kongresového areálu Čapí hnízdo (CZ .1.15 2.1.00 //04.00095) byl přitom spolufinancován z Evropského regionálního rozvojového fondu v rámci Regionálního operačního programu Střední Čechy 2007–2013 (CCI 2007) v celkové částce 42 497 826,80 Kč.

224. Pro úplnost považuje odvolací soud za užitečné zmínit, že je si vědom, že celý proces schvalování a sjednání dotace prošel všemi stádii dotačního řízení, tedy schvalovacím procesem a celým procesem poskytnutí dotace včetně postupných splátek přiznané částky, kontrol a monitorování projektu, kdy v tomto procesu uspěl. Jednak je zřejmé, že úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy pracoval se vstupními daty poskytnutými ze strany žadatele, později příjemce dotace a své kontroly zaměřoval zejména na dosažení deklarovaných cílů, a to ve směru vybudování projektu a proinvestování finančních prostředků v souladu se schválenou dotací a zpětným proplácením těchto investic. V této souvislosti nelze opomenout opět již shora zmíněné doložení financování projektu z úvěrů poskytnutých HSBC Bank, nicméně prohlášením banky o úvěrovém krytí a neúplnou úvěrovou smlouvou bez uvedení zásadní informace o ručení za tyto

úvěry v plném rozsahu a celým svým majetkem společností AGROFERT HOLDING, a.s., která sama by na dotaci nedosáhla. Otázkou vlivu činnosti příslušných správních orgánů na případnou trestní odpovědnost pachatele se zabýval již i Nejvyšší soud, a to ve vztahu k trestnému činu dotačního podvodu podle § 212 tr. zákoníku, například ve svém usnesení ze dne 10. 5. 2018 sp. zn. 6 Tdo 410/2018, podle něhož, „skutečnost, že kontrolami prováděnými příslušnými správními orgány v rozsahu jejich pravomoci a příslušnosti nebylo zjištěno protiprávní jednání, sama o sobě nevyklučuje trestní odpovědnost pachatele za konkrétní trestný čin“. V posuzovaném případě tato okolnost nemůže mít žádný vliv, neboť ze strany obžalovaných nešlo o žádné opomenutí či nevědomé nesplnění určité povinnosti, ale naopak od počátku o promyšlené sofistickované jednání, které jejich beztrestnost naprosto vylučuje a stejně tak vylučuje postup podle jiných než trestněprávních předpisů ve smyslu ust. § 12 odst. 2 tr. zákoníku, prezentujícího zásadu subsidiarity trestní represe.

225. S ohledem na komplexnost provedeného dokazování, které je dostatečným podkladem pro meritorní rozhodnutí i postup odvolacího soud, tento zamítl návrh intervenujícího státního zástupce na doplnění dokazování údaji o společnostech náležejících do holdingu Agrofert a jejich právní formě, neboť tyto důkazy považuje za nadbytečné, nemající pro posouzení věci přínos.

226. Na závěr Vrchní soud v Praze uvádí, že mu nezbylo než postupovat zvoleným způsobem, ve věci aktivně dokazovat a uvést do souladu učiněná skutková zjištění s obsahem a významem provedených důkazů, když soud I. stupně v tomto směru do značné míry vyhověl předchozímu zrušujícímu usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 9. 2023 sp. zn. 3 To 29/2023, když důsledněji přistoupil ke komplexnímu hodnocení důkazů a na jejich základě dospěl k zásadním závěrům, s nimiž se odvolací soud v plném rozsahu ztotožnil, avšak nakonec svůj, v této věci přezkoumávaný rozsudek ze dne 14. 2. 2024 sp. zn. 56 T 7/2022, zatížil vnitřními rozpory, kdy navzdory svým skutkovým zjištěním explicitně vyjádřeným v přehledném shrnutí v odst. 647. napadeného rozsudku tato následně bagatelizoval a zpochybnil spekulacemi popsány v odůvodnění napadeného rozsudku a stručně zrekapitulovanými v odst. 648. a 649., které jsou samy o sobě rozporné se závěry prezentovanými v odst. 647. napadeného rozsudku a dle názoru odvolacího soudu v trestním řízení nemají své místo. To vše odvolací soud konstatuje s vědomím zásady in dubio pro reo, tedy v pochybnostech ve prospěch pachatele, kdy však zdůrazňuje, že se

96 3 To 34/2024

má jednat o pochybnosti důvodné, mající racionální základ, což v posuzované věci skutečně říci nelze.

227. Odvolací soud potom připomíná vázanost soudu I. stupně právním názorem soudu odvolacího ve smyslu ustanovení § 264 odst. 1 tr. řádu a znovu poukazuje na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2023 sp. zn. IV. ÚS 2980/22, které zvolený postup Vrchním soudem v Praze v obecné rovině aprobejuje, a dokonce na něj apeluje. Vrchní soud v Praze tak explicitně odkazuje na skutková zjištění, která ve věci učinil (odst. 180.) a na právní hodnocení jednání obou obžalovaných, a to jak při stanovení právní kvalifikace konkrétních trestných činů, tak podílu jednotlivých obžalovaných na jejich spáchání, k nimž dospěl, a jimiž Městský soud v Praze zavazuje.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není další řádný opravný prostředek přípustný.

Praha 23. června 2025

JUDr. Eva Brázdilová

předsedkyně senátu